

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Θ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΕΛΛΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

1901
ΑΝΔ
ΓΡΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
ΤΗΣ
ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ

1901

Πάν γνήσιον αντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συγ-
γραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τῶν ἡμετέρων Καταστημάτων.

L. J. Argyroudis

ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

Όταν όμιλώμεν ή γράφομεν, τας έννοιás ήμών έκφράζομεν διά προτάσεων, αίτινες συνίστανται έκ λέξεων, καί αύται δέ αί λέξεις σύγκεινται έξ ήχων καί άρθρώσεων παρισταμένων διά γραμμάτων.

Ή Γαλλική Γραμματική είνε τό σύνολον τών κανόνων κατά τούς όποιους έν τή γαλλική γλώσση τά γράμματα ένοϋνται πρός σχηματισμόν λέξεων καί αί λέξεις πρός σχηματισμόν προτάσεων.

Έντεϋθεν ή Γραμματική περιλαμβάνει τρία μέρη:

- 1) τήν Φωνητικήν, ήτοι μελέτην τών ήχων τών παρισταμένων υπό τών γραμμάτων,
 - 2) τήν Λεξικολογίαν, ήτοι μελέτην τών λέξεων,
 - 3) τήν Σύνταξιν, ήτοι μελέτην τών προτάσεων.
-

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΟΡΟΣΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η παρούσα μελέτη στοχεύει στην διερεύνηση των επιπτώσεων της αλλαγής των κλιματικών συνθηκών στην οικονομία της χώρας. Η έρευνα βασίζεται σε δευτερογενή στοιχεία και περιλαμβάνει ανάλυση των οικονομικών δεδομένων, καθώς και συζήτηση με εμπειρογόμενους. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα συμβάλουν στην κατανόηση των κλιματικών κινδύνων και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΦΩΝΗΤΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ τῶν γραμμάτων τῆς γαλλικῆς γλώσσης.

§ 1. Περὶ τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου.

Εἶπομεν ἀνωτέρω ὅτι πρὸς δῆλωσιν τῶν ἐννοιῶν ἡμῶν μεταχειρίζομεθα λέξεις. Αἱ λέξεις αὗται ἀποτελοῦνται ἐξ ἑνὸς ἢ πλείονων ἤχων, ὅτινες ἐν τῇ γραφῇ παρίστανται διὰ σημείων καλουμένων γραμμάτων.

Τὸ σύνολον τῶν γραμμάτων μιᾶς γλώσσης λέγεται ἀλφάβητον, l'alphabet ἢ l'ABC.

Τὸ γαλλικὸν ἀλφάβητον σύγκειται ἐξ εἰκοσιπέντε γραμμάτων, τῶν ἐξῆς: a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, x, y, z.

Ἐκ τούτων ἐξ εἶνε φωνήεντα (voyelles), a, e, i, o, u, y, καὶ δεκαεννέα σύμφωνα (consonnes), b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, x, z.

§ 2. Περὶ τῆς προφορᾶς τῶν φωνέντων.

Τὸ a προφέρεται ἀπανταχοῦ ὡς τὸ ἡμέτερον a, οἷον ami, camarade, papa.

Μένει ἄφωνον εἰς τὰς λέξεις août (αὐγουστος), toast (πρόποισις), curacao (ποτόν), Saône (ποταμὸς τῆς Γαλλίας).

Τοῦ *e*, ὑπάρχουσι τρία εἶδη: α') τὸ ἄφωνον *e* (muet), ἐν μέσῳ ἢ ἐν τέλει λέξεως εὐρισκόμενον ἄνευ τόνου, καὶ μὴ ἐκφωνούμενον, ὡς *melon, commandement, je prierai, paiement, table*.

Μένει ὡσαύτως ἄφωνον εἰς τὴν λέξιν *Caen* (πόλιν τῆς Γαλλίας), ἣτις προφέρεται *Κάν*.

β') τὸ *e* κλειστὸν (*fermé*), τονιζόμενον συνήθως δι' ὀξείας (*accent aigu*), καὶ ἐκφωνούμενον διαστελλομένων ὀλίγον τῶν χειλέων, ὡς *aimé, bonté, sérénité*.

Εἶνε προσέτι κλειστὸν εἰς τὰς εἰς *er, et* καὶ *ez* ληγούσας λέξεις, *danser, verger, bonnet, sommet, assez, vous voyez*, καὶ εἰς τὰς μονοσυλλάβους λέξεις *les, des, ces, mes, tes, ses, (tu) es*.

γ') τὸ *e* ἀνοικτὸν (*ouvert*), τονιζόμενον συνήθως διὰ βαρείας (*accent grave*), καὶ ἐκφωνούμενον δι' ἀνοικτοῦ στόματος, ὡς *père, mère, complète*. Εἶνε προσέτι ἀνοικτὸν ὅταν ἀκολουθῆται ὑπὸ δύο συμφώνων, ὡς *peste, merle, j'appelle, tu jettes*, καὶ εἰς τὰς λέξεις *fer, mer, ver, amer, enfer, hiver*, ἐν αἷς ἐκφωνεῖται τὸ *r*.

Αἱ συλλαβαὶ *em* καὶ *en* ἀκολουθούμεναι ὑπὸ συμφώνου, προφέρονται *αμ* καὶ *αν*, ὡς *empire, enfer*, ἐπίσης καὶ εἰς τὰς συνθέτους λέξεις ὡς *emmener, enivrer*, κλπ.

Τὸ *e* ἀκολουθούμενον ὑπὸ διπλοῦ *n* ἢ ὑπὸ *mn* φυλάττει τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ προφορὰν, ὡς *ennemi, la mienne, qu'il vienne, Mennon*.

Ἐπίσης φυλάττει τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ φωνὴν εἰς τὰς λέξεις τὰς ληγούσας εἰς *en*, ὡς *le mien, ancien, moyen, amen, examen, hymen*.

Τὸ *i* προφέρεται ὡς τὸ ἐλληνικὸν *i*. *idole, mobile, dignité*.

Μένει ἄφωνον εἰς τὰς λέξεις *oignon* (ὄνιον), *douairière, encoignure*.

Αἱ συλλαβαὶ *im* καὶ *in* ἀκολουθούμεναι ὑπὸ συμφώνου, προφέρονται *εμ* καὶ *εν*, ὡς *important, indigne, insecte*. Ἡ δὲ συλλαβὴ *in* καὶ ἐν τέλει λέξεως προφέρεται *εν*, οἷον *lapin, cousin, fin, vin*. Ἀλλὰ πρὸ διπλοῦ *m* ἢ *n* τὸ *i* φυλάττει τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ φωνὴν, ὡς *immortel, immobile, innocent, innovation*.

Τὸ *o* προφέρεται ὡς τὸ ἐλληνικὸν *o*, *odorat, obole*.

Μένει δὲ ἄφωνον εἰς τὰς λέξεις *faon* (νεβρός ἐλάφου, δορκάδος, κλπ.), *paon* (ταώς), *Laon* (πόλις τῆς Γαλλίας).

Τὸ *u* προφέρεται διὰ τοῦ στόματος σχεδὸν κλειστοῦ, συστελλομένων καὶ ἐξεχόντων τῶν χειλέων. Τὴν ἀκριβῆ προφορὰν τοῦ φωνήεντος τούτου θέλει διδαχθῆ ὁ μαθητὴς διὰ ζώσης φωνῆς παρὰ τοῦ διδάσκοντος.

Προφέρεται ὡς *ou* εἰς τὰς λέξεις *quadragénaire* (τεσσαρακοντούτης), *quadrilatère* (τετράπλευρον), *quadrupède* (τετράποδον), *quadruple* (τετραπλάσιος), *équateur* (ἰσημερινός), *linguale* (γλωσσοπρόφρον), καὶ ἄλλας.

Τὸ *y* προφέρεται ἐν γένει ὡς τὸ *i*, οἷον *yeux*, *hymne*, *analyse*, *jury*. Ἐν μέσῳ λέξεως καὶ προηγουμένου φωνήεντος ἐκφωνεῖται ὡς ὅς *i*, *pays*, *essayer*, *envoyer*.

Αἱ συλλαβαὶ *ym* καὶ *yn* ἀκολουθούμεναι ὑπὸ συμφώνου προφέρονται ὡς *em* καὶ *en*, οἷον *symphonie*, *syntaxe*.

Πάντα τὰ φωνήεντα, ἐξαιρέσει τοῦ *y*, ὅταν τονίζονται διὰ περισπωμένης (*accent circonflexe*), προφέρονται μακρά.

§ 3. Περὶ τῆς προφορᾶς τῶν διφθόγγων καὶ τῶν τριφθόγγων.

Αἱ δίφθογγοι τῆς γαλλικῆς γλώσσης εἶνε *ai*, *au*, *ei*, *eu*, *a*, *oi*, *ou*, αἱ δὲ τριφθόγγοι εἶνε *eau*, *eui*, *aï*, *au*, *oui*.

Ἡ δίφθογγος *ai* προφέρεται ὡς ἡ ἑλληνικὴ *αι*, οἷον *aile*, *maison*, *palais*. Ὄταν δὲ εἰς τὴν δίφθογγον ταύτην συνάπτηται καὶ τὸ σύμφωνον *l*, τότε ἐκφωνεῖται μόνον τὸ *a*, τὸ δὲ *i* ὑγραίνει τὴν προφορὰν τοῦ *l*, ὡς *ail*, *corail*, *travail*.

Ἡ *au* προφέρεται ὡς *o*, οἷον *mauvais*, *saule*, *vaurien*.

Ἡ *ei* προφέρεται ὡς τὸ ἀνοικτὸν *e*, *peine*, *teinture*, *êteindre*.

Τὸ μετὰ τὴν δίφθογγον ταύτην *l* προφέρεται ὑγράν, *conseil*, *pareil*, *soleil*.

Τῆς διφθόγγου *eu* ἡ προφορὰ, ἥτις μεσάζει μεταξύ τοῦ ἀφώνου *e* καὶ τῆς φωνῆς *ou*, δεόν νὰ διδαχθῆ διὰ ζώσης φωνῆς παρὰ τοῦ διδάσκοντος, *seul*, *meule*, *veuf*, *breuvage*.

Ἡ *a* προφέρεται ὡς *e* κλειστόν, *Oedipe*, *œsophage*.

Ἡ *οἰ* προφέρεται *οα*, πλησιέστερον πρὸς τὸ *ουα*, avoir, boire, voix.

Ἡ *ου* προφέρεται ὡς *ου*, amour, roupe, douter.

Ἡ τρίφθογγος *eau* προφέρεται ὡς ἡ δίφθογγος *au*, lambeau, bateau.

Τῶν *eui* καὶ *oui* ἐκφωνοῦνται μόνον αἱ δίφθογγοι *eu* καὶ *ou* ὡς ἀνωτέρω, τὸ δὲ *i* ὑγραίνει τὴν προφορὰν τοῦ πάντοτε ἀκολουθοῦντος *l*, οἶον *deuil*, *seuil*, *que je veuille*, *fenouil*, *fouiller*, *je m'agenouille*.

Τῆς *œi* ἐκφωνεῖται ἡ δίφθογγος *œ* ὡς ἀνωτέρω, τὸ δὲ *i* ὑγραίνει τὴν προφορὰν τοῦ *l*, *œil*.

Ἡ *œu* προφέρεται ὡς ἡ δίφθογγος *eu*, οἶον *œuvre*, *bœuf*, *œuf*.

§ 4. Περὶ τῆς προφορᾶς τῶν συμφθῶνων.

Τὸ *b* προφέρεται ὡς *μπ* εἰς τὰς λέξεις *μπάρμπας*, *μπάμια*, *μποῦτι*, ὡς *barbier*, *bétail*, *abbé*, *bobine*.

Τὸ *c* προφέρεται ὡς *σ* πρὸ τῶν φωνηέντων *e*, *i*, *y*, οἶον *cerveau*, *citoyen*, *cypres*. Πρὸ δὲ τῶν φωνηέντων *a*, *o*, *u*. προφέρεται ὡς *κ*, *cadeau*, *caisse*, *cause*, *colère*, *curiosité*. Ἐὰν δὲ τεθῇ ὑπ' αὐτὸ τὸ ὑπόστιγμα *ç* (*cédille*) τότε προφέρεται ὡς *σ* καὶ πρὸ τῶν φωνηέντων *a*, *o*, *u*, ὡς *façade*, *rançon*, *aperçu*.

Τὸ διπλοῦν *c* πρὸ τῶν φωνηέντων *e*, *i* προφέρεται ὡς *ξ*, *accès*, *accident*.

Εἰς τὰς λέξεις *second* καὶ *fécond* καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν παραγομένους τὸ *c* προφέρεται ὡς *γ*.

Ἐν τέλει λέξεως, ὡσάκις ἐκφωνεῖται τὸ *c*, προφέρεται ὡς *κ*, οἶον *arc*, *avec*, *bec*, *échee*, *bloc*, *bac*, *parc*, *public*, *sac*, *bouc*, κλπ.

Τοῦ *ch* ἡ προφορὰ, μὴ δυναμένη νὰ παρασταθῇ δι' ἑλληνικῶν γραμμάτων, θέον νὰ διδαχθῇ τοῖς μαθηταῖς διὰ ζώσης φωνῆς παρὰ τοῦ διδάσκοντος. Τὴν προφορὰν ταύτην ἔχουσιν αἱ κυρίως γαλλικαὶ λέξεις, ὡς *chapeau*, *cheval*, *chien*, *chose*, κλπ. καὶ ὅσαι ἐκ ξένων γλωσσῶν παρελήφθησαν ὡς τοιαῦται, οἶον *archevêque*, *architecte*, *chimie*, *chirurgien*, *Achille*, καὶ τινες ἄλλαι. Αἱ λοιπαὶ διετή-

ρησαν τὸν ἦχον τοῦ *κ* ὡς Achéloüs, anachronisme, archonte, archange, chaos, cœur, chrétien, chronique, chronologie, Bacchus, Melchisédec, κλπ.

Τὸ *d* προφέρεται ὡς τὸ *ντ* εἰς τὰς λέξεις νταῆς, ντομάτα, οἶον Dieu, dame, odorer, dédire, douter.

Τὸ τελικὸν *d* συνεκφωνεῖται ὡς *t* μετὰ τῆς ἐπομένης λέξεως ἀρχομένης ἀπὸ φωνήεντος, ὡς grand orateur, πρόφερε grant orateur. Ἐὰν ὅμως εὔρεθῃ *r* πρὸ τοῦ *d*, τοῦτο μένει ἄφωνον καὶ ἡ συνεκφώνησις γίνεται μετὰ τοῦ *r*, ὡς sourd et muet, πρόφερε sour et muet, bord escarpé, πρόφερε bor escarpé.

Δὲν ἐκφωνεῖται ἐν τέλει λέξεως, πλὴν μόνον εἰς τὴν λέξιν sud καὶ εἰς τὰ κύρια ὀνόματα, οἶον Alfred, David, κλπ.

Τὸ *f* προφέρεται ὡς τὸ *φ*, faire, effet, frère.

Ἐν τέλει λέξεως ἐκφωνεῖται εἰς τὰ ἐπίθετα, ὡς vif, craintif, neuf, veuf, bref, κλπ. καὶ εἰς τὰ ὀνόματα ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ, bœuf, œuf, nef, κλπ. πλὴν τῶν ὀνομάτων clef καὶ nerf. Μένει δὲ ἄφωνον ἐν τῷ πληθυντικῷ bœufs, œufs, nef, clefs, nerfs, κλπ.

Εἰς τὸ ἀριθμητικὸν ἐπίθετον neuf (ἐννέα) συνεκφωνεῖται ὡς *ν*, ὡς neuf heures, πρόφερε neuv heures.

Τὸ *g* πρὸ τῶν φωνηέντων *e*, *i*, *y* ἔχει γλυκεῖαν προφορὰν, ἣν διὰ ζώσης φωνῆς τοῦ διδάσκοντος δέον νὰ διδαχθῇ ὁ μαθητῆς, général, giroflée, gymnastique.

Πρὸ τῶν φωνηέντων *a*, *o*, *u* καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν διφθόγγων *αι*, *αυ*, *οι*, *ου*, ἔχει τὴν τραχεῖαν φωνὴν τοῦ *γκ*, garde, gosier, aigu, gain, Gaule, goitre, goût.

Τὴν αὐτὴν φωνὴν ἔχει καὶ πρὸ τῶν φωνηέντων *e*, *i*, ὅταν ἀκολουθῆται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ *u*, guerre, guide,

Ἐὰν δὲ μεταξὺ τοῦ *g* καὶ τῶν φωνηέντων *a*, *o* ὡς καὶ τῶν διφθόγγων *αι*, *οι* παρεντεθῇ τὸ *e*, διατηρεῖ τὴν γλυκεῖαν φωνήν, ὡς il mangea, rougeole, geai, bourgeois,

Τὸ τελικὸν *g* συνεκφωνεῖται μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος ὡς *κ*, οἶον long espoir, πρόφερε lonk espoir, suer sang et eau, πρόφερε sank et eau.

Τὸ *gn* ἐν μέσῳ μὲν λέξεως προφέρεται ὑγρόν, ὡς τὸ νια, *gagner*, *magnanime*, *signifier*. Ἐν ἀρχῇ δὲ εἴνε λέξεως προφέρεται ὡς γν, *gnomon*, *gnostique*.

Τὸ *h* εἴνε εἷς τινὰς μὲν λέξεις ἄφωνον ἢ ψιλόν (*muette*), ὅτε λογιζέται ὡς μὴ ὑπάρχον, οἷον *l'homme*, *l'heure*, *les habits*, *les humeurs*, κλπ. εἷς ἄλλας δὲ εἴνε δασύ (*aspirée*) καὶ τότε οὔτε ἐκθλίβεται πρὸ αὐτοῦ τὸ φωνῆεν τῆς προηγουμένης λέξεως, οὔτε συνεκφωνεῖται μετ' αὐτοῦ τὸ τελικόν σύμφωνον τῆς προηγουμένης λέξεως, *le héros*, *la haine*, *les hameaux*, *les harangues*.

Διὰ τῆς πείρας καὶ τῆς χρήσεως καλοῦ λεξικοῦ θέλει γνωρίσει ὁ σπουδαστὴς τῆς γαλλικῆς γλώσσης τίνων λέξεων τὸ *h* εἴνε ψιλόν καὶ τίνων εἴνε δασύ.

Τὸ *j* προφέρεται πάντοτε ὡς τὸ πρὸ τῶν φωνηέντων *e*, *i*, *y* εὐρισκόμενον *g*, *jardin*, *joie*, *jeter*, *jour*, *jujube*. Καὶ τούτου τὴν ἀκριβῆ προφορὰν δεόν νὰ διδαχθῇ ὁ μαθητὴς παρὰ τοῦ διδάσκοντος.

Τὸ *k* προφέρεται ὡς τὸ *κ*, ἀπαντᾷ δὲ μόνον εἷς ξένας λέξεις, *kakatoès* (εἶδος ψιττακῶ), *kilogramme*, *kilomètre*, *kiosque*, κλπ.

Τὸ *l* προφερόμενον ὡς τὸ *λ*, ἐκφωνεῖται ἐν ἀρχῇ, ἐν μέσῳ καὶ ἐν τέλει λέξεως, *livre*, *balcon*, *allée*, *mortel*, κλπ. Μόνον εἷς τινὰς λέξεις μένει ἄφωνον ἐν τέλει, οἷον *baril*, *fusil*, *fils* (τῆς ὁποίας ἐκφωνεῖται τὸ *s*), *outil*, *sourcil* καὶ τινὰς ἄλλας.

Εὐρισκόμενον μετὰ τὸ *i* καὶ μετ' αὐτοῦ συλλαβιζόμενον τὸ *l* προφέρεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑγρόν, ὡς *avril*, *péril*, *babil*, ὡς συμβαίνει καὶ μετὰ τὰς διφθόγγους *αι*, *ει* καὶ τὰς τριφθόγγους *ειῖ*, *αιῖ*, περὶ ὧν εἵπομεν ἀνωτέρω, οἷον *travail*, *soleil*, *accueil*, *œil*, *deuil*. Δὲν προφέρεται ὑγρόν εἷς τὰς λέξεις *cil*, *profil*, *fil*, *civil*, *subtil* καὶ ἄλλας. Καὶ διπλοῦν μετὰ τὸ *i* εὐρισκόμενον τὸ *l* προφέρεται εἷς τινὰς μὲν λέξεις ὑγρόν, οἷον *fille*, *habiller*, *cotillon*, *artilleur*, *le mille* (τὸ μίλιον), κλπ., εἷς ἄλλας δὲ φυλάττει τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ προφορὰν, ὡς *mille* (χίλιοι), *ville*, *codicille*, *Lille*, κλπ.

Τὰ *m* καὶ *n* προφέρονται ὡς τὰ ἡμέτερα *μ* καὶ *ν*, οἷον *mère*, *amour*, *animé*, *mener*, *domino*, κλπ.

Πρὸ συμφώνου τὰ γράμματα ταῦτα προφέρονται διὰ τῆς βίνος, ὅθεν καὶ καλοῦνται ἔρρινα σύμφωνα (*consonnes nasales*), ὡς *ancre*,

vengeance, comte, abundant, pardon, prompt, macadam, κλπ.

Όταν τὸ *m* καὶ τὸ *n* ἀκολουθῶνται ἀμέσως, ἐκφωνοῦνται ἀμρότερα, ὡς *amnistie*, *Agamemnon*. Μένει ἄφωνον τὸ *m* εἰς τὴν λέξιν *damner* καὶ τὰς ἐκ ταύτης συνθέτους καὶ παραγωγούς, *condamner*, *damnation*, *condamnation*, ὡς καὶ εἰς τὴν λέξιν *automne*.

Τὸ *p* προφέρεται ὡς τὸ *p*. Μένει ἄφωνον εἰς τὰς λέξεις *baptême*, *compte*, *dompter*, *prompt*, *exempt*, *sept*, *sculpter* καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν συνθέτους καὶ παραγωγούς.

Τὸ *ph* προφέρεται ὡς *p*, *philosophe*, *physique*, *sphère*.

Τὸ *q* ἔχον τὴν φωνὴν τοῦ *k*, ἀκολουθεῖται πάντοτε ὑπὸ τοῦ *u*, τὸ ὁποῖον συνήθως μένει ἄφωνον, *qualité*, *quoique*, *acquérir*, *qui-conque*. Δὲν ἀκολουθεῖται ὑπὸ τοῦ *u* μόνον εἰς τὰς λέξεις *coq* καὶ *cing*.

Τὸ *r* προφέρεται ὡς τὸ *r*. Ἐκφωνεῖται δὲ γενικῶς καὶ ἐν τέλει λέξεως, οἷον *rare*, *ardeur*, *amour*, *soupir*, *devoir*, *recouvrir*, *dur*, *martyr*, *jour*.

Δὲν ἐκφωνεῖται τὸ τελικὸν *r* τῶν ἀπαρεμφάτων τῶν ῥημάτων τῆς πρώτης συζυγίας, ὡς *aimer*, *danser*, *engager*, κλπ., καὶ τῶν εἰς *er* ληγόντων πολυσυλλάβων ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων ὡς *danger*, *cocher*, *cerisier*, *abricotier*, *léger*, *premier*, *dernier*, *entier*, κλπ. Ἐκφωνεῖται τὸ τελικὸν *r* τῶν μονοσυλλάβων ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων, ὡς *fer*, *mer*, *ver*, *fier*, *cher* καὶ τινῶν πολυσυλλάβων ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων, οἷον *cuiller*, *enfer*, *éther*, *hiver*, *amer*, καὶ τοῦ ἐπιρρήματος *hier*.

Τὸ *s* προφέρεται ὡς *s* ἐν ἀρχῇ λέξεως, καὶ ἐν μέσῳ λέξεως ὅταν δὲν εὐρίσκηται μεταξύ δύο φωνηέντων, ὡς *sel*, *santé*, *consentir*, *morsure*. Ὡσαύτως προφέρεται ὡς *s* ὅταν ᾖ διπλοῦν, ὡς *assaut*, *bossu*, *casser*, *dessin*.

Κείμενον μεταξύ δύο φωνηέντων προφέρεται ὡς *z*, οἷον *vase*, *ruse*, *chose*, *pesanteur*, *masure*, *asile*, κλπ. Καίπερ μὴ κείμενον μεταξύ φωνηέντων προφέρεται ὡς *z* καὶ εἰς τὰς λέξεις *transiger*, *transaction*, *transit* καὶ εἰς τὰς ἐκ τούτων παραγομένας.

Τὸ τελικὸν *s* ἐν γένει μένει ἄφωνον· ἐκφωνεῖται δ' ἐξαιρετικῶς εἰς

τὰς μονοσυλλάβους λέξεις *as, bis, fils, jus, lis, os, vis, mœurs*, καὶ εἰς τινὰς πολυσυλλάβους, ὡς *maïs, ananas*, μάλιστα δὲ ξέναις λέξεσι καὶ κύρια ὀνόματα, ὡς *blocus, gratis, Bacchus, Crésus, Pallas, Délos*, κλπ.

Τὸ *sc* προφέρεται ὡς τὰ δύο *s*, *science, sceau, sceller*.

Τὸ *t* προφέρεται ὡς τὸ ἡμέτερον *t*, *table, tête, attitude, tour, abattre, amitié, bâton, question*.

Εἰς πολλὰς λέξεις ληγουσας εἰς *tial, tie, tiel, tien, tion*, τὸ *t* προφέρεται ὡς *s*, οἷον *partial, initial, démocratie, facétie, partiel, essentiel, Dioclétien, Vénitien, nation, portion*, κλπ. Εἰς ἄλλας φυλάττει τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ προφοράν, ὡς *sortie, garantie, maintien, soutien, bastion, question*, κλπ.

Τὸ *th* ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ *θ*, προφέρεται ὡς *t*, οἷον *athée, cothurne, gothique, méthode, théorie*, κλπ.

Τὸ *v* προφέρεται ὡς τὸ *θ*, οἷον *avare, couvrir, devoir, fièvre, levier, vivandière*, κλπ.

Τὸ *x* προφέρεται γενικῶς ὡς *ξ*, *axe, maxime, sexe, luxe, exposer, extérieur, Xavier, Xénophon, Xanthippe*, κλπ.

Προφέρεται ὡς γγζ εἰς τὰς λέξεις τὰς ἀρχομένας ἀπὸ *ex* ἀκολουθουμένου ὑπὸ φωνήεντος, ὡς *examen, exhaler, exalter, exact*, καὶ τὰς ἐκ τούτων συνθέτους καὶ παραγώγους.

Προφέρεται ὡς *σ* εἰς τὴν λέξιν *soixante* καὶ εἰς τινὰ κύρια ὀνόματα, ὡς *Auxerre, Bruxelles*, κλπ.

Προφέρεται ὡς *ζ* εἰς τὰς λέξεις *deux, six* καὶ *dix* ἐπομένου φωνήεντος ἢ *h* ψιλοῦ, ὡς *deux amis, six arbres, dix hommes* καὶ εἰς τὰς ἐξ αὐτῶν παραγομένας *deuxième, sixain, sixième, dixième*. Ἐν γένει δὲ τὸ τελικὸν *x*, συνεχφωνούμενον μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς ἐπομένης λέξεως, προφέρεται ὡς *ζ*, οἷον *aux amis, affreux état, cheveux épars*, κλπ.

Τὸ *z* προφέρεται ὡς *ζ*, *azur, gaze, zone, Zopire, vous avez aimé, veuillez entrer*, κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ ἔτυμολογίας.—*De l'étymologie.*

Μία καὶ ἡ αὐτὴ λέξις δύναται νὰ ἔχῃ πολλὰς σημασίας, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπομακρυνομένης τῆς ἀρχικῆς αὐτῆς ἔννοιας.

Εἰς τὰς λέξεις διακρίνονται συνήθως ἡ κυρία ἔννοια, *le sens propre*, καὶ ἡ τροπικὴ ἔννοια, *le sens figuré*.

Λαμβάνεται ἡ λέξις εἰς τὴν κυρίαν ἔννοιαν ὅταν γίνηται χρῆσις αὐτῆς εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς σημασίαν, ὡς *cet homme a une maladie de cœur*, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔχει καρδιακὸν νόσημα.

Λαμβάνεται δὲ ἡ λέξις εἰς τὴν τροπικὴν ἔννοιαν ὅταν ἡ σημασία αὐτῆς μετᾶγεται ἐκ τῶν φυσικῶν πραγμάτων εἰς τὰ ἠθικά, ἢ τὰνάπαλιν, ὡς *cet homme est plein de cœur*, ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶνε πλήρης (καρδίας) θάρρους.

Ἡ ἔτυμολογία εἶνε ἡ ἐξήγησις τῆς κυρίας ἔννοιας τῶν λέξεων. Εἰς ταύτην δὲ φθάνομεν διὰ τῆς μελέτης τῶν διαφορῶν στοιχείων ἐξ ὧν αἱ λέξεις συνίστανται.

Τὰ διάφορα στοιχεῖα τὰ συνιστῶντα τὰς λέξεις εἶνε ἡ ρίζα (*la racine*) καὶ τὰ προσαπτά (*les affixes*).

Καλεῖται ρίζα τὸ ἀρχεγόνον ἀρχικὸν στοιχεῖον μιᾶς λέξεως, ἢ συλλαβῆ ἢ παριστώσα τὴν ἀρχικὴν ἰδέαν. Οὕτω εἰς τὴν λέξιν *mortel*, ἡ ρίζα εἶνε *mort*.

Πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὸ θέμα (*le radical*) ἀπὸ τῆς ρίζης. Τὸ θέμα εἶνε ἡ ἀπλῆ λέξις εἰς ἣν προστίθενται προσαπτά ἵνα ἐξ αὐτῆς σχηματισθῶσι παράγωγοι ἢ σύνθετοι. Οὕτω εἰς τὴν λέξιν *finir*, *fin* εἶνε ἐνταυτῷ τὸ θέμα καὶ ἡ ρίζα, ἀλλὰ εἰς τὴν λέξιν *finiss* *ons*, *fin* εἶνε ἡ ρίζα καὶ *finiss* τὸ θέμα, εἰς τὸ ὅποιον προστίθεται ἡ ῥηματικὴ κατάληξις *ons* πρὸς δῆλωσιν τοῦ πρώτου πληθυντικοῦ προσώπου.

Τὰ προσαπτά εἶνε τὰ στοιχεῖα τὰ προστιθέμενα εἰς τὸ θέμα πρὸς τροποποίησιν τῆς ἔννοιας τούτου καὶ πρὸς σχηματισμὸν νέων ἐξ αὐτοῦ λέξεων.

Τὰ προσαπτά εἶνε δύο εἰδῶν· προσυνθετικά (préfixes) καὶ καταληκτικά (suffixes).

Τὰ προσυνθετικά, μόρια τιθέμενα πρὸ τοῦ θέματος, χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ σχηματίσωσι συνθέτους λέξεις, οἷον finir-définir, faire-refaire, prendre-surprendre, κλπ.

Τὰ καταληκτικά, μόρια τιθέμενα μετὰ τὸ θέμα, χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ σχηματίσωσι παραγώγους λέξεις, οἷον fin-finir, bon-bonté, vrai-vraiment, κλπ.

Ἐντεῦθεν δύο τρόποι σχηματισμοῦ τῶν λέξεων τῆς γαλλικῆς γλώσσης· ὁ διὰ συνθέσεως (composition) καὶ ὁ διὰ παραγωγῆς (dérivation).

Αἱ διὰ τῶν δύο τούτων τρόπων, τῆς συνθέσεως καὶ τῆς παραγωγῆς σχηματιζόμεναι πολυάριθμοι λέξεις ἔχουσι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν, ὡς εἰκός, εἰς τὰς ἀπαρτισάσας τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν λέξεις τὰς ληφθείσας ἐκ τῆς κελτικῆς, τῆς ἐλληνικῆς, τῆς λατινικῆς, τῆς γερμανικῆς, τῆς ἰσπανικῆς, τῆς ἰταλικῆς καὶ ἄλλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ συνθέσεως τῶν λέξεων. — De la composition des mots.

Σύνθετοι λέξεις σχηματίζονται α') διὰ προσθήκης προσυνθετικοῦ εἰς ἀπλὴν λέξιν, ὡς *déranger*, *recommencer*, κλπ. καὶ β') διὰ τῆς ἐνώσεως πολλῶν ἀπλῶν λέξεων, οἷον *loup-cervier*, *contre-coup*, *main forte*, κλπ.

Τὰ προσυνθετικά εἶνε ἢ μόρια συνήθως ἀχώριστα τῶν λέξεων μεθ' ὧν συνάπτονται, ὡς *atteindre*, *contradiction*, *intercéder*, *concours*, *infini*, *supposition*, κλπ. ἢ ἀκλιτα μέρη τοῦ λόγου, ἰδίως ἐπιρρήματα καὶ προθέσεις, ὡς *avant-coureur*, *contre-coup*, *entremets*, *après-dîner*, κλπ.

Τὰ κυρίως προσυνηθετικά ἐλήφθησαν πάντα ἐκ τῆς λατινικῆς, *absolu*, *admettre*, *antécédent*, *bénédictio*, *biscuit*, *circonférence*, *cisalpin*, *contradiction*, *confère*, *déposer*, *disgrâce*, *exposer*, *extraordinaire*, *forfait*, *incarnation*, *importer*, *interrompre*, *introduire*, *mécontent*, *objecter*, *opposer*, *occuper*, *permettre*, *prévenir*, *prolonger*, *remonter*, *rétrograde*, *subalterne*, *succéder*, *suffire*, *supprimer*, *superfin*, *suspendre*, *transmettre*, *traduire*, *triangle*, *trimestre*, *trépied*, *ultramontain*, *viceroi*, *viceprésident*, *vicomte*, κλπ.

Συνηθέτους λέξεις διὰ τῆς ἐνώσεως πολλῶν ἀπλῶν λέξεων παρέλαβεν ἡ γαλλικὴ γλῶσσα ἐκ τῆς λατινικῆς πολλὰς, οἷον 1) ὀνόματα σύνθετα ἐκ δύο ὀνομάτων, ὡς *aqueduc*, *capricorne*, *orfèvre*, *sangisue*, *usufruit*, κλπ. 2) ὀνόματα σύνθετα ἐξ ἐπιθέτου καὶ ὀνόματος, ὡς *aubépine*, *bonheur*, *midi*, *printemps*, *république*, κλπ. 3) ὀνόματα καὶ ἐπίθετα σύνθετα ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος, ὡς *homicide*, *agricole*, *horticulteur*, *apiculture*, *mammifère*, *honorifique*, *centrifuge*, *ovipare*, *carnivore*, *pétrifier*, κλπ.

Πλὴν τούτων ὅμως πολλὰ σύνθετα ὀνόματα ἐπλάσθησαν διὰ τῆς ἐνώσεως αὐτῶν τῶν γαλλικῶν λέξεων, οἷον 1) ἐκ δύο ὀνομάτων, ὡς *borne-fontaine*, *fourmi-lion*, *oiseau-mouche*, *timbre-poste*, *chou-fleur*, *chef-lieu*, κλπ. 2) ἐξ ὀνόματος καὶ ἐπιθέτου ἢ μετοχῆς, ὡς *bas-relief*, *basse-cour*, *libre-échange*, *morte-saison*, κλπ. 3) ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος, ὡς *abat-jour*, *cache-nez*, *cure-dent*, *porte-monnaie*, *garde-manger*, κλπ. 4) ἐκ ῥήματος καὶ ἐπιρρήματος ἢ ἐπιθέτου, ὡς *réveille-matin*, *passe-partout*, *gagne-petit*, κλπ. 5) ἐκ δύο ὀνομάτων συνδεομένων διὰ προθέσεως, ὡς *arc-en-ciel*, *œil-de-boeuf*, *chef-d'œuvre*, *tête-à-tête*, κλπ. 6) ἐκ δύο ῥημάτων, ὡς *laissez-passer*, *sauve-qui-peut*, κλπ. 7) ἔτι δὲ καὶ ἐπίθετα σύνθετα ἐκ δύο ἐπιθέτων, ὡς *clair-obscur*, *aigre-doux*, *tout-puissant*, *sourd-muet*, κλπ. 8) τέλος σύνθετα ῥήματα ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος, ὡς *bouleverser*, *bour-soufler*, *colporter*, *faufiler*, *maintenir*, *manœuvrer*, *sau-poudrer*, *sauvegarder*, κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ παραγωγῆς τῶν λέξεων.—*De la dérivation des mots.*

Ἡ γαλλικὴ γλῶσσα σχηματίζει παραγωγούς λέξεις διὰ τῆς προσθήκης καταληκτικῶν εἰς τὰς ἤδη ὑπαρχούσας λέξεις.

Πολλὰ καὶ ποικίλα εἶνε τὰ καταληκτικὰ ταῦτα (suffixes), δι' ὧν παράγονται οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ῥήματα καὶ ἐπιρρήματα.

Καὶ πρὸς παραγωγὴν μὲν τῶν οὐσιαστικῶν τὰ κυριώτερα καταληκτικά εἶνε *ade*, *colonnade*, *promenade*, *age*, *herbage*, *brigandage*, *ail*, *épouvantail*, *portail*, *ain*, *θηλ.* *aine*, *chapelain*, *quatrain*, *douzaine*, *centaine*, *aire*, *mousquetaire*, *molaire*, *aison* ἢ *ison*, *comparaison*, *terminaison*, *garnison*, *trahison*, *ance*, *naissance*, *obéissance*, *ande* ἢ *ende*, *ofrande*, *légende*, *ard*, *θηλ.* *arde* *billard*, *moutarde*, *at*, *marquisat*, *tribunat*, *ation* καὶ *ition*, *fondation*, *abolition*, *é*, *comté*, *parenté*, *ée*, *bouchée*, *matinée*, *er*, *rocher*, *oranger*, *ier*, *pommier*, *encrier*, *erie*, *fourberie*, *loterie*, *esque*, *chevaleresque*, *soldates que*, *esse*, *faiblesse*, *noblesse*, *eur*, *chasseur*, *envahisseur*, *fraîcheur*, *largeur*, *euse*, *repasseuse*, *veilleuse*, *ie*, *maladie*, *perfidie*, *ien*, *musicien*, *grammairien*, *is*, *cliquetis*, *logis*, *ise*, *franchise*, *sottise*, *isme*, *gallicisme*, *patriotisme*, *iste*, *capitaliste*, *journaliste*, *ment*, *vête*, *ment*, *rugissement*, *oir*, *θηλ.* *oire*, *rasoir*, *polissoir*, *mâchoire*, *nageoire*, *on*, *brouillon*, *coupon*, *té*, *dureté*, *honnêteté*, *tude*, *habitude*, *longitude*, *ure*, *blessure*, *parure*, ἔτι δὲ τὰ ὑποκοριστικά *aille*, *marmaille*, *valetaille*, *as*, *asse*, *coutelas*, *plâtras*, *paillasse*, *paperasse*, *eau*, *chevreau*, *lionceau*, *et*, *ette*, *jardinet*, *livret*, *chansonnette*, *maisonnette*, *on* καὶ *illon*, *ânon*, *raton*, *carpillon*, *négrillon*, *eron*, *moucheron*, *bûcheron*, *ot*, *goulot*, *ilot*, *ule*, *globule*, *corpuscule*.

Πάντα τὰ συνθετικά ταῦτα προσθέτουσιν ἐπουσιώδη τινὰ ἰδέαν εἰς τὴν ἀρχικὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως.

Ἐπίθετα δὲ παράγονται διὰ τῶν ἐξῆς καταληκτικῶν *able*, *agréable*, *remarquable*, *ain*, *certain*, *mondain*, *ais*, *français*, *anglais*, *milanais*, *marseillais*, *al*, *colossal*, *oriental*, *ard*, *ba vard*, *richard*, *âtre*, *blanchâtre*, *rougeâtre*, *aud*, *lourdaud*, *sourdaud*, *é*, *âgé*, *ailé*, *affairé*, *étoilé*, *el*, *mortel*, *personnel*, *er*, *mensonger*, *passager*, *et*, *follet*, *rouget*, *eux*, *courageux*, *honteux*, *ible*, *possible*, *terrible*, *ier*, *hospitalier*, *journalier*, *if*, *adoptif*, *offensif*, *pensif*, *in*, *blondin*, *enfantin*, *ique*, *arabique*, *périodique*, *ois*, *bourgeois*, *villageois*, *suédois*, *gaulois*, *chinois*, *ot*, *bellot*, *vieillot*, *u*, *barbu*, *bos su*, *chevelu*, *pointu*, *touffu*.

Παράγωγα ῥήματα σχηματίζονται διὰ τῶν ἐξῆς καταληκτικῶν *er*, *meubler*, *sabler*, *contenter*, *folâtrer*, *ir*, *finir*, *jaunir*, *iser*, *civiliser*, *favoriser*, *oyer*, *foudroyer*, *guerroyer*. Καὶ ῥήματα σχηματίζονται μὲ ἔννοιαν ὑποκοριστικὴν ἢ χειρονοποιόν, παρεντιθεμένων, μεταξὺ τοῦ θεματος καὶ τῆς ῥηματικῆς καταλήξεως, τῶν καταληκτικῶν *aille*, *asse*, *on*, *ot*, οἷον *criailler*, *tirailleur*, *crevasser*, *terrasser*, *chantonner*, *mâchonner*, *frisotter*, *trembloter*, *vivoter*.

Τέλος σχηματίζονται παράγωγα ἐπιρρήματα προστιθεμένου εἰς τὰ θηλυκὰ ἐπίθετα τοῦ καταληκτικοῦ *ment*, *adroitement*, *amè rement*, *bonnement*, *facilement*, *lentement*, *présentement*, *rarement*, *vivement*, κλπ.

Ἐνταῦθα παρατηρήτεον πρῶτον, ὅτι τῶν εἰς *u* ληγόντων ἐπιθέτων τὸ *e* τοῦ θηλυκοῦ ἀντικαθίσταται, κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐπιρρήματος, διὰ τῆς περισπωμένης (*accent cir conflexe*), *assidûment*, *crûment*, *dûment*. Δεύτερον, ὅτι τινῶν ἐπιθέτων τὸ *e* ἄφωρον μεταβάλλεται, κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐπιρρήματος, εἰς *é* ὀξύτονον, *aveuglément*, *commodément*, *conformément*, *énormément*, *communément*, *précisément*, κλπ. Καὶ τρίτον, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν εἰς *ant* καὶ *ent* ληγόντων ἐπιθέτων σχηματίζουσι τὰ ἐπιρρήματα αὐτῶν εἰς *amment* καὶ *emment*, οἷον *abondamment* (ἀντὶ τοῦ

abondamment), couramment (couramment), savamment (savamment), prudemment (prudemment), diligemment (diligemment), insolemment (insolument), κλπ.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὰς γαλλικὰς λέξεις τὰς ἐκ τῆς ἀρχαίας κελτικῆς, τῆς λατινικῆς καὶ τῆς γερμανικῆς προελθούσας. Πλὴν τούτων ὅμως πλείστας λέξεις παρέλαθεν ἡ γαλλικὴ γλῶσσα ἐκ τῆς ἑλληνικῆς, καὶ μάλιστα τὰς εἰς τὰ γράμματα, τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας ἀναγομένας. Ἐκ τούτων ἄλλαι μὲν εἶνε σύνθετοι, συγκεῖμεναι ἐκ δύο ἀπλῶν λέξεων, οἷον aérolithe, agronome, archéologie, aristocratie, astronomie, baromètre, bibliophile, biographie, chronomètre, démagogue, géographie, hétéroclite, isotherme, lithographe, nécrologie, misanthrope, monarchie, névralgie, orthographe, panthéon, pathologie, philanthrope, photographie, polysyllabe, psychologie, télégraphe, téléphone, théologie, thermomètre, trigonométrie, καὶ ἄλλαι, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὁσημέραι αὐξάνεται ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἀναγκῶν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

Ἄλλαι δέ, ἔτι πολυαριθμότεραι τούτων, εἶνε αἱ διὰ προσυνθετικῶν σχηματιζόμεναι σύνθετοι, ὧν τὰ κυριώτερα ἄ (στερητικόν), ἀμφί, ἀνά, ἀντί, ἀπό, ἀρχι, κατά, διά, δις, δυς, ἐν, ἐπί, εὐ, ὑπέρ, ὑπό, μετά, παρά, περί, πρό, πρὸς, σύν, οἷον acéphale, atome, atonie, amphithéâtre, amphibie, anachorète, anagramme, antipathie, antagonisme, apogée, aphélie, apologue, archevêque, archange, archidiacre, catachrèse, catalogue, cataplasma, catastrophe, dialecte, diamètre, diaphragme, diphtongue, dissyllabe, dyspepsie, dysenterie, emblème, emphase, énergie, enthousiasme, épiderme, épigramme, épiscopal, éphémère, euphonie, eucharistie, évangile, hyperbole, hypertrophie, hypocrisie, hypothèse, métaphore, métaphysique, métamorphose, parabole, paragraphe, paralysie, périmètre, période, périphrase, problème, programme, prologue, prosélyte, prosodie, syndic, synchronisme, syllabe, sympathie, syntaxe, système, καὶ ἄλλαι.

Τέλος εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν γλῶσσαν ἀνήκουσιν αἱ ἐκ τῆς ἑλληνι-

κῆς μετὰ τῶν καταληκτικῶν *ose* (ωσις) καὶ *ite* (ἴτις) παραληφθεῖσαι λέξεις dermatose, gastrose, névrose, bronchite, hépatite, laryngite, pharyngite, méningite, κλπ. αἱ ἐμφαίνουσαι νοσήματα ὧν ἔδρα εἶνε τὸ παρὰ τοῦ θέματος τῆς λέξεως ἀηλούμενον μέρος τοῦ σώματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ οἰκογενειῶν τῶν λέξεων. — *Des familles de mots.*

Καλεῖται οἰκογένεια λέξεων τὸ σύνολον τῶν λέξεων ὅσαι ἀνάγονται εἰς τὴν αὐτὴν ῥίζαν.

Οὕτως ἐκ τῆς ἀρχικῆς λέξεως *terre* ἐσχηματίσθησαν διὰ παραγωγῆς ἢ συνθέσεως αἱ λέξεις *terror, enterrer, déterrer, terreau, terrasse, terrasser, souterrain*, αἵτινες ἀποτελοῦσιν οἰκογένειαν λέξεων (*une famille de mots*).

Ἐπίσης οἰκογένειαν λέξεων ἀποτελοῦσιν αἱ ἐκ τῆς ῥίζης *lev* γενόμεναι λέξεις *lever, levier, levis, levain, levure, levant, levantin, leueur, élève, élever, éleveur, élevage, élévation, élévateur, enlever, enlèvement, prélever, prélèvement, relever, relèvement, soulever, soulèvement, relief, bas-relief*.

Πρὸς τῇ ἀπαριθμῆσει τῶν λέξεων, αἵτινες ἀποτελοῦσι μίαν ἐκάστην οἰκογένειαν, διδακτικῆ ἄμα καὶ ἐνδιαφέρουσα μελέτη εἶνε ἡ τῆς σημασίας ἐκάστης αὐτῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ῥίζαν. Ἐστῶ, ἐπὶ παραδείματι, ἡ λέξις *battre*. *Battre* σημαίνει πλήττειν ἐπανειλημμένως. Ὁ πλήττων λέγεται *batteur*, ὁ δὲ πληττόμενος *battu*. Ὁ ξύλινος πλατὺς κόπανος δι' οὗ πλήττονται τὰ πλυνόμενα ἀσπρόρρουχα ὀνομάζεται *battoir*. Τὸ κοπάνισμα τῶν σιτηρῶν λέγεται *battage*, ἡ δὲ ἀλοητικὴ μηχανὴ *batteuse*. *Battant* εἶνε τὸ τοῦ κώδωνος ῥόπτρον (γλωσσίδι), *batte* δὲ τὸ λίστρον, δι' οὗ πλήττεται καὶ ἰσάζεται ἡ γῆ· οὕτως ὀνομάζεται καὶ ἡ ξυλίνη σπάθα τοῦ Ἀρλεκίνου. Ἡ τηλεβολοστοιχία λέγεται *batterie*, ἡ δὲ ἐν τοῖς θάμνοις στίθειά πρὸς διίχνευσιν τῶν ἀγριμίων, *battue*.

Abattre σημαίνει κατεβάλλειν, λεγόμενον περί ζώων καὶ δένδρων, **abatage** δηλοῖ ξυλοκοπίαν, **abatis** δὲ σημαίνει τὸν σωρὸν τῶν κοπέντων δένδρων, καὶ τὰ ἀκροκόλια ὄρνιθος. **Abattoir** εἶνε τὸ σφαγεῖον. **Abattement** εἶνε ἡ ἐκ σωματικοῦ ἢ ψυχικοῦ ἄλγους γεννωμένη ἀθυμία. Καταθιβάζω ἠθικῶς ἢ ὑλικῶς λέγεται **rabattre**, πᾶν δὲ τὸ ἀφαιροῦν τὴν χαρὰν τινος ὀνομάζεται **rabat-joie**. **Rabat** δὲ εἶνε ἡ τραχηλιά τὴν ὁποίαν φέρουσιν οἱ Λατῖνοι ἱερεῖς, οἱ δικανικοὶ καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου.

Τὸ μάχεσθαι λέγεται **combattre**, ὁ μαχητὴς **combattant**, καὶ ἡ μάχη **combat**.

Se débattre σημαίνει ἀντιμάχεσθαι, καὶ ἐντεῦθεν **débattre** διαφιλονεικῶ, συζητῶ, ἡ δὲ συζήτησις λέγεται **débat**.

Τέρπομαι κινούμενος λέγεται **s'ébattre**, ἢ περιφραστικῶς **prendre ses ébats**. **Rebattre** δὲ δηλοῖ ἐπαναλαμβάνω συνεχῶς τὰ αὐτά.

Ἡ ἐκ τῆς παρατάξεως μάχη λέγεται **bataille**, **batailler** ἐδήλου πάλαι ποτὲ συγκροτῶ μάχην, σήμερον δὲ σημαίνει λογομοχῶ. Ὁ φιλόμαχος καλεῖται **batailleur**. **Bataille** ἐδήλου ἄλλοτε ὑποδιαίρεσιν τοῦ στρατεύματος· ὅθεν τὸ ὑποκοριστικὸν **bataillon** σημαίνει σήμερον τάγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ὁμωνύμων, παρωνύμων καὶ συνωνύμων.

—*Des homonymes, paronymes et synonymes.*

1. Ὀμώνυμοι.

Αἱ ὁμώνυμοι εἶνε λέξεις αἵτινες προφέρονται μὲν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, δηλοῦσι δ' ἐκάστη διάφορόν τι, οἷον **abaisse** (φύλλον ζυμαρίου) καὶ **abbesse** (ἡγουμένη), **amande** (ἀμύγαλον) καὶ **amende** (πρόστιμον).

Αἱ ὁμώνυμοι διακρίνονται εἰς ὁμογράφους καὶ εἰς ὁμοφώνους.

Αἱ ὁμόγραφοι εἶνε λέξεις γραφόμεναι καὶ προφερόμεναι ἐξίσου, ὡς *bière* (ζῦθος) καὶ *bière* (φέρετρον).

Αἱ ὁμόφωνοι προφέρονται μὲν, ἀλλὰ δὲν γράφονται ἐξίσου, οἶον *chêne* (δρυς) καὶ *chaîne* (ἄλυσσος).

Παραθέτομεν ἐνταῦθα παραδείγματά τινα ὁμωνύμων.

Air (ἀήρ), *air* (ἤθος, ὄψις), *aire* (ἐπιφάνεια, ἐμβαδόν), *aire* (φω-
λεὰ τοῦ ἀετοῦ), *ère* (ἐποχὴ χρονολογίας), *erre*, *erres*, *errent* (τύ-
ποι τοῦ ῥήματος *errer*, πλανῶμαι), *haire* (τρίχινος χιτῶν), *hère*
(πενιχρὸς ἄνθρωπος), *erre* (πορεία).

Cens (τίμημα, ἀπογραφή), *cent* (ἐκατόν), *sang* (αἷμα), *sans*
(χωρίς), *sens* (αἴσθησις), *sens*, *sent* (τύποι τοῦ ῥήματος *sentir*,
αἰσθάνομαι).

Vain (μάταιος), *vaines*, *vaine* (τύποι τοῦ ῥήματος *vaincre*,
νικῶ), *vin* (εἶνος), *vingt* (εἴκοσι), *vins*, *vint* (τύποι τοῦ ῥήματος
venir, ἔρχομαι).

2. Παρώνυμοι.

Παρώνυμοι λέγονται λέξεις ἔχουσαι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὁμοιό-
τητα εἰς τὴν προφοράν. Διακρίνονται δὲ καὶ αὗται εἰς ἐγγυς παρωνύ-
μους καὶ εἰς πόρρω παρωνύμους.

Ἐγγυς παρώνυμοι εἶνε οἱ αἱ ἐξῆς: *bailler* (ἐκμισθόνω), καὶ
bâiller (χασμῶμαι), *bats*, *bat* (τύποι τοῦ ῥήματος *battre*, πλήτ-
τω) καὶ *bât* (ἐπίσαγμα), *boite*, *boites* (τύποι τοῦ ῥήματος *boiter*,
χωλαίνω) καὶ *boîte* (κυτίον), *faite* (παθητικὴ μετοχὴ τοῦ ῥήματος
faire, κάμνω), *faite* (κορυφὴ) καὶ *fête* (ἐορτή), *pomme* (μῆλον)
καὶ *paume* (παλάμη τῆς χειρὸς), *tacher* (κηλιδόνω) καὶ *tâcher*
(προσπαθῶ).

Αἱ τοιοῦτου εἶδους παρώνυμοι δύνανται νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὰς
ὁμωνύμους.

Πόρρω παρώνυμοι εἶνε ἐπὶ παραδείγμασιν αἱ ἐξῆς: *abstraire* (ἀφαιρῶ)
καὶ *distraine* (ἀποσπῶ), *amnistie* (ἀμνηστία) καὶ *armistice* (ἀνα-
κωχὴ ὅπλων), *infecter* (ἀναδίδω δυσωδίαν) καὶ *infester* (λυμαίνω-
μαι), *plier* (διπλόνω) καὶ *ployer* (κάμπτω).

3. Συνώνυμοι.

Συνώνυμοι εἶνε λέξεις, αἵτινες διάφοροι οὔσαι τὴν φωνήν, ἔχουσιν ὁμοιότητα σημασίας.

Λέγομεν δὲ ὁμοιότητα καὶ οὐχὶ ταυτότητα, διότι εἰς οὐδεμίαν γλῶσσαν εἶνε δυνατόν νὰ εὑρεθῶσι δύο λέξεις ἔχουσαι ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν σημασίαν καὶ δύναμιν. Τῆς διαφορᾶς δὲ τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ τῶν διαφόρων συνωνύμων λέξεων ἢ ἀκριβῆς γνῶσις ἄγει τὸν λαλοῦντα ἢ γράφοντα εἰς τὴν κυριολεξίαν, ἣτις εἶνε ἡ πρωτίστη τῶν τοῦ λόγου ἀρετῶν.

Αἱ συνώνυμοι λέξεις διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις, ἥτοι τὰς ἐχούσας μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ρίζαν καὶ τὰς ἐχούσας διαφόρους ρίζας.

Αἱ συνώνυμοι αἱ ἔχουσαι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ρίζαν ἔχουσιν ἀναγκαίως κοινὴν καὶ τὴν θεμελιώδη ἔννοιαν· μόνον δὲ παραλλαγαί μεταξὺ αὐτῶν γεννῶνται ἐκ τῶν εἰς αὐτὰς προσαπτομένων προσυνηθετικῶν ἢ καταληκτικῶν καὶ ἐκ γραμματικῶν τινῶν συμβημάτων.

Οὕτω *abuser* καὶ *mésuser* εἶνε συνώνυμοι· ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον σημαίνει χρωμαὶ ὑπερβολικῶς, τὸ δὲ δεύτερον χρωμαὶ κακῶς. Ἡ διαφορὰ αὕτη προέρχεται ἐκ τῶν προσυνηθετικῶν *ab* καὶ *més*.

Ἐπίσης συνώνυμοι εἶνε αἱ λέξεις *délicieux* καὶ *délectable*· ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον σημαίνει πλήρης ἡδονῶν, τὸ δὲ δεύτερον πρόξενος ἡδονῶν. Ἡ διαφορὰ αὕτη προέρχεται ἐκ τῶν καταληκτικῶν *eux* καὶ *able*.

Πολλάκις τὸ αὐτὸ ὄνομα, μεταβαῖνον ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ εἰς τὸν πληθυντικόν, μεταβάλλει καὶ σημασίαν· οὕτω *la dignité* σημαίνει ἡ ἀξιοπρέπεια, *les dignités*, τὰ ἀξιώματα· *la bonté*, ἡ ἀγαθότης, *les bontés*, τὰ εὐεργετήματα, αἱ περιποιήσεις.

Πολλάκις καὶ ἡ θέσις τοῦ ἐπιθέτου μεταβάλλει τὴν σημασίαν τοῦ ὀνόματος· οὕτω *un brave homme*, χρηστός ἀνὴρ, *un homme brave*, γενναῖος ἀνὴρ, *un honnête homme*, τίμιος, *un homme honnête*, εὐγενής, *un grand homme*, ἕξοχος, *un homme grand*, μέγας τὸ ἀνάστημα.

Αἱ ἔχουσαι διαφόρους ρίζας συνώνυμοι διαφέρουσι μάλιστα ἀπ' ἀλλήλων τὴν ἔννοιαν. Οὕτως αἱ λέξεις *haine*, *aversion*, *antipathie*,

répu gnance, ἐμφαίνουσι πᾶσαι ὁρμὴν τῆς ψυχῆς κατὰ τοῦ δυσαρ-
 στοῦντος αὐτήν. Ἄλλὰ *haine* (μῖσος), ὁ ἰσχυρότατος τῶν ὄρων, δη-
 λοῖ τὸ αἶσθημα δι' οὗ οὐ μόνον ἀποκρούομεν ἀντικείμενόν τι, ἀλλὰ καὶ
 θέλομεν τὸ κακὸν αὐτοῦ· *aversion* (ἀποστροφή) κάμνει ἡμᾶς νὰ ἀπο-
 στρεφώμεθα, νὰ ἀποφεύγωμεν τὰ ἀπαρέσκοντα ἡμῖν· *antipathie* ση-
 μαίνει ὅτι δὲν εὐρίσκομεν ἀγαπητὰ τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα ἢ πράγματα·
répu gnance τέλος δηλοῖ τὸ ἀηδῶς, ἀπροθύμως ἔχειν πρὸς τι.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου.— *Des parties du discours.*—
Περὶ τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ τῶν παρεπο-
μένων αὐτοῖς.— *Des parties du discours variables et de
leurs attributs.*

Ἐπάρχουσιν ἐν τῇ γαλλικῇ γλώσσῃ δέκα εἶδη λέξεων, τὰ ὅποια
λέγονται μέρη τοῦ λόγου, ταῦτα δὲ εἶνε·

τὸ ἄρθρον,	l'article
τὸ ὄνομα,	le nom
τὸ ἐπίθετον,	l'adjectif
ἡ ἀντωνυμία,	le pronom
τὸ ῥῆμα,	le verbe
ἡ μετοχή,	le participe
τὸ ἐπίρρημα,	l'adverbe
ἡ πρόθεσις,	la préposition
ὁ σύνδεσμος,	la conjonction
τὸ ἐπιφώνημα,	l'interjection

Τούτων τὰ μὲν ἕξ πρῶτα εἶνε κλιτά, *variables*, τὰ δὲ λοιπὰ τέσσαρα ἄκλιτα, *invariables*.

Κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου εἶνε ἐκεῖνα τῶν ὁποίων ἡ κατάληξις μεταβάλλεται κατὰ τὰς διαφορούς σχέσεις αὐτῶν πρὸς ἄλληλα. Αἱ σχέσεις δὲ αὗται συνιστῶσι τὸ γένος (le genre), τὸν ἀριθμὸν (le nombre),

τὴν πτώσιν (le cas), διὰ τὸ ἄρθρον, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπίθετον, τὴν ἀντωνυμίαν καὶ τὴν μετεχθῆν· τὸ πρόσωπον (la personne), διὰ τὴν ἀντωνυμίαν καὶ τὸ ῥῆμα· τὴν ἔγκλισιν (le mode) καὶ τὸν χρόνον (le temps) διὰ τὸ ῥῆμα. Ταῦτα πάντα λέγονται παρεπόμενα (attributs) τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου.

Γένη παρὰ Γάλλοις ὑπάρχουσι μόνον δύο· τὸ ἀρσενικόν (le masculin), διὰ τὰ ὀνόματα δηλοῦντα ὄντα τοῦ ἄρρενος φύλου, εἶον homme, lion, καὶ τὸ θηλυκόν (le féminin), διὰ τὰ ὀνόματα δηλοῦντα ὄντα τοῦ θήλεος φύλου, εἶον femme, lionne. Ὡς πρὸς τὰ ὀνόματα τὰ ἐμφαινόμενα ἄψυχα πράγματα ἢ ἀφηρημέναις ἐννοίαις, ταῦτα κατετάχθησαν ὑπὸ τῆς χρήσεως τὰ μὲν εἰς τὸ ἀρσενικόν γένος, ὡς le livre, le soleil, le bonheur, τὰ δὲ εἰς τὸ θηλυκόν, ὡς la plume, la lune, la modestie.

Ἀριθμοὺς ἔχει ἡ γαλλικὴ γλῶσσα δύο· τὸν ἐνικόν (le singulier), ὅστις ἐμφαίνει ἐν μόνον πρόσωπον, ζῶν ἢ πρᾶγμα, ὡς Jacques, l'ami, une souris, quelque jour, καὶ τὸν πληθυντικόν (le pluriel), ὅστις ἐμφαίνει δύο ἢ πλείονα πρόσωπα, ζῶα ἢ πράγματα, ὡς les Bourbons, deux frères, plusieurs brebis, bien des gens, κλπ.

Αἱ πτώσεις εἶνε ἕξ· ὀνομαστικὴ (nominatif), γενικὴ (génitif), ὁστικὴ (datif), αἰτιατικὴ (accusatif), κλητικὴ (vocatif), ἀφαιρετικὴ (ablatif). Περὶ τῶν λοιπῶν παρεπομένων γενήσεται λόγος ἐν τοῖς περὶ ἀντωνυμίας καὶ περὶ ῥήματος κεφαλαίοις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τοῦ ἄρθρου.—De l'article.

Τὸ ἄρθρον εἶνε λέξις προτασσομένη τοῦ ὀνόματος, ὅπως δηλωθῆ ἢ ὀρισμένον πρόσωπον, ζῶν ἢ πρᾶγμα, ἢ ἀόριστόν τι, ἢ μέρος τι ἐκ τοῦ ὅλου τῶν προσώπων, ζῶων ἢ πραγμάτων.

ὑπάρχουσιν ἐπομένως τρία εἶδη ἄρθρων· τὸ ὀριστικόν ἄρθρον (ar-

ticle défini), τὸ ἀόριστον ἄρθρον (article indéfini) καὶ τὸ μεριστικὸν ἄρθρον (article partitif).

1. Ὅριστικὸν ἄρθρον. — Article défini.

Τὸ ὄριστικὸν ἄρθρον εἶνε *le* διὰ τὸ ἀρσενικὸν γένος ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ, *le livre*· *la* διὰ τὸ θηλυκόν, *la rose*, καὶ *les* διὰ τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἀμφοτέρων τῶν γενῶν· *les livres*, *les roses*.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον δὲν ἔχει ἰδίους τύπους ἐμφαίνοντας τὰς διαφόρους πτώσεις τοῦ ἐνικοῦ ἢ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, αὐταὶ σχηματίζονται διὰ τῆς προσθήκης τῶν προθέσεων *de* καὶ *à*. Καὶ διὰ μὲν τῆς *de* σχηματίζονται ἡ γενικὴ καὶ ἡ ἀφαιρετικὴ, διὰ δὲ τῆς *à* ἡ δοτικὴ.

Πρὸ λέξεως ἀρχομένης ἀπὸ φωνήεντος ἢ *h* ψιλοῦ τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκὸν ἄρθρον ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ ἐκθλίβονται, ἀφαιρουμένου τοῦ φωνήεντος αὐτῶν καὶ ἀντικαθισταμένου δι' ἀποστρόφου, ὡς *l'enfant*, *l'ombre*, *l'homme*, *l'humeur*.

Τὸ ἀρσενικὸν ἄρθρον πρὸ ὀνόματος ἀρχομένου ἀπὸ συμφώνου ἢ *h* δασέος συναρεῖται εἰς τὴν γενικὴν, δοτικὴν καὶ ἀφαιρετικὴν, ἐνομιμένων τῶν προθέσεων *de* καὶ *à* μετὰ τοῦ ἄρθρου *le* εἰς μίαν λέξιν, ὡστε ἀντὶ *de le père* λέγεται *du père*, ἀντὶ *à le père*, *au père*, ἀντὶ *de le héros*, λέγεται *du héros*, ἀντὶ *à le héros*, *au héros*.

Εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν τὸ ἄρθρον συναρεῖται πάντοτε, οὕτω *de les* γίνεται *des* καὶ *à les* γίνεται *aux*.

Ἡ κλίσις τοῦ ἄρθρου λοιπὸν εἰς τὰς διαφόρους περιπτώσεις ἔχει ὡς ἑξῆς·

		<i>Singulier</i>		<i>Pluriel</i>
Nominatif			l'arbre, τὸ δένδρον	les arbres
Génitif	de	l' »		des »
Datif	à	l' »		aux »
Accusatif		l' »		les »
Vocatif		ô »		ô »
Ablatif	de	l' »		des »

*Singulier**Pluriel*

Nominatif	le	livre, τὸ βιβλίον	les livres
Génitif	du	»	des »
Datif	au	»	aux »
Accusatif	le	»	les »
Vocatif	ô	»	ô »
Ablatif	du	»	des »

Οὕτω καὶ le héros, ὁ ἥρωας κλπ.

*Singulier**Pluriel*

Nominatif	la	femme, ἡ γυνή	les femmes
Génitif	de la	»	des »
Datif	à la	»	aux »
Accusatif	la	»	les »
Vocatif	ô	»	ô »
Ablatif	de la	»	des »

Οὕτω καὶ la haie, ἡ φράκκη, κλπ.

Χρήσις τοῦ ὀριστικοῦ ἄρθρου.

Τὸ ὀριστικὸν ἄρθρον προτάσσεται τῶν προσηγορικῶν ὀνομάτων ἐχόντων ὀρισμένην ἔννοιαν, δηλαδὴ δηλούντων ἢ τὸ ὅλον γένος τῶν περιῶν πρόκειται προσώπων ἢ πραγμάτων, ὡς les hommes sont sujets à l'erreur, οἱ ἄνθρωποι ὑπόκεινται εἰς τὴν πλάνην, les enfants sont légers, τὰ παιδία εἶνε κουφόνα, ἢ εἶδος αὐτῶν, ὡς les hommes faibles se laissent dominer par leurs passions, οἱ ἀσθενεῖς ἄνθρωποι δεσπόζονται ὑπὸ τῶν παθῶν των, les enfants studieux sont chéris de leurs maîtres, τὰ φιλομαθῆ παιδία ἀγαπῶνται παρὰ τῶν διδασκάλων των, ἢ μερικὰ τούτων ἄτομα, ὡς le roi est aimé de ses sujets, ὁ βασιλεὺς ἀγαπᾶται παρὰ τῶν ὑπηκόων του, l'homme dont vous parlez, ὁ ἄνθρωπος περὶ οὗ ὁμιλεῖτε.

Ἐνίοτε παραλείπεται τὸ ἄρθρον πρὸ ὀνομάτων ἐχόντων ὀρισμένην ἔννοιαν, καὶ τοῦτο διὰ τὸ γοργώτερον καὶ ἐμφαντικώτερον τῆς φρά-

σεως, ὡς vieillards, femmes, enfants, tout fut massacré, γέροντες, γυναῖκες, παιδιά, πάντες ἐσφάγησαν. — Τοῦτο δὲ γίνεται συνηθέστερον εἰς τὰς παροιμιακὰς φράσεις, ὡς pauvreté n'est pas vice, ἡ πτωχεία δὲν εἶνε κακία, chien qui aboie ne mord pas, ὁ ὑλακτῶν κύων δὲν δάκνει, κλπ.

2. Ἀόριστον ἄρθρον. — Article indéfini.

Τὸ ἀόριστον ἄρθρον εἶνε εἰς μὲν τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν *un* διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ *une* διὰ τὸ θηλυκόν, εἰς δὲ τὸν πληθυντικὸν *des* δι' ἀμφοτέρα τὰ γένη, ὡς un garçon, παῖς (τις), une fille, κόρη (τις), des garçons, παῖδες (τινές), des filles, κόραι (τινές).

Κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς:

	Singular		Plurier		
Nominatif	un garçon,	une fille	des garçons,	des filles	
Génitif	d'un	» d'une	» de	» de	»
Datif	à un	» à une	» à des	» à des	»
Accusatif	un	» une	» des	» des	»
Ablatif	d'un	» d'une	» de	» de	»

3. Μεριστικὸν ἄρθρον. — Article partitif.

Τὸ μεριστικὸν ἄρθρον εἶνε εἰς μὲν τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν, *du* διὰ τὸ ἀρσενικὸν πρὸ συμφώνου ἢ *h* δασέος καὶ *de l'* πρὸ φωνήεντος ἢ *h* ψιλῶ, *de la* διὰ τὸ θηλυκόν πρὸ συμφώνου ἢ *h* δασέος καὶ *de l'* πρὸ φωνήεντος ἢ *h* ψιλῶ, εἰς δὲ τὸν πληθυντικὸν *des* δι' ἀμφοτέρα τὰ γένη, ὡς du pain, ἄρτος ἢ ἄρτον, de l'argent, χρήματα, de la viande, κρέας, de l'eau, ὕδωρ, des fruits, ὀπώραι ἢ ὀπώρας, κλπ.

Ἐντὶ τοῦ μεριστικοῦ ἄρθρου *du*, *de la*, *des* τίθεται μόνῃ ἢ πρόθεσις *de* πρὸ ὀνόματος λαμβανομένου εἰς μεριστικὴν ἔννοιαν, εἰς τὰς ἐξῆς δύο περιπτώσεις:

α') Ὄταν τοῦ ὀνόματος προτάσσηται ἐπίθετον τι· ὡς j'ai mangé

de bon pain, ἔφαγον καλὸν ἄρτον, il a bu d'excellente bière, ἔπιεν ἐξάριετον ζῦθον, nous achetons de beaux fruits, ἀγοράζομεν ὠραίας ὀπώρας, κλπ.

β') "Όταν ἡ φράσις ἐκφέρεται ἀρνητικῶς, ὡς je n'ai pas d'amis, δὲν ἔχω φίλους, mon frère ne mange pas de viande. ὁ ἀδελφός μου δὲν τρώγει κρέας, nous n'achèterons pas de fruits, δὲν θὰ ἀγοράσωμεν ὀπώρας, κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τοῦ ὀνόματος. — *Du nom.*

§ 1. Περὶ τοῦ ὀνόματος ἐν γένει.

Τὸ ὄνομα δηλοῖ τὰ πρόσωπα, τὰ ζῶα ἢ τὰ πράγματα, εἶον Paul, homme, cheval, papier.

Ἐπάρχουσι δύο εἶδη ὀνομάτων· τὸ προσηγορικὸν ὄνομα (nom commun) καὶ τὸ κύριον ὄνομα (nom propre).

Καὶ προσηγορικὸν μὲν ὄνομα εἶνε τὸ ἀρμόζον, τὸ ἀπὸ κοινοῦ διδόμενον εἰς πάντα τὰ ὁμοειδῆ πρόσωπα, ζῶα ἢ πράγματα, ὡς soldat, chien, maison.

Κύριον δὲ ὄνομα εἶνε τὸ ἀρμόζον, τὸ ἀνήκον ἰδίᾳ εἰς ἓν μόνον πρόσωπον, ζῶον ἢ πρᾶγμα, ὡς Pierre, Médor, Paris.

Τὰ προσηγορικὰ ὀνόματα διακρίνονται εἰς συγκεκριμένα (concrets), τὰ δηλοῦντα ὑλικά ὄντα ἢ ἀντικείμενα ὑποπίπτοντα εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν, ὡς homme, chien, fleuve, femme, plante, table, καὶ εἰς ἀφηρημένα (abstraits), τὰ ἐμφαίνοντα πράγματα μὴ ὑλικά, ὡς paresse, courage, lenteur.

Τὰ προσηγορικὰ ὀνόματα ἐκφέρονται ἐν γένει ἐνάριθρος, πλὴν τῶν ἐξῆς περιπτώσεων.

α') Όταν λαμβάνονται ως επίθετα ποιότητας δηλωτικά, οἷον il était berger et il devint roi, ἦτο ποιμὴν καὶ ἔγεινε βασιλεὺς.

β') Όταν ἐνούμενα μετὰ ῥημάτων ἢ προθέσεων ἐκφράζουσι μίαν μόνην ἔννοιαν, ὥστε τὸ μὲν ῥῆμα καὶ τὸ ὄνομα ἀντιστοιχοῦσι πρὸς ἓν ῥῆμα, ἢ δὲ πρόθεσις καὶ τὸ ὄνομα ἀντιστοιχοῦσι πρὸς ἐπίρρημα, οἷον faire attention, προσέχω, avoir faim, πεινῶ, prendre froid, κρυολογῶ, demander conseil, συμβουλευέμαι, κλπ. avec soin, ἐπιμελῶς, sans crainte, ἀφόβως, par suite, συνεπῶς, κτλ.

Τὰ κύρια ὀνόματα εἶνε εἴτε ὀνόματα προσώπων, οἰκογενειῶν, λαῶν, ὡς Jean, Bourbon, Grec, Français, εἴτε γεωγραφικαὶ ὀνομασίαι, ὡς Athènes, Bordeaux, la Grèce, la France, l'Europe, la Loire, les Alpes, les Balkans. Ταῦτα γράφονται πάντοτε διὰ κεφαλαίου.

Ἐκ τῶν κυρίων ὀνομάτων τὰ μὲν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πόλεων ἐκφέρονται ἀνάρθρως, ὡς Alexandre, Elise, Athènes, Paris, Naples, κλπ. τὰ δὲ λοιπὰ πάντα ἐκφέρονται ἐνάρθρως, ὡς l'Alphée, la Seine, le Tibre, les Alpes, le Taygète, le Pinde, la Grèce, la France, l'Angleterre, l'Europe, l'Amérique, les Grecs, les Espagnols, les Russes, κλπ.

Ὄνόματα ἀθροιστικά (collectifs) λέγονται τὰ σημαίνοντα συλλογὴν, ἄθροισμα προσώπων, ζῶων ἢ πραγμάτων, οἷον foule, troupe, multitude, armée, peuple, κλπ. Καὶ καθόλου μὲν ἀθροιστικά (collectifs généraux) εἶνε τὰ δηλοῦντα τὸ ὅλον τῶν περὶ ὧν πρόκειται προσώπων ἢ πραγμάτων, ἢ καὶ ὀρισμένον μέρος αὐτῶν, ὡς la multitude des étoiles, la troupe des comédiens, l'armée grecque.

Κατὰ μέρος δὲ ἀθροιστικά (collectifs partitifs) εἶνε τὰ δηλοῦντα μέρος μόνον, ἢ ἀόριστον ἀριθμὸν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος προσώπων ἢ πραγμάτων, ὡς une multitude de soldats, une troupe d'enfants, une armée de Grecs.

Ἐκ τῶν παρατεθέντων παραδειγμάτων καταφαίνεται ὅτι τὸ αὐτὸ ὄνομα εἶνε μὲν καθόλου ἀθροιστικόν, ὅταν προτάσσηται αὐτοῦ τὸ ὀριστικὸν ἄρθρον *le, la*, κατὰ μέρος δὲ ἀθροιστικόν ὅταν προηγῆται αὐτοῦ τὸ ἀόριστον ἄρθρον *un, une*.

Σύνθετα ὀνόματα (noms composés) εἶνε τὰ συνιστάμενα ἐκ δύο ἢ καὶ πλείονων λέξεων ἐνουμένων διὰ τῆς ὑφέν (trait d'union), ἀλλ' ἐμφανουσῶν ἐν τι μόνον, ὡς avant-coureur, πρόδρομος, chef d'œuvre, ἀριστούργημα, porte-monnaie, χρηματοφυλάκιον κλπ.

§ 2. Περὶ γένους τῶν ὀνομάτων.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἀρρένων ὄντων, ἀνθρώπων ἢ ζώων, εἶνε γένους ἀρσενικοῦ, ὡς l'homme, (ἀνὴρ), le père, le frère, le lion, le chien, τὰ δὲ τῶν θηλέων ὄντων εἶνε γένους θηλυκοῦ, ὡς la femme, la mère, la sœur, la lionne, la chienne.

Ὡς πρὸς τὸ γένος τῶν ὀνομάτων τῶν δηλούντων πράγματα, καὶ τὸ ὅποιον δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὀρισθῇ διὰ σταθερῶν κανόνων, τοῦτο μανθάνεται κυρίως διὰ τῆς χρήσεως αὐτῆς τῶν λέξεων καὶ διὰ τῆς βοήθειας τοῦ λεξικοῦ. Ἐν τούτοις σημειωτέα τὰ ἐξῆς κεφαλαιώδη·

α') Ἀρσενικοῦ γένους εἶνε:

τὰ ὀνόματα τῶν ἡμερῶν τῆς ἐβδομάδος, le lundi, le mardi, κλπ. τῶν μηνῶν, le janvier, le février, κλπ. καὶ τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους, le printemps, l'été, l'automne, l'hiver.

τὰ ὀνόματα τῶν μετάλλων, le fer, l'acier, l'airain, l'or, l'argent, κλπ.

τὰ ὀνόματα τῶν δένδρων καὶ τῶν φυτῶν, le chêne, le tilleul, le pommier, le cerisier, le rosier, le chèvre-feuille, κλπ.

τὰ ὀνόματα τῶν χωρῶν τὰ λήγοντα εἰς σύμφωνον, le Danemark, le Portugal, le Maroc, le Brésil, κλπ.

τὰ ὀνόματά τινων πόλεων, ποταμῶν καὶ ὄρεων, οἷον Paris, Lyon, Bordeaux, Amsterdam, Berlin, le Rhin, le Rhône, le Tibre, le Danube, les Apennins, les Balkans, le Caucase, κλπ.

τὰ πλεῖστα τῶν εἰς age, aire καὶ ége ληγόντων ὀνομάτων, οἷον fromage, bocage, tapage, corsaire, notaire, siège, collège, κλπ.

β') Θηλυκοῦ γένους εἶνε:

τὰ ὀνόματα λήγοντα εἰς ance, ence, esse, eur, ion, té, ὡς tempérance, constance, prudence, intelligence, paresse,

détresse, chaleur, douleur, ambition, nation, piété, vérité, κλπ.

τὰ ὀνόματα τῶν καρπῶν, la pomme, la cerise, la datte, la noix, κλπ.

τὰ ὀνόματα τῶν ἡπείρων, τῶν χωρῶν, τῶν πόλεων, τῶν ποταμῶν, τῶν ὀρέων, τὰ λήγοντα εἰς ε ἄφωνον, εἶον l'Europe, l'Asie, κλπ., la France, la Grèce, l'Allemagne, la Turquie κλπ. Rome, Venise, Athènes, Barcelone. κλπ. la Loire, la Tamise, κλπ. les Alpes, les Pyrénées, les Cordillères, κλπ.

§ 3. Περὶ σχηματισμοῦ τοῦ θηλυκοῦ τῶν ὀνομάτων.

Τὸ θηλυκὸν γένος τῶν ὀνομάτων, εἴτε κυρίων, εἴτε προσηγορικῶν, σχηματίζεται ἐν γένει προστιθεμένου τοῦ ε ἄφωνου εἰς τὸ ἀρσενικόν, ὡς marquis, marquise—ours ourse—orphelin, orpheline—faisan, faisane—Louis, Louise—François, Françoise—Danois, Danoise—Français, Française—Anglais, Anglaise, κλπ.

Τὰ λήγοντα εἰς *er*, προσλαμβάνοντα τὸ ἄφωνον ε, βαρυτονοῦσι τὴν παραλήγουσαν, ὡς *berger, bergère—jardinier, jardinière*, κλπ.

Πολλὰ τῶν ληγόντων εἰς *n* ἢ *l*, προσλαμβάνοντα τὸ ἄφωνον ε, διπλασιάζουσι τὸ τελικὸν αὐτὸ σύμφωνον, ὡς *baron, baronne—paysan, paysanne—chat, chatte—linot, linotte*.

Ὀνόματά τινα λήγοντα εἰς ε ἄφωνον σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν εἰς *esse*, ὡς *hôte, hôtesse—nègre, négresse—tigre, tigresse, comte, comtesse—prince, princesse*, κλπ. Πρὸς τοῦτοις καὶ τὸ *duc, duchesse*.

Ἐκ τῶν εἰς *eur* ληγόντων ὀνομάτων τινὰ μὲν σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν εἰς *euse*, ὡς *chanteur, chanteuse—bâilleur (χασμούρης), bâilleuse—buveur, buveuse—pêcheur (ἀλιεύς), pêcheuse—voleur, voleuse—trompeur, trompeuse*, κλπ., τινὰ δὲ εἰς *rice*, ὡς *médiateur, médiatrice—instituteur, institutrice—conducteur, conductrice—accusateur, accusatrice*,

κλπ. Ὡσαύτως δὲ ambassadeur, ambassadrice, καὶ empereur, impératrice· ἄλλα τέλος εἰς *eresse*, οἶον bailleur (ἐκμισθωτής), bailleresse—enchanteur, enchanteresse—pêcheur (ἁμαρτωλός), pécheresse—vengeur, vengeresse. Τὰ ἐξῆς σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν γένος διττῶς, chasseur, chasseuse καὶ chasseresse, — défendeur, défendeuse καὶ défenderesse — demandeur, demandeuse καὶ demanderesse—vendeur, vendeuse καὶ venderesse.

Τὸ devin (μάντις) ἐκ τοῦ ἀχρηστοῦ τύπου devineur, ἔχει θηλυκὸν devineresse, τὸ gouverneur κάμνει gouvernante, καὶ τὸ serviteur, servante.

Τὰ ὀνόματα δηλοῦντα ἐπιτηδεύματα ἀσκούμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρ' ἀνδρῶν, οἶον auteur, écrivain, littérateur, professeur, peintre, sculpteur, μένουσιν ἀμετάβλητα λεγόμενα καὶ περὶ γυναικῶν.

Τὰ ἐξῆς ὀνόματα βραχύνονται γινόμενα θηλυκά· canard, cane—dindon, dinde—manteau, mante—mulet, mule—taureau, taure.

Πλεῖστα ὀνόματα ἀνθρώπων καὶ ζώων διαφέρουσιν ἐντελῶς εἰς τὸ θηλυκόν, οἶον

ἄρσ. homme,	θηλ. femme	ἄρσ. coq,	θηλ. poule
père,	mère	bœuf,	vache
frère,	sœur	lièvre,	hase
oncle,	tante	sanglier,	laie
gendre,	bru	bouc,	chèvre
parrain,	marraine	cerf,	biche
roi,	reine	veau	génisse
cheval,	jument		κλπ.

Τέλος πολλά ὀνόματα ζώων, τὰ μὲν ὄντα μόνον γένους ἀρσενικοῦ, τὰ δὲ θηλυκοῦ, δηλοῦσι τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, ὡς le rossignol, la grive, le renne, l'éléphant, la girafe, κλπ. Πρὸς καθορισμὸν δὲ τοῦ φύλου, ἐν ἀνάγκῃ, προστίθενται εἰς ταῦτα αἱ λέξεις mâle (ἄρ-

ρην) ἢ femelle (θήλεια), ὡς un rossignol mâle, un rossignol femelle, κλπ.

§ 4. Περὶ σχηματισμοῦ τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ὀνομάτων.

Κανὼν γενικός. Ὁ πληθυντικός ἀριθμὸς τῶν ὀνομάτων σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης ἑνὸς *s* εἰς τὸν ἐνικό, ὡς l'homme, les hommes— la femme, les femmes— un livre, des livres— une habitation, des habitations.

Ἐξαιρέσεις. α') τὰ εἰς *s*, *x*, *z* λήγοντα ὀνόματα μένουσιν ἀμετάβλητα εἰς τὸν πληθυντικόν, εἶον le fil, les fil—la voix, les voix—un nez, des nez.

β') Τὰ λήγοντα εἰς *au* καὶ *eu* προσλαμβάνουσιν *x* εἰς τὸν πληθυντικόν· ὡς un bateau, des bateaux—un jeu, des jeux, κλπ.

γ') Ἐκ τῶν ληγόντων εἰς *ou* τὰ ἐξῆς ἑπτὰ προσλαμβάνουσιν *x* εἰς τὸν πληθυντικόν· bijou, caillou, chou, genou, hibou, joujou, pou· des bijoux, des cailloux, κλπ. Πάντα τὰ λοιπὰ προσλαμβάνουσιν *s*, un cou, des cous, le verrou, les verrous, κλπ.

δ') Τὰ εἰς *al* λήγοντα, τρέπουσι κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν κατάληξιν ταύτην εἰς *aux*, ὡς le cheval, les chevaux— l'animal, les animaux—un arsenal, des arsenaux, κλπ. Τὰ δὲ bal, carnaval, chacal, régal καὶ τινὰ ἄλλα προσλαμβάνουσιν *s*, des bals, des carnivals. κλπ.

ε') Ἐκ τῶν ληγόντων εἰς *ail* τὰ ἐξῆς ἑπτὰ μεταβάλλουσιν εἰς τὸν πληθυντικόν τὴν κατάληξιν ταύτην εἰς *aux*· bail, corail, émail, soupirail. travail, vantail, vitrail, des baux, des coraux, κλπ. Πάντα τὰ λοιπὰ προσλαμβάνουσιν *s* un gouvernail, des gouvernails—un portail, des portails—le détail, les détails, κλπ. Τὸ bétail ἔχει πληθυντικόν bestiaux, τὸ δὲ ail κάμνει les ails καὶ les aux.

ς') Τοῦ aïeul ὁ πληθυντικός τύπος aïeux ἀγλαῖ τοὺς προγόνους ἐν γένει· ὁ δὲ τύπος aïeuls μόνον τοὺς ὄσο πάππους, τὸν πατρικόν καὶ τὸν μητρικόν.

ζ') Τοῦ ciel ὁ πληθυντικός τύπος cioux ἐμφαίνει τοὺς οὐρανοὺς εἰς

τὴν κυρίαν αὐτῶν σημασίαν, ὁ δὲ ciels λέγεται 1) περὶ τῶν ἐν εἰκόνι παρισταμένων οὐρανῶν, ciels de tableau 2) εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ κλίματος, ὡς Nice est sous un des plus beaux ciels de l'Europe, 3) εἰς τεχνικὰς τινας ἐκφράσεις, ὡς ciels de lit, ἄνω παραπέτασμα κλίνης, ciels de carrière, ὄροφοι λατομείου.

η') Τοῦ *œil* ὁ πληθυντικὸς τύπος *yeux* εἰς μὲν τὴν κυρίαν σημασίαν δηλοῖ τὸ ὄργανον τῆς ὀράσεως, *des yeux vifs*, ζωηροὶ ὀφθαλμοί, *j'ai mal aux yeux*, ἀλγῶ τοὺς ὀφθαλμούς, εἰς μεταφορικὴν δὲ ἔννοιαν σημαίνει τοὺς πόρους τοῦ ἄρτου, *les yeux du pain*, τοῦ τυροῦ, *les yeux du fromage*, τὰ σημεῖα λίπους (πάχους) τοῦ ζωμοῦ, *les yeux du bouillon*, τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ φυτοῦ, ὡς *tailler* (κλαδεύειν) *à deux yeux*, *tailler à trois yeux*. Τοῦ ἐτέρου τύπου *œils* γίνεται χρῆσις εἰς τινα σύνθετα ὀνόματα, ὡς *œils de bœuf*, φεγγίται, *œils de chèvre*, εἶδος φυτῶν, *œils de serpent*, εἶδη πολυτίμων λίθων, κλπ.

Παρατήρησις. Ὀνόματά τινα εἶνε εὐχρηστα μόνον εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ταῦτα 1) τὰ τῶν μετάλλων, *l'or*, *l'argent*, *le fer*, 2) τὰ ἀφηρημένα ὀνόματα, *la modestie*, *la justice*, *la foi*, *l'avarice*, 3) τὰ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, *la chimie*, *l'astronomie*, *la peinture*, *la musique*, 4) τὰ ὡς οὐσιαστικὰ λαμβανόμενα ἐπίθετα ἢ ἀπαρέμφατα, *le beau*, *le vrai*, *le boire*, *le manger*.

Ἄλλα ἀπαντῶσι μόνον εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὡς *ancêtres*, *archives*, *ciseaux*, *entrailles*, *funérailles*, *obsèques*, *ténèbres*, *mœurs*, κλπ.

§ 5. Περὶ συμπληρώματος ἢ προσδιορισμοῦ (*complément*) τοῦ ὀνόματος.

Συμπλήρωμα ἢ προσδιορισμὸς (*complément*) ὀνόματός τινος εἶνε ἡ λέξις ἢ συμπληροῦσα τὴν ἔννοιαν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

Τὸ συμπλήρωμα τοῦτο ἐκφέρεται διὰ τῆς προθέσεως *de* καὶ ἐτέρας λέξεως, εἶον *le désir de plaire*, ὁ πόθος τοῦ ἀρέσκειν, *l'opinion de chacun*, ἡ γνώμη ἐκάστου, *l'honneur des armes*, ἡ τιμὴ τῶν ὅπλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τοῦ ἐπιθέτου. — *De l'adjectif.*

§ 1. Περὶ τοῦ ἐπιθέτου ἐν γένει.

Τὸ ἐπίθετον εἶνε λέξις προστιθεμένη εἰς τὸ ὄνομα, εἴτε ὅπως φανερώσῃ τὴν ιδιότητα, τὴν ποιότητα αὐτοῦ, εἴτε ὅπως προσδιορίσῃ κατὰ τινα τρόπον τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, εἴτε ὅπως δηλώσῃ ἀόριστόν τι καὶ γενικόν. Οὕτως εἰς τὰ παραδείγματα *homme sage*, ἀνὴρ σοφός, *cheval noir*, ἵππος μέλας, *table ronde*, τράπεζα στρογγύλη, αἱ λέξεις *sage, noir, ronde*, εἶνε ἐπίθετα δηλοῦντα ποιότητος, ιδιότητος τῶν ὀνομάτων *homme, cheval, table*. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα λέγονται ποιωτικά (*qualificatifs*).

Εἰς τὰ παραδείγματα *mon habit*, τὸ ἐμὸν ἐνδύμα, *cette maison*, αὕτη ἡ οἰκία, *deux enfants*, δύο παιδία, *première partie*, πρῶτον μέρος, αἱ λέξεις *mon, cette, deux, première*, εἶνε ὡσαύτως ἐπίθετα προσδιορίζοντα ἕκαστον κατ' ἴδιαν ἔννοιαν τὰ ὀνόματα *habit, maison, enfants, partie*. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα λέγονται προσδιοριστικά (*déterminatifs*).

Τέλος εἰς τὰ παραδείγματα *aucun homme*, οὐδεὶς ἄνθρωπος, *certaines personnes*, τινὰ πρόσωπα, *chaque jour*, ἑκάστη ἡμέρα, *plusieurs enfants*, πλεῖστα παιδία, αἱ λέξεις *aucun, certaines, chaque, plusieurs* εἶνε ἐπίθετα δηλοῦντα ἀόριστως τὰ ὀνόματα *homme, personnes, jour, enfants*. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα λέγονται ἀόριστα (*indéfinis*).

Ἐν γένει τὰ ἐπίθετα συμφωνοῦσι κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μετὰ τὸ ὄνομα εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκουσιν.

§ 2. Περὶ τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων.
Des adjectifs qualificatifs.

α') Σχηματισμὸς τοῦ θηλυκοῦ τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων.

Κανὼν γενικός.— Τὸ θηλυκὸν γένος τῶν ἐπιθέτων σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἄφωνου *e* εἰς τὸ ἄρσενικόν, ὡς grand, grande-petit, petite-joli, jolie - sensé, sensée-meilleur, meilleure κλπ.

Ἐξαιροῦνται : 1) Τὰ ἐπίθετα λήγοντα εἰς τὸ ἄρσενικόν εἰς *e* ἄφω-
νον, ἅτινα δὲν μεταβάλλονται εἰς τὸ θηλυκόν, ὡς digne, large,
facile, maigre, honnête κλπ.

2) Τὰ ἐπίθετα λήγοντα εἰς *el, eil, en, on, et, oi* καὶ τὰ εἰς *s*,
ἅτινα διπλασιάζουσι τὸ ληκτικὸν σύμφωνον καὶ προσλαμβάνουσιν *e*
ἄφωνον, ὡς cruel, cruelle-pareil, pareille-ancien, ancienne—
bon, bonne-muet, muette-sot, sotté-gras, grasse-épais,
épaisse κλπ.

Πλὴν τῶν ἐπιθέτων *dévote, ras, niais*, τῶν ὁποίων τὸ θηλυκὸν
εἶνε *dévote, rase, niaise*, καὶ τῶν ἐξ ἐπιθέτων *complet, con-
cret, discret, inquiet, replet, secret*, ἅτινα λαμβάνουσιν εἰς τὸ
θηλυκὸν τὸ *e* ἄφωνον καὶ βαρυτονοῦσι τὴν παραλήγουσαν, *com-
plète, concrète, discrète, inquiète, replète, secrète*.

3) Τὰ ἐπίθετα λήγοντα εἰς *er*, ἅτινα προσλαμβάνουσιν εἰς τὸ θη-
λυκὸν τὸ ἄφωνον *e* καὶ βαρυτονοῦσι τὴν παραλήγουσαν, ὡς *amer,
amère-cher, chère-fier, fière-premier, première*, κλπ.

4) Τὰ ἐπίθετα *beau, nouveau, fou* καὶ *mou*, ἔχοντα εἰς τὸ
ἄρσενικόν, πρὸ φωνήεντος, καὶ τὸν τύπον *bel, nouvel, fol, mol*,
σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν εἰς *belle, nouvelle, folle, molle*. Ὡσαύ-
τως *jumeau* ἔχει θηλυκὸν *jumelle*.

5) Τὰ εἰς *x* λήγοντα ἐπίθετα τρέπουσιν εἰς τὸ θηλυκὸν τὸ *x* εἰς
se, ὡς *heureux, heureuse—jaloux, jalouse*, κλπ.

Πλὴν τῶν faux καὶ roux, ἅτινα κάμνουσι fausse, rousse, τοῦ doux, ὅπερ ἔχει θηλυκὸν douce, καὶ τοῦ vieux τὸ ὄποσον, ἔχον εἰς τὸ ἄρσενικόν, πρὸ φωνήεντος, καὶ τὸν τύπον vieil, σχηματίζει τὸ θηλυκὸν εἰς vieille.

6) Τὰ λήγοντα εἰς *f* ἐπίθετα μεταβάλλουσι εἰς τὸ θηλυκὸν τὸ *f* εἰς *ve*, ὡς vif, vive-bref, brève-neuf, neuve κλπ.

7) Ἐκ τῶν εἰς *e* ληγόντων, τὰ μὲν ἀντικαθιστῶσι τὸ γράμμα τοῦτο διὰ τῆς συλλαβῆς *que*, εἶον public, publique-caduc, caduque-turc, turque, κλπ. μόνον τὸ grec κάμνει grecque· τὰ δὲ διὰ τῆς συλλαβῆς *che*, εἶον blanc, blanche-franc, franche-sec, sèche κλπ.

8) Τὰ εἰς *gu* λήγοντα ἐπίθετα προσλαμβάνουσι εἰς τὸ θηλυκὸν τὸ ἄφωρον *e* μετὰ τοῦ διαστήματος (·), ὡς aigu, aiguë-ambigu, ambiguë-exigu, exiguë, κλπ.

9) Long ἔχει θηλυκὸν longue - oblong, oblongue - bénin, bénigne-malin, maligne-favori, favorite-coi, coite-tiers, tierce-frais, fraîche.

10) Τὰ ἐπίθετα aquilin, fat, dispos εἶνε εὐχρηστα μόνον μετὰ ἄρσενικῶν ὀνομάτων.

β') Σχηματισμὸς τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ἐπιθέτων.

Κανὼν γενικός. Ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς τῶν ἐπιθέτων, ἄρσενικῶν καὶ θηλυκῶν, σχηματίζεται, καθὼς καὶ ὁ τῶν ὀνομάτων, διὰ τῆς προσθήκης τοῦ *s* εἰς τὸν ἐνικό· grand, grands-grande, grandes — meilleur, meilleurs-meilleure, meilleures, κλπ.

Ἐξαιροῦνται 1) Τὰ εἰς *s* καὶ *x* λήγοντα ἄρσενικὰ ἐπίθετα, ἅτινα δὲν μεταβάλλονται εἰς τὸν πληθυντικόν, ὡς un nuage épais, πυκνὸν νέφος, des nuages épais, un homme heureux, ἄνθρωπος εὐτυχής, des hommes heureux, κλπ.

2) Τὰ εἰς *al* λήγοντα, ἅτινα μεταβάλλουσι τὴν κατάληξιν ταύτην εἰς *aux*, εἶον égal, égaux-loyal, loyaux-moral, moraux-national, nationaux, κλπ.

Πλὴν τῶν ἐπιθέτων fatal, frugal, glacial, natal, naval, pascal, ἄτινα σχηματίζουσι τὸν πληθυντικὸν διὰ τῆς προσθήκης τοῦ s, καὶ τῶν ἐπιθέτων boréal, central, ducal, filial, final, littéral, matinal, pénal καὶ ἄλλων, τῶν ὁποίων ὁ πληθυντικὸς σχηματίζεται κατὰ τοὺς δύο τρόπους.

3) Τὰ εἰς *eau* λήγοντα ἐπίθετα, ἄτινα προσλαμβάνουσιν *x* εἰς τὸν πληθυντικόν, ὡς beau, nouveau, jumeau, κλπ. de beaux yeux, des livres nouveaux, des enfants jumeaux.

γ') Περὶ συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν.

Τὰ παιωτικά ἐπίθετα ἔχουσι τρεῖς βαθμοὺς σημασίας (degrés de signification), τὸν θετικόν (positif), τὸν συγκριτικόν (comparatif) καὶ τὸν ὑπερθετικόν (superlatif).

Καὶ θετικοῦ μὲν βαθμοῦ εἶνε τὸ ἐπίθετον αὐτὸ καθ' ἑαυτό, ὡς le ciel est pur, ὁ οὐρανὸς εἶνε καθαρὸς, ma maison est grande, ἡ οἰκία μου εἶνε μεγάλη.

Τοῦ συγκριτικοῦ ὑπάρχουσι τρία εἶδη 1) συγκριτικὸς ὑπεροχῆς, comparatif de supériorité, ὅστις γίνεται προτασσομένου εἰς τὸ ἐπίθετον τοῦ μορίου plus, ὡς Pierre est plus sage que Paul, ὁ Πέτρος εἶνε φρονιμώτερος τοῦ Παύλου. Τρία ἐπίθετα, ἐκ τῆς λατινικῆς προερχόμενα, ἐκφράζουσι μονολεκτικῶς τὸν βαθμὸν τοῦτον, τὸ meilleur, καλλίτερος, ἀντὶ τοῦ plus bon, ὅπερ οὐδέποτε λέγεται, καὶ τὰ moindre, ἐλάσσων, ἀντὶ τοῦ plus petit, καὶ pire, χείρων, ἀντὶ τοῦ plus mauvais, ἄτινα εἰς τινὰς περιπτώσεις προτιμῶνται, 2) συγκριτικὸς μειώσεως, comparatif d'infériorité, σχηματιζόμενος διὰ τοῦ μορίου moins, ὡς mon cousin est moins riche que le vôtre, ὁ ἐξάδελφός μου εἶνε ἥττον πλούσιος ἢ ὁ ἰδικός σας, καὶ 3) συγκριτικὸς ἰσότητος, comparatif d'égalité, πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ὁποίου προτάσσεται τοῦ ἐπιθέτου τὸ μῶριον aussi, ὡς notre maison est aussi haute que la vôtre, ἡ οἰκία μας εἶνε τοσοῦτον ὑψηλὴ ὅσον ἡ ὑμετέρα.

Ὁ ὑπερθετικὸς εἶνε δύο εἰδῶν· 1) ἀπόλυτος, superlatif absolu,

φανερώνων τὴν ποιότητα προσώπου τινός ἢ πράγματος εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν ἄνευ σχέσεως ἢ συμπαραβολῆς πρὸς ἄλλο τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα. Γίνεται δὲ διὰ τῶν λέξεων *très, fort, bien, extrêmement* καὶ ἄλλων, προτασσομένων τοῦ ἐπιθέτου, ὡς *l'air est très-frais*, ὁ ἀήρ εἶνε ὀρροσερώτατος, *ma chambre est fort large*, τὸ δωμάτιόν μου εἶνε πλατύτατον, *ce livre est bien utile*, τὸ βιβλίον τοῦτο εἶνε ὠφελιμώτατον, καὶ 2) σχετικός, *superlatif relatif*, ἐμφαίνων τὴν ποιότητα προσώπου τινός ἢ πράγματος εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν ἐν σχέσει πρὸς ἄλλα τινὰ πρόσωπα ἢ πράγματα. Σχηματίζεται δὲ ἐκ τοῦ συγκριτικοῦ προτασσομένων αὐτοῦ τῶν ἄρθρων *le, la, les* ἢ τῶν κτητικῶν ἐπιθέτων *mon, ton, son, notre, votre, leur*, ὡς *Socrate fut le plus sage des hommes*, ὁ Σωκράτης ὑπῆρξεν ὁ σοφώτατος τῶν ἀνθρώπων, *Alexandre est le moins appliqué des élèves*, ὁ Ἀλέξανδρος εἶνε ὁ ἐλάχιστος ἐπιμελής τῶν μαθητῶν, *la faim est le meilleur cuisinier*, ἡ πείνα εἶνε ὁ ἄριστος μάγειρος, *l'étude est son moindre souci*, ἡ μελέτη εἶνε ἡ ἐλάχιστη αὐτοῦ φροντίς, *la pire des bêtes est le tyran*, τὸ χείριστον τῶν ζώων εἶνε ὁ τύραννος.

δ') Παρατηρήσεις περὶ τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων.

1. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ποιωτικὰ ἐπίθετα, καταλήγοντα πάντα εἰς *ant*, λέγονται ῥηματικά ἐπίθετα, (*adjectifs verbaux*) ὡς *charmant, menaçant, obligeant, abondant, consolant*, κλπ. *un enfant charmant*, χαριέστατον παιδίον, *des cris menaçants*, ἀπειλητικαὶ κραυγαί, *une récolte abondante*, ἄφθονος συγκομιδὴ, *des paroles consolantes*, παρηγόριοι λόγοι.

2. Σύνθετα ἐπίθετα (*adjectifs composés*) καλοῦνται τὰ ἐκ δύο ἢ καὶ πλείονων λέξεων συνιστάμενα, ὡς *aigre-doux, nouveau-né, tout-puissant, bien-aimé, avant-dernier* κλπ.

3. Τὸ ποιωτικὸν ἐπίθετον, λαμβανόμενον ὡς ὄνομα, ἐκφέρεται ἐνάρθρως, ὡς *le juste*, τὸ δίκαιον, *l'utile*, τὸ ὠφέλιμον, *les hypocrites*, οἱ ὑποκριταί, *les méchants*, οἱ κακοί, κλπ.

ε') Περὶ συμπληρώματος ἢ προσδιορισμοῦ (*complément*)
τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων.

Ἐκ τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων ἄλλα μὲν ἔχουσιν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἔννοιαν τελείαν, ὡς *bon, beau, grand, vertueux*, κλπ. ἄλλα δὲ ἔχουσιν ἀνάγκην προσδιορισμῶν συμπληρούντων τὴν ἔννοιαν αὐτῶν, οἷα τὰ *enclin* (ἐπιρρεπής), *digne* (ἄξιος), *propre* (ἐπιτήδειος), κλπ. ὡς *homme enclin au vice*, ἄνθρωπος ἐπιρρεπής εἰς τὴν κακίαν, *une place digne de vous*, θέσις ἀνταξία ὑμῶν, *soldat propre à combattre*, στρατιώτης ἐπιτήδειος εἰς τὸ μάχεσθαι. Αἱ λέξεις *au vice, de vous, à combattre*, εἶνε τὰ συμπληρώματα τῶν ἐπιθέτων *enclin, digne, propre*.

Πᾶν συμπλήρωμα ἐπιθέτου συνίσταται ἐκ προθέσεως καὶ ἐτέρας λέξεως ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς προθέσεως ταύτης.

§ 3. Περὶ τῶν προσδιοριστικῶν ἐπιθέτων.—*Des adjectifs déterminatifs.*

Εἰς τὰ προσδιοριστικὰ ἐπίθετα ὑπάγονται τρεῖς τάξεις ἐπιθέτων· τὰ ἀριθμητικά, *numéraux*, τὰ δεικτικά, *démonstratifs* καὶ τὰ κτητικά, *possessifs*.

α') Ἀριθμητικά ἐπίθετα.—*Adjectifs numéraux.*

Τὰ ἀριθμητικά ἐπίθετα ἐμφαίνουσιν ἢ τὸ ποσὸν τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων, ἢ τὴν τάξιν αὐτῶν.

Καὶ τὰ μὲν ὀηλοῦντα τὸ ποσὸν λέγονται ἀπόλυτα, *cardinaux*, καὶ εἶνε τὰ ἐξῆς·

1. un θηλ. une, εἷς, μία, ἓν.	50. cinquante
2. deux	60. soixante
3. trois	70. soixante dix
4. quatre	80. quatre-vingts
5. cinq	90. quatre-vingt dix
6. six	100. cent
7. sept	200. deux-cents
8. huit	300. trois-cents ζλπ.
9. neuf	1000. mille
10. dix	2000. deux mille
11. onze	3000. trois mille
12. douze	4000. quatre mille ζλπ.
13. treize	10000. dix mille
14. quatorze	11000. onze mille, ζλπ.
15. quinze	17000 dix-sept mille, ζλπ.
16. seize	20000. vingt mille
17. dix-sept	50000. cinquante mille
18. dix-huit	70000. soixante-dix mille
19. dix-neuf	90000. quatre-vingt-dix mille
20. vingt	100000. cent mille
21. vingt un	150000. cent-cinquante mille
22. vingt-deux	200000. deux cent mille
23. vingt-trois	360000. trois cent soixante mille
24. vingt-quatre	440000. quatre-cent-quarante mille
25. vingt-cinq	520000. cinq-cent-vingt mille
26. vingt-six	630000. six-cent-trente mille
27. vingt-sept	710000. sept-cent-dix mille
28. vingt-huit	850000. huit-cent-cinquante mille
29. vingt-neuf	970000. neuf-cent-soixante-dix mille
30. trente	1000000. un million
31. trente et un	10000000. dix millions
32. trente-deux ζλπ.	100000000. cent millions
40. quarante	1000000000. un milliard

Παρατήρησις πρώτη. Τὰ *vingt* καὶ *cent* προσλαμβάνουσιν *s* ὅταν πολλαπλασιάζωνται ἐπὶ ἕτερον προηγούμενον ἀριθμὸν· ὡς ὀγδοήκοντα φράγκα, quatre-vingts francs, πεντακόσια κιβώτια, cinq-cents caisses, κλπ. δὲν δέχονται δὲ αὐτὸ ὅταν ἀκολουθῶνται καὶ ὑπὸ ἑτέρου ἀριθμητικοῦ, ὡς quatre-vingt-six francs, ὀγδοήκοντα ἕξ φράγκα, cinq-cent-quarante caisses, πεντακόσια τεσσαράκοντα κιβώτια, κλπ.

Παρατήρησις δευτέρα. Τὸ *mille* γράφεται *mil* ἐπὶ χρονολογίας ὡς mil-cinq-cent-dix, mil-huit-cent-quatre-vingt-seize, κλπ.

Παρατήρησις τρίτη. Τὰ *million* καὶ *milliard* εἶνε ὀνόματα γενόμενα ἐκ τοῦ *mille*.

Τὰ δὲ δηλοῦντα τὴν τάξιν ἀριθμητικὰ λέγονται τακτικά, *ordinaux*, καὶ σχηματίζονται ἐκ τῶν ἀπολύτων, προστιθεμένης τῆς καταλήξεως *ième*, ὡς

1ος <i>unième</i> καὶ <i>premier</i>	19ος <i>dix-neuvième</i>
2ος <i>deuxième</i> καὶ <i>second</i>	20ος <i>vingtième</i>
3ος <i>troisième</i>	21ος <i>vingt-unième</i>
4ος <i>quatrième</i>	32ος <i>trente-deuxième</i>
5ος <i>cinquième</i>	45ος <i>quarante-cinquième</i>
6ος <i>sixième</i>	56ος <i>cinquante-sixième</i>
7ος <i>septième</i>	67ος <i>soixante-septième</i>
8ος <i>huitième</i>	78ος <i>soixante-dix-huitième</i>
9ος <i>neuvième</i>	89ος <i>quatre-vingt-neuvième</i>
10ος <i>dixième</i>	100ος <i>centième</i>
11ος <i>onzième</i>	200ος <i>deux-centième</i>
12ος <i>douzième</i>	700ος <i>sept-centième</i>
13ος <i>treizième</i>	1000ος <i>millième</i>
14ος <i>quatorzième</i>	25000ος <i>vingt-cinq millième</i>
15ος <i>quinzième</i>	150000ος <i>cent-cinquante-millième</i>
16ος <i>seizième</i>	270000ος <i>deux-cent-soixante-dix-millième</i>
17ος <i>dix-septième</i>	500000ος <i>cinq-cent millième</i>
18ος <i>dix-huitième</i>	1000000ος <i>millionième</i> .

Παρατήρησις πρώτη. Τὸ *unième* λέγεται ἐν συνθέσει μὲ τὰς δεκάδας ὡς *vingt-unième, quarante—unième, κλπ.* τὸ δὲ *premier* μόνον, ὡς *le premier jour, la première fois, κλπ.*

Παρατήρησις δευτέρα. Τὸ *deuxième* λέγεται ἐπίσης ἐν συνθέσει, καὶ ὅταν τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος πρόσωπα ἢ πράγματα εἶνε πλείονα τῶν δύο, ὡς *des cinq volumes de cet ouvrage je n'ai lu que le premier et le deuxième, ἐκ τῶν πέντε τόμων τοῦ συγγράμματος τούτου μόνον τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον ἀνέγνωσα· τὸ δὲ second* λέγεται μόνον, καὶ ὅταν πρόκειται περὶ δύο μόνων προσώπων ἢ πραγμάτων, ὡς *l'aîné des deux frères est brun; le second est blond, ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο ἀδελφῶν εἶνε μελάγχρους, ὁ δεύτερος εἶνε ξανθός.*

Παρατήρησις τρίτη. Εἰς τὴν σειράν τῶν ἡγεμόνων, τῶν ἐτῶν, τῶν ἡμερῶν τοῦ μηνός καὶ τῶν κεφαλαίων βιβλίου τινός γίνεται χρῆσις τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν ἀντὶ τῶν τακτικῶν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ δευτέρου καὶ ἐξῆς. Οὕτω *Georges premier, l'an premier de l'ère chrétienne, le premier Mars, chapitre premier.—Charles deux (II), Pie neuf (IX), Louis quatorze (XIV), l'an mil-huit-cent quatre, le vingt Mai, chapitre cinq (V), κλπ.*

Παρατήρησις τετάρτη. Ἐκ τῶν ἀπολύτων καὶ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν σχηματίζονται τὰ πολλαπλασιαστικά ἢ ἀξητικά, *augmentatifs, double, διπλοῦς, triple, τριπλοῦς, quadruple, quintuple, sextuple, décuple καὶ centuple, τὰ κλασματικά, fractionnaires, le demi, τὸ ἕμισυ, le tiers, τὸ τρίτον, le quart, τὸ τέταρτον, le cinquième, le dixième, le centième, κλπ. καὶ τὰ περιληπτικά, collectifs, la huitaine, ἡ ὀκτάς, la dixaine, ἡ δεκάς, la douzaine, la quinzaine, la vingtaine, la trentaine, la quarantaine, la cinquante, la soixantaine, la centaine, le millier.*

Παρατήρησις πέμπτη. Τὰ ἀριθμητικά ἐπιρρήματα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἀπολύτων καὶ τοῦ ὀνόματος *fois, φορά, ὡς une fois, ἅπαξ, dix fois, δεκάκις, cent fois, ἑκατοντάκις, mille fois, χιλιάκις, κλπ.*

β') Δεικτικά επίθετα. — *Adjectifs démonstratifs.*

Τὰ δεικτικά επίθετα δεικνύουσι τὸ πρόσωπον, ζῶν ἢ πρᾶγμα τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος δηλούμενον.

Ταῦτα εἶνε διὰ τὸ ἀρσενικὸν γένος *ce* πρὸ συμφώνου ἢ ἡ δασέος, ὡς *ce livre, ce héros*, καὶ *cet* πρὸ φωνήεντος ἢ ἡ φιλοῦ, ὡς *cet arbre, cet homme*· διὰ τὸ θηλυκὸν γένος *cette*, ὡς *cette femme, cette haire, cette âme, cette heure*, καὶ *ces* διὰ τὸν πληθυντικὸν ἀμφοτέρων τῶν γενῶν, ὡς *ces amis, ces hôtels, ces crayons, ces héros, ces tables, ces haches, ces ombres, ces herbes*.

γ') Κτητικά επίθετα. — *Adjectifs possessifs.*

Τὰ κτητικά επίθετα δηλοῦσι τὸν κτήτορα τοῦ προσώπου ἢ τοῦ πράγματος τὸ ὅποιον ὑπὸ τοῦ ὀνόματος ἐμφαίνεται.

Εἶνε δὲ ταῦτα·

Ἐπὶ ἐνός κτήτορος.

α'	προσ.	ἐνικ.	ἀρσ.	mon	θηλ.	ma	πληθ.	τῶν δύο γενῶν	mes
β'	»	»	»	ton	»	ta	»	»	tes
γ'	»	»	»	son	»	sa	»	»	ses

Ἐπὶ πολλῶν κτητόρων.

α'	προσ.	ἐνικ.	ἀρσ.	καὶ θηλ.	notre	πληθ.	nos
β'	»	»	»	»	votre	»	vos
γ'	»	»	»	»	leur	»	leurs

Παρατήρησις. Πρὸ θηλυκοῦ ὀνόματος ἀρχομένου ἀπὸ φωνήεντος ἢ ἡ φιλοῦ τίθενται οἱ ἀρσενικοὶ τύποι *mon, ton, son*, ἀντὶ τῶν θηλυκῶν *ma, ta, sa*, χάριν εὐφωνίας, ὡς *mon âme, ton épée, son humeur*.

§ 4. Περὶ τῶν ἀορίστων ἐπιθέτων. — *Des adjectifs indéfinis.*

* Ἀόριστα επίθετα εἶνε τὰ δηλοῦντα ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου προτάσσονται ἐκφέρεται ἀορίστως καὶ γενικῶς.

Ἄοριστα ἐπίθετα εἶνε· aucun, κανείς, autre, ἄλλος, certain, κάποιος, chaque, ἕκαστος, maint, πολλοί, même, αὐτός, nul, οὐδείς, plusieurs, πλείστοι, quelconque, οἷςδήποτε, quelque, τις, tel, τοιοῦτος, tout, ὅλος, πᾶς.

Παρατήρησις πρώτη. Ἐκ τούτων τὰ aucun, autre, certain, nul, plusieurs, tel, tout, ὅταν ἐκφέρωνται μόνα, δηλαδή δὲν προτάσσονται ὀνόματος τινος, εἶνε ἀντωνυμιαὶ ἄοριστοι.

Παρατήρησις δευτέρα. Εἰς τὰ ἄοριστα ἐπίθετα τάσσεται καὶ τὸ ἐρωτηματικὸν quel, οἷον quel âge avez-vous? πόσων ἐτῶν εἴσθε; à quelle heure rentrez-vous? κατὰ ποίαν ὥραν ἐπανέρχεσθε οἴκαδε;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ τῆς ἀντωνυμίας. — Du pronom.

§ 1. Περὶ ἀντωνυμίας ἐν γένει.

Ἡ ἀντωνυμία εἶνε λέξις τὴν ὁποίαν μεταχειρίζομεθα ἀντὶ τοῦ ὀνόματος, ἵνα μὴ ἐπαναλαμβάνωμεν τοῦτο πολλάκις, ὡς Paul est négligent, mais *il* deviendra appliqué, ὁ Παῦλος εἶνε ἀμελής, ἀλλὰ θέλει γίνεαι ἐπιμελής· ἡ λέξις *il* ἐπέχει τὸν τόπον τοῦ ὀνόματος Paul. Votre maison est grande; *la mienne* est plus petite, ἡ οἰκία σας εἶνε μεγάλη· ἡ ἰδική μου εἶνε μικροτέρα· ἡ λέξις *la mienne* ἐπέχει τὸν τόπον τοῦ ὀνόματος maison.

Ἡ ἀντωνυμία συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὸ ὄνομα ἀντὶ τοῦ ὁποίου τίθεται.

Ἐπάρχουσι πέντε εἶδη ἀντωνυμιῶν· αἱ προσωπικαὶ (personnels), αἱ δεικτικαὶ (démonstratifs), αἱ κτητικαὶ (possessifs), αἱ ἀναφορικαὶ (relatifs) καὶ αἱ ἄοριστοι (indéfinis).

§ 2. Ἄντωνυμιαί προσωπικαί. — *Pronoms personnels.*

Αἱ προσωπικαί ἄντωνυμιαί ἐπέχουσι τὸν τόπον τῶν ὀνομάτων, δη-
λοῦσαι τίνος προσώπου εἶνε ταῦτα. Ἐπειδὴ δὲ τὰ πρόσωπα εἶνε τρία,
πρῶτον τὸ λαλοῦν, δεῦτερον τὸ πρὸς ὃ λαλεῖ τις καὶ τρίτον τὸ περὶ
οὗ γίνεται ὁ λόγος, καὶ αἱ προσωπικαί ἄντωνυμιαί εἶνε τρεῖς, αἱ ἐξῆς·

Πρώτου προσώπου.

	Ἐνικός ἀριθμός	Πληθυντικός ἀριθμός
Ὀνομαστική	je ἢ moi, ἐγὼ	nous, ἡμεῖς
Γενική	de moi,	de nous
Δοτική	à moi, moi, me	à nous, nous
Αἰτιατική	moi, me	nous
Ἀφαιρετική	de moi	de nous

Δευτέρου προσώπου.

	Ἐνικός ἀριθμός	Πληθυντικός ἀριθμός
Ὀνομαστική	tu ἢ toi, σὺ	vous, ὑμεῖς
Γενική	de toi	de vous
Δοτική	à toi, toi, te	à vous, vous
Αἰτιατική	toi, te	vous
Ἀφαιρετική	de toi	de vous

Τρίτου προσώπου.

α') Ἄρσενικοῦ γένους

	Ἐνικός ἀριθμός	Πληθυντικός ἀριθμός
Ὀνομαστική	il ἢ lui, αὐτός	ils ἢ eux, αὐτοί
Γενική	de lui	d'eux
Δοτική	à lui, lui	à eux, leur
Αἰτιατική	lui, le	eux, les
Ἀφαιρετική	de lui	d'eux

β') Θηλυκοῦ γένους

Ἐνικός ἀριθμὸς		Πληθυντικός ἀριθμὸς
Ὀνομαστική	elle, αὐτή	elles, αὐταί
Γενική	d'elle	d'elles
Δοτική	à elle, lui	à elles, leur
Αἰτιατική	elle, la	elles, les
Ἀφαιρετική	d'elle	d'elles

Παρατήρησις πρώτη. Ἐκ τῶν τύπων τῆς ὀνομαστικῆς οἱ μὲν *je, tu, il, ils* συνοδεύουσι τὰ τρία ἐνικά πρόσωπα τῶν ῥημάτων καὶ τὸ τρίτον τοῦ πληθυντικοῦ, ὡς *je parle, ὁμιλῶ, tu parles, il parle, ils parlent*, οἱ δὲ *moi, toi, lui, eux* λαμβάνονται μόνον, ὡς *qui parle ? τίς ὁμιλεῖ ; — moi, ἐγώ.*

Παρατήρησις δευτέρα. Προσωπικὴ ἀντωνυμία τοῦ τρίτου προσώπου εἶνε καὶ ἡ *soi*, ἣτις θεωρεῖται καὶ ὡς αὐτοπαθῆς. Εἶνε δὲ αὕτη γένους κοινου, ἀριθμοῦ ἐνικοῦ μόνον καὶ ζὲν ἔχει ὀνομαστικὴν.

Κλίνεται δὲ ὡς ἑξῆς:

Γενική	de soi, ἑαυτοῦ
Δοτική	à soi, se
Αἰτιατική	soi, se
Ἀφαιρετική	de soi

Παρατήρησις τρίτη. Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι (*pronoms réfléchis*) σχηματίζονται καὶ σύνθετοι ἐκ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῆς λέξεως *même*, ὡς *moi—même, toi—même, lui—même, elle—même, nous—mêmes, vous—mêmes, eux—mêmes, elles—mêmes*, καὶ *soi—même*.

Παρατήρησις τετάρτη. Τέλος εἰς τὰς προσωπικὰς ἀντωνυμίας τάσσονται καὶ αἱ *en, y*. Καὶ ἡ μὲν *en* λεγομένη περὶ προσώπων καὶ πραγμάτων, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰς *de lui, d'elle, d'eux, d'elles*, ὡς *parlez—vous de cet homme ? ὁμιλεῖτε περὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου ; j'en parle, ὁμιλῶ περὶ αὐτοῦ. J'aime beaucoup les fruits ; j'en mange tous les jours, μοὶ ἀρέσκουν πολὺ τὰ ὄπωρικά· τρώγω ἐξ αὐτῶν καθ' ἑκάστην.* Ἡ δὲ *y* λεγομένη μόνον περὶ

πραγμάτων, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰς à lui, à elle, à eux, à elles, à cela κλπ. ὡς quand répondras-tu à ma lettre? πότε θὰ ἀπαντήσης εἰς τὴν ἐπιστολὴν μου; j'y répondrai demain, θέλω ἀπαντήσαι εἰς αὐτὴν αὔριον.

§ 3. Ἀντωνυμῖαι δεικτικαί. — *Pronoms démonstratifs.*

Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμῖαι ἀναπληροῦσι τὸ ὄνομα δεικνύουσαι τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται λόγος.

Αὗται εἶνε:

ce				
celui,	πληθ. ceux	θηλ. celle,	πληθ. celles	
celui-ci	» ceux-ci	» celle-ci	» celles-ci	
celui-là	» ceux-là	» celle-là	» celles-là	
ceci				
cela				

Παρατήρησις. Ἡ ce, λεγομένη μόνον περὶ πραγμάτων, εἶνε ἀντωνυμία ὅταν εὐρίσκηται πρὸ ῥήματος ἢ πρὸ ἀναφορικῆς τινος ἀντωνυμίας, ὡς ce sont vos amis qui disent cela, εἶνε οἱ φίλοι σας οὔτινες λέγουσι τοῦτο, ce doit être son frère, πρέπει νὰ εἶνε ὁ ἀδελφός του, je ferai ce que vous demandez, θέλω κάμει ὅ,τι ζητεῖτε. Εὐρισκομένη πρὸ ὀνόματος, εἶνε ἐπίθετον δεικτικόν. †

§ 4. Ἀντωνυμῖαι κτητικαί. — *Pronoms possessifs.*

Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμῖαι ἀντικαθιστῶσι τὸ ὄνομα τοῦ κτήματος ἐμφαίνουσαι τὸν κτήτερα. Ἐπειδὴ δὲ παράγονται ἐκ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν, διακρίνουσι καὶ αὐταὶ τὰ τρία πρόσωπα. Εἶνε δὲ αἱ ἐξῆς:

Ἐπὶ ἐνὸς μόνου κτήτορος.

Ἐνὶ κὸς ἀριθμὸς

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

1ου προσ.	ἀρσ. le mien,	θηλ. la mienne	ἀρσ. les miens	θηλ. les miennes
2ου	» le tien	» la tienne	» les tiens	» les tiennes
3ου	» le sien	» la sienne	» les siens	» les siennes

Γαλλ. Γραμματικὴ Γυμν. Σπ. Ἀνδρουτσέλλη

Ἐπὶ πολλῶν κτητόρων.

Ἐνικός ἀριθμός	Πληθυντικός ἀριθμός
1ου προσ. ἀρσ. le nôtre θηλ. la nôtre	ἀρσ. καὶ θηλ. les nôtres
2ου " " le vôtre " la vôtre	" les vôtres
3ου " " le leur " la leur	" les leurs

Παρατήρησις πρώτη. Ὡς περ τὰ κτητικά ἐπίθετα συμφωνοῦσι κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὸ ὄνομα τὸ ὀηλοῦν τὸ κτήμα, τοῦ ὁποίου καὶ προτάσσονται, οὕτω καὶ αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι συμφωνοῦσι μὲ τὸ ὄνομα τοῦ κτήματος, οὔτινος ἐπέχουσι τὴν θέσιν.

Παρατήρησις δευτέρα. Τὰ κτητικά ἐπίθετα ἐκφέρονται ἀνάρθως, ἐνῶ αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ἐκφέρονται ἐνάρθως, κλινόμεναι ὡς τὰ ἐπίθετα καὶ τὰ ὀνόματα.

Παρατήρησις τρίτη. Κατὰ τὴν γραφὴν διαφέρουσιν αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι le, la nôtre, le, la vôtre, τῶν κτητικῶν ἐπιθέτων notre, votre, ἔχουσαι περισπωμένην (circonflexe).

Παρατήρησις τετάρτη. Τέλος τῶν μὲν κτητικῶν ἐπιθέτων *notre* *votre* ὁ πληθυντικός εἶνε *nos* *vos*, τῶν δὲ κτητικῶν ἀντωνυμιῶν *le*, *la nôtre*, *le*, *la vôtre* εἶνε *les nôtres*, *les vôtres*.

§ 5. Ἀντωνυμίαι ἀναφορικαὶ καὶ ἐρωτηματικά. — *Pronoms relatifs et interrogatifs*.

Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται καὶ συνδετικαὶ (conjunctifs), συνδέουσι τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου ἐπέχουσι τὸν τόπον καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρονται, μὲ τὴν ἐπομένην φράσιν, ὡς *j'ai porté le livre que vous m'avez demandé*, ἔφερα τὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον μοὶ ἐζήτησατε.

Ἡ λέξις, εἴτε ὄνομα, εἴτε ἀντωνυμία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία καλεῖται *ἀνταποδοτικὸν* (antécédent). Οὕτως, εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα, τὸ ὄνομα *livre* εἶνε τὸ ἀνταποδοτικὸν τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας *que*.

Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι εἶνε:

α') ἡ *qui*, γένους καὶ ἀριθμοῦ κοινοῦ, ἀναφερομένη εἰς πρόσωπα καὶ εἰς πράγματα, καὶ κλινομένη ὡς ἐξῆς·

Ὄνομαστικὴ	<i>qui</i>
Γενικὴ	<i>de qui ἢ dont</i>
Δοτικὴ	<i>à qui</i>
Αἰτιατικὴ	<i>que</i>
Ἀφαιρετικὴ	<i>de qui ἢ dont</i>

β') ἡ *lequel*, ἥτις ἀναφέρεται ὡσαύτως εἰς πρόσωπα καὶ εἰς πράγματα καὶ κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἀρσενικὸν γένος

Ἐηλυκὸν γένος

	Ἐνικός	Πληθυντ.	Ἐνικός	Πληθυντ.
Ὄνομαστικὴ	<i>lequel</i>	<i>lesquels</i>	<i>laquelle</i>	<i>lesquelles</i>
Γενικὴ	<i>duquel</i>	<i>desquels</i>	<i>de laquelle</i>	<i>desquelles</i>
Δοτικὴ	<i>auquel</i>	<i>auxquels</i>	<i>à laquelle</i>	<i>auxquelles</i>
Αἰτιατικὴ	<i>lequel</i>	<i>lesquels</i>	<i>laquelle</i>	<i>lesquelles</i>
Ἀφαιρετικὴ	<i>duquel</i>	<i>desquels</i>	<i>de laquelle</i>	<i>desquelles</i>

γ') ἡ *quoi*, ἥτις λέγεται μόνον περὶ πραγμάτων, καὶ εἶνε εὐχρηστος μόνον εἰς τὴν δοτικὴν *à quoi*, ὡς *j'ignore ce à quoi il pense*, ἀγνοῶ τὸ περὶ οὗ σκέπτεται.

δ') ἡ *où*, λεγομένη μόνον περὶ πραγμάτων καὶ ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν *dans lequel, dans laquelle*, κλπ. ὡς *le pays où je vais*, ἡ χώρα εἰς ἣν ὑπάγω.

Αἱ ἄνωτέρω ἀντωνυμίαι *qui, que, quoi, lequel*, λαμβάνονται καὶ ὡς ἐρωτηματικά (interrogatifs).

Καὶ ἡ μὲν *qui*, λεγομένη μόνον περὶ προσώπων, κλίνεται οὕτω·

Ὄνομαστικὴ	<i>qui ? τίς ;</i>
Γενικὴ	<i>de qui ?</i>
Δοτικὴ	<i>à qui ?</i>
Αἰτιατικὴ	<i>qui ?</i>
Ἀφαιρετικὴ	<i>de qui ?</i>

Αἱ *que* καὶ *quoi* λέγονται μόνον περὶ πραγμάτων, ὡς *que direz-*

vous ? τί θὰ εἶπητε ; de quoi parlons-nous ? περί τίνος ὁμιλοῦμεν ; κλπ.

Ἡ le quel λέγεται περί προσώπων καί περί πραγμάτων, ὡς de tous ces enfants, lequel est votre fils ? ἐξ ὅλων τούτων τῶν παιδῶν τίς εἶνε ὁ υἱός σας ; voici deux maisons, laquelle est la vôtre ? ἰδοὺ δύο οἰκίαι, ποία εἶνε ἡ ἰδική σας ;

§ 6. Ἄντωνυμιαί ἀόριστοι. — *Pronoms indéfinis.*

Αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμιαί δηλοῦσιν ἀορίστως καί γενικῶς πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα τοῦ ὁποίου ἐπέχουσι τὸν τόπον.

Αὗται εἶνε· on, τις, chacun, ἕκαστος, autrui, ἄλλος, personne, κανεῖς, rien, οὐδέν, quelqu'un, κάποιος, quiconque, ὅστις ὁδήποτε, l'un, ὁ εἷς (ὁ μὲν), l'autre, ὁ ἕτερος (ὁ δέ), l'un et l'autre, ἀμφοτέροι, l'un l'autre καί les uns les autres, ἀλλήλους, οἷον on dit, λέγεται, (λέγει τις), quelqu'un est venu, κάποιος ἦλθε, respectez le bien d'autrui, σέβου τὰ ἀγαθὰ τῶν ἄλλων, (τὰ ἀλλότρια), aimez-vous les uns les autres, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, κλπ.

Προσέτι δὲ καί αἱ aucun, οὐδεῖς, certain, κάποιος, nul, μηδεῖς, plusieurs, πλείστοι, tel, τοιοῦτος, tout, πᾶς, εἶνε ἀντωνυμιαί ἀόριστοι ὅταν ἐκφέρωνται μόναι, ὡς nul n'est content de son sort, οὐδεῖς εὐχαριστεῖται μὲ τὴν κατάστασίν του, tout est périssable ici-bas, τὰ πάντα εἶνε φθαρτὰ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, κλπ. ἐνῶ ὅταν συνοδεύωσιν ὄνομα εἶνε ἐπίθετα ἀόριστα.

§ 7. Περί συμπληρώματος ἢ προσδιορισμοῦ (*complément*) τῶν ἀντωνυμιῶν.

Τῶν ἀντωνυμιῶν τὸ συμπλήρωμα, ὡσπερ τὸ τῶν ὀνομάτων, ἐκφέρεται διὰ τῆς προθέσεως *de* καί ἐτέρας λέξεως ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς προθέσεως ταύτης, οἷον j'admire les poètes anglais et ceux *de la France*, θαυμάζω τοὺς ἄγγλους ποιητὰς καί τοὺς τῆς Γαλλίας, *chacun de vous a tort*, ἕκαστος ὑμῶν ἔχει ἄδικον, *laquelle de ces dames est votre sœur ?* ποία τῶν κυριῶν τούτων εἶνε ἀδελφή σας ;

Εἰς τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα, *de la France* εἶνε τὸ συμπλήρωμα τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας *ceux*; *de vous* εἶνε τὸ συμπλήρωμα τῆς ἁορίστου ἀντωνυμίας *chacun*; *de ces dames* εἶνε τὸ συμπλήρωμα τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας *laquelle*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τοῦ ῥήματος.—*Du verbe*.

§ 1. Περὶ τοῦ ῥήματος ἐν γένει.

Τὸ ῥῆμα εἶνε λέξις δηλοῦσα ὅτι τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται λόγος ὑπάρχει ἢ ἐνεργεῖ ἢ πάσχει τι, ὡς *Dieu est juste*, ὁ Θεὸς εἶνε δίκαιος, *l'écolier étudie sa leçon*, ὁ μαθητὴς μελετᾷ τὸ μάθημά του, *le loup mange l'agneau*, ὁ λύκος τρώγει τὸν ἀμνόν, *l'élève négligent a été puni par son maître*, ὁ ἀμελεῆς μαθητὴς ἐτιμωρήθη παρὰ τοῦ διδασκάλου του, κλπ.

Τὰ παρεπόμενα τοῦ ῥήματος εἶνε ὁ ἀριθμὸς, *le nombre*, τὸ πρόσωπον, *la personne*, ἢ ἐγκλίσις, *le mode*, ὁ χρόνος *le temps*.

Οἱ ἀριθμοὶ εἶνε δύο, ὁ ἐνικός, *singulier*, καὶ ὁ πληθυντικός, *le pluriel*.

Τὰ πρόσωπα εἶνε τρία· τὸ πρῶτον, *première personne*, τὸ δεύτερον *deuxième personne*, τὸ τρίτον, *troisième personne*.

Αἱ ἐγκλίσεις εἶνε πέντε· ἡ ὀριστική, *l'indicatif*, ἡ ὑποθετική, *le conditionnel*, ἡ προστακτική, *l'impératif*, ἡ ὑποτακτική, *le subjonctif* καὶ ἡ ἀπαρέμφατος, *l'infinitif*.

Ἐκ τῶν ἐγκλίσεων τούτων, ἡ ὀριστική, ἡ ὑποθετική, ἡ προστακτική καὶ ἡ ὑποτακτική λέγονται προσωπικαὶ ἢ παρεμφατικαὶ ἐγκλίσεις (*modes personnels*) ὡς δηλοῦσαι τὰ διάφορα πρόσωπα. Ἡ ἀπαρέμφατος ἦτις, ὡς καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς δηλοῖ, οὐδὲν ἴδιον πρόσωπον ἐμφαίνει, λέγεται ἀπρόσωπος (*mode impersonnel*).

Ὡς πρὸς τὴν μετοχὴν (*participe*), τὴν ὁποίαν τινὲς γραμματικοὶ τάσσουσιν ἐν ταῖς ἐγκλίσεσιν, αὕτη ὀρθότερον δεόν νὰ θεωρηθῆ ὡς ἴδιον μέρος τοῦ λόγου, ἅτε μετέχουσα οὐ μόνον τῆς φύσεως τοῦ ῥήματος ἐξ οὗ πηγάζει, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπιθέτου.

Οἱ χρόνοι εἶνε ὀκτώ, ὁ ἐνεστώς, *le présent*, ὁ παρατατικός, *l'imparfait*, ὁ ἀόριστος, *le passé défini*, ὁ παρακειμένος, *le passé indéfini*, ὁ προπαραχωρημένος, *le passé antérieur*, ὁ ὑπερσυντέλικος, *le plus-que-parfait*, ὁ μέλλον, *le futur*, καὶ ὁ προηγούμενος μέλλον, *le futur antérieur*.

Ἡ ὀριστικὴ ἐγκλίσις ἔχει ὄλους τούτους τοὺς χρόνους, ἡ ὑποθετικὴ ἔχει μόνον δύο, ἡ προστακτικὴ ἓνα, ἡ ὑποτακτικὴ τέσσαρας καὶ ἡ ἀπαρέμφατος δύο.

Εἰς τὰ ῥήματα διακρίνονται αἱ διαθέσεις, *les dispositions*, καὶ αἱ συζυγίαι, *les conjugaisons*.

Αἱ διαθέσεις εἶνε τέσσαρες, ἐνεργητικὴ, *active*, παθητικὴ, *passive*, οὐδετέρα, *neutre* καὶ αὐτοπαθὴς ἢ ἀλληλοπαθὴς, *réfléchie ou réciproque*.

Αἱ συζυγίαι εἶνε τέσσαρες, διακρινόμεναι ἐκ τῆς καταλήξεως τοῦ ἐνεστώτος τῆς ἀπαρεμφάτου (*présent de l'infinitif*). Καὶ ἡ μὲν πρώτη συζυγία περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ ῥήματα οἰαςδήποτε διαθέσεως, τὰ εἰς τὸν ἐνεστώτα τῆς ἀπαρεμφάτου λήγοντα εἰς *er*, ὡς *aimer, aller, chercher, trouver*, κλπ., ἡ δευτέρα τὰ λήγοντα εἰς *ir*, ὡς *finir, bouillir, sortir, tenir*, κλπ., ἡ τρίτη τὰ εἰς *oir*, ὡς *recevoir, devoir, savoir, vouloir*, κλπ. καὶ ἡ τετάρτη τὰ εἰς *re*, ὡς *rendre, dire, faire, vivre*, κλπ.

Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος διαιροῦνται εἰς ἀπλοῦς (*temps simples*) καὶ εἰς συνθέτους (*temps composés*). Καὶ ἀπλοῖ μὲν εἶνε οἱ ἐκ τῶν διαφόρων τύπων αὐτοῦ τοῦ ῥήματος γινόμενοι, ὡς *j'aime, tu finissais, vous recevrez, ils rendraient, que nous sortions*, κλπ. Σύνθετοι δὲ εἶνε οἱ σχηματιζόμενοι διὰ τινων χρόνων ἐνός τῶν δύο βοηθητικῶν *avoir* καὶ *être*, καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακειμένου (*participe passé*) τοῦ ῥήματος αὐτοῦ, ὡς *j'ai aimé, tu étais sorti, il aura reçu, nous serions allés, que vous fussiez partis*, κλπ.

§ 2. Περί σχηματισμοῦ τῶν χρόνων. — *De la formation des temps.*

Οἱ χρόνοι τῶν ῥημάτων διαιροῦνται εἰς ἀρχικούς ἢ πρωτοτύπους (primitifs) καὶ εἰς παραγώγους (dérivés).

Οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι εἶνε πέντε· ὁ ἐνεστώς τῆς ἀπαρεμφάτου (présent de l'infinitif), ἡ μετοχὴ ἐνεστώτος ἢ ἐνεργητικὴ (participe présent ou actif), ἡ μετοχὴ παρακειμένου ἢ παθητικὴ (participe passé ou passif), ὁ ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς (présent de l'indicatif) καὶ ὁ ἀόριστος τῆς ὀριστικῆς (passé défini).

Ἐκ τοῦ ἐνεστώτος τῆς ἀπαρεμφάτου σχηματίζονται ὁ μέλλων (futur) καὶ ὁ ἐνεστώς τῆς ὑποθετικῆς (présent du conditionnel), εἰς μὲν τὰ ῥήματα τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας συζυγίας διὰ προσθήκης τῶν καταλήξεων *ai, ais*, ὡς *aimer-j'aimerai, j'aimerais, finir-je finirai, je finirais*, εἰς δὲ τὰ ῥήματα τῆς τρίτης καὶ τῆς τετάρτης συζυγίας τροπῇ τῶν καταλήξεων *oir* καὶ *re* εἰς *rai, rais*, ὡς *recevoir-je recevrai, je recevrais, rendre-je rendrai, je rendrais*.

Ἐκ τῆς μετοχῆς ἐνεστώτος σχηματίζονται πρῶτον, τὰ τρία πληθυντικὰ πρόσωπα τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς, τροπῇ τῆς καταλήξεως *ant* εἰς *ons, ez, ent*, ὡς *aimant-nous aimons, vous aimez, ils aiment, finissant-nous finissons, vous finissez, ils finissent, recevant-nous recevons, vous recevez*, καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον τροπῇ τῆς καταλήξεως *evant* εἰς *oivent* ; *rendant-nous rendons, vous rendez, ils rendent*. Δεύτερον, ὁ παρατατικὸς τῆς ὀριστικῆς (imparfait de l'indicatif) τροπῇ τῆς καταλήξεως *ant* εἰς *ais*, ὡς *aimant-j'aimais, finissant-je finissais, recevant-je recevais, rendant-je rendais*. Τρίτον, ὁ ἐνεστώς τῆς ὑποτακτικῆς (présent du subjonctif) τροπῇ τῆς καταλήξεως *ant* εἰς *e*, ὡς *aimant-que j'aime, finissant que je finisse, rendant-que je rende*· τῶν δὲ τῆς τρίτης συζυγίας, τροπῇ τῆς καταλήξεως *evant* εἰς *oive*, *recevant-que je reçoive*.

Ἐκ τῆς μετοχῆς παρακειμένου σχηματίζονται πάντες οἱ σύνθετοι χρόνοι, τῇ βοηθείᾳ τῶν βοηθητικῶν ῥημάτων *avoir* καὶ *être*. Εἶνε δ'

οὔτοι ὁ παρακειμένος (passé indéfini), ὁ προπαρωχημένος (passé antérieur), ὁ ὑπερσυντέλικος (plus-que parfait) καὶ ὁ προηγούμενος μέλλων (futur antérieur) τῆς ὀριστικῆς, ὁ παρωχημένος τῆς ὑποθετικῆς (passé du conditionnel), ὁ παρακειμένος (passé) καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος (plus-que-parfait) τῆς ὑποτακτικῆς (du subjonctif) καὶ ὁ παρωχημένος τῆς ἀπαρεμφάτου (passé de l'infinitif).

Ἐκ τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς σχηματίζεται ἡ προστακτικὴ (impératif) παραλειπομένων τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἀφαιρουμένου τοῦ *s* τοῦ δευτέρου ἐνικοῦ προσώπου τῶν ῥημάτων τῆς πρώτης συζυγίας, ὡς *tu aimes-aime, nous aimons-aimons, vous aimez-aimez, tu finis-finis, nous finissons-finissons, vous finissez-finissez, tu reçois-reçois, nous recevons-recevons, vous recevez-recevez, tu rends-rends, nous rendons rendons, vous rendez-rendez.*

Ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ὀριστικῆς σχηματίζεται ὁ παρατατικὸς τῆς ὑποτακτικῆς (imparfait du subjonctif), εἰς μὲν τὰ ῥήματα τῆς πρώτης συζυγίας τροπῇ τῆς καταλήξεως *ai* εἰς *asse*, ὡς *j'aimai que j'aimasse*, εἰς δὲ τὰ ῥήματα τῶν τριῶν ἄλλων συζυγιῶν διὰ προσθήκης τῆς συλλαβῆς *se*, ὡς *je finis que je finisse, je reçus-que je reçusse, je rendis-que je rendisse.*

§ 3. Περὶ τοῦ ὑποκειμένου—*Du sujet.*

† Ἡ λέξις ἢ ἐμφαίνουσα τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖ ἢ πάσχει ἢ εὐρίσκεται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλουμένην κατάστασιν εἶνε τὸ ὑποκείμενον (*sujet*). Οὕτως εἰς τὰς φράσεις *le soleil est brillant*, ὁ ἥλιος εἶνε λαμπρός, *l'enfant joue*, τὸ παιδίον παίζει, *l'élève a été loué par le maître*, ὁ μαθητὴς ἐπηνέθη παρὰ τοῦ διδασκάλου, αἱ λέξεις *soleil, enfant, élève* εἶνε ὑποκείμενα.

§ 4. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου ἢ συμπληρώματος—*Du régime ou complément.*

Καλεῖται γενικῶς συμπλήρωμα (*complément*) τοῦ ῥήματος πᾶσα λέξις συμπληροῦσα τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος.

Τρία εἶδη συμπληρωμάτων ὑπάρχουσι παρὰ Γάλλοις: τὸ ἄμεσον

συμπλήρωμα (complément direct), τὸ ἔμμεσον συμπλήρωμα (complément indirect) καὶ τὸ περιστατικὸν συμπλήρωμα (complément circonstanciel).

Τὸ ἄμεσον συμπλήρωμα, complément direct, λεγόμενον καὶ régime direct, εἶνε τὸ συμπληροῦν, προσδιορίζον τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος ἀμέσως, ἤγουν ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως προθέσεώς τινος, ὡς j'aime mon père, ἀγαπῶ τὸν πατέρα μου, Paul achète une maison, ὁ Παῦλος ἀγοράζει οἰκίαν, nous avons écrit une lettre, ἐγράψαμεν ἐπιστολήν. Ἐνταῦθα αἱ λέξεις *mon père, une maison, une lettre* εἶνε compléments directs.

Τὸ ἔμμεσον συμπλήρωμα, complément indirect, τὸ καὶ régime indirect καλούμενον, συμπληροῖ, προσδιορίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος μέσον προθέσεώς τινος, ὡς j'écris à mon père, γράφω εἰς τὸν πατέρα μου, nous nous livrons à l'étude, ἀσχολούμεθα εἰς τὴν σπουδὴν, votre ami répond de vous, ὁ φίλος σας ἐγγυᾶται περὶ ὑμῶν. Ἐνταῦθα αἱ λέξεις *à mon père, à l'étude, de vous* εἶνε compléments indirects.

Ἐκ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν αἱ μὲν *le, la, les, que* εἶνε ἄμεσα συμπληρώματα, αἱ δὲ *lui, leur, dont, en, y* εἶνε ἔμμεσα συμπληρώματα, διότι ἡ *lui* σημαίνει à lui ἢ à elle, ἡ *leur*, à eux ἢ à elles, ἡ *dont* σημαίνει duquel, de laquelle, desquels, desquelles, ἡ *en*, de cela, καὶ ἡ *y*, à cela.

Αἱ δὲ ἀντωνυμίαι *me, te, se, nous, vous* κατ' αἰτιατικὴν εἶνε régimes directs, ὡς il m'estime (il estime moi), je t'appelle (j'appelle toi), il se flatte (il flatte soi), papa nous aime (papa aime nous), maman vous gronde (maman gronde vous), κατὰ δοτικὴν δέ, σημαίνουσαι à moi, à toi, à soi, à nous, à vous, εἶνε régimes indirects, ὡς il me parle (il parle à moi) ; je te donne un livre (je donne à toi un livre) ; il se nuit (il nuit à soi, à lui) ; notre frère nous écrit (notre frère écrit à nous) ; le ministre vous ordonne (le ministre ordonne à vous) ; les jours se succèdent (les jours succèdent à soi, à eux).

Τέλος τὸ περιστατικὸν συμπλήρωμα (complément circonstan-

ciel) ἢ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς δηλοῖ τὸν τόπον, τὸν χρόνον, τὸν τρόπον, τὴν αἰτίαν, ὡς nous irons à la campagne, θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν, il viendra dans huit jours, θὰ ἔλθῃ μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας, vous avez agi avec prudence, ἐπράξατε σωφρόνως, je vous conseille pour votre bien, σὰς συμβουλεύω διὰ τὸ καλὸν σας, κλπ.

§ 5. Περὶ τῶν ῥημάτων avoir καὶ être.

Τὰ ῥήματα avoir καὶ être εἶνε βοηθητικά (auxiliaires), ὅταν χρησιμεύωσιν εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν συνθέτων χρόνων καὶ ἐαυτῶν καὶ πάντων τῶν ἄλλων ῥημάτων.

† Ἄλλ' ὡς αὐτοτελεῖ ῥήματα (verbes indépendants), τὸ μὲν avoir ἐμφαίνει κτήσιν, ὡς j'ai un jardin, ἔχω κήπον, τὸ δὲ être εἶνε ὅτε μὲν ὑπαρκτικόν, ὅταν δηλοῖ ὑπαρξίν καθόλου, ὡς il est un Dieu, ἔστι Θεός, ὅτε δὲ συνδετικόν, ὅταν συνάπτῃ κατηγορημὰ τι πρὸς τὸ ὑποκείμενον, ὡς Dieu est juste, ὁ Θεός ἐστι δίκαιος. †

Τούτων πάντων ἕνεκεν τὰ δύο ταῦτα ῥήματα, καίπερ καθ' ἑαυτὰ ἀνώμαλα, προτάσσονται τῶν λοιπῶν.

α') Avoir. ἔχω.

INDICATIF

<i>Présent</i>	<i>Passé antérieur</i>
j'ai	j'eus eu
tu as	tu eus eu
il a	il eut eu
nous avons	nous eûmes eu
vous avez	vous eûtes eu
ils ont	ils eurent eu
<i>Imparfait</i>	<i>Plus-que parfait</i>
j'avais	j'avais eu
tu avais	tu avais eu
il avait	il avait eu
nous avions	nous avions eu
vous aviez	vous aviez eu
ils avaient	ils avaient eu

Passé défini

j'eus
tu eus
il eut
nous eûmes
vous eûtes
ils eurent

Passé indéfini

j'ai eu
tu as eu
il a eu
nous avons eu
vous avez eu
ils ont eu

Futur

j'aurai
tu auras
il aura
nous aurons
vous aurez
ils auront

Futur antérieur

j'aurai eu
tu auras eu
il aura eu
nous aurons eu
vous aurez eu
ils auront eu

CONDITIONNEL

Présent

j'aurais
tu aurais
il aurait
nous aurions
vous auriez
ils auraient

Passé

j'aurais eu
tu aurais eu
il aurait eu
nous aurions eu
vous auriez eu
ils auraient eu
καὶ ἄλλως

j'eusse eu
tu eusses eu
il eût eu
nous eussions eu
vous eussiez
ils eussent eu

IMPÉRATIF

aie
ayons
ayez

SUBJONCTIF

Présent

que j'aie
 que tu aies
 qu'il ait
 qua nous ayons
 que vous ayez
 qu'ils aient

Imparfait

que j'eusse
 que tu eusses
 qu'il eût
 que nous eussions
 que vous eussiez
 qu'ils eussent

Passé

que j'aie eu
 que tu aies eu
 qu'il ait eu
 que nous ayons eu
 que vous ayez eu
 qu'ils aient eu

Plus-que-parfait

que j'eusse eu
 que tu eusses eu
 qu'il eût eu
 que nous eussions eu
 que vous eussiez eu
 qu'ils eussent eu

INFINITIF

Présent

avoir

Passé

avoir eu

PARTICIPE

Présent

ayant

Passé

ayant eu

β') *Être, εἶμι.*

INDICATIF

Présent

je suis
 tu es
 il est
 nous sommes
 vous êtes
 ils sont

Passé antérieur

j'eus été
 tu eus été
 il eut été
 nous eûmes été
 vous eûtes été
 ils eurent été

Imparfait

j'étais
tu étais
il était
nous étions
vous étiez
ils étaient

Passé défini

je fus
tu fus
il fut
nous fûmes
vous fûtes
ils furent

Passé indéfini

j'ai été
tu as été
il a été
nous avons été
vous avez été
ils ont été

Plus-que-parfait

j'avais été
tu avais été
il avait été
nous avions été
vous aviez été
ils avaient été

Futur

jè serai
tu seras
il sera
nous serons
vous serez
ils seront

Futur passé

j'aurai été
tu auras été
il aura été
nous aurons été
vous aurez été
ils auront été

CONDITIONNEL

Présent

je serais
tu serais
il serait
nous serions
vous seriez
ils seraient

Passé

j'aurais été
tu aurais été
il aurait été
nous aurions été
vous auriez été
ils auraient été

και άλλως

j'eusse été
tu eusses été
il eût été
nous eussions été
vous eussiez été
ils eussent été

IMPERATIF

sois
soyons
soyez

SUBJONCTIF

Présent

que je sois
que tu sois
qu'il soit
que nous soyons
que vous soyez
qu'ils soient

Passé

que j'aie été
que tu aies été
qu'il ait été
que nous ayons été
que vous ayez été
qu'ils aient été

Imparfait

que je fusse
que tu fusses
qu'il fût
que nous fussions
que vous fussiez
qu'ils fussent

Plus-que-parfait

que j'eusse été
que tu eusses été
qu'il eût été
que nous eussions été
que vous eussiez été
qu'ils eussent été

INFINITIF

Présent

être

Passé

avoir été

PARTICIPE

Présent

étant

Passé

ayant été

§ 6. Ῥήματα κλινόμενα ἐρωτηματικῶς. — *Verbes conjugués interrogativement.*

Τὰ ῥήματα κλίνονται ἐρωτηματικῶς παρὰ τοῖς Γάλλοις τιθεμένης τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας μετὰ τὸ ῥήμα, εἰς τοὺς ἀπλοῦς χρόνους, εἰς δὲ τοὺς συνθέτους χρόνους μετὰ τοῦ βοηθητικοῦ καὶ τῆς μετοχῆς, ὡς ai-je ? étais-tu ? aurez-vous ? avez vous eu ? aurait-il été ? κλπ.

Τὰ ῥήματα κλίνονται ἐρωτηματικῶς μόνον εἰς τὴν Ὀριστικὴν (Indicatif) καὶ εἰς τὴν Ὑποθετικὴν (Conditionnel).

Ὅταν τὸ τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον λήγῃ εἰς φωνήεν, παρεντίθεται μετὰ τοῦ ῥήματος καὶ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας *il* ἢ *elle* τὸ εὐφωνικὸν λεγόμενον *t*, ὡς *a-t-il ? sera t-il ? aura t-il ἢ aura-t-elle ?* κλπ.

Ῥῆμα Avoir.

INDICATIF

Présent

ai-je ?
as-tu ?
a-t-il ?
avons-nous ?
avez-vous ?
ont-ils ?

Passé antérieur

eus-je eu ?
eus tu eu ?
eut-il eu ?
eûmes-nous eu ?
eûtes-vous eu ?
eurent-ils eu ?

Imparfait

avais-je ?
avais-tu ?
avait-il ?
avions-nous ?
aviez-vous ?
avaient-ils ?

Plus-que-parfait

avais-je eu ?
avais-tu eu ?
avait-il eu ?
avions nous eu ?
aviez-vous eu ?
avaient-ils eu ?

Passé défini

eus-je ?
eus tu ?
eut-il ?
eûmes-nous ?
eûtes-vous ?
eurent-ils ?

Futur

aurai je ?
auras-tu ?
aura-t-il ?
aurons-nous ?
aurez-vous ?
auront-ils ?

Passé indéfini

ai-je eu ?
 as-tu eu ?
 a-t-il eu ?
 avons-nous eu ?
 avez-vous eu ?
 ont-ils eu ?

Futur antérieur

aurai-je eu ?
 auras-tu eu ?
 aura-t-il eu ?
 aurons-nous eu ?
 aurez-vous eu ?
 auront-ils eu ?

CONDITIONNEL

Présent

aurais-je ?
 aurais-tu ?
 aurait-il ?
 aurions-nous ?
 auriez-vous ?
 auraient-ils ?

Passé

aurais-je eu ?
 aurais-tu eu ?
 aurait-il eu ?
 aurions-nous eu ?
 auriez-vous eu ?
 auraient-ils eu ?
 και ἄλλως
 eussé-je eu ?
 eusses-tu eu ?
 eût-il eu ?
 eussions-nous eu ?
 eussiez-vous eu ?
 eussent-ils eu ?

Ἔμμεν Ἐτρε.

INDICATIF

Présent

suis-je ?
 es-tu ?
 est-il ?
 sommes-nous ?
 êtes-vous ?
 sont-ils ?

Imparfait

étais-je ?
 étais-tu ?
 était-il ?
 étions-nous ?
 étiez-vous ?
 étaient-ils ?

Passé défini

fus-je ?
 fus-tu ?
 fut-il ?
 fûmes-nous ?
 fûtes-vous ?
 furent-ils ?

Passé indéfini

ai-je été ?
 as-tu été ?
 a-t-il été ?
 avons-nous été ?
 avez-vous été ?
 ont-ils été ?

Passé antérieur

eus je été ?
 eus-tu été ?
 eut-il été ?
 eûmes-nous été ?
 eûtes vous été ?
 eurent-ils été ?

Plus-que-parfait

avais-je été ?
 avais-tu été ?
 avait-il été ?
 avions-nous été ?
 aviez-vous été ?
 avaient-ils été ?

Futur

serai-je ?
 seras-tu ?
 sera-t-il ?
 serons-nous ?
 serez-vous ?
 seront-ils ?

Futur antérieur

aurai-je été ?
 auras-tu été ?
 aura-t-il été ?
 aurons-nous été ?
 aurez-vous été ?
 auront-ils été ?

CONDITIONNEL

Présent

serais-je ?
 serais-tu ?
 serait-il ?
 serions-nous ?
 seriez-vous ?
 seraient-ils ?

Passé

aurais-je été ?
 aurais-tu été ?
 aurait-il été ?
 aurions-nous été ?
 auriez-vous été ?
 auraient-ils été ?

και ἄλλως

eussé-je été ?
 eusses-tu été ?
 eût-il été ?
 eussions-nous été ?
 eussiez-vous été ?
 eussent-ils été ?

§ 7. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῶν ῥημάτων τῶν τεσσάρων συζυγιῶν. — *Voix active des verbes des quatre conjugaisons.*

Τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα (verbe actif) ὁλοῦ πράξιν ἢ ἐνέργειαν γινόμενῃν ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου (sujet) καὶ μεταβαίνουσιν εἰς ἕτερον ἐκτὸς αὐτοῦ ἀντικείμενον, καλούμενον *complément direct* ἢ *régime direct*. Τοῦτου ἕνεκα τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα καλεῖται παρὰ τῶν Γάλλων γραμματικῶν καὶ *transitif*, μεταβατικόν.

Τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων οἱ σύνθετοι χρόνοι σχηματίζονται πάντοτε διὰ τοῦ βοηθητικοῦ *avoir*.

α') Πρώτη συζυγία. — *Aimer*, ἀγαπῶ.

INDICATIF

Présent

j'aime
tu aimes
il aime
nous aimons
vous aimez
ils aiment

Imparfait

j'aimais
tu aimais
il aimait
nous aimions
vous aimiez
ils aimaient

Passé défini

j'aimai
tu aimas
il aima
nous aimâmes
vous aimâtes
ils aimèrent

Passé indéfini

j'ai aimé
tu as aimé
il a aimé
nous avons aimé
vous avez aimé
ils ont aimé

Passé antérieur

j'eus aimé
tu eus aimé
il eut aimé
nous eûmes aimé
vous eûtes aimé
ils eurent aimé

Plus-que-parfait

j'avais aimé
tu avais aimé
il avait aimé
nous avions aimé
vous aviez aimé
ils avaient aimé

Futur

j'aimerai
tu aimeras
il aimera
nous aimerons
vous aimerez
ils aimeront

Futur antérieur

j'aurai aimé
tu auras aimé
il aura aimé
nous aurons aimé
vous aurez aimé
ils auront aimé

CONDITIONNEL

Présent

j'aimerais
tu aimerais
il aimerait
nous aimerions
vous aimeriez
ils aimeraient

Passé

j'aurais aimé
tu aurais aimé
il aurait aimé
nous aurions aimé
vous auriez aimé
ils auraient aimé

και ἄλλως

j'eusse aimé
tu eusses aimé
il eût aimé
nous eussions aimé
vous eussiez aimé
ils eussent aimé

IMPÉRATIF

aime, aimons, aimez

SUBJONCTIF

Présent

que j'aime
que tu aimes
qu'il aime
que nous aimions
que vous aimiez
qu'ils aiment

Passé

que j'aie aimé
que tu aies aimé
qu'il ait aimé
que nous ayons aimé
que vous ayez aimé
qu'ils aient aimé

<i>Imparfait</i>	<i>Plus-que-parfait</i>
que j'aimasse	que j'eusse aimé
que tu aimasses	que tu eusses aimé
qu'il aimât	qu'il eût aimé
que nous aimassions	que nous eussions aimé
que vous aimassiez	que vous eussiez aimé
qu'ils aimassent	qu'ils eussent aimé

INFINITIF

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
aimer	avoir aimé

PARTICIPE

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
aimant	aimé, aimée, ayant aimé

Ὄψω κλίνονται καὶ τὰ *danser, trouver, donner, coucher, gagner, jouer, louer, ôter, κλπ.*

Ὅταν τὰ ῥήματα τῆς πρώτης συζυγίας κλίνονται ἐρωτηματικῶς, τὸ ἄφωρον *e* τοῦ πρώτου ἐνικοῦ προσώπου τοῦ Ἑνεστῶτος τῆς Ὀριστικῆς (*Présent de l'Indicatif*) γίνεται ὀξύτονον χάριν εὐφωνίας, *chanté je ? trouvé je ? aimé-je ? κλπ*

Παρατηρήσεις ἐπὶ τινῶν ῥημάτων τῆς πρώτης συζυγίας.

Τὰ εἰς *cer* λήγοντα ῥήματα, ὡς *placer, effacer, tracer, κλπ.* λαμβάνουσι τὸ ὑπόστιγμα (*cédille*) ὑπὸ τὸ *c*, ὅταν τοῦτο ἀκολουθῆται ὑπὸ τῶν φωνηέντων *a ἢ o* ἵνα διατηρηθῇ ἡ ἀρχικὴ προφορὰ τοῦ *c*, ὡς *nous plaçons, il effaçait, nous traçâmes, κλπ.*

Τὰ εἰς *ger* λήγοντα, ὡς *manger, loger, κλπ.* λαμβάνουσιν *e* ἄφωρον μετὰ τὸ *g*, ὅταν τοῦτο ἀκολουθῆται ὑπὸ τῶν φωνηέντων *a ἢ o*, ἵνα διατηρηθῇ ἡ ἀρχικὴ προφορὰ τοῦ *g*, ὡς *nous mangeons, il logea, que vous mangeassiez, κλπ.*

Τὸ *e* ἄφωρον τῆς παραληγούσης τῆς ἀπαρεμφάτου τινῶν ῥημάτων, οἷον *lever, mener, κλπ.* μεταβάλλεται εἰς ἔ βαρύτονον πρὸ ἐτέρου *e* ἄφωρου, ὡς *je lève, nous mènerons, κλπ.*

Τὸ ἐ δέξυτονον τῆς παραληγοῦσης τῆς ἀπαρεμφάτου τινῶν ῥημάτων, οἷον *altérer, espérer, inquiéter, régner*, κλπ. μεταβάλλεται εἰς ἐ βαρύτονον πρὸ ἐτέρου *e* ἀφώνου, ὡς *j'altère, ils espèrent, nous inquiéterons, qu'il règne*, κλπ. Ἐξαιροῦνται τὰ εἰς *éger* λήγοντα, οἷον *abrèger, assièger, protéger*, κλπ. ἄτινα διατηροῦσι πάντοτε τὸ ἐ δέξυτονον.

Τῶν εἰς *eter* καὶ *eter* ληγόντων ῥημάτων τῶν ὁποίων ἡ παραλήγουσα εἶνε *e* ἀφώνου, οἷον *appeler, jeter*, κλπ. διπλασιάζονται τὰ *l* καὶ *t* πρὸ ἐτέρου ἀφώνου *e*, ὡς *j'appelle, tu jettes*, κλπ.

Εἰς τὰ ῥήματα τὰ λήγοντα εἰς *ayer, yer, uyer*, οἷον *essayer, ployer, appuyer*, κλπ. τὸ *y* μεταβάλλεται εἰς *i*, πρὸ τοῦ ἀφώνου *e*, ὡς *j'essaie, il ploierait, qu'ils appuient*, κλπ.

β') Δευτέρα συζυγία. — *Finir*, τελειώνω.

INDICATIF

Présent

je finis
tu finis
il finit
nous finissons
vous finissez
ils finissent

Imparfait

je finissais
tu finissais
il finissait
nous finissions
vous finissiez
ils finissaient

Passé défini

je finis
tu finis
il finit
nous finîmes
vous finîtes
ils finirent

Passé indéfini

j'ai fini
tu as fini
il a fini
nous avons fini
vous avez fini
ils ont fini

Passé antérieur

j'eus fini
 tu eus fini
 il eut fini
 nous eûmes fini
 vous eûtes fini
 ils eurent fini

Plus-que parfait

j'avais fini
 tu avais fini
 il avait fini
 nous avions fini
 vous aviez fini
 ils avaient fini

Futur

je finirai
 tu finiras
 il finira
 nous finirons
 vous finirez
 ils finiront

Futur antérieur

j'aurai fini
 tu auras fini
 il aura fini
 nous aurons fini
 vous aurez fini
 ils auront fini

CONDITIONNEL

Présent

je finirais
 tu finirais
 il finirait
 nous finirions
 vous finiriez
 ils finiraient

Passé

j'aurais fini
 tu aurais fini
 il aurait fini
 nous aurions fini
 vous auriez fini
 ils auraient fini

και ἄλλω;

j'eusse fini
 tu eusses fini
 il eût fini
 nous eussions fini
 vous eussiez fini
 ils eussent fini

IMPÉRATIF

finis. finissons, finissez

SUBJONCTIF

Présent

que je finisse
que tu finisses
qu'il finisse
que nous finissions
que vous finissiez
qu'ils finissent

Imparfait

que je finisse
que tu finisses
qu'il finit
que nous finissions
que vous finissiez
qu'ils finissent

Passé

que j'aie fini
que tu aies fini
qu'il ait fini
que nous ayons fini
que vous ayez fini
qu'ils aient fini

Plus-que-parfait

que j'eusse fini
que tu eusses fini
qu'il eût fini
que nous eussions fini
que vous eussiez fini
qu'ils eussent fini

IN FINITIF

Présent

finir

Passé

avoir fini

PARTICIPE

Présent

finissant

Passé

fini, finie, ayant fini

Ὁὕτω κλίνονται καὶ τὰ affaiblir, jouir, nourrir, punir, saisir, polir, unir, κλπ.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τινῶν ῥημάτων τῆς δευτέρας συζυγίας.

Τοῦ ῥήματος *bénir*, εὐλογῶ, ἡ σήμερον ἐν χρήσει ὁμαλή μετοχή παρακειμένη, *participle passé*, εἶνε *béni*, *bénie*.

Ἄρχαιότερα μετοχή εἶνε ἡ *béniit*, *bénite*, ἡ ὁποία θεωρεῖται σήμερον ὡς ἐπίθετον, καὶ δηλοῖ ἰδίως τὸ διὰ θρησκευτικῆς τελετῆς καθιερωθέν, εἶον *du pain bénit*, *de l'eau bénite*.

Τοῦ ῥήματος *fleurir*, ἀνθῶ, ἡ ὁμαλή μετοχή ἐνεστώτος, *parti-*

cipe présent, fleurissant λαμβάνεται εἰς τὴν κυρίαν αὐτῆς σημασίαν, ὡς les arbres fleurissant au printemps, τὰ δένδρα ἀνθοῦντα κατὰ τὴν ἀνοιξιν· ἢ δὲ ἀνώμαλος florissant, εἰς μεταφορικὴν ἔννοιαν λαμβανομένη, εἶνε ἐπίθετον σημαῖνον ἀκμαῖος, εἶον l'état de la Grèce sous Périclès était florissant, ἢ κατὰστάσις τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ Περικλέους ἦτο ἀκμαία.

Τὸ ῥῆμα *hàir*, μισῶ, ἀποβάλλει τὸ διάστιγμα ·· (tréma) μόνον εἰς τὰ τρία ἐνικὰ πρόσωπα τοῦ Ἑνεστῶτος τῆς Ὀριστικῆς, ie hais, tu hais, il hait καὶ εἰς τὸ δεῦτερον ἐνικὸν πρόσωπον τῆς Προστακτικῆς, hais

γ') Τρίτη συζυγία. — *Recevoir*, λαμβάνω.

INDICATIF

Présent

je reçois
tu reçois
il reçoit
nous recevons
vous recevez
ils reçoivent

Passé défini

je reçus
tu reçus
il reçut
nous reçûmes
vous reçûtes
ils reçurent

Passé antérieur

j'eus reçu
tu eus reçu
il eut reçu
nous eûmes reçu
vous eûtes reçu
ils eurent reçu

Imparfait

je recevais
tu recevais
il recevait
nous recevions
vous receviez
ils recevaient

Passé indéfini

j'ai reçu
tu as reçu
il a reçu
nous avons reçu
vous avez reçu
ils ont reçu

Plus-que-parfait

j'avais reçu
tu avais reçu
il avait reçu
nous avions reçu
vous aviez reçu
ils avaient reçu

Futur

je recevrai
 tu recevras
 il recevra
 nous recevrons
 vous recevrez
 ils recevront

Futur antérieur

j'aurai reçu
 tu auras reçu
 il aura reçu
 nous aurons reçu
 vous aurez reçu
 ils auront reçu

CONDITIONNEL

Présent

je recevrais
 tu recevrais
 il recevrait
 nous recevriions
 vous recevriez
 ils recevraient

Passé

j'aurais reçu
 tu aurais reçu
 il aurait reçu
 nous aurions reçu
 vous auriez reçu
 ils auraient reçu
 και ἄλλως
 j'eusse reçu
 tu eusses reçu
 il eût reçu
 nous eussions reçu
 vous eussiez reçu
 ils eussent reçu

IMPÉRATIF

reçois, recevons, recevez

SUBJONCTIF

Présent

que je reçoive
 que tu reçoives
 qu'il reçoive
 que nous recevions
 que vous receviez
 qu'ils reçoivent

Passé

que j'aie reçu
 que tu aies reçu
 qu'il ait reçu
 que nous ayons reçu
 que vous ayez reçu
 qu'ils aient reçu

Imparfait
 que je reçusse
 que tu reçusses
 qu'il reçût
 que nous reçussions
 que vous reçussiez
 qu'ils reçussent

Plus-que-parfait
 que j'eusse reçu
 que tu eusses reçu
 qu'il eût reçu
 que nous eussions reçu
 que vous eussiez reçu
 qu'ils eussent reçu

INFINITIF

Présent
 recevoir

Passé
 avoir reçu

PARTICIPE

Présent
 recevant

Passé
 reçu, reçue, ayant reçu

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ εἰς εἶναι λήγοντα ῥήματα apercevoir, concevoir, devoir, décevoir, percevoir, ἅτινα εἶνε τὰ μόνα ὁμαλὰ τῆς συζυγίας ταύτης. Πάντα δὲ τὰ λοιπὰ εἶνε ἀνόμαλα.

δ') Τετάρτη συζυγία.—*Rendre, ἀποδίδω.*

INDICATIF

Présent
 je rends
 tu rends
 il rend
 nous rendons
 vous rendez
 ils rendent

Passé défini
 je rendis
 tu rendis
 il rendit
 nous rendîmes
 vous rendîtes
 ils rendirent

Imparfait
 je rendais
 tu rendais
 il rendait
 nous rendions
 vous rendiez
 ils rendaient

Passé indéfini
 j'ai rendu
 tu as rendu
 il a rendu
 nous avons rendu
 vous avez rendu
 ils ont rendu

Passé antérieur

j'eus rendu
tu eus rendu
il eut rendu
nous eûmes rendu
vous eûtes rendu
ils eurent rendu

Plus-que-parfait

j'avais rendu
tu avais rendu
il avait rendu
nous avions rendu
vous aviez rendu
ils avaient rendu

Futur

je rendrai
tu rendras
il rendra
nous rendrons
vous rendrez
ils rendront

Futur antérieur

j'aurai rendu
tu auras rendu
il aura rendu
nous aurons rendu
vous aurez rendu
ils auront rendu

CONDITIONNEL

Présent

je rendrais
tu rendrais
il rendrait
nous rendrions
vous rendriez
ils rendraient

Passé

j'aurais rendu
tu aurais rendu
il aurait rendu
nous aurions rendu
vous auriez rendu
ils auraient rendu

και ἄλλως

j'eusse rendu
tu eusses rendu
il eût rendu
nous eussions rendu
vous eussiez rendu
ils eussent rendu

IMPÉRATIF

rends,

rendons,

rendez

SUBJONCTIF

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
que je rende	que j'aie rendu
que tu rendes	que tu aies rendu
qu'il rende	qu'il ait rendu
que nous rendions	que nous ayons rendu
que vous rendiez	que vous ayez rendu
qu'ils rendent	qu'ils aient rendu
<i>Imparfait</i>	<i>Plus-que parfait</i>
que je rendisse	que j'eusse rendu
que tu rendisses	que tu eusses rendu
qu'il rendit	qu'il eût rendu
que nous rendissions	que nous eussions rendu
que vous rendissiez	que vous eussiez rendu
qu'ils rendissent	qu'ils eussent rendu

INFINITIF

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
rendre	avoir rendu

PARTICIPE

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
rendant	rendu, rendue, ayant rendu

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ attendre, entendre, fondre, répondre, défendre, tondre, vendre, perdre, κλπ.

§ 8. Παθητικὴ φωνή.— *Voix passive.*

Τὸ παθητικὸν ῥῆμα (verbe passif) εἶνε τὸ ἀντίθετον τοῦ ἐνεργητικοῦ· δηλοῖ πράξιν ἢ ἐνέργειαν τὴν ὅποιαν ὑφίσταται, πάσχει τὸ ὑποκείμενον. Ἐκ τούτου δ' ἐννοεῖται ὅτι πᾶν ῥῆμα ἐνεργητικὸν τρέπεται εἰς παθητικόν, μεταβαλλομένου τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ (complément direct) εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ. Τὸ δὲ ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ, γινόμενον τώρα ποιητικὸν αἴτιον, καλεῖται παρὰ Γάλλοις ἔμμεσος ἢ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς, complément indirect, εἶον, j'aime mon père, ἀγαπῶ τὸν πατέρα μου, mon père est

aimé de moi, ὁ πατήρ μου ἀγαπᾶται ὑπ' ἐμοῦ, le maître punit l'élève, ὁ διδάσκαλος τιμωρεῖ τὸν μαθητὴν, l'élève est puni par le maître, ὁ μαθητὴς τιμωρεῖται παρὰ τοῦ διδασκάλου.

Ἡ γαλλικὴ γλῶσσα, στερουμένη τύπων ἰδίων τῆς παθητικῆς φωνῆς τῶν ῥημάτων, σχηματίζει αὐτὴν διὰ τοῦ ῥήματος *être*, καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐγκλίσεις καὶ τοὺς χρόνους, μετὰ τῆς παθητικῆς μετοχῆς (participe passif) τοῦ ῥήματος, τὸ ὅποσον κλίνεται παθητικῶς. Ἡ παθητικὴ αὕτη μετοχὴ συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος.

Être loué, ἐπαινεῖσθαι.

INDICATIF

Présent

je suis loué
tu es loué
il est loué
nous sommes loués
vous êtes loués
ils sont loués

Imparfait

j'étais loué
tu étais loué
il était loué
nous étions loués
vous étiez loués
ils étaient loués

Passé défini

je fus loué
tu fus loué
il fut loué
nous fûmes loués
vous fûtes loués
ils furent loués

Passé indéfini

j'ai été loué
tu as été loué
il a été loué
nous avons été loués
vous avez été loués
ils ont été loués

Passé antérieur

j'eus été loué
tu eus été loué
il eut été loué
nous eûmes été loués
vous eûtes été loués
ils eurent été loués

Plus-que-parfait

j'avais été loué
tu avais été loué
il avait été loué
nous avions été loués
vous aviez été loués
ils avaient été loués

Futur

je serai loué
tu seras loué
il sera loué
nous serons loués
vous serez loués
ils seront loués

Futur antérieur

j'aurai été loué
tu auras été loué
il aura été loué
nous aurons été loués
vous aurez été loués
ils auront été loués

CONDITIONNEL

Présent

je serais loué
tu serais loué
il serait loué
nous serions loués
vous seriez loués
ils seraient loués

Passé

j'aurais été loué
tu aurais été loué
il aurait été loué
nous aurions été loués
vous auriez été loués
ils auraient été loués
και ἄλλως
j'eusse été loué
tu eusses été loué
il eût été loué
nous eussions été loués
vous eussiez été loués
ils eussent été loués

IMPERATIF

sois loué, soyons loués, soyez loués

SUBJONCTIF

Présent

que je sois loué
que tu sois loué
qu'il soit loué
que nous soyons loués
que vous soyez loués
qu'ils soient loués

Passé

que j'aie été loué
que tu aies été loué
qu'il ait été loué
que nous ayons été loués
que vous ayez été loués
qu'ils aient été loués

Imparfait

que je fusse loué
 que tu fusses loué
 qu'il fût loué
 que nous fussions loués
 que vous fussiez loués
 qu'ils fussent loués

Plus-que-parfait

que j'eusse été loué
 que tu eusses été loué
 qu'il eût été loué
 que nous eussions été loués
 que vous eussiez été loués
 qu'ils eussent été loués

INFINITIF

Présent

être loué

Passé

avoir été loué

PARTICIPE

Présent

étant loué

Passé

ayant été loué

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ être aimé, être fini, être poli, être reçu, être aperçu, être entendu, être rendu, κλπ.

§ 9. Οὐδέτερα φωνή.—*Voix neutre.*

Τὰ οὐδέτερα ῥήματα εἶνε τὰ δηλοῦντα ἐνέργειαν ἢ ὁποῖα μένει εἰς τὸ ὑποκείμενον καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζονται καὶ ἐνεργητικὰ ἀμετάβατα, (intransitifs), ὡς tomber, arriver, sortir, partir, croître, naître, κλπ.

Ταῦτα δὲν ἔχουσιν ἐπομένως ἄμεσον ἀντικείμενον (complément direct).

Κατὰ τοὺς τύπους δὲ εἰς μὲν τοὺς ἀπλοῦς χρόνους τὰ οὐδέτερα ῥήματα δὲν διαφέρουσι τῶν ἐνεργητικῶν, οἱ δὲ σύνθετοι χρόνοι τινῶν μὲν σχηματίζονται διὰ τοῦ βοηθητικοῦ avoir, τῶν πλείστων δὲ διὰ τοῦ βοηθητικοῦ être.

Tomber, πίπτειν.

INDICATIF

Présent

je tombe
 tu tombes
 il tombe
 nous tombons
 vous tombez
 ils tombent

Imparfait

je tombais
 tu tombais
 il tombait
 nous tombions
 vous tombiez
 ils tombaient

Passé défini

je tombai
tu tombas
il tomba
nous tombâmes
vous tombâtes
ils tombèrent

Passé indéfini

je suis tombé
tu es tombé
il est tombé
nous sommes tombés
vous êtes tombés
ils sont tombés

Passé antérieur

je fus tombé
tu fus tombé
il fut tombé
nous fûmes tombés
vous fûtes tombés
ils furent tombés

Plus-que-parfait

j'étais tombé
tu étais tombé
il était tombé
nous étions tombés
vous étiez tombés
ils étaient tombés

Futur

je tomberai
tu tomberas
il tombera
nous tomberons
vous tomberez
ils tomberont

Futur antérieur

je serai tombé
tu seras tombé
il sera tombé
nous serons tombés
vous serez tombés
ils seront tombés

CONDITIONNEL

Présent

je tomberais
tu tomberais
il tomberait
nous tomberions
vous tomberiez
ils tomberaient

Passé

je serais tombé
tu serais tombé
il serait tombé
nous serions tombés
vous seriez tombés
ils seraient tombés

και ἄλλως

je fusse tombé
tu fusses tombé
il fût tombé
nous fussions tombés
vous fussiez tombés
ils fussent tombés

IMPÉRATIF

tombe, tombons, tombez

SUBJONCTIF

Présent

que je tombe
que tu tombes
qu'il tombe
que nous tombions
que vous tombiez
qu'ils tombent

Imparfait

que je tombasse
que tu tombasses
qu'il tombât
que nous tombassions
que vous tombassiez
qu'ils tombassent

Passé

que je sois tombé
que tu sois tombé
qu'il soit tombé
que nous soyons tombés
que vous soyez tombés
qu'ils soient tombés

Plus-que-parfait

que je fusse tombé
que tu fusses tombé
qu'il fût tombé
que nous fussions tombés
que vous fussiez tombés
qu'ils fussent tombés

INFINITIF

Présent

tomber

Passé

être tombé

PARTICIPE

Présent

tombant

Passé

tombé, tombée, étant tombé

§ 10. Φωνὴ αὐτοπαθῆς ἢ ἀλληλοπαθῆς.—

Voix réfléchie ou réciproque.

Τὰ μὲν αὐτοπαθῆ ῥήματα δηλοῦσιν ἐνέργειαν τὴν ὅποιαν κάμνει καὶ
δέχεται τὸ ὑποκείμενον, ὡς je me lave, νίπτομαι, ἤτοι νίπτω ἑμαυ-
τόν, mon frère s'est blessé à la main, ὁ ἀδελφός μου ἐπλήγη
(ἐπλήγησεν ἑαυτόν) εἰς τὴν χεῖρα. Τὰ δὲ ἀλληλοπαθῆ δηλοῦσιν ἐνέρ-
γειαν τὴν ὅποιαν δύο ἢ περισσότερα πρόσωπα κάμνουσιν ἐπ' ἀλλήλων,
ὡς mon fils et le vôtre s'aiment beaucoup, ὁ υἱός μου καὶ ὁ
δικός σας ἀγαπῶνται (ἀγαπῶσιν ἀλλήλους) πολὺ, le chien et le
loup se battent, ὁ κύων καὶ ὁ λύκος μάχονται πρὸς ἀλλήλους.

Γαλλ. Γραμματικὴ Γυμν. Σπ. Ἀνδρουσιέλλη

6

Τὰ τε αὐτοπαθῆ ῥήματα καὶ τὰ ἀλληλοπαθῆ καλοῦνται ἀντωνυμικά, pronominaux, διότι κλίνονται μὲ δύο ἀντωνυμίας τοῦ αὐτοῦ προσώπου.

Τινὰ ῥήματα κλίνονται πάντοτε κατὰ τύπους ἀντωνυμιῶν, οἷον s'abstenir, se repentir, s'emparer, s'en aller, κλπ. καὶ ταῦτα καλοῦσιν οἱ Γάλλοι κυρίως ἢ φύσει ἀντωνυμικά, essentiellement pronominaux. Τὰ ῥήματα ταῦτα, ὄντα κυρίως ἐνεργητικὰ τὴν ἐννοίαν, ἔχουσιν ἀντικείμενον (complément direct) τὴν δευτέραν ἀντωνυμίαν. Ἄλλα, ἐξ ἐνεργητικῶν ἢ οὐδετέρων ῥημάτων γινόμενα ἀντωνυμικά, λέγονται τυχαίως ἢ θέσει ἀντωνυμικά, accidentellement pronominaux, οἷα τὰ se laver, se battre, s'accomplir, s'apercevoir, se nuire, s'endormir, s'échapper, se prévaloir, κλπ.

Se rejouir, χαίρειν.

INDICATIF

Présent

je me réjouis
tu te réjouis
il se réjouit
nous nous réjouissons
vous vous réjouissez
il se réjouissent

Imparfait

je me réjouissais
tu te réjouissais
il se réjouissait
nous nous réjouissions
vous vous réjouissiez
ils se réjouissaient

Passé défini

je me réjouis
tu te réjouis
il se réjouit
nous nous réjouîmes
vous vous réjouîtes
ils se réjouirent

Passé indéfini

je me suis réjoui
tu t'es réjoui
il s'est réjoui
nous nous sommes réjouis
vous vous êtes réjouis
ils se sont réjouis

Passé antérieur

je me fus réjoui
tu te fus réjoui
il se fut réjoui
nous nous fûmes réjouis
vous vous fûtes réjouis
ils se furent réjouis

Plus-que-parfait

je m'étais réjoui
tu t'étais réjoui
il s'était réjoui
nous nous étions réjouis
vous vous étiez réjouis
ils s'étaient réjouis

Futur

je me réjouirai
 tu te réjouiras
 il se réjouira
 nous nous réjouirons
 vous vous réjouirez
 ils se réjouiront

Futur antérieur

je me serai réjoui
 tu te seras réjoui
 il se sera réjoui
 nous nous serons réjouis
 vous vous serez réjouis
 ils se seront réjouis

CONDITIONNEL

Présent

je me réjouirais
 tu te réjouirais
 il se réjouirait
 nous nous réjouirions
 vous vous réjouiriez
 ils se réjouiraient

Passé

je me serais réjoui
 tu te serais réjoui
 il se serait réjoui
 nous nous serions réjouis
 vous vous seriez réjouis
 ils se seraient réjouis

και ἔλλωσ

je me fusse réjoui
 tu te fusses réjoui
 il se fût réjoui
 nous nous fussions réjouis
 vous vous fussiez réjouis
 ils se fussent réjouis

IMPÉRATIF

réjouis-toi, réjouissons-nous, réjouissez-vous

SUBJONCTIF

Présent

que je me réjouisse
 que tu te réjouisses
 qu'il se réjouisse
 que nous nous réjouissions
 que vous vous réjouissiez
 qu'ils se réjouissent

Passé

que je me sois réjoui
 que tu te sois réjoui
 qu'il se soit réjoui
 que nous nous soyons réjouis
 que vous vous soyez réjouis
 qu'ils se soient réjouis

<i>Imparfait</i>	<i>Plus que-parfait</i>
que je me réjouisse	que je me fusse réjoui
que tu te réjouisses	que tu te fusses réjoui
qu'il se réjouit	qu'il se fût réjoui
que nous nous réjouissions	que nous nous fussions réjouis
que vous vous réjouissiez	que vous vous fussiez réjouis
qu'ils se réjouissent	qu'ils se fussent réjouis

INFINITIF

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
se réjouir	s'être réjoui

PARTICIPE

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
se réjouissant	s'étant réjoui

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ se baigner, s'emparer, s'évanouir, s'apercevoir, s'entendre, s'interrompre, κτλ.

§ 11. Ῥήματα ἀπρόσωπα ἢ μονοπρόσωπα. — *Verbes impersonnels ou unipersonnels.*

Τὰ ἀπρόσωπα ἢ μονοπρόσωπα ῥήματα εἶνε τὰ εὐχρηστα μόνον εἰς τὸ τρίτον ἐνικόσιν πρόσωπον ἐκάστου χρόνου, ὡς il tonne, βροντᾶ, il neige, χιονίζει, il grêle, πέπτει χάλαζα, il bruine, ψεκάζει (ψηχαλίζει), il résulte, προκύπτει, il s'agit, πρόκειται, il y a, ὑπάρχει ἢ ὑπάρχουσι, κτλ.

α) *Tonner, bronter.*

INDICATIF

<i>Présent</i>	<i>Passé antérieur</i>
il tonne	il eut tonné
<i>Imparfait</i>	<i>Plus-que-parfait</i>
il tonnait	il avait tonné
<i>Passé défini</i>	<i>Futur</i>
il tonna	il tonnera
<i>Passé indéfini</i>	<i>Futur antérieur</i>
il a tonné	il aura tonné

CONDITIONNEL

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
il tonnerait	il aurait tonné καὶ ἄλλως
	il eût tonné

IMPÉRATIF

ὄσον ἔχει.

SUBJONCTIF

<i>Présent</i>	<i>Imparfait</i>
qu'il tonne	qu'il tonnât
<i>Passé</i>	<i>Plus-que-parfait</i>
qu'il ait tonné	qu'il eût tonné

INFINITIF

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
tonner	avoir tonné

PARTICIPE

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
tonnant	ayant tonné

β') S'agir, πρόκεισθαι.

INDICATIF

<i>Présent</i>	<i>Passé antérieur</i>
il s'agit	il se fut agi
<i>Imparfait</i>	<i>Plus-que-parfait</i>
il s'agissait	il s'était agi
<i>Passé défini</i>	<i>Futur</i>
il s'agit	il s'agira
<i>Passé indéfini</i>	<i>Futur antérieur</i>
il s'est agi	il se sera agi

CONDITIONNEL

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
il s'agirait	il se serait agi καὶ ἄλλως
	il se fût agi

IMPÉRATIF

ὄεν ἔχει.

SUBJONCTIF

<i>Présent</i>	<i>Imparfait</i>
qu'il s'agisse	qu'il s'agit
<i>Passé</i>	<i>Plus-que-parfait</i>
qu'il se soit agi	qu'il se fût agi

INFINITIF

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
s'agir	s'être agi

PARTICIPE

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
s'agissant	s'étant agi

Y avoir, ὑπάρχειν.

INDICATIF

<i>Présent</i>	<i>Passé antérieur</i>
il y a	il y eut eu
<i>Imparfait</i>	<i>Plus que-parfait</i>
il y avait	il y avait eu
<i>Passé défini</i>	<i>Futur</i>
il y eut	il y aura
<i>Passé indéfini</i>	<i>Futur antérieur</i>
il y a eu	il y aura eu

CONDITIONNEL

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
il y aurait	il y aurait eu
	καὶ ἄλλως
	il y eût eu

IMPÉRATIF

ὄεν ἔχει.

SUBJONCTIF

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>
qu'il y ait	qu'il y ait eu
<i>Imparfait</i>	<i>Plus-que-parfait</i>
qu'il y eût	qu'il y eût eu

Présent

INFINITIF

Passé

y avoir

y avoir eu

PARTICIPE

Présent

Passé

y ayant

y ayant eu

§ 12. Ἀνώμαλα ῥήματα.—*Verbes irréguliers.*

Ἀνώμαλα ῥήματα εἶνε ὅσα εἰς τὴν κλίσιν αὐτῶν δὲν ἀκολουθοῦσι κατὰ πάντα τοὺς τύπους τῶν τεσσάρων συζυγιῶν τοὺς ὁποίους εἶδομεν ἐν § 7ῃ τοῦ παρόντος κεφαλαίου.

Μεταξὺ τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων ὑπάρχουσι τινὰ τὰ ὅποια στεροῦνται εἴτε τινῶν ἐγγλίσεων εἴτε τινῶν χρόνων εἴτε προσώπων τινῶν τῶν χρόνων αὐτῶν. Τὰ τοιαῦτα λέγονται ἑλλιπῆ ῥήματα, *verbes défectifs*.

Ἐν τῷ ἐπομένῳ καταλόγῳ σημειοῦνται μόνον ὅσα ῥήματα βοηθοῦνται ὑπὸ τοῦ *être*. Τὰ λοιπὰ πάντα σχηματίζουσι τοὺς συνθέτους αὐτῶν χρόνους διὰ τοῦ βοηθητικοῦ *avoir*.

Πρώτη συζυγία.

Aller, ὑπάγειν, allant, allé, je vais, j'allai. Βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ *être*. Indicatif présent je vais, tu vas, il va, nous allons, vous allez, ils vont. Imparfait j'allais. Passé déf. j'allai Futur j'irai. Conditionnel présent j'irais. Impératif va, allons, allez. Subjonctif présent que j'aïlle, que tu aïlles, qu'il aïlle, que nous allions, que vous alliez, qu'ils aïllent. Imp. que j'allasse. Participe présent allant. Passé allé, allée.

Ὁὕτω κλίνεται καὶ τὸ ἀντωνυμικὸν *s'en aller*.

Envoyer, πέμπειν, envoyant, envoyé, j'envoie, j'envoyai. Futur j'enverrai. Conditionnel présent j'enverrais. Κατὰ τὰ λοιπὰ εἶνε ὁμαλόν, τρεπομένου τοῦ *y* εἰς *i* πρὸ ἀφώγου *e*.

Ὁὕτω καὶ τὸ σύνθετον *renvoyer*.

Δευτέρα συζυγία.

Acquérir, ἀποκτᾶν, acquérant, acquis, j'acquires, j'acquis.
 Ind. prés. j'acquires, tu acquiers, il acquiert, nous
 acquérons, vous acquérez, ils acquièrent. Imp.
 j'acquerais, Passé déf. j'acquis. Futur j'acquerrai.
 Impératif acquiers, acquérons, acquérez. Subj.
 prés. que j'acquière, que tu acquières, qu'il acquière,
 que nous acquérions, que vous acquériez, qu'ils
 acquièrent. Imp. que j'acquisse. Part. prés. acqué-
 rant. Passé acquis.

Ὄψω καὶ τὰ σύνθετα conquérir, enquérir, requérir, ἐκ
 τοῦ quérir.

Bouillir, βράζειν, bouillant, bouilli, je bous, je bouillis. Ind.
 prés. je bous, tu bous, il bout, nous bouillons, vous
 bouillez, ils bouillent. Imp. je bouillais. Passé déf.
 je bouillis. Futur je bouillirai. Impér. bous, bouil-
 lons, bouillez. Subj. prés. que je bouille κλπ. Imp.
 que je bouillisse. Part. prés. bouillant. Passé bouilli.

Courir, τρέχειν, courant, couru, je cours, je courus. Ind.
 prés. je cours, tu cours, il court, nous courons,
 vous courez, ils courent. Imp. je courais. Passé
 déf. je courus. Futur. je courrai, Impér. cours,
 courons, courez. Sudj. prés. que je coure. Imp.
 que je courusse. Part. prés. courant. Passé couru.

Ὄψω καὶ τὰ σύνθετα accourir, concourir, discourir, par-
 courir, recourir, secourir.

Couvrir, καλύπτειν, couvrant, couvert, je couvre, je couvris.
 Ind. prés. je couvre, tu couvres, il couvre, nous
 couvrons, vous couvrez, ils couvrent. Imp. je cou-
 vrais. Passé def. je couvris. Futur je couvrirai.
 Impér. couvre, couvrons, couvrez. Subj. prés. que
 je couvre. Imp. que je couvrisse. Part. prés. cou-
 vrant. Passé couvert.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα découvrir, recouvrir.

Cueillir, ὀρέπειν, συλλέγειν, cueillant, cueilli, je cueille, je cueillis. Ind. prés. je cueille. Imp. je cueillais. Passé déf. je cueillis, Futur je cueillerai. Impér. cueille, cueillons, cueillez, Subj. prés. que je cueille. Imp. que je cueillisse. Part. prés. cueillant. Passé cueilli.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα accueillir, recueillir.

Dormir, κοιμᾶσθαι, dormant, dormi, je dors, je dormis. Ind. prés. je dors, tu dors, il dort, nous dormons, vous dormez, ils dorment. Imp. je dormais. Passé déf. je dormis. Futur je dormirai. Impér. dors, dormons dormez. Subj. prés. que je dorme. Imp. que je dormisse. Part. prés. dormant. Passé dormi.

Οὕτω καὶ τὸ σύνθετον ἀντωνυμικὸν s'endormir.

Faillir, σφάλλειν, ἐλλείπειν, faillant, failli, je faux, je faillis. Ind. prés. je faux, tu faux, il faut, nous faillons, vous faillez, ils faillent. Imp. je faillais. Passé déf. je faillis. Futur je faudrai. Cond. prés. je foudrais. Impér. ἄχρηστος. Subj. prés. ἄχρηστος. Imp. que je faillisse. Part. prés. faillant. Passé failli.

Οὕτω καὶ τὸ σύνθετον défaillir.

Férir, πλήττειν. Ἐχει μόνην εὐχρηστον τὴν ἀπαρέμφατον εἰς τὴν φράσιν sans coup férir, ἀμαχητί, καὶ τὴν μετοχὴν παρακειμένου féru.

Fuir, φεύγειν, fuyant, fui, je fuis, je fais. Ind. prés. je fuis, tu fuis, il fuit, nous fuyons, vous fuyez, ils fuient, Imp. je fuyais. Passé déf. je fuis. Futur je fuirai. Impér. fuis, fuyons, fuyez. Subj. prés. que je fuie. Imp. que je fusse. Part. prés. fuyant. Passé fui.

Οὕτω καὶ τὸ σύνθετον ἀντωνυμικὸν s'enfuir.

Gésir, κείσθαι. Ind. prés. il git, nous gisons, vous gisez, ils gisent. Imp. il gisait. Part. prés. gisant.

Issir, ἐξέρχασθαι. Εὐχρηστος μόνη ἡ παθητικὴ μετοχὴ issu, καταγόμενος.

Mentir, ψεύδασθαι, mentant, menti, je mens, je mentis. Ind. prés. je mens, tu mens, il ment, nous mentons, vous mentez, ils mentent. Imp. je mentais. Passé déf. je mentis. Futur je mentirai. Impér. mens, mentons, mentez. Subj. prés. que je mente. Imp. que je mentisse. Part. prés. mentant. Passé menti.

Οὕτω καὶ τὸ σύνθετον δέμντιν.

Mourir, ἀποθνήσκειν, mourant, mort, je meurs, je mourus. Βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ être. Ind. prés. je meurs, tu meurs, il meurt, nous mourons, vous mourez, ils meurent. Imp. je mourais. Passé déf. je mourus. Futur je mourrai. Cond. prés. je mourrais. Impér. meurs, mourons, mourez. Subj. prés. que je meure, que tu meurs, qu'il meure, que nous mourions, que vous mouriez qu'ils meurent. Imp. que je mourusse. Part. prés. mourant. Passé mort, morte.

Offrir, προσφέρειν, offrant, offert, j'offre, j'offris, ὡς τὸ couvrir.

Ouïr, ἀκούειν. Passé défini j'ouïs κλπ. Subj. imparfait que j'ouïsse. Participe passé ouï, ouïe.

Ouvrir, ἀνοίγειν, ouvrant, ouvert, j'ouvre, j'ouvris ὡς τὸ couvrir.

Partir, ἀναχωρεῖν, partant, parti, je pars, je partis. Βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ être. Ind. prés. je pars, tu pars-il part, nous partons, vous partez, ils partent. Imp. je partais. Passé déf. jé partis. Futur je partirai. Imper. pars, partons, partez. Subj. prés. que je parte. Imp. que je partisse. Part. prés. partant, Passé parti.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα se départir, repartir.

Quérir, ζητεῖν. Εὐχρηστον μόνον εἰς τὴν ἀπαρέμφατον, ὡς allez quérir le médecin, ὕπαγε νὰ ζητήσης (φέρης) τὸν ἰατρόν.

Repentir, (se) μετανοεῖν, se repentant, repenti, je me repens, je me repentis, ὡς τὸ mentir.

Saillir, ἐξέχειν, saillant, sailli, il saille, il saillit. Ind. prés.

il saille. Imp. il saillait. Passé défini il saillit. Futur il saillera. Part. prés. saillant.

Τὰ σύνθετα assaillir καὶ tressaillir εἶνε εὐχρηστα εἰς ὅλους τοὺς χρόνους καὶ εἰς ὅλα τὰ πρόσωπα.

Sentir, αἰσθάνεσθαι, sentant, senti, je sens, je sentis, ὡς τὸ mentir.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα consentir, pressentir, ressentir.

Servir, ὑπηρετεῖν, δουλεύειν, χρησιμεύειν, servant, servi, je sers, je servis. Ind. prés. je sers, tu sers, il set, nous servons, vous servez, ils servent. Imp. je servais. Passé déf. je servis. Futur je servirai. Impér. sers, servons, servez. Subj. prés. que je serve. Imp. que je servisse. Part. prés. servant. Passé servi.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα asservir, desservir.

Sortir, ἐξέρχεσθαι, sortant, sorti, je sors, je sortis. Βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ être—ὡς τὸ partir.

Οὕτω καὶ τὸ σύνθετον ressortir.

Souffrir, ὑποφέρειν, πάσχειν, souffrant, souffert, je souffre, je souffris—ὡς τὸ couvrir.

Tenir, κρατεῖν, tenant, tenu, je tiens, je tins. Ind. prés. je tiens, tu tiens, il tient, nous tenons, vous tenez, ils tiennent. Imp. je tenais. Passé déf. je tins, tu tins, il tint, nous tinmes, vous tintes, ils tinrent. Futur je tiendrai. Impér. tiens, tenons, tenez. Subj. prés. que je tienne, que tu tiennes, qu'il tienne, que nous tenions, que vous teniez, qu'ils tiennent. Imp. que je tinsse, que tu tinsses, qu'il tint, que nous tinsions, que vous tinssiez, qu'ils tinssent. Part. prés. tenant. Passé tenu.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα s'abstenir, appartenir, contenir, maintenir, obtenir, retenir, soutenir.

Venir, ἔρχεσθαι, venant, venu, je viens, je vins. Βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ être—ὡς τὸ tenir.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα advenir, (μονοπρόσωπον), convenir,

devenir, parvenir, prévenir, revenir, se souvenir.
 Vêtir, ἐνδύειν, vêtant, vêtu, je vêts, je vêtis. Ind. présent
 je vêts, tu vêts, il vêt, nous vêtons, vous vêtez, ils
 vêtent. Imp. je vétais. Passé déf. je vêtis. Futur je
 vêtirai. Impér. vêts, vêtons, vêtez. Subj. prés. que
 je vête. Imp. que je vêtisse. Part. prés. vêtant.
 Passé vêtu.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα revêtir, dévêtir.

Τρίτη συζυγία.

Apparoir, καταφαίνεσθαι, ἀήλος γίνεσθαι. Εὐχρηστον μόνον εἰς τὴν
 ἀπαρέμφατον καὶ εἰς τὸ τρίτον ἐνικόν πρόσωπον τοῦ ἐνεστώ-
 τος τῆς ὀριστικῆς il appert.

Asseoir, καθίζειν (τινά), asseyant, assis, j'assieds, j'assis.
 Ind. prés. j'assieds, tu assieds, il assied, nous as-
 seyons, vous asseyez, ils asseient. Imp. j'asseyais.
 Passé déf. j'assis. Futur j'assiérai καὶ j'asseyerai.
 Impér. assieds, asseyons, asseyez. Subj. prés. que
 j'asseye. Imp. que j'assisse. Part. présent asseyant.
 Passé assis, assise.

Κλίνεται καὶ ἀντωνυμικῶς ὡς μέσον, s'asseoir, καθέζεσθαι.

Choir, πίπτειν. Εὐχρηστος μόνη ἢ ἀπαρέμφατος καὶ ἡ μετοχὴ παρα-
 κειμένου chu.

Déchoir, ἐκπίπτειν, déchéant, déchu, je déchois, je déchus.
 Ind. prés. je déchois, tu déchois, il déchoit, nous
 déchoyons, vous déchoyez, ils déchoient. Imp. je
 déchoyais. Passé déf. je déchus. Futur je déchér-
 rai. Subj. prés. que je déchoie. Imp. que je déchus-
 se. Part. présent déchéant (ἄχρηστος). Passé déchu.

Echoir, λογχάνειν, λήγειν (ἐπὶ προθεσμίας), échéant, échu, il
 échoit ἢ il échet, j'échus. Βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ être. Ind.
 prés. il échoit ἢ il échet. Passé déf. j'échus. Futur
 j'écherrai. Subj. Imp. que j'échusse. Part. présent
 échéant. Passé échu.

Falloir, δεῖν (πρέπειν), fallu, il faut, il fallut. Μονοπρόσωπον. Ind. prés. il faut. Imp. il fallait. Passé déf. il fallut. Futur il faudra. Cond. prés. il faudrait. Subj. prés. qu'il faille. Imp. qu'il fallût. Part. présent λείπει. Passé fallu.

Mouvoir, κινεῖν, mouvant, mû, je meus, je mus. Ind. prés. je meus, tu meus, il meut, nous mouvons, vous mouvez, ils meuvent. Imp. je mouvais. Passé déf. je mus. Futur je mouvrai. Impér. meus, mouvons, mouvez. Subj. prés. que je meuve, que tu meuves, qu'il meuve, que nous mouvions, que vous mouviez, qu'ils meuvent. Imp. que je musse. Part. présent mouvant. Passé mû, mue.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα émouvoir, promouvoir.

Pleuvoir, βρέχειν, pleuvant, plu, il pleut, il plut. Μονοπρόσωπον. Ind. prés. il pleut. Imp. il pleuvait. Passé déf. il plut. Futur il pleuvra. Cond. prés. il pleuvrait. Subj. prés. qu'il pleuve. Imp. qu'il plût. Part. prés. pleuvant. Passé plu.

Pouvoir, δύνασθαι, pouvant, pu, je peux ἢ je puis, je pus. Ind. prés. je peux ἢ je puis, tu peux, il peut, nous pouvons, vous pouvez, ils peuvent. Imp. je pouvais. Passé déf. je pus. Futur je pourrai. Impér. λείπει. Subj. prés. que je puisse. Imp. que je pusse. Part. présent pouvant. Passé pu.

Savoir, ἐξεύρειν, sachant, su, je sais, je sus. Ind. prés. je sais, tu sais, il sait, nous savons, vous savez, ils savent. Imp. je savais. Passé déf. je sus. Futur je saurai. Impér. sache, sachons, sachez. Subj. prés. que je sache. Imp. que je susse. Part. présent sachant. Passé su.

Seoir, ἀρμόζειν, καίσθαι, seyant, sis, il sied. Ind. prés. il sied, ils siéent. Imp. il seyait. Futur il siéra. Cond. prés. il siérait. Part. présent seyant. Part. passé sis.

Valoir, ἀξιζειν, valant, valu, je vaux, je valus. Ind. prés. je vaux, tu vaux, il vaut, nous valons, vous valez, ils valent. Imp. je valais. Passé déf. je valus. Futur je vaudrai. Impér. λείπει. Subj. prés. que je vaille, que tu vailles, qu'il vaille, que nous valions, que vous valiez, qu'ils vaillent. Imp. que je valusse. Part. présent valant. Passé valu.

Ὄψω καὶ τὸ σύνθετον prévaloir, ὑπερτερεῖν, τὸ ὅποιον ὁμῶς ἔχει Subj. présent que je prévale, κλπ.

Voir, βλέπειν, voyant, vu, je vois, je vis. Ind. prés. je vois, tu vois, il voit, nous voyons, vous voyez, ils voient. Imp. je voyais. Passé déf. je vis. Futur je verrai. Impér. vois, voyons, voyez. Subj. prés. que je voie, que tu voies, qu'il voie, que nous voyions, que vous voyiez, qu'ils voient. Imp. que je visse. Part. présent voyant. Passé vu.

Ὄψω καὶ τὰ σύνθετα prévoir, revoir. Τὸ δὲ pouvoir ἔχει Passé défini je pourvus καὶ Futur je pourvoirai.

Vouloir, θέλειν, voulant, voulu, je veux, je voulus. Ind. prés. je veux, tu veux, il veut, nous voulons, vous voulez, ils veulent. Imp. je voulais. Passé déf. je voulus. Futur je voudrai. Impér. veuille, veuillons, veuillez. Subj. prés. que je veuille, que tu veuilles, qu'il veuille, que nous voulions, que vous vouliez, qu'ils veuillent. Imp. que je voulusse. Part. présent voulant. Passé voulu.

Τετάρτη συζυγία.

Absoudre, ἀπολύειν, ἀθρούνειν, absolvant, absous, j'absous. Ind. prés. j'absous, tu absous, il absout, nous absolvons, vous absolvez, ils absolvent. Imp. j'absolvais. Passé déf. λείπει. Futur j'absoudrai. Impér. absous, absolvons, absolvez. Subj. prés. que j'absolve. Imp. λείπει. Part. présent absolvant. Passé absous, absoute.

Οὕτω καὶ τὸ dissoudre. Τὸ δὲ résoudre ἔχει Passé défini je résolu. Subj. Imp. que je résolusse καὶ Participe passé résolu.

Battre, τύπτειν, battant, battu, je bats, je battis. Ind. prés. je bats, tu bats, il bat, nous battons, vous battez, ils battent. Imp. je battais. Passé déf. je battis. Futur je battraï. Impér. bats, battons, battez. Subj. prés. que je batte. Imp. que je battisse. Part. présent. battant. Passé battu.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα abattre, combattre, débattre, s'écarter, rebattre.

Boire, πίνειν. buvant, bu, je bois, je bus. Ind. prés. je bois, tu bois, il boit, nous buvons, vous buvez, ils boivent. Imp. je buvais. Passé déf. je bus. Futur je boirai. Impér. bois, buvons, buvez. Subj. prés. que je boive, que tu boives, qu'il boive, que nous buvions, que vous buviez, qu'ils boivent. Imp. que je busse. Part. présent buvant. Passé bu.

Braire, ὀγκᾶσθαι. Ind. prés. il brait, ils braient. Futur il braira, ils brairont. Cond. prés. il brairait, ils brairaient.

Bruire, θορυβεῖν. Ind. prés. il bruit. Imp. il bruissait, ils bruissaient.

Circoncire, περιτέμνειν, circoncisant, circoncis, je circoncis, je circonçois. Ind. prés. je circoncis, tu circoncis, il circonçoit, nous circonçons, vous circoncoisez, ils circoncoisent. Imp. jecirconcoisais. Passé déf. je circoncois. Futur je circoncoirai. Impér. circoncois, circoncoisons, circoncoisez. Subj. prés. que je circoncoise. Imp. que je circoncoisse. Part. présent. circoncoisant. Passé circoncois.

Clore, κλείειν. Ind. prés. je clos, tu clos, il clôt. Futur je clorai. Cond. prés. je clorais. Impér. clos. Subj. prés. que je close. Part. passé clos, close.

Conclure, συναμολογεῖν, συμπεραίνειν, concluant, conclu, je conclus, je conclus. Ind. prés. je conclus, tu conclus, il conclut, nous concluons, vous concluez, ils concluent. Imp. je concluais. Passé déf. je conclus. Futur je conclurai. Impér. conclus, concluons, concluez. Subj. prés. que je conclue. Imp. que je conclusse. Part. présent concluant. Passé conclu.

Οὕτω καὶ τὰ exclure, inclure.

Conduire, ἔδηγεῖν, conduisant, conduit, je conduis, je conduisis. Ind. prés. je conduis, tu conduis, il conduit, nous conduisons, vous conduisez, ils conduisent. Imp. je conduisais. Passé déf. je conduisis. Futur je conduirai. Impér. conduis, conduisons, conduisez. Subj. prés. que je conduise. Imp. que je conduisisse. Part. présent conduisant. Passé conduit.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα éconduire, reconduire, καὶ τὰ τούτοις ἀνάλογα déduire, induire, introduire, produire, reproduire, réduire, construire, reconstruire, détruire, iustruire.

Confire, ταριχεύειν (διὰ σακχάρως, ἁλατος, ὄξους), ὡς τὸ concire. Part. passé confit, confite.

Connaître, γνωρίζειν, connaissant, connu, je connais, je connus. Ind. prés. je connais, tu connais, il connaît, nous connaissons, vous connaissez, ils connaissent. Imp. je connaissais. Passé déf. je connus. Futur je connaîtrai. Impér. connais, connaissons, connaissez. Subj. prés. que je connaisse. Imp. que je connusse. Part. présent connaissant. Passé connu.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα méconnaître, reconnaître.

Coudre, ῥάπτειν, cousant, cousu, je couds, je cousis. Ind. prés. je couds, tu couds, il coud, nous cousons, vous cousez, ils cousent. Imp. je cousais. Passé déf. je cousis. Futur je coudrai. Impér. couds, cousons, cousez. Subj. prés. que je couse. Imp. que je cousisse. Part. présent cousant. Passé cousu.

Ὄψω καὶ τὰ σύνθετα découdre, recoudre.

Craindre, φοβέσθαι, craignant, craint, je crains, je craignis.
Ind. prés. je crains, tu crains, il craint, nous craignons, vous craignez, ils craignent. Imp. je craignais. Passé déf. je craignis. Futur je craindrai. Impér. crains, craignons, craignez. Subj. prés. que je craigne. Imp. que je craignisse. Part. présent craignant. Passé craint.

Ὄψω καὶ τὰ contraindre, plaindre, astreindre, atteindre, ceindre, teindre, éteindre, feindre, peindre, repeindre, restreindre.

Croire, πιστεύειν, croyant, cru, je crois, je crus. Ind. prés. je crois, tu crois, il croit, nous croyons, vous croyez, ils croient. Imp. je croyais. Passé déf. je crus. Futur je croirai. Impér. crois, croyons, croyez. Subj. prés. que je croie. Imp. que je crusse. Part. prés. croyant. Passé cru.

Croître, αὐξάνεσθαι, croissant, crû, je crois, je crûs. Ind. prés. je crois, tu crois, il croit, nous croissons, vous croissez, ils croissent. Imp. je croissais. Passé déf. je crûs. Futur je croîtrai. Impér. crois, croissons, croissez. Subj. prés. que je croisse. Imp. que je crusse. Part. prés. croissant. Passé crû, crue.

Ὄψω καὶ τὰ σύνθετα accroître, décroître.

Dire, λέγειν, disant, dit, je dis, je dis. Ind. prés. je dis, tu dis, il dit, nous disons, vous dites, ils disent. Imp. je disais. Passé déf. je dis. Futur je dirai. Impér. dis, disons, dites. Subj. prés. que je dise. Imp. que je disse. Part. présent disant. Passé dit, dite.

Ὄψω καὶ τὸ σύνθετον redire. Τὰ ἐὰν contredire, dédire, médire, prédire, ἔχουσι τὸ δεύτερον πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς contredisez, dédisez, mcdisez, prédisez. Τὸ maudire διαφέρει κατὰ τὰ ἐξῆς. Ind. prés. je maudis, tu maudis, il maudit, nous

Γαλλ. Γραμματικὴ Γυμν. Σπ. Ἀρδρονισέλλη

7

maudissons, vous maudissez, ils maudissent. Imp. je maudissais. Impér. maudis, maudissons, maudissez. Subj. prés. que je maudisse, κλπ. Part. présent maudissant.

Écrire, γράφειν, écrivant, écrit, j'écris, j'écrivis. Ind. prés. j'écris, tu écris, il écrit, nous écrivons, vous écrivez, ils écrivent. Imp. j'écrivais. Passé déf. j'écrivis. Futur j'écrirai. Impér. écris, écrivons, écrivez. Subj. prés. que j'écrive. Imp. que j'écrive. Part. présent écrivant. Passé écrit.

ὄρω καὶ τὰ σύνθετα décrire, inscrire, prescrire, proscrire, souscrire, transcrire.

Faire, κάμνειν, faisant, fait, je fais, je fis. Ind. prés. je fais, tu fais, il fait, nous faisons, vous faites, ils font. Imp. je faisais. Passé déf. je fis. Futur je ferai. Impér. fais, faisons, faites. Subj. prés. que je fasse. Imp. que je fisse. Part. présent faisant. Passé fait.

ὄρω καὶ τὰ σύνθετα contrefaire, défaire, refaire.

Frيره, τηγανίζειν. Ind. prés. je fris, tu fris, il frit. Futur je frirai. Cond. prés. je frirais. Impér. fris. Part. passé frit, frite.

Joindre, συνάπτειν, συναντᾶν, joignant, joint, je joins, je joignis. Ind. prés. je joins, tu joins, il joint. nous joignons, vous joignez, ils joignent. Imp. je joignais. Passé déf. je joignis. Futur je joindrai. Impér. joins, joignons, joignez. Subj. prés. que je joigne. Imp. que je joignisse. Part. présent joignant. Passé joint, jointe.

ὄρω καὶ τὰ σύνθετα adjoindre, enjoindre, rejoindre.

Lire, ἀναγινώσκειν, lisant, lu, je lis, je lus. Ind. prés. je lis, tu lis, il lit, nous lisons, vous lisez, ils lisent. Imp. je lisais. Passé déf. je lus. Futur je lirai. Impér. lis, lisons, lisez. Subj. prés. que je lise. Imp. que je lusse. Part. présent lisant. Passé lu.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα élire, relire.

Luire, λάμπειν, luisant, lui, je luis, je luisis, ὡς τὸ conduire.

Οὕτω καὶ τὸ σύνθετον reluire.

Mettre, θέτειν, mettant, mis, je mets, je mis. Ind. prés. je mets, tu mets, il met, nous mettons, vous mettez, ils mettent. Imp. je mettais. Passé déf. je mis. Futur je mettrai. Impér. mets, mettons, mettez Subj. prés. que je mette. Imp. que je misse. Part. présent mettant. Passé mis, mise.

Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα admettre, commettre, démettre, émettre, omettre, permettre, promettre, remettre, soumettre.

Moudre, ἀλέθειν, moulant, moulu, je mouds, je moulus. Ind. prés. je mouds, tu mouds, il moud, nous moulons, vous moulez, ils moulent. Imp. je moulais. Passé déf. je moulus. Futur je moudrai. Impér. mouds, moulons, moulez Subj. prés. que je moule. Imp. que je moulusse. Part. prés. moulant. Passé moulu.

Naître, γεννᾶσθαι, naissant, né, je nais, je naquís. Βεγθεῖται ὑπὸ τοῦ être. Ind. prés je nais, tu nais, il naît, nous naissons, vous naissez, ils naissent. Imp. je nais-sais. Passé déf. je naquís. Futur je naîtrai. Impér. nais, naissons, naissez. Subj. prés. que je naisse. Imp. que je naquísse. Part. prés. naissant. Passé né, née.

Οὕτω καὶ τὸ σύνθετον renaître.

Nuire, βλάπτειν, nuisant, nui, je nuis, je nuisis. Ὡς τὸ conduire.

Paître, βόσκειν, paissant, je pais. Ὡς τὸ naître. Ἐλλείπουσιν ὁ Passé défini, ὁ Imparfait du Subjonctif καὶ ὁ Participe passé.

Οὕτω καὶ τὸ σύνθετον repaître, τὸ ὁπῶς ἔχει καὶ Passé déf.

je repus. Subj. Imp. que je repusse και Participe passé repu.

Paraître, φαίνεσθαι, paraissant, paru, je parais, je parus.

Ὡς τὸ connaître.

Οὕτω και τὰ σύνθετα apparaître, comparaître, disparaître, reparaitre.

Plaire, ἀρέσκειν, plaisant, plu, je plais, je plus. Ind. prés. je plais, tu plais, il plaît, nous plaisons, vous plaisez, ils plaisent. Imp. je plaisais. Passé déf. je plus. Futur je plairai. Impér. plais, plaisons, plaisez. Subj. prés. que je plaise. Imp. que je plusse. Part. présent plaisant. Part. passé plu.

Οὕτω και τὰ σύνθετα complaître, déplaire.

Prendre, λαμβάνειν, prenant, pris, je prends, je pris. Ind. prés. je prends, tu prends, il prend, nous prenons, vous prenez, ils prennent. Imp. je prenais. Passé déf. je pris. Futur je prendrai. Impér. prends, prenons, prenez. Subj. prés. que je prenne, que tu prennes, qu'il prenne, que nous prenions, que vous preniez, qu'ils prennent. Imp. que je prisse. Part. présent prenant. Passé pris, prise.

Οὕτω και τὰ σύνθετα apprendre, désapprendre, comprendre, entreprendre, se méprendre, reprendre, surprendre.

Rire, γελᾶν, riant, ri, je ris, je ris. Ind. prés. je ris, tu ris, il rit, nous rions, vous riez, ils rient. Imp. je riais. Passé déf. je ris. Futur je rirai. Impér. ris, rions, riez. Subj. prés. que je rie. Imp. que je risse. Part. prés. riant. Passé ri.

Οὕτω και τὸ σύνθετον sourire.

Suffire, ἐπαρκεῖν (εἷς τι), suffisant, suffi, je suffis, je suffis.

Ὡς τὸ conduire, πλῆν τοῦ Passé défini je suffis. Participe passé suffi. — Τὸ ῥῆμα τοῦτο κλίνεται και μονοπροσώπως. Ind. prés. il suffit, ἀρκεῖ, κλπ.

Suivre, ἀκολουθεῖν, suivant, suivi, je suis, je suivis. Ind. prés. je suis, tu suis, il suit, nous suivons, vous suivez, il suivent. Imp. je suivais. Passé déf. je suivis. Futur je suivrai. Impér. suis, suivons, suivez. Subj. prés. que je suive. Imp. que je suivisse. Part. présent suivant. Passé suivi.

Ὅτῳ καὶ τὰ σύνθετα s'ensuivre, poursuivre.

Taire, ἀποσιωπᾶν (τι), taisant, tu, je tais, je tus. Ὡς τὸ plaire. Τὸ ῥῆμα τοῦτο ὡς μέσον κλίνεται ἀντωνυμικῶς se taire, σιωπᾶν.

Traire, ἀμέλγειν, trayant, trait, je trais. Ind. prés. je trais, tu trais, il trait, nous trayons, vous trayez, ils traitent. Imp. je trayais. Passé déf. λείπει. Futur je trairai. Impér. trais, trayons, trayez. Subj. prés. que je traie. Imp. λείπει. Part. présent trayant. Passé trait, traite.

Ὅτῳ καὶ τὰ σύνθετα abstraire, extraire, soustraire, distraire.

Vaincre, νικᾶν, vainquant, vaincu, je vains, je vainquis. Ind. prés. je vains, tu vains, il vainc, nous vainquons, vous vainquez, ils vainquent. Imp. je vainquais. Passé déf. je vainquis. Futur je vaincrai. Impér. vains, vainquons, vainquez. Subj. prés. que je vainque. Imp. que je vainquisse. Part. présent vainquant. Passé vaincu.

Ὅτῳ καὶ τὸ σύνθετον convaincre.

Vivre, ζῆν, vivant, vécu, je vis, je vécus. Ind. prés. je vis, tu vis, il vit, nous vivons, vous vivez, ils vivent. Imp. je vivais. Passé déf. je vécus. Futur je vivrai. Impér. vis, vivons, vivez. Subj. prés. que je vive. Imp. que je vécusse. Part. présent vivant. Passé vécu.

Ὅτῳ καὶ τὰ σύνθετα revivre, survivre.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Περὶ τῆς μετοχῆς. — *Du participe.*

Ἡ μετοχὴ εἶνε λέξις, ἡ ὁποία μετέχει τοῦ ῥήματος καὶ τοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ μὲν ῥήματος, διότι δηλοῖ ἐνέργειαν ἢ πάθος, τοῦ δὲ ἐπιθέτου, διότι φανερώνει κατάστασιν ἢ ἰδιότητα τοῦ ὀνόματος.

Ἐπάρχουσι οὖς μετοχαί· ἡ μετοχὴ ἐνεστῶτος ἢ ἐνεργητικὴ, *participle présent ou actif*, καὶ ἡ μετοχὴ παρακειμένου ἢ παρωχημένου ἢ παθητικὴ, *participle passé ou passif*.

Ἡ μετοχὴ ἐνεστῶτος ἢ ἐνεργητικὴ καταλήγει πάντοτε εἰς *ant*, ὡς *aimant, courant, voyant, disant* κλπ., καὶ ὅταν μὲν αὕτη δηλοῖ ἐνέργειαν, μένει ἀμετάβλητος, ὡς *il est doux de voir des enfants aimant leurs parents et leur obéissant avec empressement*, εὐχάριστον εἶνε τὸ βλέπειν παιδία ἀγαπῶντα τοὺς γονεῖς των καὶ ὑπακούοντα αὐτοῖς προθύμως. Ὅταν δὲ ἐμφαίνῃ ἰδιότητα ἢ κατάστασιν, συμφωνεῖ, ὡς τὸ ἐπίθετον, κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὸ ὄνομα εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδίδεται, καὶ διὰ τοῦτο οἱ Γάλλοι καλοῦσιν αὐτὴν καὶ ἐπίθετον ῥηματικόν, *adjectif verbal*, ὡς, *les enfants obéissants sont aimés de tout le monde*, τὰ ὑπήκοα (ὑπακούοντα) παιδία ἀγαπῶνται παρὰ πάντων, *ces terrains sont rendus fertiles par une quantité d'eaux courantes*, αἱ γαῖαι αὐταὶ καθίστανται γόνιμοι ὑπὸ πληθὺς ῥεόντων ὑδάτων.

Ἡ μετοχὴ παρακειμένου ἢ παθητικὴ, ἔχουσα ποικίλας καταλήξεις ὡς *aimé, fini, reçu, dit, promis, contraint*, κλπ., δηλοῖ τὸ πάθος, τὴν κατάστασιν, τὴν ἰδιότητα τοῦ ὀνόματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδίδεται, συμφωνεῖ δὲ ὡσπερ τὸ ἐπίθετον, μὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ ἢ μὲ τὴν ἐπέχουσαν τὴν θέσιν αὐτοῦ ἀνωνομίαν, κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν, ὡς *une lettre lue, des enfants chéris, des personnes estimées, elle est partie, nous sommes venus, elles seront allées*, κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τοῦ ἐπιρρήματος. — *De l'adverbe.*

Τὸ ἐπιρρημα εἶνε ἄκλιτος λέξις ἢ ὅποια προσδιορίζει τὸ ῥῆμα, τὸ ἐπιθέτον ἢ ἄλλο τι ἐπιρρημα καὶ σημαίνει·

1) χρόνον, ὡς *alors*, τότε, *aujourd'hui*, σήμεραν, *demain*, αὔριον, *hier*, χθές, *jamais*, ποτέ, *longtemps*, ἐπὶ μακρόν, *maintenant*, τώρα, *souvent*, πολλάκις, *toujours*, πάντοτε, κλπ.

2) τόπον, ὡς *ailleurs*, ἀλλαχῶ, *dedans*, ἐνδον, *dehors*, ἔξω, *dessus*, ἄνω, *dessous*, κάτω, *ici*, ἐδῶ, *là*, ἐκεῖ, *loin*, μακράν, *partout*, πανταχοῦ κλπ.

3) τρόπον, ὡς *ainsi*, οὕτω, *bien*, καλῶς, *mal*, κακῶς, *mieux*, κάλλιον, *pis*, χεῖρον, *plutôt*, μᾶλλον, κλπ. καὶ πάντα τὰ ἐξ ἐπιθέτου γινόμενα διὰ τῆς προσθήκης τῆς καταλήξεως *ment*, ὡς *sagement*, φρονίμως, *convenablement*, πρεπόντως, κλπ.

4) ποσότητα, ὡς *assez*, ἱκανῶς, *autant*, τόσον, *beaucoup*, πολὺ, *davantage*, περισσότερον, *peu*, ὀλίγον, *plus*, πλέον, *trop*, ἄγαν, κλπ.

5) κατάφασιν, ὡς *oui*, ναί, *certes*, βεβαίως, κλπ.

6) ἄρνησιν, ὡς *non*, ὄχι, *ne*, οὐ, *rien*, τίποτε κλπ.

7) ἀμφιβολίαν, ὡς *peut-être*, ἴσως, *probablement*, πιθανῶς, *apparemment*, κατὰ τὸ φαινόμενον.

Τὰ ἐκ δύο ἢ πλείονων λέξεων ἀποτελούμενα ἐπιρρήματα λέγονται σύνθετα ἢ ἐπιρρηματικαὶ φράσεις, *locutions adverbiales*, εἶον *au delà*, πέραν, *en deçà*, ἐντεῦθεν, *tout à fait*, ὅλως, *point du tout*, μηδὲν, *d'accord*, συμφώνως, *à peu près*, ὡς ἔγγιστα, *de même*, ὡσαύτως, *à présent*, τώρα, *peut-être*, ἴσως, *à jamais*, ἔσσει, *à la fin*, ἐπὶ τέλους, *sans cesse*, ἀπαύστως, *tour à tour*, ἀλληλοδιαδόχως, *tout à coup*, αἴφνης κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῆς προθέσεως. — *De la préposition.*

Ἡ πρόθεσις εἶνε ἄκλιτος λέξις τιθεμένη μεταξὺ δύο λέξεων, ὅπως δείξῃ τὴν μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσαν σχέσιν, ὡς *ce livre appartient à Paul* τὸ βιβλίον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν Παῦλον, *mon cousin vient de Paris*, ὁ ἐξάδελφός μου ἔρχεται ἐκ Παρισίων, *il est beau de mourir en combattant pour la patrie*, ὠραῖον εἶνε τὸ νὰ ἀποθάνῃ τις μαχόμενος ὑπὲρ πατρίδος.

Καὶ ἀπλαῖ μὲν προθέσεις εἶνε ἀ, εἰς, contre, κατὰ (ἐναντίον), de, ἐκ, ἀπό, par, παρά, ὑπό, pour, διὰ, ὑπέρ, avec, μετά, dans, εἰς, ἐν, avant, πρό, après, μετὰ (κατόπιν), sans, χωρὶς, en, ἐν, sous, ὑπό, sur, ἐπί, vers, πρὸς, entre, μεταξὺ, κλπ.

Σύνθετοι δὲ προθέσεις ἢ προθετικαὶ φράσεις, locutions prépositives, εἶνε en face de, ἀπέναντι, à l'aide de, διὰ μέσου (τῆ βροηθεία), à cause de, ἕνεκα (ἐξ αἰτίας), autour de, περί, au-dessus de, ὑπεράνω, auprès de, πλησίον, quant à, ὡς, πρὸς, au lieu de, ἀντί, à l'égard de, ὡς πρὸς, en faveur de, ὑπέρ, jusqu'à, ἕως κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τοῦ συνδέσμου. — *De la conjonction.*

Ὁ σύνδεσμος εἶνε ἄκλιτος λέξις ἐνοῦσα δύο λέξεις ἢ δύο φράσεις, ὡς *Pierre et Paul sont frères*, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος εἶνε ἀδελφοί, *aimons notre prochain parce que c'est notre devoir*, ἂς ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον μας, διότι εἶνε καθήκον ἡμῶν.

Ἄπλαῖ σύνδεσμοι εἶνε οἱ ἐξῆς: *car*, διότι (γάρ), *comme*, ἐπειδὴ.

donc, λοιπόν, et, και, ou, ή, quand, όταν, que, ότι, mais, αλλά, ni, μήτε, or, ήρα, si, εάν, ainsi, ώστε, enfin, τέλος, si non, είδεμή, κλπ.

Είς τούτους προσθετέοι και οί σύνδεσμοι puisque, αφού, néan-
moins, ούχ ήττον, cependant, όμως, aussi, όθεν, lorsque, ότε,
quoique, καιτοι, ότινες σύγκεινται μὲν έκαστος έκ δύο διακεκριμέ-
νων λέξεων, άλλ' ή νεωτέρα όρθογραφία ήνωσε ταύτας είς μίαν.

Σύνδεσμοι σύνθετοι ή συνδεσμικαί φράσεις, locutions conjoncti-
ves, είνε afin que, ένα, au contraire, τούναντίον, au moins,
τούλάχιστον, tandis que, ενῶ, bien que, εί και, à moins que,
έκτός εάν, d'ailleurs, άλλως τε, parce que, έπειδή, de sorte
que, ώστε, par conséquent, έπομένως, κλπ.

*Ειμὴν τῶν ἐν αἰσθηματικῶν
ἀειμάτων μέρει*
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'
Ἐπιφωνήματα

Περὶ τοῦ ἐπιφωνήματος. — De l'interjection.

Τὸ ἐπιφώνημα εἶνε ἄκλιτος λέξις ἐκφράζουσα ἐν αἰσθημα τῆς ψυ-
χῆς, οἷον

- 1) χαράν, ὡς ah !
- 2) λύπην καὶ πόνον, ὡς aïe, hélas, ouf !
- 3) φόβον, ὡς ha, hé, ho.
- 4) ἐκπληξιν, ὡς ah ! eh ! oh ! ouais ! babai !
- 5) ἀποστροφὴν, ὡς fi ! ἄπαγε !
ἢ χρησιμεύουσα, εἰς
- 6) ἐνθάρρυνσιν καὶ προτροπὴν, ὡς sus ! δεῦρο ! çà ! φέρε δὴ (ἔλα)!
- 7) κλησιν, ὡς hé ! holà !
- 8) χαριετισμόν, ὡς salut ! adieu ! bonjour ! bonsoir !
- 9) ἐπιδοκιμασίαν, ὡς bravo ! εὖγε ! vivat ! ζήτω !

Πλὴν τούτων λαμβάνονται τυχαίως ὡς ἐπιφωνήματα πολλὰί άλλα,

λέξεις, ὄν ὀνόματα, ἐπίθετα καὶ ῥήματα, ὡς bon ! καλὰ ! peste !
 παπαί ! ferme ! θάρρει ! alerte ! γρηγορεῖτε ! grâce ! συγγνώμη !
 paix ! ἡσυχία ! soit ! ἔστω ! suffit ! ἀρκεῖ ! courage ! θάρρος !
 allons ! ἐμπρός !

Σύνθετα δὲ ἐπιφωνήματα ἢ ἐπιφωνηματικαὶ φράσεις, locutions
 interjectives, εἶνε· hé bien ! τό λοιπόν ! fi donc ! ἄπαγε ! sus
 donc ! ἄγε ! or çà ! φέρε δὴ ! grand Dieu ! juste ciel ! Θεέ μου !

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΣΥΝΤΑΞΙΣ—SYNTAXE

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῆς προτάσεως καὶ τῶν ὄρων αὐτῆς.—*De la proposition et de ses termes.*

Σύνταξις εἶνε τὸ μέρος τῆς Γραμματικῆς τὸ ὀρίζον τοὺς κανόνας τῆς ὀρθῆς χρήσεως τῶν λέξεων καὶ τῆς πλοκῆς αὐτῶν πρὸς σχηματισμὸν φράσεως.

Ἡ φράσις συνίσταται εἴτε ἐκ μιᾶς προτάσεως εἴτε ἐκ πλειόνων προτάσεων ἀποτελουσῶν πλήρη ἔννοιαν.

Πρότασις δὲ λέγεται ἢ ἔκφρασις διανοήματός τινος, οἷον *la mère est patiente, l'enfant aime ses parents.*

Εἰς ἐκάστην φράσιν ἀριθμοῦνται τόσαι προτάσεις ὅσα ὑπάρχουσι ῥήματα εἰς παρεμφατικὴν ἔγκλισιν (*mode personnel*). Οὕτως εἰς τὴν φράσιν *quand il arriva, son fils se jeta dans ses bras*, ὑπάρχουσι δύο προτάσεις, διότι ὑπάρχουσι δύο ῥήματα.

Ἄλλ' εἰς τινὰς φράσεις αἰτίνας περιέχουσιν ἓν μόνον ῥήμα καθ' ὑποτακτικὴν, ὑπάρχουσι πράγματι δύο προτάσεις, διότι εἰς αὐτὰς ἐξυπακούεται καὶ ἕτερον ῥήμα καθ' ὀριστικὴν, ὡς εἰς τὴν φράσιν *que votre volonté soit faite*, πρὸ τῆς ὁποίας ἐξυπακούεται τὸ *je désire*.

Ὡσαύτως εἰς τὰς φράσεις ἔνθα χάριν βραχυλογίας παραλείπεται τὸ ἕτερον ῥήμα, καθὼ εὐκόλως νοούμενον, ὑπάρχουσι δύο προτάσεις, ὡς *je l'aime comme mon frère, δηλαδή comme j'aime mon frère*.

Ἐνίστε καὶ ἄνευ ἐκπεφρασμένου ῥήματος ὑπάρχει οὐχ ἤττον πρότασις, οὕτω, *au feu !* σημαίνει κυρίως *allons ἢ venez au feu !* καὶ ἀποτελεῖ πρότασιν.

Πᾶσα πρότασις συνίσταται ἐκ τριῶν ὄρων τοῦ ὑποκειμένου (*sujet*), τοῦ ῥήματος (*verbe*) καὶ τοῦ κατηγορουμένου (*attribut*).

Τὸ ὑποκείμενον εἶνε τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εὐρίσκειται εἰς μίαν τινὰ κατάστασιν ἢ ἔχει μίαν τινὰ ιδιότητα ἢ ἐνεργεῖ τι.

Τὸ κατηγορούμενον εἶνε ἢ εἰς τὸ ὑποκείμενον ἀποδιδόμενη κατάστασις ἢ ιδιότης ἢ ἐνέργεια.

Τὸ ῥῆμα, τὸ ὁποῖον καὶ συνδεικὸν καλεῖται, συνδέει τὸ κατηγορούμενον μὲ τὸ ὑποκείμενον, καὶ βεβαιοῖ τὴν διὰ τοῦ κατηγορουμένου ἀποδιδόμενην εἰς τὸ ὑποκείμενον κατάστασιν, ιδιότητα ἢ ἐνέργειαν.

Οὕτω εἰς τὴν πρότασιν *Dieu est juste, Dieu*, εἶνε τὸ ὄν περὶ τοῦ ἑποίου ἀποφαινομαι, δηλ. τὸ ὑποκείμενον, *juste* εἶνε ἡ ιδιότης, τὴν ὁποίαν ἀποδίδομεν εἰς τὸ ὑποκείμενον, δηλαδή τὸ κατηγορούμενον καὶ *est* εἶνε ἡ λέξις βεβαιούσα τὴν εἰς τὸ ὑποκείμενον ἀποδιδόμενην ιδιότητα, δηλαδή τὸ ῥῆμα.

Ἐποκείμενον δύναται νὰ ἦναι ὄνομα, ὡς *le travail est utile*, ἐπίθετον οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον, *le vrai est aimable*, ἄντωνυμία, *nous sommes attentifs*, ἀπαρέμφατον, *mentir est honteux*.

Ὡς ῥῆμα λογίζεται πρὸς σχηματισμὸν προτάσεως μόνον τὸ *être*, τὸ ὁποῖον καὶ καλεῖται *παρρητικὸν* (*verbe substantif*), ὡς *Pierre est docile ; le mérite est modeste*. Πάντα τὰ λοιπὰ ῥήματα περιέχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὸ ῥῆμα *être* καὶ τὸ κατηγορούμενον, τούτου ὁ ἕνεκα καλοῦνται *ῥήματα κατηγορηματικά* (*verbes attributifs*), ὡς *Pierre mange*, ἤτοι *Pierre est mangeant ; la variété plaît*, ἤτοι *la variété est plaisant*.

Κατηγορούμενον δύναται νὰ ἦναι ὄνομα, *le soleil est un astre*; ἐπίθετον, *la gloire est trompeuse*; ἄντωνυμία, *ces livres sont les vôtres*; ἀπαρέμφατον, *plaisanter n'est pas répondre*; μετοχὴ (ἐνεστῶτος ἢ παρῳχημένου) *l'enfant dort*, δηλαδή *l'enfant est dormant*; *mon frère est venu*.

Πᾶσαι αἱ λέξεις, αἵτινες συμπληροῦσιν ἢ προσδιορίζουσιν ὡς ἂν

ποτε τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑποκειμένου ἢ τοῦ κατηγορουμένου, λέγονται συμπληρώματα ἢ προσδιορισμοὶ (compléments) αὐτῶν. Οὕτως εἰς τὰς προτάσεις *les bons amis sont rares*, τὸ ἐπίθετον *bons* εἶνε τὸ συμπλήρωμα τοῦ ὑποκειμένου *les amis*; *le cheval de mon père est beau*, *de mon père* εἶνε τὸ συμπλήρωμα τοῦ ὑποκειμένου *le cheval*; *l'obéissance au maître est une vertu*, *au maître* εἶνε τὸ συμπλήρωμα τοῦ ὑποκειμένου *l'obéissance*; *le cheval est utile à l'homme*; *à l'homme* εἶνε τὸ συμπλήρωμα τοῦ κατηγορουμένου *utile*; *ce fusil est celui de mon frère*; *de mon frère* εἶνε τὸ συμπλήρωμα τοῦ κατηγορουμένου *celui*. Ἐπίσης εἰς τὴν πρότασιν *l'homme avare est un être malheureux*, *avare* εἶνε τὸ συμπλήρωμα τοῦ ὑποκειμένου *l'homme*, καὶ *malheureux* τὸ συμπλήρωμα τοῦ κατηγορουμένου *un être*.

Ὅταν τὸ κατηγορούμενον ᾖναι μετοχή, δύναται νὰ ἔχη, ὡς καὶ τὸ ῥῆμα εἰς τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἀνήκει, τὰ τρία εἶδη συμπληρωμάτων ἅτινα εἴπομεν ἐν Κεφαλαίῳ Γ' § 4, τοῦτέστι τὸ ἄμεσον συμπλήρωμα (complément direct), τὸ ἔμμεσον συμπλήρωμα (complément indirect) καὶ τὸ περιστατικὸν συμπλήρωμα (complément circonstanciel): *Je donne l'aumône*, ὁδηλαδὴ *je suis donnant l'aumône*, ἔνθα *l'aumône* εἶνε ἄμεσον συμπλήρωμα τοῦ κατηγορουμένου *donnant*. *Je donne l'aumône à ce pauvre*, ἔνθα *à ce pauvre* εἶνε ἔμμεσον συμπλήρωμα τοῦ κατηγορουμένου *donnant*. *Je donne l'aumône à ce pauvre avec plaisir*, ἔνθα *avec plaisir* εἶνε περιστατικὸν συμπλήρωμα (τροπικὸς προσδιορισμὸς) τοῦ κατηγορουμένου *donnant*.

Τέλος τὸ τε ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ ἔχῃ-σιν ὡς συμπλήρωμα καὶ ὀλόκληρον πρότασιν συνδεομένην μετ' αὐτῶν διὰ ἀναφορικῆς ἀνωνομίας, ὡς *Celui qui pratique la vertu est un homme qui mérite notre estime*, ἔνθα ἡ μὲν πρότασις *qui pratique la vertu* εἶνε συμπλήρωμα τοῦ ὑποκειμένου *celui*, ἡ δὲ πρότασις *qui mérite notre estime* εἶνε συμπλήρωμα τοῦ κατηγορουμένου *un homme*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν προτάσεων. — Des différentes sortes de propositions.

Ἰπάρχουσι τρία εἶδη προτάσεων ἢ ἀνεξάρτητος πρότασις (la proposition indépendante), ἢ κυρία πρότασις (la proposition principale) καὶ ἢ ὑποτεταγμένη ἢ δευτερεύουσα ἢ ἐξηρητημένη πρότασις (la proposition subordonnée, secondaire ou dépendante).

Ἡ ἀνεξάρτητος πρότασις εἶνε ἢ μὴ ἐξαρτωμένη ἐξ ἄλλης τινός, καὶ ἔχουσα ἀφ' ἑαυτῆς τελείαν ἔννοιαν, ὡς le soleil réchauffe la terre.

Ἡ κυρία πρότασις εἶνε ἢ μὴ ἐξαρτωμένη μὲν ἐξ ἄλλης τινός, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξαρτῶνται μία ἢ πλείονες ἄλλαι προτάσεις καλούμεναι ἐξηρητημένα, συμπληροῦσαι τὴν ἔννοιαν αὐτῆς, ὡς le soleil réchauffe la terre que nous habitons.

Ἡ πρότασις que nous habitons εἶνε ἐξηρητημένη, ὡς ἐξαρτωμένη ἀπὸ τῆς κυρίας προτάσεως le soleil réchauffe la terre.

Μία ἐξηρητημένη πρότασις δύναται νὰ ἔχη ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν αὐτῆς καὶ ἐτέραν ἐξηρητημένην, ὡς Dieu veut que l'homme irrité diffère sa vengeance, jusq' à ce que sa colère soit passée.

Ὅταν ἡ ἐξηρητημένη πρότασις συνδέηται μετὰ τῆς κυρίας διὰ συνδέσμου, καλεῖται συνδεσμικὴ (conjunctive), ὡς j'espère que vous viendrez, nous serons contents quand vous viendrez.

Ὅταν συνάπτηται μετὰ τῆς κυρίας προτάσεως δι' ἀναφορικῆς ἀνωνομίας λέγεται ἀναφορικὴ (relative), ὡς j'entends le chien qui aboie, je ne sais pas quelle heure il est.

Ἡ ἐξηρητημένη πρότασις, ὅταν ἔχη τὸ ῥῆμα κατ' ἀπαρέμφατον, ὀνομάζεται ἀπαρέμφατικὴ πρότασις (proposition infinitive). Εἶνε δὲ τῆς αὐτῆς ὅταν τὸ κατ' ἀπαρέμφατον ῥῆμα τοῦτο ἔχη ἴδιον ὑποκείμενον, εἴτε ἐκφερόμενον, εἴτε ὑπονοούμενον, ὡς j'ai senti tout à coup le sol trembler sous mes pieds. Crésus croyait être le plus heureux des hommes. Il est honteux d'être pares-

seux. Τούναντίον εἰς τὰς ἐξῆς φράσεις, *mentir est honteux* ; je désire chanter ; il est incapable de feindre, τὰ ἀπαρέμματα *mentir, chanter, feindre* δὲν ἀποτελοῦσιν ἀπαρέμματα πρῶταίσι, ἀλλὰ τὸ μὲν *mentir* εἶνε ὑποκείμενον τῆς πρώτης προτάσεως, τὸ *chanter* εἶνε ἄμεσον συμπλήρωμα ἢ ἀντικείμενον τῆς δευτέρας προτάσεως, καὶ τὸ *feindre* εἶνε ἔμμεσον συμπλήρωμα ἢ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς τῆς τρίτης προτάσεως.

Τέλος ὅταν ἡ ἐξηρητημένη πρότασις ἔχη τὸ ῥῆμα κατὰ μετοχὴν, εἴτε ἐνεστώτος (*participle présent*) εἴτε παρωχημένου (*participle passé*), λέγεται *μετοχικὴ πρότασις* (*proposition participe*), ὡς *Je lis en marchant. Le vent, mugissant avec impétuosité, nous pressentimes un orage terrible. Les parts étant faites, le lion parla ainsi. Eux repus, tout s'endort les petits et la mère.* Καὶ ἐνταῦθα παρατηρητέον ὅτι πρότασις μετοχικὴ ὑφίσταται μόνον ὅταν ἡ μετοχὴ ἀποτελῇ μετὰ τοῦ ἑαυτῆς ὑποκειμένου ἰδίαν ἔκφρασιν, ἄσχετον πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ συμπλήρωμα τῶν λοιπῶν προτάσεων. Οὕτως εἰς τὰς ἐξῆς φράσεις, *l'homme poussé par la faim devient criminel ; plaignons le malheureux tombé dans le vice, αἱ μετοχαὶ poussé καὶ tombé* δὲν ἀποτελοῦσι μετοχικὰς προτάσεις, ἀλλ' εἶνε ἡ μὲν πρώτη προσδιορισμὸς τοῦ ὑποκειμένου *l'homme*, ἡ δὲ δευτέρα προσδιορισμὸς τοῦ ἀντικειμένου *le malheureux*.

Εἴπομεν ἤδη ὅτι αἱ ἐξηρητημέναι πρότασις συμπληροῦσι τὴν ἔννοιαν τῆς κυρίας προτάσεως. Τούτων αἱ μὲν ἀπαραίτητοι οὔσαι εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν, δίδουσιν αὐτῇ τὴν ἀληθῆ αὐτῆς ἔννοιαν, ὡς *je crois que la vertu est préférable à tous les biens, καὶ διὰ τοῦτο* καλοῦνται *συμπληρωματικαὶ* (*complétives*).

Ἄλλαι τροποποιοῦσιν ἀπλῶς τὴν κυρίαν πρότασιν, ἐκφράζουσαι ἐπαισιῶδες τι περιστατικὸν χρόνου, τόπου, αἰτίας, κλπ. ὡς *je vous verrai si vous venez à Paris, καλοῦνται δ' αὐταὶ περιστατικαὶ* (*circonstanciellés*).

Ἄλλαι τέλος, προστιθέμεναι εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ κατηγορούμενον προτάσεώς τινος εἴτε κυρίας, εἴτε ἐξαρτωμένης, συμπληροῦσι πῶς τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ καὶ καλοῦνται *παρεμπίπτουσαι* (*incidentes*). Αἱ

μὲν τούτων, ἀπαραίτητοι εἶναι πρὸς τὴν τελείαν ἔννοιαν τοῦ ὅρου, τὸν ὁποῖον συμπληροῦσι, καλοῦνται *παρεμπίπουσai προσδιοριστικαὶ* (incidentes déterminatives). ὡς les passions *qui font le plus de ravages*, sont l'ambition et l'avarice ; le plaisir le plus agréable est celui *qui est partagé avec des amis*. Αἱ δὲ χρησιμεύουσai μόνον εἰς τὸ νὰ διευκρινήσωσιν ἔτι πλέον τὸν ὅρον τῆς ἄλλης προτάσεως μεθ' οὗ συνάπτονται, μὴ εἶναι δὲ ἀπαραίτητοι, καλοῦνται *παρεμπίπουσai ἐπεξηγηματικαὶ* (incidentes explicatives), ὡς les passions, *qui sont les maladies de l'âme*, viennent de notre révolte contre la raison ; le plus grand poète de l'antiquité est Homère, *dont le génie est vaste et sublime comme la nature*.

Πρότασις βραχεῖα συνήθως, καὶ αὐτετελής μὲν, παρεμβαλλομένη δὲ μετὰ τῶν ὅρων ἐτέρας προτάσεως, καλεῖται *παρενθευικὴ* (in-cise), ὡς la vendange, *dit-on*, sera bonne cette année ; l'argent, *dit le sage* ne fait pas le bonheur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς μετ' ἀλλήλων ἐνώσεως τῶν προτάσεων.—
De l'union des propositions entre elles.

Αἱ ἀπλᾶι προτάσεις (propositions simples) ἐνοῦνται ποικιλοτρόπως μετὰ τῶν ἑνα ἀποτελέσωσι συνθέτους προτάσεις (propositions composées).

Καὶ αἱ μὲν ἀνεξάρτητοι προτάσεις ἢ παρατίθενται ἀλλήλαις, ὡς je suis venu. j'ai vu, j'ai vaincu, ὅτε καὶ λέγονται juxtaposées, ἢ ἐνοῦνται μετ' ἀλλήλων διὰ τινος τῶν συνδέσμων *et, ou, ni, mais*, καὶ τότε καλοῦνται *coordonnées*, ὡς Dieu est juste et sa bonté est infini. L'ambition sacrifie le présent à l'avenir ; mais la volupté sacrifie l'avenir au présent. L'esprit ne tient

lieu d'aucun talent, ni la vanité de nuelle vertu. Rendez-moi la liberté ou prenez ma vie.

Ὁμοίως καὶ αἱ κύριαι προτάσεις δύνανται νὰ εἶνε juxtaposées ἢ coordonnées μετ' ἄλλήλων, ὡς la saison supporte les disgrâces qui peuvent arriver, le courage les combat, la patience les surmonte. Vous rechercherez la société des enfants que je vous ai indiqués, mais vous fuirez tous les autres.

Αἱ ἐξηρητημέναι προτάσεις, ὅταν μὲν εἶνε συμπληρωτικαὶ (complétives), συνάπτονται μετὰ τῆς κυρίας προτάσεως διὰ τοῦ συνδέσμου que, ὡς on peut dire généralement que plus les hommes sont sages, et plus ils sont estimés ; ὅταν δὲ εἶνε περιστατικαὶ (circonstanciellés), διὰ τινος τῶν συνδέσμων si, quand, lorsque, afin que, κλπ. ὡς les hommes sont inconséquents dans leurs actions parce qu'ils sont inconstants dans leurs principes. Les sciences et les arts ont éclairé et consolé la terre, pendant que les guerres la désolaient.

Ὅπως αἱ ἀνεξάρτητοι προτάσεις καὶ αἱ κύριαι, οὕτω καὶ αἱ ἐξηρητημέναι δύνανται νὰ εἶνε juxtaposées ἢ coordonnées, ὡς je crois que Dieu est souverainement juste, qu'il récompensera les bons et qu'il punira les méchants.

Τέλος αἱ παρεμπίπτουσαι προτάσεις (incidentes) συνάπτονται μὲ τὸν ὅρον ἐτέρας προτάσεως ὃν συμπληροῦσι δι' ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας, ὡς l'homme qui s'écarte de la vertu s'éloigne du bonheur. Les honnêtes gens sont ceux qui sacrifient leur intérêt particulier à l'intérêt général.

Καὶ αἱ παρεμπίπτουσαι εὔρηται πολλάκις juxtaposées ἢ coordonnées, ὡς celui qui règne dans les cieux, et de qui relèvent tous les empires, à qui seul appartient la gloire, la majesté et l'indépendance, est aussi le seul qui se glorifie de faire la loi aux rois et de leur donner, quand il lui plaît, de grandes et de terribles leçons.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ συντάξεως τοῦ οὐσιαστικοῦ.—*De la syntaxe du substantif.*

α') *Περὶ συμφωνίας τοῦ οὐσιαστικοῦ.*—*De l'accord du substantif.*

Ὅταν δύο οὐσιαστικά ἐμφάνωσιν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, τὸ δεύτερον συμφωνεῖ μετὰ τοῦ πρώτου κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν, ὡς *le roi chevalier ; la reine mère ; les soldats laboureurs.*

β') *Περὶ τοῦ γένους τῶν οὐσιαστικῶν.*—*Du genre des substantifs.*

Ὅνόματά τινα, δηλοῦντα κατ' ἀρχὰς ὠρισμένον ἀντικείμενον, ἐφηρμόσθησαν κατ' ἐπέκτασιν ἐννοίας, εἰς ἄλλα ἀντικείμενα, ὅτε καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρσενικοῦ γένους μετέβησαν εἰς τὸ θηλυκόν, καὶ τάνάπαλιν. Ἐκ τῶν εὐχρηστοτάτων τούτων εἶνε τὰ ἐξῆς·

aide, θηλ. βοήθεια.

aide, ἀρσ. βοηθός.

critique, θηλ. κριτική (τέχνη).

critique, ἀρσ. κριτικός.

enseigne, θηλ. σῆμα, σημαία.

enseigne, ἀρσ. σημαιοφόρος.

garde, θηλ. φύλαξις, φυλακή, φρουρά.

garde, ἀρσενικόν φύλαξ, φρουρός.

guide, ἀρσ. ὁδηγός.

guide, θηλ. ἡγία.

manche, ἀρσ. λαβή, κώπη ἀγχείου.

manche, θηλ. χειρίς.

mémoire, θηλ. μνήμη.

mémoire, ἀρσ. ὑπόμνημα.

mode, ἀρσ. τρόπος.

mode, θηλ. συρμός.

trompette, θηλ. σάλπιγξ.

trompette, ἀρσ. σαλπικγκτής.

vapeur, θηλ. ἀτμός.

vapeur, ἀρσ. ἀτμόπλοιο.

voile, ἀρσ. πέπλος.

voile, θηλ. ἱστίον, κλπ.

Ἄλλα ὀνόματα, διάφορα τὴν καταγωγὴν, ἔλαβον δι' ἄλληπαλλήλων μετασχηματισμῶν ὅμοιον τύπον, διετήρησαν ὅμως τὴν ἰδίαν ἕκα-

στον σημασίαν, διαφέρουσι δὲ καὶ κατὰ τὸ γένος. Τούτων κοινότατα εἶνε·

Ἄρσενικὰ μὲν,

Θηλυκὰ δὲ,

aune (τὸ πάλαι aulne, λατ. alnus), κλήθρα.	aune (ὠλένη, λατ. ulna), πῆ- χυς.
coche (ἰταλ. cocchio), ἄμαξα, πλοῖον.	coche (ἄρσ. cochon), ἡ ὕς, ἐντομή.
livre (λατ. liber, φλοιός), βι- βλίον.	livre (λατ. libra, στάθμη) λί- τρα (βάρος καὶ νόμισμα).
moule (λατ. modulus), χόα- νον.	moule (λατ. musculus), μύ- διον.
mousse (ἰταλ. mozzo), ναυ- τόπαις (λ. mustus, νεαρός).	mousse (γερμ. moos), βρόον (λατ. muscus).
page (ἑλλ. παῖς, λατ. pagius), νέος ἀκόλουθος (βασιλέως, δυναστού, κλπ.).	page (λατ. pagina), σελίς.
poêle (λατ. pensile), θερμά- στρα.	poêle (λατ. patella), τηγά- νιον.
somme (λατ. somnus), ὕ- πνος.	somme (λατ. summa), ποσόν, ἄθροισμα (λατ. salma), φορ- τίον.
tour (λατ. tornus), τώρνος, στροφή, σειρά.	tour (ἑλλ. τύρρις, λατ. turris), τύρσις, πύργος.
vase (λατ. vas), ἄγγεῖον.	vase (ἀγγλοσαξωνικ. vase), ἰλύς.

Ἄλλα τέλος ὀνόματα, χωρίς νὰ μεταβάλῃσι σχεδὸν σημασίαν, ἔχουσιν ἀμφοτέρω τὰ γένη, ὡς

aigle, αἰετός, εἶνε ἄρσενικὸν εἰς τε τὴν κυρίαν καὶ τὴν μεταφορικὴν αὐτοῦ σημασίαν, l'aigle fier et courageux; le grand aigle de la légion d'honneur; cet homme est un aigle (ἔξοχος). Εἶνε δὲ θηλυκόν, ὅταν δηλοῖ τὴν σημαίαν, l'aigle romaine; l'aigle impériale.

amour, ἔρω, ἀγάπη. Εἶνε ἄρσενικόν καθ' ἀπάσας τὰς ἐκδοχὰς καὶ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς ἀριθμούς, l'amour filial, l'amour pa-

tenel, l'amour de la patrie, un excessif amour des richesses ; l'amour maternel est de tous les amours le seul qui soit durable. Cet artiste excelle à peindre et à sculpter de petits amour. Μόνον δὲ ὅταν δηλοῖ τὴν προσάλληλον κλίσειν ἢ ἀγάπην τῶν δύο φύλων, εἶνε ἀρσενικόν εἰς τὸν ἐνικόν καὶ θηλυκόν εἰς τὸν πληθυντικόν, un violent amour ; de folles amours ; froides mains, chaudes amours (σημειῶν ἐρωτικὸν χεῖρες ψυχραί). Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἐκδοχὴν εὐρηταί παρ' ἐγκρίτοις συγγραφεῦσι κατὰ θηλυκόν γένος καὶ ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ, ὡς παρὰ Ῥακίνα ἐν τῇ τραγωδίᾳ Βερνίκῃ :

Adieu ; Servons tous trois d'exemple à l'univers

De l' amour la plus tendre et la plus malheureuse.

automne, φθινόπωρον εἶνε ἀμφοτέρων τῶν γενῶν· προτιμᾶται ὁμῶς τὸ ἀρσενικόν, ἐπειδὴ τῶν ἄλλων ὥρων τοῦ ἔτους τὰ ὀνόματα εἶνε ἀρσενικά.

couple, ζευγος, εἶνε ἀρσενικόν, ὅταν σημαίνῃ δύο πρόσωπα μετ' ἀλλήλων ἡνωμένα ἐξ οἰασθῆποτε αἰτίας, un couple d'amis ; un couple fidèle ; un couple bien assorti ; un heureux couple ; quel couple que Philémon et Baucis ! un couple de fripons. Εἶνε δὲ θηλυκόν, ὅταν δηλοῖ τὴν δυάδα, une couple d'œufs, une couple de poulets ; une couple de moutons qu'ils faisaient rôtis eux-mêmes composaient les festins des héros d'Homère.

délice, τέρψις καὶ orgue, ὄργανον εἶνε ἀρσενικά εἰς τὸν ἐνικόν καὶ θηλυκὰ εἰς τὸν πληθυντικόν, un délice enivrant, de grandes délices ; un grand orgue, de belles orgues.

enfant, παῖς, ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ εἶνε ἀρσενικόν, ὅταν σημαίνῃ τὸν παῖδα, καὶ θηλυκόν, ὅταν σημαίνῃ τὴν κόρην, un enfant obeissant ; une belle enfant. Ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ εἶνε πάντοτε ἀρσενικόν.

foudre, κεραυνός, ἐν τῇ κυρίᾳ αὐτοῦ σημασία εἶνε θηλυκόν, la foudre sillonne les nues. Ἀπαντᾷ ὁμῶς παρὰ ποιηταῖς ἐν τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ ὡς espirer sous les foudres vengeurs.

Ἐν δὲ τῇ μεταφορικῇ ἐννοίᾳ εἶνε ἀρσενικόν, les foudres lancés par les papes; Démosthène était un foudre d'éloquence; Turenne, ce brillant foudre de guerre, ne connaissait plus d'ennemis dès qu'ils étaient vaincus.

Gent, λαός, γένος, ἔθνος, φυγή, εἶνε θηλυκόν, la gent criarde, οἱ φωνακλάδες, la gent curieuse, οἱ περίεργοι ἄνθρωποι, la gent moutonnaire, τὰ πρόβατα, la gent marécageuse, οἱ βάρβαροι, la gent qui porte le turban, οἱ καθουκφόροι, Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπέβαλεν ἐν τῷ πληθυντικῷ αὐτοῦ *gens* τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ σημασίαν, ἥτις διετηρήθη μόνον εἰς τὴν φράσιν *droit des gens*, διεθνὲς δίκαιον. *Gens* σήμερον σημαίνει ἄνθρωποι, καὶ τὰ μὲν πρὸ αὐτοῦ ἐπιθέτα τίθενται κατὰ γένος θηλυκόν, τὰ δὲ μετ' αὐτὸ κατὰ γένος ἀρσενικόν, ὡς *les vieilles gens* sont soupçonneux; toutes les méchantes gens sont détestés. Ἐξαιρεῖται ὅμως τὸ ἐπιθέτον *loue*, ὅταν ἢ αὐτὸ μόνον προσηγῆται τοῦ ὀνόματος *gens*, ὡς *tous les gens sensés*, ἢ ἀκολουθῆται καὶ ὑπὸ ἐτέρου ἐπιθέτου ἔχοντος τὴν αὐτὴν κατάληξιν εἰς ἀμφοτέρω τὰ γένη, ὡς *tous les honnêtes gens*; *tous les habiles gens*. Τέλος τὸ ὄνομα *gens* θεωρεῖται ὡς ὄν γένους ἀρσενικοῦ, ὅταν ἐνώται μετ' αὐτοῦ διὰ τῆς προθέσεως *de* ἕτερον ὄνομα ὡς συμπλήρωμα, ὡς *gens de lettres*, λόγιοι, *gens de robe*, δικαστικοί, *gens de guerre*, πολεμικοί, *gens d'épée*, στρατιωτικοί, *gens de mer*, ναυτικοί, *θαλασσινοί*, *gens d'affaires*, πραγματευταί, *gens de loi*, νομικοί, *gens d'église*, ἐκκλησιαστικοί, *gens de bien*, ἀγαθοί, *gens de cœur*, γενναῖοι, *gens d'esprit*, εὐφυεῖς κλπ. οἷον *ce sont de vrais gens de lettres*; *quels gens de bien*; *certain gens d'affaires*.

Ἐπὶ τούτοις σημειωτέον ὅτι τίθεται κατὰ γένος ἀρσενικόν τὸ πρὸ τοῦ *gens* ἐπιθέτον, ὅταν μεταξὺ αὐτῶν μεσολαβῇ ἕτερον λέξις, ὡς *heureux les gens qui travaillent*.

hymne, ὕμνος, ὅταν σημαίνῃ τὸν ἐκκλησιαστικὸν ὕμνον, εἶνε γένους θηλυκοῦ, ὡς *les anciennes hymnes de l'église* ont le mérite de la simplicité. Εἰς πάσας τὰς ἄλλας περιστά-

σεις εἶνε γένους ἀρσενικοῦ, οἷον hymne national, hymne royal, hymne guerrier.

œuvre, ἔργον, εἶνε γένους ἀρσενικοῦ ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ, ὅταν δηλοῖ καλλιτεχνικόν τι ἔργον ἢ τὸ σύνολον τῶν ἔργων καλλιτέχνου, ὡς, le gros œuvre de celle maison est achevé, τὸ κύριον ἔργον τῆς οἰκίας ταύτης συνετελέσθη, le second œuvre de ce musicien, τὸ δεύτερον σύνθεμα τοῦ μουσουργοῦ τούτου, j'ai tout l'œuvre de Mozart, ἔχω ἅπαντα τὰ μουσουργήματα τοῦ Μοζάρτου κλπ. Ἐπίσης εἶνε γένους ἀρσενικοῦ εἰς τὴν φράσιν le grand œuvre, δηλοῦσαν τὸν φιλοσοφικὸν λίθον (la pierre philosophale), τὴν χρυσοποιάν. Ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ εἶνε γένους θηλυκοῦ. Εἰς πάσας δὲ τὰς ἄλλας περιπτώσεις εἶνε γένους θηλυκοῦ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἀριθμοῖς, ὡς la vraie religion consiste dans la pratique des bonnes œuvres; qui n'a lu et admiré, les belles œuvres de Racine?

orge, κριθή, εἶνε καθόλου γένους θηλυκοῦ. Εἶνε γένους ἀρσενικοῦ μόνον εἰς τὰς φράσεις orge perlé, κριθή ξεφλουδισμένη, τράγος, orge mondé, φάρος.

pâque, πάσχα, εἶνε γένους θηλυκοῦ ὅταν σημαίνει τὸ πάσχα τῶν Ἑβραίων, les Juis célèbrent la pâque en mémoire de la sortie d' Egypte Pâque ἢ Pâques εἶνε γένους ἀρσενικοῦ, ὅταν δηλοῖ τὸ Πάσχα τῶν χριστιανῶν, γράφεται δὲ διὰ κεφαλαίου, ὡς Pâques à été tardif cette année; quand Pâques serra passé; à Pâques prochain. Ἄλλ' εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν Pâques εἶνε γένους θηλυκοῦ εἰς τὰς φράσεις Pâques fleurs, Κυριακὴ τῶν Βαίων (Dimanche des Rameaux), Pâques closes, Κυριακὴ τοῦ ἀντίπασχα ἢ τοῦ Θωμᾶ (Dimanche de Quasimodo), καὶ ὅταν δηλοῖ τὴν μετέληψιν γινομένην μίαν τῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῶν Βαίων ἕως τοῦ Θωμᾶ, faire de bonnes pâques.

période, περίοδος, εἶνε γένους θηλυκοῦ, ὅταν σημαίνει ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα, la période des temps modernes, les périodes géologiques, καὶ περίοδον λόγου, s'exprimer en

périodss arrondies. Εἶνε δὲ γένους ἀρσενικοῦ, ὅταν δηλοῖ τὴν ἀκμὴν, τὸν κολοφῶνα, Démosthène et Cicéron ont porté l'éloquence à son plus haut période, ἢ ἀόριστόν τινα χρόνον, ὡς dans le dernier période de la vie de cet homme. Ἐν τοῖς ἐσχάτοις τοῦ βίου τοῦ ἀνδρὸς τούτου.

quelque chose, εἶνε γένους ἀρσενικοῦ, ὅταν σημαίνει τι, ὡς voilà quelque chose de fâcheux; dites-moi quelque chose de nouveau; il a fait quelque chose qui mérite d'être blâmé. Εἶνε δὲ γένους θηλυκοῦ, ὅταν σημαίνει ὅ, τι δῆποτε, ὡς quelque chose qu'il ait dite, on ne lui a pas répondu.

γ') Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν οὐσιαστικῶν. — *Du nombre des substantifs.*

Τὰ κύρια ὀνόματα, κατὰ πληθυντικὸν λαμβανόμενα, μένουσιν ἀμετάβλητα ὅταν δηλώσι τὰ πρόσωπα αὐτὰ τὰ φέροντα τὰ αὐτὰ ὀνόματα, ὡς les deux Corneille sont nés à Rouen; l'Espagne s'honore d'avoir vu naître les deux Sénèque.

Τὰ κύρια ὀνόματα λαμβάνουσι τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ, ὅταν δηλώσι πρόσωπα ὅμοια μὲ ἐκεῖνα ὧν ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα, διότι τότε εἶνε ἐν χρήσει ὡς προσηγορικά ὀνόματα, εἰς On compte dans l'histoire plusieurs Alexandres, plusieurs Césars, plusieurs Bayards et plusieurs Turennes, δηλαδή ἐξόχους στρατηγούς ὡς τὸν Ἀλέξανδρον, τὸν Καίσαρα, τὸν Βαυάρδον καὶ τὸν Τυρένην.

Τὰ κύρια ὀνόματα τὰ δηλοῦντα ἐπίσημα γένη, ἡγεμονικοὺς οἴκους, λαμβάνουσι τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ, ὡς γενόμενα προσηγορικά, οἷον les Bourbons, les Stuarts, les Condés, les Guises, κλπ.

Τέλος λαμβάνουσι τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ τὰ κύρια ὀνόματα, ὅταν δι' αὐτῶν δηλώνται τὰ ἔργα τῶν φερόντων τὰ ὀνόματα ἐκεῖνα, ὡς j'ai plusieurs Virgiles (ἀντίτυπα τῶν ἔργων τοῦ Βεργιλίου) dans ma bibliothèque; ce musée possède des Raphaëls (εἰκόνες τοῦ Ῥαφαήλ).

Ἐνίστε προτάσσεται τὸ πληθυντικὸν ἄρθρον les κυρίων ὀνομάτων δηλούντων αὐτὰ τὰ πρόσωπα ὧν ἐκφέρεται τὸ ὄνομα· ταῦτα ὅμως μένουσιν, ὡς εἰκός, εἰς ἐνικὸν ἀριθμόν, ὡς les Racine et les Corneille ont illustré la scène française.

Τὰ ἐκ ξένων γλωσσῶν ληφθέντα ὀνόματα, ὅσα ἐκ μακρᾶς χρήσεως κατέστησαν ἐντελῶς γαλλικά, λαμβάνουσι τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ, οἷα τὰ *accessit, agenda, album, alinéa, autodafé, bifteck, bravo, déficit, domino, duo, factotum, opéra, panorama, piano, placet, quiproquo, quolibet, solo, spécimen, trio, zéro*, καὶ ἄλλα, ἅτινα γράφονται εἰς τὸν πληθυντικὸν *des accessits, des agendas, des albums*, κλπ. Δὲν λαμβάνουσι τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ τὰ ἐξῆς ξενικά ὀνόματα, *amen, ave, credo, pater, maximum, minimum, Te Deum*.

Ἐπίσης δὲν λαμβάνουσι τὸν γαλλικὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ ὅσα ξένα ὀνόματα ἐκφέρονται κατὰ πληθυντικὸν μὲ τὴν κατάληξιν ἣν ἐν τούτῳ ἔχουσιν εἰς τὴν γλῶσσαν ἐξ ἧς ἐλήφθησαν, οἷον *quintetto*, οὗ ὁ πληθυντικὸς *quintetti, carbonaro*, πληθ. *carbonari, dilettante*, πληθ. *dilettanti, lazzarone*, πληθ. *lazzaroni, cicerone*, πληθ. *ciceroni*.

Σημειωτέον ὅτι *quintetto* λέγεται ἐν τῷ ἐνικῷ, κατὰ τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν καὶ *quintette*, ἐξ οὗ ὁ πληθυντικὸς *des quintettes*.

Τέλος δὲν λαμβάνουσι τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ τὰ σύνθετα ξένα ὀνόματα, ὡς *post-scriptum, in-folio, in-octavo, in-quarto, ex-voto, fac-simile, statu-quo, ecce-homo*, ὧν ὁ πληθυντικὸς εἶνε *des post-scriptum, des in-folio*, κλπ.

Τὰ ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου, λαμβανόμενα τυχαίως ὡς ὀνόματα, μένουσιν, ὡς εἰκός, ἀμετάβλητα εἰς τὸν πληθυντικόν, ὡς *les si, les car, les pourquois* sont la poste par où la noise (ἡ ἔρις) entra dans l'univers.

Τὰ ἐκ δύο οἰωνδήποτε λέξεων συνιστάμενα σύνθετα ὀνόματα, ὅταν γράφονται εἰς μίαν μόνην λέξιν, σχηματίζουν τὸν πληθυντικὸν αὐτῶν κατὰ τοὺς σχετικὸς περὶ τούτου κανόνας, ὡς *un portemanteau, des portemanteaux, un contrevent, des contrevents*, κλπ.

Ἐὰν αἱ συνιστῶσαι τὸ σύνθετον ὄνομα λέξεις γράφονται κεχωρισμένοι, διακρίτεται αἱ ἐξῆς περιπτώσεις:

1) Εἰς τὰ σύνθετα ὀνόματα τὰ συνιστάμενα ἐκ δύο ὀνομάτων ἀμφότερα ταῦτα λαμβάνουσι τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ, ὡς *un chef-lieu, des chefs-lieux, un chien-loup, des chiens-loups, un chōu-*

fleur, des chaux-fleurs, un laurier-rose, des lauriers-roses, un oiseau-mouche, des viseaux-mouches, un sapeur-pompier, des sapeurs-pompiers, κλπ.

Πλὴν τῶν un appui-main, des appuis-main, un hôtel-Dieu, des hôtels-Dieu, un bain-marie, des bains-marie, un timbre-poste, des timbres-poste, καὶ τῶν συνθέτων ὀνομάτων τῶν συνισταμένων ἐκ ξένης λέξεως καὶ ὀνόματος, ὡς un électro-aimant, des électro-aimants, un Gallo-Romain, des Gallo-Romains, un Anglo-Saxon, des Anglo-Saxons, une tragi-comédie, des tragi-comédies, κλπ.

2) Εἰς τὰ σύνθετα ὀνόματα τὰ συνιστάμενα ἐκ δύο ὀνομάτων συναπομένων διὰ προθέσεως τὸ πρῶτον μόνον λαμβάνει τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ, ὡς un chef-d'œuvre, des chefs-d'œuvre, un arc-en-ciel, des arcs-en-ciel, un ciel-de-lit, des ciels-de-lit, un œil-de-bœuf, des œils-de bœuf.

Πλὴν τῶν un coq-à-l'âne, des coq-à-l'âne, un pied-à-terre, des pied-à-terre, un tête-à-tête, des tête-à-tête.

3) Εἰς τὰ σύνθετα ὀνόματα τὰ συνιστάμενα ἐξ ὀνόματος καὶ ἐπιθέτου ἀμφοτέρω ταῦτα λαμβάνουσι τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ, ὡς un arc-boutant, des arcs-boutants, une basse-cour, des basses-cours, un beau-frère, des beaux-frères, une belle-mère, des belles-mères, un cerf-volant, des cerfs-volants, un procès-verbal, des procès verbaux, un sergent-major, des sergents-majors, κλπ.

Πλὴν τῶν un cheval léger, (ἀντὶ τοῦ cheval-léger), des cheval-légers, un terre-plein, des terres pleins, une grand' mère, des grand' mères, une grand' messe, des grand' messes.

4) Εἰς τὰ σύνθετα ὀνόματα τὰ συνιστάμενα ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος μόνον τὸ ὄνομα λαμβάνει τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ, ἐὰν παρίσταται ἀνάγκη, ὡς un prête-nom, des prête-noms, un cure-dent, des cure-dents, un passe-droit, des passe-droits, un serre-frein, des serre-freins.

Ἄλλ' εἰς πολλὰ τοιαῦτα σύνθετα τὸ ὄνομα μένει καὶ ἐν τῷ πληθ-

θυνητικῶ ἀμετάβλητον, ὡς δηλοῦν πάντοτε ἐν τι μόνον ἢ ἀμέριστόν τι, ὡς un abat-jour, des abat-jour, un casse-tête, des casse-tête, un coupe-gorge, des coupe-gorge, un perce-neige, des perceneige, un porte-bougie, des porte-bougie, un porte-monnaie, des porte-monnaie, un porte-montre, des portemontre, κλπ.

Τούναντίον εἰς ἄλλα τῶν συνθέτων τούτων ἐν τῷ ἐνικῶ ἀριθμῶ τὸ ὄνομα γράφεται κατὰ πληθυντικόν, ὡς δηλοῦν πολλὰ ἀντικείμενα, εἶον un porte-clefs, un chasse-mouches, un porte-mouchettes, un vide-poches, un presse-papiers, κλπ.

Τέλος ὡς πρὸς τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ ῥήματος *garder*, σημειωτέον ὅτι, ὅταν ταῦτα δηλῶσι πρόσωπον, ἢ λέξις *garde*, θεωρουμένη ὡς ὄνομα, λαμβάνει τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ, ὡς un garde-chasse, des gardes-chasse, un garde-malade, des gardes-malade, ὅταν δὲ δηλῶσι πρᾶγμα, μένει ἀμετάβλητος, τὸ δὲ ὄνομα λαμβάνει ἢ μὴ τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ, καθ' ἣν ἔχει σημασίαν, ὡς un garde-barrière, des garde-barrières, un garde-fou, des garde-fous, un garde-robe, des garde-robres, un garde-meuble, des garde-meubles, un garde-chiourme, des garde-chiourme, un garde-crotte, des garde crotte, un garde-manger, des garde-manger. Εἰς τίνα δὲ καὶ διαφορεῖται, ὡς un garde-boutique, des garde-boutique ἢ garde-boutiques, un garde-cendre, des garde-cendre ἢ garde-cendres, un garde-main, des garde-main ἢ garde-mains, un garde-manche, des garde-manche ἢ garde-manches, κλπ.

5) Εἰς τὰ σύνθετα ὀνόματα τὰ συνιστάμενα ἐξ ὀνόματος καὶ ἐπιρρήματος ἢ προθέσεως, τὸ ὄνομα μόνον λαμβάνει τὸν τύπον τοῦ πληθυντικοῦ, ὡς un avant-coureur, des avant-coueurs, une arrière-garde, des arrière-gardes, un contre-coup, des contre-coups, un entr'acte, des entr'actes, un vice-amiral, des vice-amiraux, un vice-roi, des vice-rois, κλπ.

6) Τὰ ἐξ ἀκλίτων μερῶν τοῦ λόγου συνιστάμενα σύνθετα ὀνόματα μένουσι καθ' ὅλα αὐτῶν τὰ μέρη ἀμετάβλητα ἐν τῷ πληθυντικῶ, ὡς un bric-à-brac, des bric-à-brac, un gagne-petit, des

gagne-petit, un passe-partout, des passe-partut, un passe-passe, des passe-passe, οὕτω καὶ des on dit, des qu'en dira-t-on, des va-et-vient, κλπ.

δ') Περὶ συμπληρώματος τοῦ ὀνόματος. — *Du complément du nom.*

Καλεῖται συμπλήρωμα τοῦ ὀνόματος πᾶσα λέξις συμπληροῦσα τὴν ἔννοιαν τοῦ ὀνόματος ἢ προσδιορίζουσα αὐτό, καὶ συναπτομένη μετ' αὐτοῦ διὰ τινος προθέσεως, ὡς un homme d'honneur; la maison de Paul; un fusil à aiguille; un homme sans fortune; une épée en acier; un voyage autour du monde; l'art d'écrire; la façon de marcher, κλπ.

Τὸ συμπλήρωμα ὀνόματος τινος τίθεται καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν, ὅταν ὁηλοῖ ἐν τι μόνον ἢ ἔχῃ ἔννοιαν περιληπτικὴν, ὡς un fruit à noyau; un maître de chapelle; un nid de mousse; un lit de plume; des habitudes de garçon; des marchands de foin; une statue de marbre.

Τίθεται δὲ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν τὸ συμπλήρωμα ὅταν ὁηλοῖ πολλὰ καθ' ἐν ἀντικείμενα, ὡς un fruit à pépins; une pension de garçons; un panier de pommes; une paire de souliers; un bouquet de violettes; une muraille de briques, κλπ.

Εἰς τινὰς περιπτώσεις ὅμως τὸ συμπλήρωμα τίθεται ἀδιαφόρως καθ' ἐνικὸν ἢ κατὰ πληθυντικὸν, ὡς de l'huile d'olive ἢ d'olives; un marchand de vin ἢ de vins; des hommes de toute sorte ἢ de toutes sortes; des marchandises de toute espèce ἢ de toutes espèces.

Ὅταν δύο ὀνόματα συντάσσωνται μετὰ τῆς αὐτῆς προθέσεως, τὸ εἰς ἀμφοτέρα ἀνήκον συμπλήρωμα ἐκφέρεται ἅπαξ, ὡς son ardeur et son application à l'étude. Ἄλλ' ὅταν ἕκαστον τῶν ὀνομάτων συντάσσεται μὲ διάφορον πρόθεσιν, τὸ συμπλήρωμα δεόν να συνάπτηται μετ' ἑκάστου αὐτῶν διὰ τῆς προσηγούσης προθέσεως, ὡς son obéissance à son maître et son affection pour lui.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ συντάξεως τοῦ ἄρθρου.—*De la syntaxe de l'article.*α΄, *Περὶ συμφωνίας τοῦ ἄρθρου.*—*De l'accord de l'article.*

Τὸ ἄρθρον συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὸ ὄνομα, οὕτως προτάσσεται, ὡς le père est bon ; la mère est heureuse ; les enfants sont contents ; nous mangeons du pain ; vous achetez de la viande ; ils possèdent des livres et des plumes ; apportez-moi un encrier et un plume.

Ἐνίστε εὐρίσκωμεν ἄρθρον ἀρσενικὸν πρὸ θηλυκοῦ ὀνόματος ἢ τὰνά-
παλιν, ὡς du Bourgogne, du Champagne coiffé à la Titus ; un ouvrage fait à la diable ; une peinture à la Rembrandt ; la Saint-Jean ; la Saint-Pierre ; la Saint-Martin. Ἄλλ' ἐν-
ταῦθα τὰ ἄρθρα ἀνήκουσιν εἰς ἐλλείποντα ὀνόματα, τῶν ὁποίων συμ-
πληρώματα εἶνε τὰ ἐκφερόμενα, οἷον du vin de Bourgogne ; du
vin de Campagne ; coiffé à la manière de Titus ; un ouvrage
fait à la manière du diable ; une peinture à la manière de
Rembrandt ; la fête de Saint-Jean ; la fête de Saint Pierre ;
la fête de Saint-Martin.

β΄) *Περὶ χρήσεως τοῦ ἄρθρου.*—*De l'emploi de l'article*

Εἶδωμεν πρὸ τῶν προσηγορικῶν ὀνομάτων devant les noms com-
muns ἐν κεφαλ. Β' τοῦ δευτέρου μέρους ὅτι τὸ ὀριστικὸν ἄρθρον le,
a, les προτάσσεται τῶν προσηγορικῶν ὀνομάτων ἐχόντων ὠρισμένην
ἔννοιαν, ὡς, les hommes sont plutôt faibles que méchants ;
les maladies de l'âme sont plus difficiles à guérir que
celles du corps ; la ville de Rome a été fondée 750 ans
avant Jésus-Christ.

Προτάσσεται επίσης τὸ ἄρθρον τῶν ὀνομάτων, ὅταν ταῦτα εἶνε συμπληρώματα καθόλου ἀθροιστικῶν, ὡς *la foule des humains; la multitude des étoiles; la pluralité des mondes; l'armée des Francs*, κλπ.

Παραλείπεται τὸ ἄρθρον πρὸ τῶν ὀνομάτων δηλοῦντων ἀρίστην τι, ὡς *une table de marbre; une maison de bois; un homme sans mérite; une page d'histoire; se conduire avec sagesse*, ὡς καὶ εἰς τὰς φράσεις *avoir faim, avoir soif, avoir envie, avoir coutume, faire peur, faire pitié, faire justice, prendre feu, demander pardon, mettre fin, prendre garde, agir de bonne foi*, κλπ.

Ἐσαύτως παραλείπεται τὸ ἄρθρον πρὸ τῶν ὀνομάτων ἅτινα εἶνε συμπληρώματα κατὰ μέρος ἀθροιστικῶν, ὡς *une multitude de peuples; une troupe d'enfants; une foule d'objets; une armée de Goths, un grand nombre d'homme*, κλπ.

Παραλείπεται προσέτι τὸ ἄρθρον πρὸ τῶν ὀνομάτων ἅτινα εἶνε συμπληρώματα ἐπιρρημάτων ποσότητος, ὡς *beaucoup de nations; peu de gens, assez de malheureux; trop d'esprit*, κλπ. Ἐκ τῶν ἐπιρρημάτων ποσότητος ἐξαιροῦνται τὰ *plupart καὶ bien*, τῶν ὁποίων τὰ συμπληρώματα ἐκφέρονται ἐνάρθρως, ὡς *la plupart des hommes, bien des pays*.

Ἄλλ' ἐὰν τὸ ὄνομα, ὅπερ εἶνε συμπλήρωμα κατὰ μέρος ἀθροιστικοῦ ἢ ἐπιρρηματος ποσότητος, προσδιορίζεται ὑπὸ ἐξηρητημένης προτάσεως, ἐκφέρεται ἐνάρθρως, οἷον *un grand nombre des personnes que j'ai vues; il me reste peu des livres qui m'ont été donnés*.

Ἐρρήθη ἤδη, ὅτι τὸ μεριστικὸν ἄρθρον *du, de la, des*, προτάσσεται τοῦ ὀνόματος δηλοῦντος μέρος τι ἐκ τοῦ ὅλου τῶν προσώπων, ζῶων ἢ πραγμάτων, ἀλλ' ὅτι ἀντὶ τοῦ μεριστικοῦ τούτου ἄρθρου προτάσσεται τοῦ ὀνόματος ἡ πρόθεσις *de*, ὅταν τοῦ ὀνόματος προηγήται ἐπιθετον καὶ ὅταν ἡ φράσις ἐκφέρεται ἀρνητικῶς, ὡς *je n'ai point d'amis; je ne mange pas de viande*, κλπ.

Ἄλλ' ἐὰν τὸ ὄνομα προηγήται τοῦ ἐπιθέτου ἢ προσδιορίζεται ὑπὸ ἐξηρητημένης προτάσεως, ἐκφέρεται ἐνάρθρως, ὡς *je ne vous ferai*

pas *des reproches frivoles* : on ne soulage point des douleurs qu'on méprise.

Ἐπίσης ἐκφέρεται ἐνάρθρως τὸ ὄνομα, ὅταν τοῦτο ἀποτελῇ μετὰ τοῦ προηγούμενου ἐπιθέτου σύνθετον ὄνομα, ὡς, je vous vais toujours avec *des beaux-esprits*; avez-vous jamais connu rien d'ennuyeux comme *des petits maîtres* et *des petites maîtresses* ?

γ') Περὶ χρήσεως τοῦ ἄρθρου πρὸ τῶν κυρίων ὀνομάτων. —

De l'emploi de l'article devant les noms propres.

Τὰ κύρια ὀνόματα, ὄντα ἀφ' ἑαυτῶν ἰκανῶς ὠρισμένα, ἐκφέρονται ἐν γένει ἀνάρθρως παρὰ Γάλλοις, Mécène protégeait Horace et Virgile; Racine était l'ami de Boileau.

Ἐξαιροῦνται ξένα τινὰ κύρια ὀνόματα, ἅτινα ὡς περ καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν γλώσσει, λαμβάνουσι καὶ ἐν τῇ γαλλικῇ τὸ ἄρθρον, οἷον le Tasse, l'Arioste, le Titien, le Gamoëns, κλπ.

Ἐνίοτε προτάσσεται τῶν κυρίων ὀνομάτων, καίπερ δηλούντων ἐν μόνον πρόσωπον, τὸ πληθυντικὸν ἄρθρον, τοῦτο δὲ γίνεται πρὸς μείζονα ἔμφασιν, ὡς *les Bossuet*, *les Molière*, *les Condé* ont illustré le siècle de Louis XIV ; c'était aussi l'époque *des Colbert*, *des Vauban*, *des Pascal*.

Ἐκφέρονται ἐνάρθρως τὰ κύρια ὀνόματα, ὅταν δηλώσιν ἔργα τέχνης, ὡς *le Moïse* de Michel-Ange; *la Vénus* de Milo.

Ἐπίσης ἐκφέρονται ἐνάρθρως ὅταν λαμβάνωνται ὡς προσηγορικὰ ὀνόματα, οἷον Napoléon fut l'Alexandre des temps modernes.

Τέλος ἐκφέρονται ἐνάρθρως τὰ κύρια ὀνόματα ἀνθρώπων καὶ πόλεων, ὅταν προσδιορίζωνται ὑπὸ προηγούμενου ἐπιθέτου ἡέπομένου συμπληρώματος, οἷον *le grand Condé*; l'éloquent Bourdaloue; *la belle Athènes*; *le grand Paris*; *le Racine* d'Athalie est encore Supérieur *au Racine* de Phèdre ; *le Paris* de Philippe-Auguste; *la Rome* des Césars.

δ') Περὶ χρήσεως τοῦ ἄρθρου πρὸ τῶν ἐπιρρημάτων *plus, mieux, moins*. — *De l'emploi de l'article devant les adverbés plus, mieux, moins.*

Πρὸ τῶν ἐπιρρημάτων *plus, mieux, moins* ἀκολουθουμένων ὑπὸ ἐπιθέτου ἢ μετοχῆς, γίνεται χρῆσις τῶν ἄρθρων *le, la, les*, ἐὰν ἡ ἰδιότης ἐμφαίνεται εἰς ὑπερθετικὸν βαθμὸν μετὰ συγκρίσεως, ὡς *la rose est la plus belle des fleurs; les gazelles sont les plus agiles des quadrupèdes; de toutes ces dames, votre sœur était la mieux habillée; les personnes dont vous vous défiez sont peut-être les moins déraisonnables.*

Προτάσσεται δὲ τῶν ἀνωτέρω ἐπιρρημάτων τὸ ἀμετάβλητον ἄρθρον *le* ὅταν δηλωταί εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν ἡ ἰδιότης ἄνευ συγκρίσεως, ὡς *votre sœur ne pleure pas, lors même qu'elle est le plus affligée; c'est le matin que les fleurs paraissent le plus belles.*

Ἐπίσης προτάσσεται τὸ ἀμετάβλητον ἄρθρον *le* πρὸ τῶν ἐπιρρημάτων *plus, mieux, moins*, ὅταν ταῦτα προσδιορίζωσι ῥημά τι ἢ ἐπίρρημα, ὡς *c'est votre fille qui a répondu le plus adroitement; de toutes les fleurs, c'est la rose que j'aime le mieux. Racine et Boileau sont les poètes qui écrivent le mieux, qui s'expriment le plus noblement.*

ε') Περὶ ἐπαναλήψεως τοῦ ἄρθρου. — *De la répétition de l'article.*

Τὸ ἄρθρον ἐπαναλαμβάνεται ἐν γένει πρὸ ἐκάστου ὀνόματος, ὡς *le cœur, l'esprit, les mœurs, tout gagne à la culture.*

Ἐξαιροῦνται τοῦ κανόνος τούτου φράσεις τινὲς καθιερωθεῖσαι ὑπὸ τῆς χρήσεως, εἰς τὰς ὁποίας τὸ ἄρθρον δὲν ἐπαναλαμβάνεται, ὡς *les arts et métiers; les ponts et chaussées; les officiers, sous officiers et soldats, κλπ.*

Παραλείπεται ἐπίσης τὸ ἄρθρον πρὸ τοῦ δευτέρου ὀνόματος, ὅταν τοῦτο εἶνε ἐπεξηγηματικὸν τοῦ πρώτου, ὡς *le Port-Euxin ou Mer Noire; le Grand Océan ou Océan Pacifique, κλπ.*

Ὅταν δύο ἐπίθετα, συνδεόμενα διὰ τοῦ συνδέσμου *et*, δὲν προσδιορίζωσι τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, τὸ ἄρθρον προτάσσεται ἐκἄστου αὐτῶν, ὡς *le vieux et le jeune soldat; la grande et la petite maison; le seizième et le dix-septième siècle*, κλπ.

Ἐὰν ὅμως τὰ δύο ἐπίθετα ἀποδίδωνται εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, δὲν ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἄρθρον, ὡς *le vieux et brave soldat; les loups poursuivaient la douce et innocente proie*, κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Περὶ συντάξεως τοῦ ἐπιθέτου.—*De la syntaxe de l'adjectif.*

1. Περὶ τῶν ποιοτικῶν ἐπιθέτων.—*Des adjectifs qualificatifs.*

α') Περὶ συμφωνίας τῶν ποιοτικῶν ἐπιθέτων.—*De l'accord des adjectifs qualificatifs.*

Πᾶν ἐπίθετον ποιοτικὸν συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μετὰ ὄνομα ἢ τὴν ἀντωνυμίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, ὡς *le père est bon; ma mère est bonne; mes fils sont gentils; mes filles sont gentilles; elle est grande; nous sommes obéissants*.

Ἐὰν τὸ ἐπίθετον ἀναφέρεται εἰς δύο ἢ πλείονα ὀνόματα, δύο ἢ πλείονας ἀντωνυμίας, τίθεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὡς *le riche et le pauvre sont égaux devant Dieu; la sagesse et la puissance de Dieu sont évidentes*. Ἐὰν δὲ τὰ δύο ὀνόματα εἴνε διαφόρου γένους, τὸ ἐπίθετον τίθεται κατὰ γένος ἀρσενικόν, ὡς *une application et un travail continuel font surmonter bien des obstacles; celui-ci et celle-là sont différents*.

Τὸ εἰς δύο ἢ πλείονα ὀνόματα ἀναφερόμενον ἐπίθετον συμφωνεῖ μετὰ τοῦ τελευταίου εἰς τὰς ἐπομένους τρεῖς περιπτώσεις·

Πρῶτον, ὅταν τὰ ὀνόματα εἴνε συνώνυμα, ὡς *il a montré une réserve, une retenue digne d'éloges; toute sa vie n'a été qu'un travail, qu'une occupation continuelle.*

Δεύτερον, ὅταν τὰ ὀνόματα συνάπτονται διὰ τοῦ συνδέσμου *ou*, ὡς, *les Samoièdes ne se nourrissent que de chair ou de poisson cru.*

Τρίτον, ὅταν τὰ ὀνόματα τάσσονται βαθμιαίως, ὥστε τὸ τελευταῖον ἐμφαίνει τὴν μείζονα ἰδέαν, ὡς, *Condé montra a Rocroy un courage, un sang-froid, une audace étonnante.*

β') Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς συμφωνίας ποιωτικῶν τινῶν ἐπιθέτων.
Remarques sur l'accord de quelques adjectifs qualificatifs.

Τὸ ἐπίθετον *nu* προτασσόμενον τῶν ὀνομάτων *cou, tête, bras, pieds, jambes*, μένει ἀμετάβλητον, ἀποτελοῦν μετὰ τῶν ὀνομάτων τούτων εἶδος ἐπιρρηματικῆς φράσεως, ὡς *nu-tête, nu-bras, nu-pieds, nu-jambes.*

Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἀκολουθεῖ τὸν περὶ συμφωνίας κανόνα, εἶν, *toute nue, la vérité doit déplaire; conserver la nue propriété d'un bien; avoir la tête nue, les jambes nues; marcher les pieds nus* κλπ.

Τὸ ἐπίθετον *demi* προτασσόμενον τοῦ ὀνόματος μένει ἀμετάβλητον, ὡς *une demi-livre, une demi-heure.*

Τιθέμενον μετὰ τὸ ὄνομα, συμφωνεῖ μετὰ τούτου κατὰ γένος, μένει ἕμως πάντοτε εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν, ὡς *une livre et demie, quatre heures et demie.*

Παρατήρησις. Τὸ *demi* λαμβανόμενον ὡς ὄνομα εἶνε γένους ἀρσενικοῦ, ὅταν δηλαῖ τὸ ἡμισυ πράγματός τινος ἐν γένει, ὡς *deux demis font un entier.* Εἶνε δὲ γένους θηλυκοῦ, ὅταν δηλαῖ τὸ ἡμισυ τῆς ὥρας, ὡς *cette horloge sonne les demies.*

Τὸ ἐπίθετον *feu* (μεταστάς, μακαρίτης) προτασσόμενον ἁμέσως τοῦ ὀνόματος συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ, ὡς *la feu reine, ma feu mère.*

'Αλλ' ἐὰν χωρίζηται τοῦ ὀνόματος διὰ τοῦ ἄρθρου ἢ προσδιοριστικοῦ τινος ἐπιθέτου, μένει ἀμετάβλητον, ὡς *feu la reine, feu ma mère*.

Τὰ ἐπίθετα *franc* (ἀτελής), *haut, plein, sauf*, προτασσόμενα μὲν τοῦ ὀνόματος μένουσιν ἀμετάβλητα, τιθέμενα δὲ μετὰ τὸ ὄνομα συμφωνοῦσι μετ' αὐτοῦ, οἷον *vous recevrez franc de port la lettre que je vous envoie; cette lettre est franche de port; haut la main, καὶ la main haute, plein la maison, καὶ la maison pleine*. *Sauf* (πλήν, ἐκτός) *ma mère, καὶ ma mère sauve*.

Τὰ ὀνόματα λαμβανόμενα ὡς ἐπίθετα πρὸς δῆλωσιν χρωμάτων μένουσιν ἀμετάβλητα, ὡς *des étoffes noisette; des robes olive; des gants paille, des rubans marron*.

Ὡσαύτως μένουσιν ἀμετάβλητα δύο ἐπίθετα ἐνούμενα μετ' ἀλλήλων πρὸς δῆλωσιν χρωμάτων, ὡς *des cheveux châtain clair; des yeux bleu foncé; une barbe blond cendré, κλπ.*

γ') Περὶ τῆς χρήσεως τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων.

De l'emploi des adjectifs qualificatifs.

Πᾶν ποιωτικὸν ἐπίθετον πρέπει νὰ ἀναφέρηται σαφῶς καὶ ἀκριβῶς εἰς τὸ ὄνομα ἢ τὴν ἀντωνυμίαν εἰς ἣν ἀνήκει, ὡς, *indifférent aux maux d'autrui, l'égoïste ne mérite pas qu'on s'intéresse à ses peines*. Ἐνταῦθα τὸ ἐπίθετον *indifférent* προφανῶς ἀναφέρεται εἰς τὸ ὄνομα *égoïste*.

Δὲν ἔχει ὡς ἐκ τούτου ὀρθῶς ἢ ἐξῆς φράσις *riche et puissant, vous m'avez toujours été fidèle*, διότι δὲν γίνεται φανερόν εἰς ποίαν τῶν ἀντωνυμιῶν *vous καὶ me* ἀναφέρονται τὰ ἐπίθετα *riche καὶ puissant*, ὥστε ἡ ἔννοια μένει διαφορομένη. Ἐπομένως ἡ φράσις δεῖον νὰ συνταχθῇ οὕτω *vous m'avez toujours été fidèle, quand vous étiez riche et puissant; ἢ vous m'avez toujours été fidèle, quand j'étais riche et puissant*.

Ποιωτικὰ ἐπίθετα, ὀρίζοντα τὴν ἔννοιαν τῶν ῥημάτων καὶ ἐντεῦθεν λαμβανόμενα ὡς ἐπιρρήματα μένουσιν ἀμετάβλητα, ὡς *ces livres coûtent cher, vos fleurs sentent bon, ces messieurs marchent vite, ces dames parlent haut, ces gens ne voient pas clair κλπ.*

Ἐκ τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων τινὰ μὲν ἀποδίδονται μόνον εἰς πρόσωπα, οἷον, consolable, inconsolable, intentionné, καὶ ἄλλα μόνον εἰς πράγματα, οἷον, pardonnable, impardonnable, contestable, incontestable, inestimable, inévitable. Οὕτω λέγεται cette mère est inconsolable de la perte de sa fille, οὐχὶ ὅμως la douleur de cette mère est inconsolable. Τάνάπαλιν, λέγεται, votre faute est impardonnable, ἀλλ' οὐχὶ vous êtes impardonnable.

Εἰς τὴν ὀρθὴν χρῆσιν τούτων καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων ἀσφαλῆς ὁδηγὸς ἔσται τὸ μὲν ἢ τριβή, τὸ δὲ ἢ ἀνάγνωσις τῶν δοκίμων συγγραφέων.

Ἐπίθετά τινα προτάσσονται πάντοτε τοῦ ὀνόματος διὰ λόγους καλαισθητικούς, ὡς beau jardin, grand arbre, heureux enfant, κλπ., ἄλλα δὲ τίθενται μετὰ τὸ ὄνομα, ὡς habit rouge, table ovale, maison neuve, κλπ. Ἄλλα τέλος ἀδιαφόρως προτάσσονται τοῦ ὀνόματος ἢ τίθενται μετ' αὐτό, οἷον véritable ami, καὶ ami véritable; charmante maison καὶ maison charmante, κλπ.

Ἐπιθέτων τινῶν ὅμως μεταβάλλεται ἡ ἔννοια, μεταβαλλομένης τῆς θέσεως αὐτῶν ὡς πρὸς τὸ ὄνομα, ὡς ἐξῆς:

écrivain méchant, δηκτικὸς συγγραφεὺς, méchant écrivain, ἀδόκιμος συγγραφεὺς.

homme bon, ἄνθρωπος ἀγαθός, bon homme, ἄνθρωπος ἀφελής.

homme brave, γενναῖος ἀνὴρ, brave homme, καλὸς κάγαθός ἀνὴρ.

homme grand, μεγαλόσωμος, grand homme, ἔξοχος ἀνὴρ.

homme honnête, εὐγενὴς τοῦς τρόπους, honnête homme, τίμιος ἄνθρωπος.

homme pauvre, πέννης, pauvre homme, ὁ οἴκου ἄξιος.

livre triste, βιβλίον ἐμποιοῦν θλιψίην, triste livre, ἄθλιον βιβλίον.

mer haute, πλημμυρίς, haute mer, ἀνοικτὸν πέλαγος.

en termes propres, κυριολεκτικῶς, en propres termes, ἀτολεξεῖ.

voix commune, κοινὴ (οὐχὶ ἔκτακτος) φωνή, commune voix (d'une), ὁμοφώνως.

Μετὰ τὴν φράσιν *avoir l'air* (ἔχω τὴν ὄψιν, φαίνομαι), τὸ ἐπίθετον συμφωνεῖ μὲ τὸ ὄνομα *air*, ὅταν ἐκ τῆς ἐννοίας προκύπτῃ ὅτι εἰς αὐτὸ κυρίως ἀποδίδεται ἢ ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου δηλουμένη ἰδιότης, ὡς *cette femme a l'air bon*, et elle est méchante; elle a l'air *spirituel* et elle est sotte.

Ἐὰν ἡ ἰδιότης δύναται νὰ ἀποδοθῇ ἐξ ἴσου εἰς τὸ ὄνομα *air* καὶ εἰς τὸ προηγούμενον οὐσιαστικόν, τὸ ἐπίθετον συμφωνεῖ ἀδιαφόρως μετὰ τοῦ ἐνός ἢ μετὰ τοῦ ἄλλου, οἷον *cette fille a l'air contente* ἢ *content*.

Ἄλλ' ἐὰν ἡ ἰδιότης μόνον εἰς τὸ προηγούμενον οὐσιαστικόν δύναται νὰ ἀποδοθῇ, τὸ ἐπίθετον συμφωνεῖ μετὰ τούτου, ὡς *cette femme a l'air sourde*. Συνήθως ὅμως ἢ ὡς κακόζηλος θεωρουμένη φράσις αὕτη ἀντικαθίσταται δι' ἄλλης, οἷον *cette femme a l'air d'être sourde*, ἢ *paraît sourde*.

δ') Περὶ τῶν συνθέτων ἐπιθέτων.
Des adjectifs composés.

Ὅταν σύνθετον ἐπίθετον συνίσταται ἐκ δύο ἐπιθέτων ἢ ἐξ ἐπιθέτου καὶ μετοχῆς, ἀμφότερα ταῦτα συμφωνοῦσι μὲ τὸ ὄνομα εἰς τὸ ὅποιον ἀποδίδονται, ὡς *des hommes ivres-morts*, *des femmes sourdes-muettes*, *des enfants aveugles-nés*, *des poires aigres douces*.

Ὅταν σύνθετον ἐπίθετον συνίσταται ἐκ δύο ἐπιθέτων, ὧν τὸ πρῶτον, προσδιορίζον τὸ δεύτερον, λαμβάνεται ὡς ἐπίρρημα, μόνον τὸ δεύτερον συμφωνεῖ μετὰ τοῦ ὀνόματος, οἷον *nouveau-né* (*nouvellement né*), *court-vêtu* (*courtement vêtu*), *mort-né*, *court-jointé*, *long-jointé*, κλπ. *des enfants nouveau-nés*; *une fille court-vêtue*, *une brebis mort-née*.

Παρατήρησις πρώτη. Τὸ *nouveau* ἐνεχόμενον μεθ' οἰασθήποτε ἄλλης μετοχῆς πλὴν τῆς *né*, θεωρεῖται ἐπίθετον· *des nouveaux venus*, *des nouveaux mariés*.

Παρατήρησις δευτέρα. Εἰς τὰ σύνθετα ἐπίθετα *premier-né*, *dernier-né*, τὰ *premier* καὶ *dernier* θεωροῦνται ἐπίσης ἐπίθετα, ὅθεν εἰς τὸν πληθυντικὸν γράφονται *premiers-nés*, *derniers-nés*.

Παρατήρησις τρίτη. Εἰς τὰ σύνθετα ἐπιθέτα *frais-cueilli*, *frais-éclos*, *tout-puissant*, τὰ *frais* καὶ *tout* θεωροῦνται, χάριν εὐφωνίας, ἐπιθέτα, καὶ κάμνουσιν εἰς τὸ θηλυκὸν *fraîche-cueillie*, *fraîche-éclose*, *toute-puissante*; *des roses fraîches écloses*, *une fleur fraîche cueillie*, *des femmes toutes-puissantes*.

Παρατήρησις τετάρτη. Τοῦ ἐπιθέτου *tout-puissant* τὸ *tout* μένει ἀμετάβλητον εἰς τὸν πληθυντικὸν τοῦ ἀρσενικοῦ, *ils sont tout-puissants*.

Ὅταν σύνθετον ἐπιθέτον συνίσταται ἐξ ἐπιθέτου καὶ ἀκλίτου τινὸς μέρους τοῦ λόγου, οἷον ἐπιρρήματος ἢ προθέσεως, ὡς *bien-aimé*, *bien-disant*, *avant-dernier*, *contre-révolutionnaire* κλπ., μόνον τὸ ἐπιθέτον συμφωνεῖ μετὰ τοῦ ὀνόματος εἰς ὃ ἀποδίδεται, *des enfants bien-aimés*, *les avant-derniers événements* κλπ.

ε') Περὶ συμπληρώματος τοῦ ἐπιθέτου.

Du complément de l'adjectif.

Δύο ἢ πλείονα ἐπιθέτα δύνανται νὰ ἔχωσιν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ συμπλήρωμα, ὅταν συντάσσονται πάντα μετὰ τῆς αὐτῆς προθέσεως, ὡς *ce fils est utile et cher à sa famille*, διότι ἀμφότερα τὰ ἐπιθέτα *utile* καὶ *cher* συντάσσονται μετὰ τῆς προθέσεως *à*.

Ὅταν δὲ πάντα τὰ ἐπιθέτα δὲν συντάσσονται μετὰ τῆς αὐτῆς προθέσεως, δεόν νὰ δοθῇ εἰς ἕκαστον αὐτῶν τὸ ἀρμόζον αὐτῷ συμπλήρωμα, ὡς *ce fils est utile à sa famille et en est chéri*, διότι τὸ μὲν *utile* συντάσσεται μετὰ τῆς προθέσεως *à*, τὸ δὲ *chéri* μετὰ τῆς προθέσεως *de*.

2. Περὶ τῶν προσδιοριστικῶν ἐπιθέτων.

Des adjectifs déterminatifs.

α') Περὶ τῶν κτητικῶν ἐπιθέτων.

Des adjectifs possessifs.

Ἐντὶ τῶν κτητικῶν ἐπιθέτων *mon*, *ton*, *son*, *notre*, *votre*, *leur* τίθεται τὸ ἄρθρον, ὅταν ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς φράσεως καταφαίνη-

ται ὁ κτήτωρ, ὡς j'ai mal à la tête, καὶ οὐχὶ à ma tête; Pierre s'est cassé la jambe, καὶ οὐχὶ a cassé sa jambe.

Διὰ τῆς χρήσεως τῶν κτητικῶν ἐπιθέτων δηλοῦται καὶ τὸ συνήθως ἢ περιοδικῶς συμβαῖνον, ὡς mon rhumatisme me fait souffrir; sa migraine l'a repris; je vois que votre goutte vous tourmente.

Ὅταν ὁ κτήτωρ εἶνε πράγμα, γίνεται χρῆσις τῶν κτητικῶν ἐπιθέτων son, sa, ses, leur, leurs, ἐὰν τὸ ὄνομα τὸ ἐμφαῖνον τὸν κτήτορα εἶνε ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ὡς Paris a ses maisons très-hautes; la campagne a ses agréments; ces langues ont leurs beautés.

Ἄλλως γίνεται χρῆσις τοῦ ἄρθρου καὶ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας en, ὡς Paris est une ville magnifique, les maisons en sont très-hautes. J'habite la campagne, les agréments en sont sans nombre. Ces langues sont riches, j'en admire les beautés.

Τὰ κτητικὰ ἐπίθετα notre, votre, leur μένουσιν εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν μὲ τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον προσδιορίζουσιν, ὅταν τὸ ὄνομα τοῦτο δηλοῖ ἐν μόνον κοινὸν κτῆμα πολλῶν προσώπων ἢ πραγμάτων, οἷον ces deux jeunes gens ont perdu leur père; mon père et ma mère ont vendu leur mobilier.

Τίθενται δὲ κατὰ πληθυντικόν, ἐὰν τὸ ὄνομα μεθ' οὗ συνάπτονται δηλοῖ πολλὰ κτήματα, ὡς tous ces messieurs étaient au bal avec leurs femmes; nous attendons nos voitures; mesdames, vous avez oublié vos éventails; que de gens regrettent d'avoir quitté leurs villages pour aller habiter les villes!

Τίθενται ἀναγκαίως καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὰ κτητικὰ ἐπίθετα notre, votre, leur, ὅταν συνάπτονται μετὰ ὀνοράτων εὐχρήστων μόνον ἐν τῷ ἐνικῷ, ὡς nous sommes mécontents de notre santé; messieurs, modérez votre impatience; mes amis, je plains votre sort; les louanges qu'on donne aux gens en place doivent peu flatter leur amour-propre.

6') Περὶ τῶν ἀορίστων ἐπιθέτων.

Des adjectifs indéfinis.

Τὰ ἐπίθετα *aucun* καὶ *nul* εἶνε, ὡς ἐκ τῆς σημασίας αὐτῶν, εὐχρηστα μόνον ἐν τῷ ἐνικῷ, ὡς *aucun chemin de fleurs ne conduit à la gloire, nulle paix pour l'impie* : il la cherche, elle le fuit.

Ἀναγκαίως τίθενται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν πρὸ ὀνομάτων μὴ ἔχόντων ἐνικὸν ἀριθμὸν, ὡς *nuls ancêtres ne furent plus illustres que les nôtres; aucunes funérailles ne furent plus magnifiques*.

Τὸ *même* εἶνε ἐπίθετον, ὅταν προτάσσηται ἢ ἐπιτάσσηται τοῦ ὀνόματος, καὶ ὅταν συνάπτηται μετὰ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας, ὡς *les mêmes causes produisent les mêmes effets; ces murs mêmes, seigneur, peuvent avoir des yeux; les dieux eux-mêmes devinrent jaloux des bergers*.

Εἶνε δὲ ἐπίρρημα, ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ἐπίδοτικὸν καί, ὅταν ὀρίξη ἐπίθετον, ῥῆμα ἢ ἕτερον ἐπίρρημα, καὶ ὅταν εὔρηται κατόπιν πλειόνων ὀνομάτων, ὡς *les guerres, même justes, sont toujours regrettables; les grandes vertus imposent même aux cœurs dépravés; les famines, les épidémies, les guerres même sont moins funestes que l'intempérance*.

Τὸ *quelque* εἶνε ἐπίθετον ὅταν προτάσσηται τοῦ ὀνόματος τὸ ὁποῖον προσδιορίζει, ὡς *je viendrai quelque jour; le vent a déraciné quelques arbres; il succomba, quelques efforts qu'il fit*.

Εἶνε ἐπίρρημα καὶ συνεπῶς ἀμετάβλητον, ὅταν προσδιορίξη ἐπίθετον, μετοχὴν ἢ ἕτερον ἐπίρρημα, ὡς *les hommes, quelque courageux qu'ils soient, appréhendent la mort; quelque corrompues que soient nos mœurs, le vice n'a pas encore perdu parmi nous toute sa honte; nous ne réussirons pas, quelque adroitement que nous nous y prenions*.

Εἶνε ὡσαύτως ἐπίρρημα, ὅταν, πρὸ ἀριθμητικοῦ εὐρισκόμενον, σημαίνῃ περίπου, ὡς *j'ai rencontré quelque vingt personnes*;

il y a *quelque* cinq-cents ans que la boussole a été découverte.

Ἄλλ' ἐὰν τὸ ἐπίθετον ἀκολουθῆται ὑπὸ ὀνόματος, τὸ *quelque* θεωρεῖται πάλιν ἐπίθετον προσδιορίζον τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ἐπομένως συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ, ὡς *quelques* grands biens que vous possédiez, ne vous en prévalez pas; *quelques* vains lauriers que promette la guerre, on peut être héros sans ravager la terre.

Τέλος τὸ *quelque*, εὐρισκόμενον πρὸ τοῦ ῥήματος *être*, χωρίζεται εἰς δύο λέξεις, *quel* καὶ *que*, καὶ ἡ μὲν *quel*, ἐπίθετον οὔσα, συμφωνεῖ μετὰ τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ῥήματος, ἡ δὲ *que*, σύνδεσμος, μένει φυσικῶ τῷ λόγῳ ἀμετάβλητος, ὡς *quels* que soient les humains, il faut vivre avec eux; *quelle* que soit votre frayeur, tâchez de la surmonter.

Τὸ *tout* εἶνε ἐπίθετον, ὅταν προσδιορίζῃ ὄνομα ἢ ἀντωνυμίαν, καὶ σημαίνει ὅλος ἢ πᾶς, ὡς *tous les villages* devraient avoir une école; *toutes ces femmes* sont d'habiles ménagères; nous sommes *tous* sujets à la mort; tout homme peut faillir; *toute* âme ambitieuse est incapable de règle.

Εἶνε ἐπίρρημα καὶ ἐπομένως ἀμετάβλητον, ὅταν προσδιορίζῃ ἐπίθετον, μετοχὴν ἢ ἐπίρρημα, καὶ σημαίνει ὅσον ἢ ἐντελῶς, ὡς *tout* utile qu'elle est, la richesse ne fait pas le bonheur; les philosophes, *tout* profonds qu'ils sont, ignorent la cause de bien des effets; la nature *tout* entière se trouve dans les grands poèmes épiques; *tout* engourdie qu'est la paresse, elle fait chez nous bien des ravages; cette femme, *tout* élégamment qu'elle est vêtue, n'en paraît pas plus belle; les vaisseaux sont *tout* prêts et le vent nous appelle.

Πρὸ θηλυκοῦ ἐπιθέτου ἢ θηλυκῆς μετοχῆς ἀρχομένων ἀπὸ συμφώνου ἢ ἠ δασέος, τὸ *tout*, χάριν εὐφωνίας, συμφωνεῖ μετὰ τούτων, ὡς elle a été *toute* surprise de me voir; ces filles étaient *toutes* honteuses.

Θεωρεῖται ἐπίρρημα τὸ *tout* καὶ εἰς τὰς ἐξῆς φράσεις, je suis *tout* yeux, *tout* oreilles; le chien est *tout* zèle, *tout* ardeur,

tout obéissance; elle était tout en larmes; on la trouva tout en sang; ces étoffes sont *tout* laine, tout soie.

Πρὸ τῆς λέξεως *autre* τὸ *tout* εἶνε μὲν ἐπίθετον, ὅταν σημαίνῃ πᾶς τις, ὡς *toute autre maison* me plairait davantage· εἶνε δὲ ἐπίρρημα, ὅταν σημαίνῃ ἐντελῶς, ὡς je m'attendais à une *tout autre* réponse de vous.

γ') Περὶ ἐπαναλήψεως τῶν προσδιοριστικῶν ἐπιθέτων
De la répétition des adjectifs déterminatifs.

Τὰ προσδιοριστικὰ ἐπίθετα ἐπαναλαμβάνονται πρὸ ἐκάστου ὀνόματος, ὡς *un cahier et un livre, le troisième jour et la troisième nuit; ces officiers et ces soldats; mes oncles et mes tantes; votre père et votre mère; chaque jour et chaque heure; κλπ.*

Ὅταν δύο ἐπίθετα ἐνούμενα διὰ τοῦ συνδέσμου *et* δὲν ἀποδίδονται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα, τὰ προσδιοριστικὰ ἐπίθετα ἐπαναλαμβάνονται πρὸ ἐκάστου αὐτῶν, ὡς *ces grandes et ces petites maisons; vos bonnes et vos mauvaises actions.*

Ἐξ ἄλλου ὅμως εὐνόητον εἶνε ὅτι πρέπει νὰ λέγωμεν, *ces grandes et jolies maisons; vos bonnes et belles actions,*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ συντάξεως τῆς ἀντωνυμίας.
De la syntaxe du pronom.

α') Περὶ τῆς χρήσεως τῶν ἀντωνυμιῶν ἐν γένει.
De l'emploi des pronoms en général.

Πᾶσα ἀντωνυμία πρέπει νὰ δηλοῖ σαφῶς τὸ ὄνομα οὗτινος ἐπέχει τὴν θέσιν ἐν τῷ λόγῳ. Πλημμελὴς συνεπῶς θὰ ἦτο ἡ ἐξῆς φράσις·

Samuel offrit son holocauste à Dieu, et *il* lui fut si agréable, qu'*il* lança au même instant la foudre contre les Philistins, διότι ἡ μὲν πρώτη ἀντωνυμία *il* ἐπέχει τὴν θέσιν τοῦ ὀνόματος holocauste, ἡ δὲ δευτέρα τὴν τοῦ ὀνόματος Dieu, καὶ ἐντεῦθεν γεννᾶται ἀσαφεία. Συντακτέα λοιπὸν ἡ φράσις οὕτω· Samuel offrit son holocauste, et Dieu le trouva si agréable, qu'*il* lança au même instant la foudre contre les Philistins.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον εἶνε ἀσαφής ἡ ἐξῆς φράσις· Virgile a imité Homère dans tout ce qu'*il* a de beau, ἔνθα ἄδηλον εἶνε ποῖον τῶν δύο ὀνομάτων, Virgile καὶ Homère ἐκπροσωπεῖ ἡ ἀντωνυμία *il*. Διορθοῦται δὲ ἡ φράσις ὡς ἐξῆς· Virgile a imité Homère dans tout ce que *celui-ci* a de beau, ἢ, κατ' ἄλλην ἔννοιαν, Virgile, dans tout ce qu'*il* a de beau, a imité Homère.

Αἱ ἀντωνυμῖαι ἀντικαθιστῶσι τὰ ὀρισμένην ἔννοιαν ἔχοντα ὀνόματα, ὡς la fortune se joue souvent des nations; *elle leur* donne tour à tour pour chefs des héros et des zéros.

Δὲν δύναται ἐπομένως νὰ ἀντικατασταθῶσι δι' ἀντωνυμιῶν τὰ ἐν ταῖς ἐξῆς φράσεσιν ὀνόματα, faire grâce, faire réponse, faire peur, demander conseil, avoir pouvoir, avoir droit, avoir confiance, être en santé κλπ. διότι τὰ ὀνόματα ταῦτα, ἀναποσπαστῶς συνδεδεμένα ἕκαστον μετὰ τοῦ οἰκείου ῥήματος, ἀποτελοῦσ' μετ' αὐτοῦ μίαν μόνην ἔννοιαν, δυναμένην νὰ δηλωθῇ δι' ἐνός ῥήματος, εἶον pardonner, répondre, effrayer, consulter, pouvoir, mériter, se fier, se porter bien, κλπ. "Οθεν δὲν λέγεται ὀρθῶς, je vous fais *grâce* et *elle* est méritée; quand on est en *santé*, il faut tout faire pour *la* conserver, ἀλλὰ je vous accorde *votre grâce*, et *elle* est méritée; quand on possède *la santé*, il faut tout faire pour *la* conserver.

Ἐπίσης εἰς τὰς φράσεις avec honneur, avec politesse κλπ., τὰ ἀορίστως ἐκφερόμενα ὀνόματα honneur, politesse, ἀποτελοῦσι μετὰ τῆς οἰκείας προθέσεως μίαν μόνην ἔννοιαν, ἥτις δυνατόν νὰ ἐκφρασθῇ δι' ἐπιρρήματος, εἶον honorablement, poliment κλπ. Δὲν λέγεται ἐπομένως, il m'a reçu avec *politesse* qui m'a charmé, ἀλλὰ il m'a reçu avec *une politesse* qui m'a charmé.

6') Περὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν.

Des pronoms personnels.

Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι ὡς ὑποκείμενα προτάσσονται τοῦ ῥήματος, ὡς *je viens dans son temple adorer l'Eternel.*

Ἐπιτάσσονται τοῦ ῥήματος 1) εἰς τὰς ἐρωτηματικὰς φράσεις, *entendez-vous? où suis-je? que dois-je faire?*

2) Εἰς τὰς ἐπιφωνηματικὰς φράσεις, *est-il paresseux! êtes-vous cruel! sommes-nous étourdis! chante-t-elle bien!*

3) Ὄταν τὸ ῥήμα ἐκφέρηται καθ' ὑποτακτικὴν ἄνευ συνδέσμου, *puissé-je de mes yeux y voir tomber la foudre!* (ἀντὶ τοῦ *que je puisse* κλπ.).

4) Εἰς τὰς παρενθετικὰς προτάσεις *je ne serai heureux, disait-il, qu'autant que vous le serez.*

5) Μετὰ τὰς λέξεις *aussi, peut-être, encore, toujours, en vain, du moins, au moins, aussi* ἐστὶν ἡ ἑξῆς φράσις: *est-il votre ami; peut-être avez vous raison; en vain prétendons-nous* κλπ. τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε ὑποχρεωτικόν.

Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι ὡς ἀντικείμενα προτάσσονται ἐπίσης τοῦ ῥήματος, *mon père m'aime; votre ami vous a écrit une lettre; il lui parle; ils se disputent* κλπ.

Ὄταν ῥήμα κατ' ἀπαρέμφατον ἐξαρτᾶται ἐξ ἐτέρου ῥήματος, ἡ ἀντωνυμία ἀντικείμενον τῆς ἀπαρεμφάτου δύναται νὰ προταχθῆ ταύτης ἢ τοῦ πρώτου ῥήματος, ὡς *je viens vous chercher* ἢ *je vous viens chercher.*

Ὄταν τὸ ῥήμα ἐκφέρηται κατὰ προστακτικὴν, ἡ ἀντωνυμία ἀντικείμενον ἐπιτάσσεται αὐτοῦ, *suivez-nous; arrêtez-le; dites-moi* κλπ. Ἐὰν ὅμως ἐκφέρηται ἀρνητικῶς, ἡ ἀντωνυμία ἀντικείμενον προτάσσεται αὐτοῦ, *ne me trompez pas; ne lui dites pas.*

Ἐὰν ὑπάρχωσι δύο ῥήματα κατὰ προστακτικὴν, συνδεόμενα διὰ τῶν συνδέσμων *et, ou,* ἡ ἀντωνυμία ἀντικείμενον τοῦ δευτέρου προτάσσεται αὐτοῦ, ὡς *polissez-le sans cesse, et le repolissez; laissez-moi cette chaîne, ou m'arrachez le jour.*

Ὡσαύτως, ὅταν πλείονα ῥήματα κατὰ προστακτικὴν ἀκολουθῶσιν

ἄλληλα, ἢ ἀντωνυμία ἀντικείμενον τοῦ τελευταίου προτάσσεται αὐτοῦ, ὡς *Va, cours, vole et nous venge.*

"Ὅταν ῥῆμά τι κατὰ προστακτικὴν ἔχη δύο ἀντωνυμίας ὡς ἀντικείμενα, τὸ μὲν ἄμεσον, τὸ δὲ ἔμμεσον, τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον τίθεται πρῶτον, ὡς *donnez-le-moi, prêtez-la-lui; cédez-les-nous.* Ἄλλ' ἐὰν τὸ ῥῆμα ἐκφέρηται ἀρνητικῶς, τὸ ἔμμεσον ἀντικείμενον τίθεται πρῶτον, ὡς *ne me le dites pas; ne nous la montrez pas.* Ἐξαιροῦνται τὰ ἔμμεσα ἀντικείμενα *lui, leur,* ἅτινα τίθενται μετὰ τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον, ὡς *ne le lui dites pas; ne la leur montrez pas.*

"Ὅταν τὸ ῥῆμα κατὰ προστακτικὴν ἔχη ἔμμεσον συμπλήρωμα τὴν ἀντωνυμίαν *en, ai moi, toi* ἀντικαθίστανται διατῶν *me, te,* ὡς *j'aime les fleurs, donne-m'en; ce chien mord, éloigne t'en.*

Τέλος ὅταν τὸ ῥῆμα κατὰ προστακτικὴν ἔχη ἔμμεσον συμπλήρωμα τὴν ἀντωνυμίαν *y,* αὕτη προτάσσεται τοῦ ἄμέσου συμπληρώματος, ὡς *je veux voir la campagne, envoyez-y-moi; il fait frais dans ce parc, promènes-y-toi; cet enfant désire revoir sa famille, menez-y-le.*

"Ὅταν δύο ἢ πλείονες προτάσεις, εἰς τὴν αὐτὴν περίοδον ἀνήκουσαι, ἔχωσιν ὡς ὑποκείμενον τὴν αὐτὴν ἀντωνυμίαν, αὕτη ἐπαναλαμβάνεται πρὸ ἐκάστου ῥήματος, 1) πρὸς μείζονα ἔμφασιν, ὡς *je cours, je l'appelle, je le supplie de revenir; il ne me répond pas.*

2) Ὅταν αἱ προτάσεις συνάπτωνται μετ' ἀλλήλων διὰ συνδέσμου, πλὴν τῶν συνδέσμων *et, ou, ni; il est savant quoiqu'il soit bien jeune; tu peux nous obliger, mais tu ne le veux pas.*

3) Ὅταν ἡ μὲν τῶν προτάσεων εἶνε ἀρνητικὴ, ἢ δὲ καταφατικὴ, ὡς *vous ne travaillez pas et vous voulez des succès.*

Δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἀντωνυμία ὑποκείμενον

1) ὅταν αἱ προτάσεις παρατίθηνται ἀλλήλαις, ὡς *il s'arrache les cheveux, se roule sur le sable, reproche aux dieux leur rigueur, appelle en vain à son secours la cruelle mort.*

2) Ὅταν αἱ προτάσεις ἐνῶνται μετ' ἀλλήλων διὰ τινος τῶν συνδέσμων *et, ni, ou,* ὡς *je plie et ne romps pas; il ne boit ni ne mange; je vivrai sans reproche ou périrai sans honte.*

Ἡ προσωπική ἀντωνυμία ἀντικείμενον ἐπαναλαμβάνεται πρὸ ἐκάστου ῥήματος εἰς χρόνον ἀπλοῦν, ὡς *son visage odieux m'afflige et me poursuit*.

Ὅταν τὰ ῥήματα εἶνε εἰς σύνθετον χρόνον, ἡ προσωπική ἀντωνυμία ἀντικείμενον δύναται νὰ ἐπαναλαμβάνηται ἢ μὴ, ὡς *il m'a estimé et m'a aimé, ἢ il m'a estimé et aimé; nous les avons attaqués et les avons vaincus, ἢ nous les avons attaqués et vaincus*. Πλὴν ἐὰν ἡ ἀντωνυμία ἀποτελῇ, κατὰ τὰ ῥήματα, διαφόρου φύσεως ἀντικείμενα, τότε δεόν νὰ ἐπαναλαμβάνηται πρὸ ἐκάστου ῥήματος, ὡς *il m'a vu et m'a parlé; il nous a récompensés et nous a adressé des éloges*.

Αἱ ἀντωνυμίαι *de lui, d'elle, d'eux; à lui, à elle, à eux leur*, ἐκπροσωποῦσι μόνον πρόσωπα ἢ προσωπεποιημένα πράγματα. Προκειμένου περὶ ζώων ἢ πραγμάτων ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἀντωνυμιῶν *en, y*. Οὕτω λέγομεν *cette maison menace ruine, n'en approchez pas* καὶ οὐχὶ *n'approchez pas d'elle*; *ce cheval est méchant, n'y touchez pas, καὶ οὐχὶ ne lui touchez pas*; *ces bâtiments n'étant pas assez grands, j'y ferai ajouter une aile, καὶ οὐχὶ je leur ferai ajouter une aile*.

Ἡ ἀντωνυμία *soi*, εὐχρηστος μόνον ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ, ἀντικαθιστᾷ τὰς ἀντωνυμίας *lui, elle*, ἐκπροσωποῦσα, ἐννοεῖται, τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, εἴτε τοῦτο δηλοῖ πρόσωπον εἴτε πρᾶγμα, ὡς *chacun pense à soi; l'aimant attire le fer à soi; cette faute entraîne après soi bien des regrets*.

Ἰδίᾳ δέ, προκειμένου περὶ προσώπων, γίνεται χρῆσις τῆς *soi* ὅταν τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως εἶνε ἀόριστος ἀντωνυμία, *on, chacun, personne, quiconque* κλπ. ὡς *on ne doit jamais parler de soi; quiconque rapporte tout à soi, n'a pas beaucoup d'amis; ἢ κατόπιν μονοπροσώπου ῥήματος, ὡς il faut penser à soi ἢ ὅταν ὑποκείμενον τῆς προτάσεως εἶνε ἀπαρέμφοτον, ὡς être toujours content de soi, est une sottise; ne vivre que pour soi, c'est être déjà mort*.

Ὅταν ἡ ἀντωνυμία *le*, τῆς ὁποίας τὸ θηλυκὸν εἶνε *la* καὶ ὁ πληθυντικὸς ἀμφοτέρων τῶν γενῶν *les*, ἐκπροσωπῇ ὄνομα ἢ ἐπίθετον ὡς

ὄνομα λαμβανόμενον, συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὸ ὄνομα αὐτό, ὡς *êtes-vous madame N?—je la suis; êtes-vous la reine?—je la suis; êtes-vous la mère de cet enfant?—je ne la suis pas; êtes-vous les ministres?—nous les sommes; êtes-vous la malade?—je la suis; êtes-vous les mariés?—nous les sommes.*

“Ὅταν δὲ ἐκπροσωπῇ ἐπίθετον ἢ ὄνομα ὡς ἐπίθετον λαμβανόμενον, μένει ἀμετάβλητος, ὡς *madame, êtes-vous malade? je le suis; Messieurs, êtes-vous mariés?—nous le sommes; êtes vous ministres?— nous ne le sommes pas; êtes-vous mère? je le suis.*

γ') Περὶ τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν.
Des pronoms démonstratifs,

Ἡ ἀντωνυμία *ce* τίθεται ἀντὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν *il, ils, elle, elles* ὡς ὑποκείμενον προτάσεως τῆς ὁποίας κατηγορούμενον εἶνε ὄνομα ἢ ἀντωνυμία, ὡς *Je lis et je relis La Fontaine: c'est mon auteur favori; c'est celui que je trouve le plus naturel.—Bien loin d'être des dieux; ce ne sont pas même des hommes.*

Γίνεται χρῆσις τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας *ce*, κατὰ πλεονασμόν, πρὸ τοῦ ῥήματος *être*, χάριν πλείονος σαφηνείας τῆς φράσεως, εἰς τὰς ἑξῆς περιστάσεις:

1) ὅταν ἡ φράσις ἀρχῆται ἀπὸ τῆς ἀντωνυμίας *ce* ἀκολουθουμένης ὑπὸ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας, ὡς *ce qui est certain, c'est que le monde est de travers; ce qui importe à l'homme, c'est de remplir ses devoirs; ce qu'on souffre avec le moins de patience, ce sont les injustices.*

2) Ὅταν ἐκάτερον μέρος τῆς προτάσεως δύναται νὰ εἶνε κατηγορούμενον τοῦ ἑτέρου, ὡς *le signe de la corruption des mœurs dans un Etat, c'est la multiplicité des lois; le plus beau présent qui ait été fait aux hommes après la sagesse, c'est l'amitié.* Ἐνταῦθα θὰ ἐλέγετο ἐξ ἴσου, *la multiplicité des lois est le signe de la corruption des mœurs dans un Etat;*

l'amitié est le plus beau présent qui ait été fait aux hommes, après la sagesse.

3) Όταν τοῦ ῥήματος *être* προηγῶνται δύο ἢ πλείονα ἀπαρέμφατα, ἀκολουθῆ δὲ ὄνομα, ὡς *étudier les anciens, lire les modernes, c'est sa principale occupation; rire, boire, manger, dormir, c'est toute la vie.*

4) Όταν τὸ ῥήμα *être* εὐρηται μεταξύ ἀπαρεμφάτων, ὡς *épargner les plaisirs, c'est les multiplier; obliger ceux qu'on aime, c'est s'obliger soi-même.*

Αἱ ἀντωνυμίαι *celui, ceux, celle, celles* ἐμφαίνουσι γενικὴν τινα ἔννοιαν ἥτις δέον νὰ εἰδικευθῆ εἴτε δι' ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ ἢ συμπληρώματος εἴτε δι' ἀμέσως ἐπομένης ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας, ὡς *les défauts de Henri IV étaient ceux d'un homme aimable; celui qui commande à ses passions est vraiment fort; ceux qui font des heureux sont les vrais conquérants.*

Αἱ ἀντωνυμίαι *celui-ci, ceux-ci, celle-ci, celles-ci, ceci*, δηλοῦσι τὰ ἐγγυτέρω κείμενα, αἱ δὲ *celui-là, ceux-là, celle-là, celles-là, cela*, τὰ ἀπωτέρω, ὡς *Cicéron et Démosthène furent deux grands orateurs; celui-ci était Grec, celui-là était Romain. Le corps périt et l'âme est immortelle; cependant on néglige celle-ci, et tous les soins sont pour celui-là.*

Αἱ ἀντωνυμίαι *ceci, cela* λέγονται μόνον περὶ πραγμάτων. Ἐν ἀντιθέσει δὲ ἡ μὲν *ceci* δηλοῖ τὰ ἀμέσως ἐπόμενα, ὡς *n'oubliez pas ceci: aide-toi, le ciel t'aidera; ἡ δὲ cela* τὰ ἀμέσως ἡγούμενα, ὡς *l'orgueil est un grand défaut, retenez bien cela.*

δ') Περὶ τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν.

Des pronoms possessifs.

Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι πρέπει νὰ ἀναφέρονται πάντοτε εἰς ὄνομα ἐκφρασθὲν προηγουμένως, ὡς *vos discours trouveront plus d'accès que les miens; les amis de ce pays-là valent bien, dit on, ceux du nôtre.*

Ὡστε οὐχὶ ὀρθῶς θὰ ἐλεγέ τις, ἀρχόμενος τῆς ἐπιστολῆς του οὕτω·

J'ai reçu *la vôtre* en date du κλπ., ἀφοῦ ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία *la vôtre* οὐδενὸς προηγουμένου ὀνόματος ἐπέχει θέσιν.

Τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν χρῆσις γίνεται ὡς ὀνομάτων· καὶ εἰς μὲν τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν δηλοῦσι τότε τὸ ἀνήχόν τι, ὡς *le mien* et *le tien* sont la source de toutes les querelles; il n'y a rien *du nôtre*, εἰς δὲ τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἐμφαίνουσι τοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους, τοὺς οἰκείους, ὡς *toi* et *les tiens*; *vous* et *les vôtres*; *moi* et *les miens*.

ε') Περὶ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν.

Des pronoms relatifs.

Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία συμφωνεῖ πάντοτε κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον μὲ τὸ ἀνταποδοτικὸν αὐτῆς, ὡς *c'est moi qui suis estimé*; *c'est toi qui te fais prier*; *mon ami qui est arrivé*; *la femme qui était partie* κλπ.

Τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ἀνταποδοτικὸν εἶνε μόνον ὄνομα ἢ ἀντωνυμία, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπίθετον. "Ὅθεν δὲν ἔχει ὀρθῶς ἡ φράσις *nous étions deux qui étions du même avis*, διότι ἡ ἀντωνυμία *qui* δὲν δύναται νὰ συμφωνῇ μετὰ τοῦ ἐπιθέτου *deux*, ἀλλὰ μετὰ τῆς ἀντωνυμίας *nous* μεθ' ἧς συμφωνεῖ καὶ τὸ ἐπίθετον *deux*. ῥητέον λοιπὸν *nous étions deux qui étions du même avis*. Ἐὰν ὅμως ἐκφέρηται τὸ ἐπίθετον ἐνάρθρως, ὅτε καὶ λαμβάνεται ὡς ὄνομα, γίνεται τότε ἀνταποδοτικὸν τῆς ἀντωνυμίας, ὡς *nous sommes les deux qui ont été récompensés*; *vous êtes le seul qui ait réussi*.

Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία πρέπει νὰ τίθηται ὅσον τὸ δυνατόν ἐγγύτερον τοῦ ἀνταποδοτικῶ αὐτῆς, πρὸς ἀποφυγὴν ἀσαφείας, οἷον *je chante ce héros qui régna sur la France*; *la paresse est un vice que les hommes surmontent difficilement*; *celui là seul mérite nos hommages, qui fonde sa grandeur sur la vertu*. Ἀσάφειαν εὐρίσκωμεν εἰς τὴν ἐξῆς φράσιν, *on trouve des maximes dans ces discours qui sont contraires à la morale*, ἐνθα ἡ ἀντωνυμία *qui* φαίνεται ἀναφερομένη εἰς τὸ ὄνομα *discours*, ἐνῶ πράγματι ἀναφέρεται εἰς τὸ ὄνομα *maximes*. ῥητέον

λοιπόν on trouve dans ces discours des maximes qui sont contraires à la morale.

Ἡ qui χρησιμεύει ὡς ὑποκείμενον, ἢ δὲ que ὡς ἀντικείμενον, λέγονται δὲ περὶ προσώπων, ζώων καὶ πραγμάτων, ὡς l'enfant qui est laborieux; le chien qui aboie; la pierre qui est cassée; l'homme que vous avez vu; les livres que vous lisez κλπ.

Ἡ qui ἐμπρόθετος λέγεται μόνον περὶ προσώπων ἢ προσωποποιημένων πραγμάτων, ὡς l'enfant à qui tout cède est le plus malheureux; ô rochers escarpés! c'est à vous que je me plains, car je n'ai que vous à qui je puisse me plaindre.

Προκειμένου περὶ ζώων καὶ πραγμάτων, γίνεται χρῆσις τῆς ἀνωνομίας *lequel, laquelle*, ὡς l'étude à laquelle je consacre mes loisirs; le cheval sur lequel je suis monté.

Αἱ ἀνωνομιαὶ qui, que, dont ἀντικαθίστανται διὰ τῶν *lequel, duquel, laquelle, de laquelle* κλπ. πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφιβολίας. Οὕτως ἀντὶ τῶν φράσεων: J'ai vu le mari de votre sœur qui viendra me voir; je dois recevoir une lettre de mes enfants que j'attends avec impatience; la bonté de Dieu, dont je connais la grandeur, me rassure, τῶν ὁποίων ἀμφίβολος εἶνε ἡ ἔννοια. ῥητέον: j'ai vu le mari de votre sœur lequel viendra me voir; je dois recevoir une lettre de mes enfants laquelle j'attends avec impatience; la bonté de Dieu, de laquelle je connais la grandeur, me rassure.

Ἡ dont, ἧς γίνεται χρῆσις ἀντὶ τῶν *de qui, du quel, de lesquelles, desquels, desquelles, de quoi*, λέγεται περὶ προσώπων, ζώων καὶ πραγμάτων, εἶον les soldats dont on citait les noms, les chevaux dont on vantait la vitesse; les richesses dont on s'enorgueillit.

Πλὴν τῆς ἐννοίας τῆς ἀναφορᾶς ἢ dont ἐμφαίνει καὶ τὴν τῆς καταγωγῆς, ὡς Le Tasse naquit à Sorrento, la maison dont il sortait était une des plus illustres de l'Italie.

Ἡ d'où, τῆς ὁποίας χρῆσις γίνεται ὡσαύτως ἀντὶ τῶν *de qui, du quel, de laquelle, des quels* κλπ., ἐμφαίνει ἐπίσης τὴν καταγωγὴν, τὴν προέλευσιν, λέγεται ὁμως περὶ πραγμάτων μόνον, ὡς faites-moi

connaître le pays d'où vous venez; j'ignore la carrière d'où ces marbres sont tirés; Vénus remonta dans le nuage d'où elle était sortie.

Ἡ δ' οὐ ἀντικαθιστᾶ προσέτι τὴν dont πρὸς δήλωσιν συμπεράσματος, οἷον c'est un fait d'où je conclus que κλπ.

Ἡ οὐ εἶνε ἐπίρρημα εὐτινος γίνεται χρῆσις ὡς ἀνωουμίας ἀναφορικῆς· ἀντικαθιστᾶ δὲ τὰς ἐμπροθέτους *lequel, laquelle, lesquels, lesquelles*, ὡς le but οὐ (auquel) je tends; comme un mur d'airain οὐ (contre lequel) se brisèrent tant de fois toutes les forces de l'Asie; qu'il se hâte de fuir cette mer dangereuse οὐ (dans laquelle) sa sagesse a déjà fait naufrage.

ς') Περὶ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀνωουμιῶν.

Des pronoms interrogatifs.

Γνωρίζομεν ἤδη ὅτι αἱ ἀναφορικαὶ ἀνωουμιαὶ *qui, que, quois, lequel* λαμβάνονται καὶ ὡς ἐρωτηματικά. Μόνον ἡ *dont* δὲν εἶνε ἐν χρῆσει ὡς τοιαύτη.

Ἡ *qui*, λεγομένη μόνον περὶ προσώπων, εἶνε ὑποκείμενον, ἀντικείμενον, κατηγορούμενον καὶ ἐμπρόθετος προσδιορισμός, ὡς *qui a fait cela? qui accuse-t-on? de qui parlez-vous? qui êtes-vous?*

Ὅταν ἡ *qui* ἐξήρηται ἐκ προηγούμενου ῥήματος, ἡ ἐρώτησις λέγεται πλαγία, ὡς j'ignore *qui vous a donné ces conseils; choisissez qui vous voudrez.*

Ἡ *qui* ἐνισχύεται ἐνίοτε διὰ τῆς φράσεως *qui est-ce qui*, ὡς ὑποκείμενον καὶ *qui est-ce que* ὡς ἀντικείμενον, οἷον *qui est-ce qui a fait cela? qui est-ce que vous cherchez?*

Ἡ *que* λέγεται μόνον περὶ πραγμάτων, εἶνε δὲ κατηγορούμενον, ἄμεσον ἢ ἔμμεσον συμπλήρωμα, ὡς *que se passe-t-il? que demandez-vous? que (à quoi) sert la science sans la vertu?*

Ἡ *que* εὐρηται καὶ ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσῃ, ὅτε συνήθως ἀκολουθεῖται ὑπὸ ἀπαρεμφάτου, je ne savais *que* dire; il ne sait *que* faire.

Ἡ *que* ἐνισχύεται ὡσαύτως διὰ τῆς φράσεως *qu'est-ce que? ὡς qu'est-ce que vous cherchez? qu'est-ce que la sagesse?*

Ἡ *quoi* λέγεται μόνον περί πραγμάτων, εὔρηται δὲ ὡς ὑποκείμενον εἰς τινὰς ἑλλειπτικὰς φράσεις, ὅτε ἀκολουθεῖται ὑπὸ τῆς προθέσεως *de* καὶ ἐπιθέτου τινός, ὡς *quoi de nouveau? quoi de plus beau que de mourir pour sa patrie?*

Ἡ *quoi* συνηθέστατα εὔρηται ὡς ἔμμεσον συμπλήρωμα, ὡς ἂ *quoi cela sert-il? de quoi parlez-vous?* κλπ. Μόνον εἰς τινὰς φράσεις οἷον *vous demandez quoi? vous désirez quoi? quoi? que dit-il?* εἶνε ἄμεσον συμπλήρωμα.

Ἡ *quoi* εὐρίσκεται καὶ ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσει, dites-moi *en quoi* je puis vous servir; on se demande à *quoi* lui sert sa fortune. Ἐνισχύεται δὲ καὶ αὐτὴ διὰ τῆς φράσεως *est-ce que? οἷον à quoi est-ce que cela sert? de quoi est-ce que vous parlez?*

Τέλος τῆς *quoi* γίνεται χρῆσις ἐν τισιν ἐπιφωρηματικαῖς φράσεσιν, ὅτε ἀποτελεῖ οἶον ἐπιφώνημα, ὡς *quoi! vous refusez l'aumône au pauvre! eh quoi! vous n'êtes pas encore parti? quoi donc! pouvais-je lui fermer ma porte?*

Αἱ *lequel, lesquels, laquelle, lesquelles* εἶνε ὑποκείμενον ἢ συμπλήρωμα, ὡς *lequel* de ces élèves est le plus studieux? *laquelle* de ces plumes préférez-vous? avec *lequel* des deux êtes-vous venu?

Καὶ αὗται ἐπίσης αἱ ἀντωνυμῖαι ἐνισχύονται διὰ τῆς φράσεως *est-ce que? Voici deux livres: lequel est-ce que vous désirez?*

Εὔρηται δὲ καὶ ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσει, dites-moi *lequel* vous préférez; apprenez - moi avec *lequel* des deux vous êtes venu.

Ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία τέλος θεωρεῖται καὶ ἡ *où*, λεγομένη ἐμπροθέτως ἢ ἀπροθέτως, *où allez-vous? d'où venez-vous? par où avez-vous passé?* καὶ ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσει, dites-moi *où* vous allez, *d'où* vous venez, *par où* vous avez passé, ἐνισχυομένη ἐπίσης διὰ τῆς φράσεως *est-ce que? ὡς où est-ce que vous avez pu lire cela?*

Ζ') Περὶ τῶν ἀορίστων ἀντωνυμιῶν.

Des pronoms indéfinis.

Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία *on* ἐπαναλαμβάνεται πρὸ ἐκάστου ῥήματος, ὡς *On cherche Vatel, on va à sa chambre, on heurte, on enfonce sa porte, on le trouve noyé dans son sang.*

Ἡ *on*, φύσει ἀρσενικοῦ γένους καὶ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, γίνεται θηλυκοῦ γένους, ὅταν δηλοῖ γυναῖκα, πληθυντικοῦ δὲ ἀριθμοῦ, ὅταν ἐκ τῆς ἐννοίας γίνηται· ὁδὸν ὅτι ἐμφαίνει πολλὰ πρόσωπα, ὡς *quand on est mariée, on n'est pas toujours maîtresse de ses actions; on n'est pas heureux, lorsqu'on s'aime tendrement et qu'on est séparés.*

Χάριν εὐφωνίας λέγεται *l'on* ἀντὶ τῆς *on*, συνήθως μετὰ τοὺς συνδέσμους *et, ou, si*, ὡς *si l'on savait tout; ou l'on verra: parlez et l'on vous écouterá.* Πλὴν ὅταν ἀκολουθῆται ὑπὸ τῶν ἀντωνυμιῶν *le, la, les*, ὅτε λέγεται *on*, *et on le dit; si on la voit; ou on les retient.* Οὐδέποτε ὁμως ἐν ἀρχῇ φράσεως λέγεται *l'on*.

Μετὰ τὴν ἀντωνυμίαν *chacun*, ὅταν προηγῆται ταύτης πληθυντικὸν ὄνομα, γίνεται χρῆσις τῶν κτητικῶν ἐπιθέτων *son, sa, ses*, ἐὰν ἡ ἀντωνυμία ἐπηται τοῦ ἀμέσου συμπληρώματος (*complément direct*) τοῦ ῥήματος ἢ ἐὰν τὸ ῥήμα δὲν ἔχη τοιοῦτον συμπλήρωμα, ὡς *Ils ont apporté leurs offrandes, chacun selon ses moyens; les animaux sont vêtus chacun selon ses besoins; ils ont opiné chacun à son tour.*

Γίνεται δὲ χρῆσις τῶν κτητικῶν ἐπιθέτων *leur, leurs*, ὅταν ἡ *chacun* προηγῆται τοῦ ἀμέσου συμπληρώματος, ὡς *Ils ont apporté chacun leurs offrandes; les langues ont chacune leurs bizarreries; les juges ont donné chacun leur avis.*

Ἡ *quiconque* εἶνε συνήθως ὑποκείμενον δύο προτάσεων, τὰς ὁποίας συνάπτει, ὡς *quiconque n'observera pas cette loi sera puni.*

Πολλάκις δὲ εἶνε ταυτοχρόνως ἀντικείμενον τοῦ προηγουμένου ῥήματος καὶ ὑποκείμενον τοῦ ἐπομένου, ὡς *la loi punit quiconque a commis un crime.*

Ἐκ τῆς ἀντωνυμίας *rien* σχηματίζονται δύο φράσεις, *rien moins* καὶ *rien de moins que*

Καὶ ἡ μὲν φράσις *rien moins que* ἔχει ἀρνητικὴν ἔννοιαν, ὡς *un pédant n'est rien moins qu'un savant*; ὁ σχολαστικὸς πᾶν ἄλλο εἶνε ἢ σοφός.

Ἡ δὲ φράσις *rien de moins que* ἔχει ἔννοιαν καταφατικὴν, ὡς *pour être heureux, il ne faut rien de moins que la vertu*, πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν οὐδὲν ὀλιγώτερον ἀπαιτεῖται τῆς ἀρετῆς.

Ἡ *l'un et l'autre, les uns et les autres* ἐμφαίνει ἄθροισμα δύο ἢ πλείονων προσώπων ἢ πραγμάτων, ἡ δὲ *l'un l'autre, les uns les autres* δηλοῖ ἀλληλοπάθειαν, ὡς *Racine et Boileau furent l'un et l'autre deux grands poètes*; *ils s'estimaient l'un l'autre*; *il ne faut pas dire tout ce qu'on sait aux uns et aux autres*; *aimez-vous les uns les autres*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Περὶ συντάξεως τοῦ ῥήματος

De la syntaxe du verbe.

α') Περὶ τῆς συμφωνίας τοῦ ῥήματος μετὰ τοῦ ὑποκειμένου αὐτοῦ.

De l'accord du verbe avec son sujet.

Πᾶν ῥῆμα εἰς προσωπικὴν ἔγκλισιν πρέπει νὰ ἔχῃ ὑποκείμενον, εἴτε ἐκφραζόμενον εἴτε ὑπονοούμενον, ὡς

Souvent les richesses attirent les amis, et la pauvreté les éloigne.

Aimez qu'on vous conseille et non pas qu'on vous loue.
Τὸ ὑποκείμενον, τὸ ὅποιον εἶνε συνήθως ὄνομα ἢ ἀντωνυμία, προτάσσεται τοῦ ῥήματος, ὡς *nous arrivons*; *le danger est passé.*

Ἐπιτάσσεται τοῦ ῥήματος τὸ ὑποκείμενον 1) εἰς τὰς ἐρωτηματικὰς

φράσεις, όταν εἶνε ἀντωνυμία, arrivons-nous? ἀλλ' ὅταν εἶνε ὄνομα, προτάσσεται μὲν τοῦτο τοῦ ῥήματος, προστίθεται δὲ μετὰ τὸ ῥήμα ἢ προσωπικὴ ἀντωνυμία, ὡς *le danger est-il passé? Pierre arrive-t-il?*

2) Εἰς τὰς φράσεις ἀρχομένας διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν λέξεων *comment, quand, quel, que, combien* κλπ., *quand arrive votre père? comment s'appelle cette fleur? qu'en pensez-vous?*

3) Εἰς τὰς ἐπιφωνηματικὰς φράσεις, ὡς *ô religion, que de vertus te doivent les humains!* *dussiez-vous périr, faites votre devoir.*

4) Εἰς τὰς παρενθετικὰς προτάσεις, ὡς *j'en aurai, dit le loup, pour un mois, pour autant.*

Πᾶν ὑποκείμενον πρέπει νὰ ἔχη ῥήμα, εἴτε ἐκφραζόμενον, εἴτε ὑπονοούμενον.

L'orgueil n'aveugle pas ceux que l'honneur éclaire.

Je ne peux plus parler comme vous (ὑπονοεῖται *parlez*).

Ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς πλείονα ῥήματα, ὡς

L'attelage suait, soufflait, était rendu.

Τὸ ὑποκείμενον δὲν πρέπει νὰ ἐκφράζηται δις, ὡς ἐκ τούτου ἀδόκιμος εἶνε ἢ ἐν τῇ Ἑρρικιάδι τοῦ Βολταίρου φράσις αὕτη,

Louis, en ce moment. prenant, son diadème,

Sur le front du vainqueur il le posa lui-même, ἐν ᾗ παρελκεῖ ἢ ἀντωνυμία *il*, ἀφοῦ τὸ ὑποκείμενον τοῦ *posa* εἶνε *Louis*.

Ὅταν τὸ ῥήμα ἔχη ἐν μόνον ὑποκείμενον, συμφωνεῖ μετὰ τούτου κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον, ὡς

Je plains l'homme accablé du poids de ses loisirs.

O soleil! tu parais, tu souris et tu consoles la terre.

Les hommes sont mortels κλπ.

Ἐὰν τὸ ὑποκείμενον εἶνε ἀθροιστικὸν μετὰ συμπληρώματος, τὸ ῥήμα συμφωνεῖ μετ' ἐκείνου ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ ὅποιον κυρίως ἀποδίδεται ἢ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλουμένη ἐνέργεια ἢ κατάστασις, ὡς

La moitié des passagers n'avait pas la force de s'inquiéter du danger.

La quantité de fourmis *était* si grande, que la récolte fut détruite.

Un grand nombre d'oiseaux *faisaient* résonner ces boîtes de leurs doux chants.

Une nuée de barbares *désolèrent* le pays.

Ἐὰν ἡ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλουμένη ἐνέργεια ἢ κατάστασις δύναται ἐξίσσυ νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ ἀθροιστικὸν ἢ εἰς τὸ συμπλήρωμα τούτου, τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ μὲν μετὰ τοῦ ἀθροιστικοῦ, ἐὰν τοῦτο εἶνε καθόλου ἀθροιστικὸν (collectif général), μετὰ τοῦ συμπληρώματος δ' αὐτοῦ, ἐὰν τὸ ἀθροιστικὸν εἶνε κατὰ μέρος ἀθροιστικὸν (collectif partitif), ὡς

La totalité des hommes *redoute* la mort.

La multiplicité des chefs *mit* parmi les Phéniciens une confusion qui accéléra leur perte.

Une foule de soldats s'*aperçurent* que ceux qui avaient été tués étaient tous Romains.

Une troupe de nymphes couronnées de fleurs *nageaient* en foule derrière le char.

Ὅταν εἰς μίαν φράσιν ὑπάρχωσι δύο ῥήματα, τὸ ἐν τούτων δύναται νὰ ἀνάγῃται εἰς τὸ ἀθροιστικὸν, τὸ δ' ἕτερον εἰς τὸ συμπλήρωμα αὐτοῦ, ὡς

La totalité des marchandises qui nous *ont été expédiées* est arrivée à bon port.

La plus grande partie du bois qui *a été coupé* n'a pas été brûlée.

Ὅταν ὑποκείμενον εἶνε ἐν τῶν ἀθροιστικῶν *la plupart*, *le plus grand nombre*, *une infinité* de κλπ, ἢ ἐν τῶν ἐπιρρημάτων ποσότητος *beaucoup*, *peu*, *moins*, *assez*, *trop*, *infiniment* κλπ., τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ μετὰ τοῦ συμπληρώματος αὐτῶν, εἴτε ἐκπεφρασμένον εἴτε ὑπονουμένον, ὡς

La plupart des gens *ne font* réflexion sur rien.

La plupart *écrivent* ce mot de telle manière.

Beaucoup de personnes ignorent la gravité de cette affaire.

Beaucoup aiment le jeu, peu travaillent avec ardeur κλπ.

Τὸ ῥῆμα ἔχον ὑποκείμενον τὴν φράσιν *le peu de* μετὰ συμπληρώματος τίθεται καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν, συμφωνοῦν μετὰ τοῦ *le peu*, ἐὰν ἡ φράσις αὕτη σημαίη ἔλλειψιν, ὡς *le peu de connaissances qu'il a lui nuit*. Ἐὰν δὲ ἡ φράσις αὕτη σημαίη μικρὸν ποσόν, ὀλίγον, τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ πληθυντικόν, συμφωνοῦν μετὰ τοῦ συμπληρώματος, ὡς *le peu de connaissances qu'il a lui sont bien utiles*.

Τὸ ῥῆμα *être* οὕτινος προηγεῖται ἢ δεικτικὴ ἀνωνομία *ce* τίθεται κατὰ πληθυντικόν, μόνον ὅταν ἐπηται αὐτοῦ τρίτον πληθυντικόν πρόσωπον, ὡς

Ce sont les vices qui dégradent l'homme; ce sont eux qui le rendent malheureux.

L'honneur parle, il suffit : ce sont là mes oracles.

Τὰ μονοπρόσωπα ῥήματα ἢ καὶ τὰ ὡς τοιαῦτα λαμβανόμενα μένουσι πάντοτε εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν, καὶ ἂν ἐπηται αὐτῶν πληθυντικόν ὄνομα, ὡς

Il tomba des milliers de projectiles sur le champ de bataille.

Il vint plusieurs personnes κλπ., διότι συμφωνοῦσι μὲ τὸ τυπικόν αὐτῶν ὑποκείμενον *il*.

Λαμβανόμενα ὅμως εἰς μεταφορικὴν ἔννοιαν, εὔρηται ἐν χρήσει καὶ εἰς τὸ τρίτον πληθυντικόν πρόσωπον, ὡς *les traits pleuvent, les canons tonnent*, καὶ εἰς τὴν προστακτικὴν, οἷον *pleuvez! tonnez, canons des Invalides!*

Ὅταν τὸ ῥῆμα ἔχῃ δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα τοῦ αὐτοῦ προσώπου, τίθεται κατὰ πληθυντικόν ἀριθμὸν καὶ εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον τῶν ὑποκειμένων, ὡς

Tôt ou tard, la vertu, les grâces, les talents,

Sont vainqueurs des jaloux et vengés des méchants.

Ἐὰν τὰ ὑποκείμενα εἶνε διαφόρων προσώπων, ὑπερτερεῖ τὸ πρῶτον πρόσωπον, καὶ ἐν ἔλλείψει τούτου, τὸ δεύτερον, ὡς πρὸς τὴν συμφωνίαν τοῦ ῥήματος, ὡς

Vous, lui et moi, *nous sommes* heureux.

Narbal et moi admirions la bonté des dieux, qui ont un soin si touchant de ceux qui hasardent tout pour la vertu.

Toi et lui *vous êtes* heureux.

Μόνον ἐάν πλείονα ὑποκείμενα ἐμφαίνωσιν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, τὸ ῥῆμα τίθεται καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν, ὡς

Quand le prince des pasteurs et le pontife éternel *apparaîtra*.

Etre chrétien et ne plus tenir à la terre *est la même chose*.

Τὸ ῥῆμα, ἔχον πλείονα ὑποκείμενα, τίθεται καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν, ἥτοι συμφωνεῖ μετὰ τοῦ τελευταίου, 1) ὅταν τὰ ὑποκείμενα ταῦτα ἀποτελεῶσι βαθμιαίαν ἀπαριθμηγισιν, ὡς un regard, une parole, un serrement de main *suffit* pour relever le courage du malheureux.

2) Ὅταν τὰ διάφορα ὑποκείμενα συνοψίζωνται διὰ τινος τῶν λέξεων *chacun, tout, rien, personne* κλπ., ὡς

Le temps, les biens, la vie, *tout est* à la patrie.

Voisins, amis, parents, chacun *préfère* son intérêt à ce lui de tout autre.

Remords, crainte, péril, rien ne m' a retenue.

3) Ὅταν τὰ διάφορα ὑποκείμενα εἶνε συνώνυμοι λέξεις, ὡς son courage, son intrépidité *étonne* les plus braves.

4) Ὅταν τὰ ὑποκείμενα συνάπτονται διὰ τοῦ συνδέσμου *ou*, ἐὰν τὸ ἕτερον ἀποκλείῃ τὸ πρῶτον, ὡς

Le bien ou le mal se *moissonne*, selon qu'on sème le mal ou le bien.

La paix ou la guerre *sortira* de cette conférence.

Ἐὰν ὅμως ἀμφοτέρω τὰ ὑποκείμενα συντελεῶσιν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλουμένην ἐνέργειαν, τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ μετ' ἀμφοτέρων, ὡς

Le courage ou le bonheur *ont pu* faire des héros.

Le temps ou la mort *sont* nos remèdes.

Ἄλλ' ἐὰν τὰ διὰ τοῦ συνδέσμου *ou* ἐνούμενα ὑποκείμενα εἶνε διαφόρων προσώπων, τὸ ῥῆμα τίθεται πάντοτε κατὰ πληθυντικὸν ἀριθ-

μόν και εἰς τὸ ὑπερτεροῦν πρόσωπον, ὡς *vous ou moi parlerons; vous ou votre frère viendrez.*

Ὅταν τὰ ὑποκείμενα συνάπτωνται διὰ τῶν συνδέσμων *comme, de même que, ainsi que, aussi bien que*, τὸ ῥῆμα τίθεται καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν, ἐὰν οἱ σύνδεσμοι οὗτοι ἐμφαίνωσι σύγκρισιν, ὡς *la vérité, comme la lumière, est inaltérable; l'enfant, ainsi que certaines plantes, a besoin de soutien; la force de l'âme, aussi bien que celle du corps, est le fruit de la tempérance.* Τίθεται δὲ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ἐὰν οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος σύνδεσμοι ἐμφαίνωσιν ἀπαρίθμησιν, ὡς *l'or, ainsi que l'argent, peuvent rester dans la terre sans s'altérer; la santé comme la fortune retirent leur faveur à ceux qui en abusent.*

Ὅταν τὰ ὑποκείμενα συνάπτωνται διὰ τοῦ συνδέσμου *ni* τὸ ῥῆμα τίθεται συνήθως κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὡς *ni l'or ni la grandeur ne nous rendent heureux; j'ai lu vos deux discours: ni l'un ni l'autre ne sont bons.*

Ἐκτός ἐὰν ἢ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλουμένη ἐνέργεια δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ ἢ εἰς τὸ ἕτερον τῶν ὑποκειμένων· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ῥῆμα τίθεται καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν, ὡς *ni l'un ni l'autre n'obtiendra le prix; ni votre cousin ni votre frère ne sera nommé ambassadeur.*

Ἄλλ' ἐὰν τὰ διὰ τοῦ συνδέσμου *ni* ἐνούμενα ὑποκείμενα εἶνε διαφόρων προσώπων, τὸ ῥῆμα τίθεται πάντοτε κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν και εἰς τὸ ὑπερτεροῦν πρόσωπον, ὡς *ni lui ni moi n'irons à Rome.*

Τὸ ῥῆμα ἔχον ὑποκείμενον τὴν φράσιν *l'un et l'autre* τίθεται κατὰ πληθυντικόν, ὡς

L'un et l'autre à ces mots ont levé le poignard.

L'un et l'autre, à mon sens, ont le cerveau troublé.

Ὅταν ὑποκείμενα τοῦ ῥήματος εἶνε δύο ἢ πλείονα ἀπαρέμφρατα, τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ πληθυντικόν, ὡς *Vivre et jouer seront pour lui la même chose; Lire trop et lire trop peu sont deux défauts; être né grand et vivre en chrétien n'ont rien d'incompatible.*

Ἐκτός ἐάν τοῦ ῥήματος *être* προηγήται ἡ ἀντωνυμία *ce'* ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ῥήμα τίθεται καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν, ὡς *Boire, manger, dormir e'est toute son occupation.*

6') Περὶ τοῦ συμπληρώματος τοῦ ῥήματος.

Du complément du verbe.

Συμπλήρωμα (*complément*) τοῦ ῥήματος δύναται νὰ εἶναι ὄνομα, ἀντωνυμία, ἀπαρέμφατον ἢ ὀλόκληρος πρότασις.

Ὅταν συμπλήρωμα, εἴτε ἄμεσον εἴτε ἔμμεσον, τοῦ ῥήματος εἶνε ἀντωνυμία, αὕτη προτάσσεται αὐτοῦ, ὡς εἶδομεν.

Ὅταν δὲ συμπλήρωμα τοῦ ῥήματος εἶνε ὄνομα, ἀπαρέμφατον ἢ ὀλόκληρος πρότασις, τίθεται μετὰ τὸ ῥήμα, ὡς *j'aime le travail; mon frère désire étudier; notre père veut que nous nous conduisions avec sagesse; donnez l'aumône aux pauvres; ces parents sont aimés de leurs enfants; mon ami a été abattu par la maladie.*

Προτάσσεται τοῦ ῥήματος τὸ οἰονδήποτε συμπλήρωμα εἰς τὰς ἐρωτηματικὰς φράσεις, ὡς *quelle histoire me racontez-vous là? à qui avez-vous écrit? à quelle heure viendront vos amis?* κλπ.

Ἐν ῥήμα δὲν δύναται νὰ ἔχη δύο ἔμμεσα συμπληρώματα δηλοῦντα μίαν καὶ τὴν αὐτὴν σχέσιν· ὥστε δὲν λέγεται *c'est à vous à qui je parle; c'est à la ville où je vais; c'est dans l'adversité où l'on reconnaît l'ami véritable*, ἀλλὰ *c'est à vous que je parle; c'est à la ville que je vais; c'est dans l'adversité que l'on reconnaît l'ami véritable.*

Εἰς ἕκαστον τῶν ῥημάτων τῶν εὐρισκομένων ἐν τῇ αὐτῇ φράσει διδεται τὸ ἀρμόζον αὐτῷ συμπλήρωμα· συνεπῶς δὲν λέγεται, *il attaqua et s'empara de la ville*, ἀλλὰ *il attaqua la ville et s'en empara*; διότι τὸ μὲν *attaquer* συντάσσεται μετὰ ἄμεσου συμπληρώματος, τὸ δὲ *s'emparer* μετὰ ἔμμεσου.

Ὡσαύτως ὅταν δύο ἢ πλείονα ῥήματα συντάσσωνται μετὰ ἔμμεσων συμπληρωμάτων ἐκφερομένων διὰ διαφορῶν προθέσεων, πρέπει νὰ διδῆται ἐκάστῳ τὸ ἀρμόζον αὐτῷ συμπλήρωμα· ὅθεν δὲν λέγεται, *un*

grand nombre de vaisseaux entrent et sortent tous les mois *de ce port*, ἀλλὰ un grand nombre de vaisseaux entrent *dans ce port* et en sortent tous les mois, διότι τὸ ἔμμεσον συμπλήρωμα τοῦ μὲν ῥήματος *entrer* ἐκφέρεται διὰ τῆς προθέσεως *dans*, τοῦ δὲ ῥήματος *sortir* διὰ τῆς προθέσεως *de*.

Πάντα τὰ συμπληρώματα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος ὄσον νὰ ὦσι τοῦ αὐτοῦ εἶδους· δὲν λέγεται ἐπομένως *il aime le jeu et à étudier*, ἀλλὰ *il aime le jeu et l'étude*, ἢ *il aime à jouer et à étudier* κλπ.

Ὅταν τὸ ῥήμα ἔχη δύο διαφόρου φύσεως συμπληρώματα, τουτέστιν ἐν ἄμμεσον καὶ ἐν ἔμμεσον, εἴαν μὲν ταῦτα ἔχωσι τὴν αὐτὴν ἔκτασιν, προτάσσεται τὸ ἄμμεσον τοῦ ἐμμέσου, ὡς *Les Français vainquirent les Espagnols à Villaviciosa; votre cousin a envoyé un cadeau à son ami*. Ἐὰν δὲ δὲν ἔχωσι τὴν αὐτὴν ἔκτασιν, προτάσσεται τὸ βραχύτερον τούτων, ὡς *Les hypocrites parent des dehors de la vertu les vices les plus honteux et les plus décriés; Il faut opposer un maintien stoïque aux propos et aux injures des méchants*.

Τῶν παθητικῶν ῥημάτων τὸ ποιητικὸν αἴτιον, ἦτοι ὁ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς ἐκφέρεται διὰ τῶν προθέσεων *de* καὶ *par*. Καὶ διὰ μὲν τῆς *de* ἐκφέρεται ὅταν τὰ ῥήματα δηλώσιν αἴσθημα, πάθος, ψυχικὴν τινα ὀρμὴν ἐν γένει, ὡς *l'honnête homme est estimé de tout le monde; l'élève appliqué est aimé de son maître*, διὰ τῆς *par* δὲ ὅταν τὰ ῥήματα δηλώσιν ἐνέργειάν τινα τοῦ νοῦ ἢ τοῦ σώματος, ὡς *une grande partie de la terre a été conquise par les Romains; l'élève négligent est puni par son maître; l'Iliade et l'Odyssée ont été composées par Homère*.

γ') Π-ρὶ τῆς χρήσεως τῶν ἐγκλίσεων καὶ τῶν χρόνων
De l'emploi des modes et des temps.

1. Ὁριστικὴ (Indicatif).

Ἡ ὀριστικὴ, δηλοῦσα πρᾶξιν θετικὴν καὶ ὀρισμένην, εἶνε ἐν χρήσει εἰς τὰς ἀνεξαρτήτους καὶ τὰς κυρίας προτάσεις, ὡς *les grandes*

prospérités nous *aveuglent*; vous *êtes* le seul homme qui puisse me comprendre.

Γίνεται χρῆσις τῆς ὀριστικῆς καὶ εἰς τὰς ἐξηρητημένας προτάσεις, ὅταν αὐταὶ δηλώσῃ θετικόν τι, ὡς Vous n'ignorez pas que les grandes prospérités nous *aveuglent*; vous *êtes* l'homme qui *peut* me comprendre.

Ὁ ἐνεστῶς τῆς ὀριστικῆς τίθεται α') ἀντὶ τοῦ παρωχημένου, πρὸς μείζονα ἔμφασιν, ὡς

Dieu n'avait laissé aucune ressource au roi d'Angleterre; tout lui *manque*, tout lui *est* contraire.

β') Ἀντὶ τοῦ μέλλοντος, χάριν πλείονος ἐτοιμότητος τοῦ λόγου, ὡς je *suis* de retour dans un moment; je vous *attends* demain à onze heures; si vous *venez*, vous me ferez plaisir.

γ') Ἀντὶ τοῦ παρατατικοῦ, πρὸς δῆλωσιν τοῦ ἀείποτε γιγνομένου, εἰκην ἀξιώματος, ὡς je vous ai dit que la sagesse l'*emporte* sur les richesses.

Ὁ παρατατικὸς τίθεται ἀντὶ τοῦ ἐνεστῶτος ἢ τοῦ παρωχημένου τῆς ὑποθετικῆς, ὡς Si vous *veniez* (ἀντὶ τοῦ vous viendriez), vous me feriez plaisir.

Si j'avais dit un mot, on vous donnait (ἀντὶ τοῦ on vous aurait donné) la mort.

Ὁ ἀόριστος (passé défini) δηλοῖ χρόνον ἐντελῶς παρωχημένον, ὡς je le vis hier, je le rencontrais la semaine dernière.

Ὁ παρακείμενος (passé indéfini) δηλοῖ χρόνον ἐντελῶς παρωχημένον ἢ μὴ, ὡς je l'ai vu aujourd'hui, ce matin, hier, la semaine dernière.

Γίνεται ἐνίοτε χρῆσις τούτου ἀντὶ τοῦ προγενεστέρου μέλλοντος (futur antérieur), ὡς Attendez un peu, j'*ai fini* (ἀντὶ τοῦ j'*aurai fini*) dans une minute.

Καὶ τάνάπαλιν, τίθεται ὁ προγενέστερος μέλλον ἀντὶ τοῦ παρακειμένου πρὸς μετρίασιν τῆς ἐκφράσεως, ὡς vous *aurez négligé* (ἀντὶ τοῦ τραχυτέρου vous avez négligé) quelque précaution.

2. Ὑποθετικὴ (*Conditionnel*).

Ἡ ὑποθετικὴ ἐμφαίνει τὴν πρᾶξιν γιγνομένην ὑπὸ ὄρον, εἴτε ἐκφραζόμενον, εἴτε ὑπονοούμενον, ὡς *je serais heureux si vous suiviez mes conseils ; je serais heureux de vous faire plaisir* (ὑπονοεῖται *si je pouvais*).

Ἡ ὑποθετικὴ ἐμφαίνει ἐνίοτε ἀπλῆν ὑπόθεσιν, ὡς *oseriez-vous le blâmer? Moi, je m'arrêtera* à de vaines menaces !

Τέλος γίνεται πολλάκις χρῆσις τῆς ὑποθετικῆς, ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς, πρὸς μετρίασιν τῆς ἐκφράσεως, ὡς *je voudrais* (ἀντὶ τοῦ *je veux*) *savoir d'où vous venez ; je désirerais* (ἀντὶ τοῦ *je désire*) *être entendu ; je ne saurais* (ἀντὶ τοῦ *je ne sais, je ne peux*) *vous dire*.

Ὅταν τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως εἶνε κατὰ τινὰ παρωχημένον χρόνον, τὸ ῥῆμα τῆς ἐξαρτωμένης τίθεται κατ' ἐνεστώτα τῆς ὑποθετικῆς πρὸς δῆλωσιν ἐνδεχόμενης πράξεως, ὡς *je croyais que vous viendriez ; je m'attendais qu'il m'écrirait*, κατὰ παρωχημένον δὲ τῆς ὑποθετικῆς πρὸς δῆλωσιν μὴ γενομένης πράξεως, ὡς *je croyais qu'il m'aurait répondu ; j'avais toujours espéré qu'il se serait corrigé*.

3. Προστακτικὴ (*Impératif*).

Ἡ προστακτικὴ ἐκφράζει τὴν προσταγὴν, τὴν θέλησιν, ὡς *Va, cours, vole et nous venge*.

Διὰ τῆς προστακτικῆς ἐκφράζεται ἐνίοτε καὶ ὑπόθεσις, ὡς

Laissez-leur (ἀντὶ τοῦ *si vous leur laissez*) *prendre un pied chez vous ;*

Ils en auront bientôt pris quatre.

4. Ὑποτακτικὴ (*Subjonctif*).

Ἡ ὑποτακτικὴ ἐκφράζει ἀμφιβολίαν, ἀβεβαιότητα, πιθανότητα, γίνεται δὲ χρῆσις αὐτῆς εἰς τὰς ἐξαρτωμένας προτάσεις, ὡς *je doute qu'il vienne ; il est possible qu'il soit ici*.

Ἐνίοτε ἡ ὑποτακτικὴ ἀπαντᾷ μόνῃ, ὅποτε ὑπονοεῖται τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως, ὡς *que sa mort vous serve à la fois de consolation et d'exemple*, δηλαδή *je souhaite que sa mort vous serve*, κλπ. *Puissé-je de mes yeux y voir tomber la foudre*, δηλαδή *je fais vœu que je puisse* κλπ.

Τὸ ῥῆμα τῆς ἐξαρτωμένης προτάσεως τίθεται καθ' ὑποτακτικὴν
 α') μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα θέλησιν, προσταγὴν, ἐπιθυμίαν, ἀμφιβολίαν, φόβον καὶ ἐν γένει ἀβεβαιότητα περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ δευτέρου ῥήματος δηλουμένης πράξεως, ὡς *je veux, je désire, j'exige que vous fassiez votre devoir. Croyez-vous qu'il soit votre ami?*

β') μετὰ τὰ ἀρνητικῶς ἐκφερόμενα ῥήματα, ὡς *je ne crois pas qu'il parte.*

γ') μετὰ τριτοπρόσωπον ῥῆμα, ὡς *il faut, il convient, il est juste, il semble qu'il vienne.*

δ') μετὰ τὰς ἀναφορικὰς ἀντωνυμίας καὶ ὅταν τούτων προηγῶνται αἱ λέξεις *le seul, peu, le plus, le mieux, le moins*, ὡς

Le chien est le seul animal dont la fidélité soit à l'épreuve.

Il y a peu d'hommes qui sachent supporter l'adversité.

C'est la personne la plus honnête que je connaisse.

C'est là le moins que vous puissiez faire pour votre ami.

Je cherche quelqu'un qui me rende ce service ;

J'irai dans une retraite où je sois tranquille.

ε') μετὰ τὸν σύνδεσμον *que* καὶ τὰς ἐκ τούτου σχηματιζομένας ποικίλας συνδεσμικὰς φράσεις, ὅσων *quelque... que, quel... que, quoi... que, quoique, afin que, pour que, à moins que, en cas que, avant que, bien que, de crainte que, pourvu que, sans que, jusqu'à ce que, de manière que* κλπ., ὡς

Quelque riche que vous soyez, vous ne devez pas vous enorgueillir.

Quoi que vous écriviez, évitez la bassesse.

Je suis venu pour que nous parlions de notre affaire.

Il reçut une gratification, bien qu'il ne l'eût guère méritée.

Conduisez-vous de manière que vous *obteniez* l'estime des honnêtes gens.

Ὁ χρόνος τοῦ ῥήματος τῆς ἐξαρτωμένης προτάσεως ἐξαρτᾶται πάντοτε ἐκ τοῦ χρόνου τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, ὡς je *veux* que vous *fassiez* votre devoir; je *voulais* que vous *fis*. *siez* votre devoir; je *ne crois* pas que vous *veniez*; je *ne croyais* pas que vous *vinssiez*.

Ἐπὶ τούτοις σημειωτέα αἱ ἐξῆς περιπτώσεις.

Μετὰ τὸν ἐνεστώτα καὶ τὸν μέλλοντα τῆς ὀριστικῆς τίθεται α') ἐνεστώσ τῆς ὑποτακτικῆς πρὸς δῆλωσιν ἐνεστώσης ἢ μελλούσης πράξεως, ὡς je *doute*, je *douterai* que vous *étudiez* maintenant, *demiain*.

β') παρατατικός δὲ τῆς ὑποτακτικῆς, ἐὰν ἡ ἐξαρτωμένη πρότασις ἐκφέρηται ὑπὸ ὄρον, ὡς je *ne crois* pas, je *ne croirai* pas que vous *étudiassiez* maintenant, *demiain*, si l'on ne vous y *contraignait*.

γ') παρακείμενος τῆς ὑποτακτικῆς, πρὸς δῆλωσιν παρωχημένης πράξεως, ὡς je *doute*, je *douterai* que vous *ayez étudié* hier.

δ') ὑπερσυντέλικος δὲ τῆς ὑποτακτικῆς, ἐὰν ἡ ἐξαρτωμένη πρότασις ἐκφέρηται ὑπὸ ὄρον, ὡς je *ne pense* pas, je *ne penserai* pas que vous *eussiez étudié* hier, si l'on ne vous y eût *contraint*.

Μετὰ τὸν παρατατικόν, τὸν ἀόριστον, τὸν παρακείμενον, τὸν ὑπερσυντέλικον τῆς ὀριστικῆς, τὸν ἐνεστώτα καὶ τὸν παρωχημένον τῆς ὑποθετικῆς τίθεται α') ὁ παρατατικός τῆς ὑποτακτικῆς πρὸς δῆλωσιν ἐνεστώσης ἢ μελλούσης πράξεως, ὡς je *doutais*, je *doutai*, j'*ai douté*, j'*avais douté*, je *douterais*, j'*aurais douté* que vous *étudiassiez* aujourd'hui, *demiain*.

β') ὁ ὑπερσυντέλικος τῆς ὑποτακτικῆς πρὸς δῆλωσιν παρωχημένης πράξεως, ὡς je *doutais*, je *doutai*, j'*ai douté*, j'*avais douté*, je *douterais*, j'*aurais dousé* que vous *eussiez étudié* la semaine *passée*.

Ἐξαιρέσεις πρώτη. Μετὰ τὸν παρακείμενον τῆς ὀριστικῆς τίθεται ἐνεστώσ τῆς ὑποτακτικῆς ἀντὶ παρατατικοῦ, ὅταν ἡ ἐξαρτωμένη πρότασις ἄρχηται διὰ τινος τῶν συνδεσμικῶν φράσεων *afin que*, *pour*

que, de crainte que, de peur que, quoique, bien que, ὡς
 Dieu nous a donné la raison, afin que nous *discernions* le
 bien d'avec le mal (ἐνεστῶσα πρᾶξις). Nous lui avons écrit
 pour qu'il *prennedemain* une détermination (μέλλουσα πρᾶξις).

Ἐξαιρέσεις δευτέρα. Μετὰ τὸν παρακείμενον τῆς ὀριστικῆς τίθεται
 καὶ παρακείμενος τῆς ὑποτακτικῆς ἀντὶ παρατατικοῦ, ὡς A-t-on ja-
 mais vu un homme qui *ait montré* plus de courage ?

5. Ἀπαρέμφατον (*Infinif*).

Τοῦ ἀπαρεμφάτου γίνεται χρῆσις ὡς συμπληρώματος (complément),
 ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς ἢ τῆς ὑποτακτικῆς, χάριν βραχυλογίας,
 ὡς Il vaut mieux *être* (ἀντὶ τοῦ *qu'on soit*) malheureux que
 criminel. Mon frère est certain de *réussir* (ἀντὶ τοῦ *qu'il*
réussira).

Ὅπως γίνηται χρῆσις τοῦ ἀπαρεμφάτου, δεόν τὸ ὑποκείμενον τού-
 του νὰ εἶνε τὸ αὐτὸ καὶ τὸ τῆς κυρίας προτάσεως, ὡς les peuples
 croient *être* libres quand ils ne sont gouvernés que par
 les lois. Cet enfant s'accoutume à *dormir* pendant le jour.

Πᾶν ἀπαρέμφατον δεόν νὰ ἀναφέρηται σαφῶς εἰς τὸ ἐν τῇ φράσει
 ἐκπερόμενον ὄνομα ἢ τὴν ἐπέχουσαν θέσιν αὐτοῦ ἀντωνυμίαν, ὡς
 Sur la corde tendue, un jeune voltigeur apprenait à *danser*.
 Je vais où le vent me mène, sans me plaindre ou m'effrayer.

Ἄσαφῆς ἐπιμένως εἶνε ἡ ἐξῆς φράσις, Qu'ai-je fait pour *ve-*
nir troubler mon repos? ἥτις διορθωτέα ἐστὶν οὕτω· Qu'ai-je
 fait pour *que tu viennes* troubler mon repos ?

Τὸ ἀπαρέμφατον, ὡς συμπλήρωμα ὀνόματος ἢ ἐπιθέτου, ἐκφέρε-
 ται, ὡς εἶδομεν ἤδη, διὰ προθέσεως, ὡς l'ardeur de *vaincre*,
 prompt à *se mettre* en colère κλπ.

Ὡς συμπλήρωμα ἐτέρου ῥήματος, ἐκφέρεται εἴτε ἀπροθέτως, ὡς
 τῶν ῥημάτων aimer mieux, croire, daigner, devoir, enten-
 dre, faire, laisser, oser, pouvoir, savoir, sentir, vouloir;
 εἴτε διὰ τινος προθέσεως, ὧν αἱ εὐχρηστότεραι εἶνε ἡ *de* καὶ ἡ *à*.
 Καὶ μετὰ μὲν τῆς προθέσεως *de* συντάσσονται τὰ ῥήματα appréhen-

der, craindre, dédaigner, défier, désespérer, regretter κλπ. Μετὰ δὲ τῆς προθέσεως ἀ συντάσσονται τὰ ῥήματα s'attendre, autoriser, consentir, encourager, aimer, exhorter, habi-

tuer, hésiter, penser, persister, renoncer κλπ. Ἡ ὑπὸ τῆς
Τὰ ῥήματα désirer, détester, espérer, souhaiter δέχονται ἢ ἀπορρίπτουσι τὴν πρόθεσιν de· οὕτω λέγεται je désire de sortir, καὶ je désire sortir κλπ.

Τέλος συντάσσονται μετὰ τῆς προθέσεως, ἀ ἢ τῆς de τὰ ῥήματα continuer, contraindre, déterminer, s'empresse, engager, essayer, faillir, forcer, obliger, résoudre, solliciter, souffrir, tarder. Εἰς ταῦτα ὅμως, πρὸς τὴν χρῆσιν τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἐτέρας προθέσεως ἀντιστοιχεῖ ποιά τις διαφορὰ σημασίας.

Ἀπαρέμφατον συναπτόμενον μετὰ τοῦ faire ἀποτελεῖ σύνθετόν τι ῥήμα ἐνεργητικόν, ὡς le ferai venir cet enfant, nous avons fait bâtir cette maison; il fait naître et mûrir les fruits.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ αὐτοπαθῆ ῥήματα ἀποβάλλουσι τὴν ἐκυτῶν ἀντωνυμίαν ἀντικείμενον, ὡν je le ferai repentir de son insolence; Je l'en ai fait souvenir.

Πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν ὡς κακόζηλον τὴν ἄλλως τε κανονικὴν χρῆσιν τριῶν καὶ τεσσάρων συνεχῶν ἀπαρεμφάτων, ὡς Je crois pouvoir aller voir vos parents; N'allez pas croire savoir faire jouer tous les ressorts de l'éloquence. Λέγεται κάλλιον, Je crois que je pourrai aller voir vos parents. N'allez pas croire que vous sachiez faire jouer tous les ressorts de l'éloquence.

Εἰς τὰς ἐξαρτωμένας προτάσεις ὁ ἐνεστώς τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν ἐνεστώτα, τὸν παρατατικόν, τὸν ἀόριστον καὶ τὸν μέλλοντα τῆς ὀριστικῆς, ὡς Je l'entends parler (qu'il parle), je l'entendais parler (qu'il parlait), je l'entendis parler (qu'il parla), je l'entendrai parler (qu'il parlera).

Ὁ δὲ παρωχημένος τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν παρεκείμενον καὶ τὸν προγενέστερον μέλλοντα, ὡς je crois avoir parlé (que j'ai parlé); quand vous croirez avoir fini (que vous aurez fini); vous me le direz.

Περὶ τῆς χρήσεως τῶν βοηθητικῶν.
De l'emploi des auxiliares.

Τὸ ῥῆμα *avoir* δηλοῖ ἐνέργειαν, τὸ δὲ ῥῆμα *être* κατάστασιν.
Ἐκ τούτου ἔπεται, ὅτι τὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα βοηθοῦνται ὑπὸ τοῦ *avoir*, ὡς *j'ai aimé, il avait mangé, nous eûmes à peine terminé notre lecture; elle aura fini* κλπ.

Ἐκ τῶν οὐδετέρων ἢ ἐνεργητικῶν ἀμεταβάτων ῥημάτων τὰ ἐξῆς ἁπλῶς βοηθοῦνται πάντοτε ὑπὸ τοῦ *être*, *aller, arriver, décéder, échoir, mourir, naître, tomber, venir*. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὰ σύνθετά τινων ἐξ αὐτῶν, *renaître, retomber, devenir, parvenir, revenir*.

Τῶν λοιπῶν οὐδετέρων ῥημάτων τὰ πλεῖστα, καθὸ δηλοῦντα ἐνέργειαν, βοηθοῦνται ὑπὸ τοῦ *avoir*, ὡς *j'ai succédé, il avait régné, nous aurons dormi, elle aurait marché, qu'ils aient paru, que vous eussiez péri* κλπ.

Ἐνια τῶν οὐδετέρων ῥημάτων, ὡς τὰ *accourir, disparaître, croître, cesser, monter, descendre, entrer, sortir, passer, partir, grandir, décroître, empirer, vieillir* κλπ. βοηθοῦνται ὑπὸ τοῦ *avoir*, ὅταν λαμβάνηται κυρίως ὑπ' ὄψιν ἢ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλουμένη ἐνέργεια, εἶον *elle a disparu subitement, la fièvre a cessé hier; la rivière a monté rapidement; le baromètre a descendu de plusieurs degrés en peu d'heures; il a passé en Amérique au mois de mai; le trait a parti avec impétuosité* κλπ., βοηθοῦνται δὲ ὑπὸ τοῦ *être*, ὅταν ἠγλῶται κυρίως ἢ κατάστασις, εἶον *elle est disparue depuis quinze jours; la fièvre est cessée depuis quelque temps; il est monté, il est descendu il y a une heure; les chaleurs sont passées maintenant; les troupes sont parties pour six mois* κλπ.

Πολλὰ τῶν οὐδετέρων τούτων ῥημάτων λαμβάνονται ἐπίστεως ὡς ἐνεργητικὰ μεταβατικά· ἔχουσι δὲ τότε ἄμεσον ἀντικείμενον (complément direct) καὶ βοηθοῦνται κατὰ συνέπειαν ὑπὸ τοῦ *avoir*,

ὡς on les a descendus dans la cave; il a monté l'escalier en courant; nous vous avons sorti d'une affaire désagréable; j'ai passé la nuit sans dormir κλπ.

Τέλος οὐδέτερά τινὰ ῥήματα βοηθοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἐτέρου τῶν βοηθητικῶν κατὰ τὴν σημασίαν αὐτῶν, οἷον

Convenir βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ *avoir*, ὅταν σημαίνῃ ἀρέσκω, καὶ ὑπὸ τοῦ *être*, ὅταν σημαίνῃ συμφωνῶ, ὁμολογῶ, ὡς *cette maison m'a convenu, et je suis convenu du prix.*

Demeurer βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ *avoir*, ὅταν σημαίνῃ διαμένω, οἰκῶ ἢ καὶ χρονοτριβῶ, ὡς *j'ai demeuré deux ans à Paris; il a demeuré une heure à faire cela.* Εἰς πᾶσαν ἄλλην ἐκδοχὴν βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ *être*, ὡς *il est demeuré en chemin; où en êtes-vous demeuré de votre travail? je vous assure que cela m'est demeuré sur le cœur* κλπ.

Cette faute m'est échappée σημαίνει τὸ ἐξ ἀπροσεξίας γενόμενον λάθος, *cette faute m'a échappé*, τὸ μὴ ἐννοηθέν.

Expirer, λεγόμενον περὶ προσώπων καὶ σημαίνον ἀποθνήσκω, βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ *avoir*; *cet homme a expiré dans mes bras.*

Λεγόμενον δὲ περὶ πραγμάτων καὶ σημαίνον λήγω (ἐπὶ προθεσμίας), βοηθεῖται μὲν ὑπὸ τοῦ *avoir*, ὅταν δηλωτῆται ἡ ἐνέργεια, ὡς *mon bail a expiré à la Saint-Jean, ὑπὸ τοῦ être* δὲ, ὅταν ἐμφαίνῆται ἡ κατάστασις, ὡς *les délais sont expirés.*

Rester βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ *avoir*, ὅταν σημαίνῃ διαμένω, διατρέβω, ὡς *nous avons resté quinze jours à Athènes.* Εἰς πᾶσαν ἄλλην ἐκδοχὴν βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ *être*, ὡς *j'étais resté à Berlin pendant qu'on me croyait à Londres; de ma grande fortune il ne m'est resté qu'à peine de quoi vivre; où en sommes-nous restés de notre entretien?*

Τὰ ἀντωνυμικά, καίπερ δηλοῦντα ἐνέργειαν, βοηθοῦνται ὑπὸ τοῦ *être*, ὅπερ ὅμως κατὰ συνθήκην καὶ χάριν εὐφωνίας ἀντικαθιστᾷ τὸ *avoir*. Οὕτω *je me suis lavé, ils se sont querellés* σημαίνουσι, *j'ai lavé moi-même, ils ont querellé eux-mêmes*, ἀλλ' εὖρον οἱ Γάλλοι κακοήχους τὰς τοιαύτας φράσεις *je m'ai lavé, ils s'ont querellés*, καὶ ἀπέβαλον αὐτάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ συντάξεως τῆς μετοχῆς.

De la syntaxe du participe.

α) Περὶ τῆς μετοχῆς ἐνεστώτου.

Du participe présent.

Ἡ μετοχὴ ἐνεστώτου, δηλοῦσα ἐνέργειαν, μένει πάντοτε ἀμετάβλητος, ὡς

Le temps est un vrai brouillon, mettant, remettant, rangeant, dérangeant, imprimant, effaçant, rapprochant, éloignant et rendant toutes choses bonnes ou mauvaises.

Τὸ ῥηματικὸν ἐπίθετον (adjectif verbal) τὴν αὐτὴν ἔχον κατάληξιν καὶ ἡ μετοχὴ ἐνεστώτου, ἀλλὰ δηλοῦν ἰδιότητα, κατάστασιν, συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὸ ὄνομα ἢ τὴν ἀνωνομίαν, εἰς ἣν ἀνήκει, ὡς

Les esprits bas et rampants ne s'élèvent jamais au sublime.
La passion dominante de César était l'ambition.

Ἡ εἰς *ant* καταλήγουσα λέξις εἶνε μετοχὴ ἐνεστώτου εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις, 1) ὅταν ἔχη ἄμεσον συμπλήρωμα, ἥτοι ἀντικείμενον, διότι τότε δηλοῖ ἐνέργειαν, ὡς on entend les marteaux frappant l'enclume (ἥτοι qui frappent l'enclume). Ἐὰν δὲ ὄν ἔχη τοιοῦτον συμπλήρωμα, εἶνε ῥηματικὸν ἐπίθετον, ὡς on apercevait sur la mer des mâts et des cordages flottants (ἥτοι qui étaient flottants).

2) Ὅταν ἔχη μόνον ἔμμεσον συμπλήρωμα, ἥτοι ἐμπρόθετόν τινα προσδιορισμόν, καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας γίνηται ὄν δηλον ὅτι ἐμφαίνει ἐνέργειαν, ὡς voyez-vous la sueur ruisselant (qui ruisselle) sur leur visage?

Ἐὰν δὲ ἐμφαίνῃ κατάστασιν, ἰδιότητα, εἶνε ῥηματικὸν ἐπίθετον,

ὡς voyez-vous ces feuilles *dégouttantes* (qui sont dégouttantes) de rosée?

3) "Όταν ἐκφέρηται ἀρνητικῶς, διότι τότε ἐηλοῖ μόνον ἐνέργειαν, ὡς des écoliers ne travaillant pas (qui ne travaillent pas), n'aimant pas (qui n'aiment pas) l'étude, ne répondant pas (qui ne répondent pas) aux soins qu'on leur donne.

4). "Όταν προηγῆται αὐτῆς ἡ πρόθεσις *en*, εἴτε ἐκφραζομένη εἴτε ὑπονοουμένη, ὅτε καὶ καλεῖται γερούδιον (gérondif), ὡς les hommes apprennent à vaincre en combattant (quand ils combattent); la mer mugissant (qui mugissait) ressemblait à une personne irritée.

ε') Περὶ τῆς μετοχῆς παρωχημένου.

Du participe passé.

1. Μετοχὴ παρωχημένου ἄνευ βοηθητικοῦ.

Participe passé sans auxiliaire.

Ἡ μετοχὴ παρωχημένου, συναπτομένη μετὰ τοῦ ὀνόματος ἄνευ βοηθητικοῦ, συμφωνεῖ, ὡς τὸ ἐπίθετον, κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μετὰ τὸ ὄνομα τοῦτο, ὡς

Que de remparts *détruits*, que de villes *forcées*;

Que de moissons de gloire en courant *amassées*!

Μετοχαί τινες, οἷαι αἱ *excepté, supposé, passé, approuvé, certifié, vu*, προτασσόμεναι τοῦ ὀνόματος μένουσιν ἀμετάβλητοι, ὡς *excepté mes amis, supposé ces faits, passé cette heure, approuvé l'écriture ci-dessus, certifié la présente copie conforme à l'original, vu par la cour les pièces mentionnées* κλπ. Ἐὰν ὁμοῦς ἐπιτάσσωνται τοῦ ὀνόματος, συμφωνοῦσι μετ' αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω, οἷον *mes amis exceptés; l'écriture ci-dessus approuvée* κλπ.

Ἐπίσης συμφωνεῖ μετὰ τοῦ ὀνόματος εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκει ἡ μετοχὴ παρωχημένου τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων, ὅταν δὲν ἐκφέρηται το βοηθητικὸν *avoir*, ὡς *un homme aimé, une tâche remplie, les billets reçus, des tasses cassées* κλπ.

Τέλος καὶ ἡ μετοχὴ παρωχημένου τῶν ὑπὸ τοῦ *être* βοηθουμένων οὐδετέρων ῥημάτων, ὅταν τὸ βοηθητικὸν τοῦτο ἐν ἐκφέρῃται, συμφωνεῖ ὡς ἀνωτέρω, ὡς *un arbre tombé, une fleur éclose; partis à deux heures, arrivés le soir, nous sommes repartis le lendemain.*

Σημειωτέον ὅτι τῶν οὐδετέρων ῥημάτων τῶν ὑπὸ τοῦ *avoir* βοηθουμένων ἡ μετοχὴ παρωχημένου οὐδέποτε ἐκφέρεται ἄνευ τοῦ βοηθητικοῦ, ὅθεν δὲν λέγεται *un enfant dormi, un roi régné κλπ.*, ἀλλὰ *un enfant ayant dormi, un roi qui avait régné κλπ.*

2. Μετοχὴ παρωχημένου μετὰ τοῦ βοηθητικοῦ *être*.

Participe passé avec l'auxiliaire être.

Ἡ μετοχὴ παρωχημένου, ἢ ὡς κατηγορούμενον ἐκφερομένη κατὰ τὴν τοῦ ῥήματος *être* καὶ ἐπέχουσα θέσιν ἐπιθέτου, συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος, ὡς *le fer est émoussé, les bûchers sont éteints; la ville est ouverte; le port est fermé; ces fleurs sont épanouies.*

Ὁμοίως συμφωνεῖ καὶ ἡ μετοχὴ παρωχημένου τῶν παθητικῶν ῥημάτων, ὡς *les bons fils sont aimés de leurs parents; toutes les villes furent emportées d'assant par nos troupes*, καὶ ἡ τῶν οὐδετέρων ῥημάτων τῶν βοηθουμένων ὑπὸ τοῦ *être*, ὡς *nos amis sont partis aujourd'hui; ces dames étaient sorties de bonne heure; elles seront allées à la campagne.*

Ἡ συμφωνία γίνεται ἐξίσου καὶ ἐὰν ἡ μετοχὴ προτάσσῃται τοῦ ὑποκειμένου, ὡς *Quand il vit l'urne où étaient renfermées les cendres d'Hippias, il versa un torrent de larmes.*

3. Μετοχὴ παρωχημένου μετὰ τοῦ βοηθητικοῦ *avoir*.

Participe passé avec l'auxiliaire avoir.

Ἡ μετοχὴ παρωχημένου τῶν ὑπὸ τοῦ *avoir* ἀείποτε βοηθουμένων ἐνεργητικῶν ῥημάτων συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὸ ἄμεσον συμπλήρωμα αὐτῆς (*complément direct*), ὅταν τοῦτο

προηγῆται τῆς μετοχῆς, ὡς les chevaux que j'ai vus; les fleurs que j'ai *courpées*; que de services vous m'avez *rendus*!

Toutes les dignités *que tu m'as demandées*,

Je te *les* ai sur l'heure et sans peine *accordées*.

Μένει δὲ ἀμετάβλητος ἡ μετοχή, ἐὰν τὸ ἄμεσον συμπλήρωμα ἐπιταῖ αὐτῆς ἢ ἐὰν δὲν ὑπάρχη τοιοῦτον συμπλήρωμα, ὡς j'ai vu des chevaux; j'ai *courpé* des fleurs; vous m'avez *rendu* bien des services; vous avez *chanté* κλπ.

Διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον ἡ μετοχή παρωχημένου τῶν οὐδετέρων ῥημάτων τῶν ὑπὸ τοῦ avoir βεηθουμένων μένει ἀμετάβλητος, ὡς μὴ ἐχόντων τῶν ῥημάτων τούτων ἄμεσον συμπλήρωμα, ὡς cette mauvaise action nous (à nous) a *nui*; les mères ont *gemi* de tous ces malheurs; vous avez *répondu* à notre attente; cette armée a *péri*.

Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι ῥήματά τινα, ὡς τὰ *servir, coucher, pleurer, parler*, εἶνε ἄλλοτε μὲν ἐν χρήσει ὡς ἐνεργητικά, ἄλλοτε δὲ ὡς οὐδέτερα' συνεπῶς ὑπόκεινται, κατὰ τὴν διάθεσιν, εἰς τὸν ἕνα ἢ εἰς τὸν ἕτερον περὶ συμφωνίας κανόνα, εἶον

Cet homme *nous* a fidèlement *servi*. Ces livres *nous* (à nous) ont beaucoup *servi*.

Les enfants *que leur mère a couchés*.—La nuit *que* (dans laquelle) nous avons *couché* à l'hôtel.

Les personnes *que nous* avons tant *pleurées*.—Qui sait combien d'années (pendant combien d'années) nous avons *pleuré*?

Cet orateur a créé une langue *que lui seul a parlée*.—Les deux heures *que* (durant lesquelles) cet orateur a *parlé*.

Τέλος τῶν ῥημάτων *courir, coûter, valoir* αἱ μετοχαὶ *couru, coûté, valu* μένουσιν ἀμετάβλητοι, ὅταν τὰ ῥήματα ταῦτα λαμβάνονται εἰς τὴν κυρίαν αὐτῶν σημασίαν, καὶ εἶνε ἐπομένως οὐδέτερα, ὡς

Je vous rembourse les dix mille francs *que votre maison n'a pourtant pas valu*.

Les deux heures *que j'ai couru* m'ont essoufflé.

Nous regrettons toujours les sommes immenses que nous ont *coûté* ces inutiles travaux.

Όταν δὲ λαμβάνωνται εἰς μεταφορικὴν σημασίαν καὶ εἶνε ἐνεργητικά, αἱ μετοχαὶ αὐτῶν ἀκολουθοῦσι τὸν κανόνα τῆς μετοχῆς παρωχημένου τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων, δηλαδὴ συμφωνοῦσι μὲ τὸ ἄμεσον συμπλήρωμα αὐτῶν, ὅταν τοῦτο προηγῆται, ὡς

Je ne saurais vous décrire les dangers que j'ai *courus* (ἀψηφῶ).

Vous n'avez pas oublié les soins que vous m'avez *coûtés* (γίνομαι αἴτιος) depuis votre enfance.

Que d'eloges lui a *valu* (προσπορίζω) sa conduite noble et généreuse!

μένουσι δὲ ἀμετάβλητοι, ὅταν τὸ ἄμεσον συμπλήρωμα ἔπῃται αὐτῶν, ὡς

Vous avez *couru* de grands risques pour moi.

Cette affaire m'a *coûté* une peine infinie.

Cet acte de générosité leur a *valu* une gratification.

Ἡ μετοχὴ παρωχημένου τῶν τριτοπροσώπων ῥημάτων εἶνε πάντοτε ἀμετάβλητος, ὡς il a *neigé* ; il avait *plu* ; il aura *tonné* ; qu'il eût *fallu* ; il est *arrivé* de grands malheurs; il s'est *glissé* une erreur; les mauvais temps qu'il y a *eu*; les grandes chaleurs qu'il a *fait*.

Ἡ μετοχὴ παρωχημένου τῶν κυρίως ἢ φύσει ἀντωνυμικῶν ῥημάτων συμφωνεῖ, ὡσπερ ἡ τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων, κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὸ ἄμεσον συμπλήρωμα αὐτῆς. Τοιοῦτον δὲ εἶνε ἡ δευτέρα ἀντωνυμία ἣτις πάντοτε προηγεῖται τῆς μετοχῆς, ὡς

Nous *nous* sommes *abstenus* de toute réflexion.

Les troupes *se* sont *emparées* de la ville.

Τῶν τυχαίως ἢ θέσει ἀντωνυμικῶν ῥημάτων τῶν γενεμένων ἐξ ἐνεργητικῶν ῥημάτων ἢ μετοχῆ παρωχημένου συμφωνεῖ μετὰ τοῦ ἄμεσου συμπληρώματος αὐτῆς, ἐὰν τοῦτο προηγῆται αὐτῆς, μένει δὲ ἀμετάβλητος, ἐὰν τὸ συμπλήρωμα αὐτὸ ἔπῃται τῆς μετοχῆς, ὡς ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει,

Voici la lettre *qu*'ils se sont *adressée*.

Ma cousine s'est *levée* tard aujourd'hui.

Nous *nous* sommes *proposés* pour l'accompagner.

Quant à leurs fautes, ils se *les* sont *pardonnées*.

ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει,

Ils se sont *adressé* *une* *lettre*.

Elles se sont *reconnu* *des* *torts* réciproques.

Ma sœur s'est *piqué* *le* *doigt*, et mes frères se sont *blessé*

la *main*.

Nous *nous* sommes *proposé* *une* *partie* *de* *plaisir*.

Τέλος τῶν τυχαίως ἢ θέσει ἀντωνυμικῶν ῥημάτων τῶν γενόμενων ἐξ οὐδετέρων ῥημάτων ἢ μετοχῆ παρωχημένου μένει πάντοτε ἀμετάβλητος, διότι τὰ ῥήματα ταῦτα ἔχουσιν ἄμεσον συμπλήρωμα, ὡς

Ces amis se sont *écrit* plusieurs fois.

Bien des rois s'étaient *succédé* sur le trône.

Ces méchantes gens se seront *plu* à mal faire.

J'avais toujours pensé que vous vous seriez *suffi* à vous mêmes.

J'aurais préféré qu'elles se fussent *parlé* tout bas.

4. Μερικαὶ παρατηρήσεις περὶ τῆς συμφωνίας τῶν μετοχῶν.

Remarques particulières sur l'accord des participes.

Παρατήρησις πρώτη. Ὅταν ἡ μετοχὴ παρωχημένου ἀκολουθῆται ὑπὸ ἀπαρεμφάτου, εἴτε ἐμπροθέτου εἴτε ἀπροθέτου, συμφωνεῖ μὲν, ἐὰν ἔχῃ ἄμεσον συμπλήρωμα τὴν προηγουμένην αὐτῆς ἀντωνυμίαν, μένει δὲ ἀμετάβλητος, ἐὰν ἔχῃ ἄμεσον συμπλήρωμα τὸ ἐπόμενον αὐτῆς ἀπαρέμφατον, ὡς ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει,

Cette femme chante bien, je l'ai *entendue* chanter, δηλαδὴ j'ai entendu *elle* chanter.

Les personnes *que* j'avais *engagées* à vous voir sont ici, δηλαδή j'avais engagé *que* (les personnes) κλπ.

ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει,

Cette romance est charmante, je l'ai *entendu* chanter, δηλαδή j'ai entendu chanter elle (la romance).

Les personnes que j'avais *désiré* de voir sont ici, δηλαδή j'avais désiré de voir que (les personnes).

Παρατήρησις δευτέρα. "Όταν τῆς μετοχῆς προηγῶνται δύο ἄμεσα συμπληρώματα, τὸ ἐν τῆς μετοχῆς αὐτῆς, τὸ δ' ἕτερον τοῦ ἀπαρεμφάτου, ἢ μετοχῆ συμφωνεῖ, ὡς εἰκός, μὲ τὸ ἑαυτῆς συμπλήρωμα, ὡς

Voici les livres *qu'* il nous a *priés* de lui prêter.

Παρατήρησις τρίτη. Ἐνίστε τὸ αὐτὸ ἄμεσον συμπλήρωμα δύναται νὰ ἀποδοθῆ ἐξίσου εἰς τὴν μετοχὴν καὶ εἰς τὸ ἐπόμενον ἀπαρέμφατον· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἢ μετοχῆ συμφωνεῖ μὲν μετὰ τοῦ συμπληρώματος, ἐὰν τοῦτο ἀποδίδωται εἰς αὐτήν, μένει δὲ ἀμετάβλητον, ἐὰν τὸ συμπλήρωμα ἀποδίδωται εἰς τὸ ἀπαρέμφατον· συνεπῶς λέγεται

Les obstacles que j'ai *eus* à surmonter (j'ai eu des obstacles à surmonter), καὶ, Les obstacles que j'ai *eu* à surmonter (j'ai eu à surmonter des obstacles).

Les leçons qu'on m'a *données* à apprendre (on m'a donné des leçons à apprendre καὶ Les leçons qu'on m'a donné à apprendre (on m'a donné a apprendre des leçons).

Παρατήρησις τετάρτη. Ἡ μετοχὴ *fait* ἀκολουθουμένη ὑπὸ ἀπαρεμφάτου μένει πάντοτε ἀμετάβλητος, διότι συνδέεται ἀναποσπᾶστως μετ' αὐτοῦ καὶ ἀποτελεῖ οἰονεὶ ἐν μόνον ῥῆμα· ὥστε τὸ πρὸ αὐτοῦ ἄμεσον συμπλήρωμα εἰς οὐδέτερον αὐτῶν κυρίως ἀνήκει, ὡς

Louis XI fit taire ceux qu'il avait *fait parler* si bien.

Voyez les maisons que nous avons *fait construire*.

Παρατήρησις πέμπτη. "Όταν μετὰ τὰς μετοχὰς *dú, pu* καὶ *voulu* ὑπονοῦνται, ἐκ τῶν ἡγουμένων, τὸ ἀπαρέμφατον, αἱ μετοχαὶ αὐτὰ μένουσιν ἀμετάβλητοι, διότι ἔχουσιν ἄμεσον συμπλήρωμα τὸ ὑπονοούμενον τοῦτο ἀπαρέμφατον, ὡς

Je lui ai rendu tous les services que j'ai *dú*, que j'ai *pu*, que j'ai *voulu* (ὑπονοεῖται lui rendre).

"Όταν δὲν ὑπονοῦνται ἀπαρέμφατον, αἱ μετοχαὶ *dú* καὶ *voulu* συμμορφοῦνται πρὸς τὸν περὶ συμφωνίας κανόνα, ὡς

J'ai payé les sommes que j'ai *dues*.

Il veut fortement les choses qu' il a une fois *voulues*.

Παρατήρησις ἕκτη. "Όταν ἡ μετοχὴ παρωχημένου δὲν ἔχη ἄμεσον

συμπλήρωμα τὴν πρὸ αὐτῆς ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν *que*, ἀλλὰ τὴν ἐπομένην πρότασιν, μένει ἀμετάβλητος, ὡς

Les livres que j'avais *présumé* que vous liriez.

La réponse que j'avais *prévu* qu'on vous ferait.

Les sommes que j'avais *supposé* lui être dues.

Παρατήρησις ἐβδόμη. Ὄταν τῆς μετοχῆς προηγήται, ὡς ἄμεσον συμπλήρωμα, ἢ προσωπικὴ ἀντωνυμία *le* ἐκπροσωποῦσα ὀλόκληρον πρότασιν, ἢ μετοχὴ μένει ἀμετάβλητος, διότι ἢ *le* ἰσοδυναμεῖ ἐν ταύτῃ περιπτώσει μὲ τὴν *cela*, οὔσαν ἀρσενικοῦ γένους καὶ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ὡς

Cette lecture est plus intéressante que je ne *l'* avais *cru*, ἤτοι que je n'avais *cru* *cela*, δηλαδὴ qu'elle serait intéressante.

La famine arriva ainsi que Joseph *l'* avait *prédit*, ἤτοι avait *prédit* *cela*, δηλαδὴ qu'elle arriverait.

Παρατήρησις ὀγδόη. Ὄταν τῆς μετοχῆς προηγήται ἡ φράσις *le peu*, ἐὰν αὕτη σημαίη τὸ ὀλίγον, ἢ μετοχὴ συμφωνεῖ μετὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς φράσεως *le peu*, ὡς

Le peu de nourriture qu'il a *prise* *l'*a sauvé.

Le peu d'affection que vous lui avez *témoigné* lui a rendu le courage. Ἐὰν δὲ ἡ φράσις *le peu* σημαίη ἀνεπάρκειαν, ἔλλειψιν, ἢ μετοχὴ μένει ἀμετάβλητος, ὡς

C'est le peu de nourriture qu'il a *pris* qui a causé sa mort.

Le peu d'affection que vous lui avez *témoigné* *l'*a découragé.

Ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς ἐννοίας τῆς φράσεως γίνεται ἄλλοτε ἢ φράσις *le peu* σημαίνει τὸ ὀλίγον καὶ πότε τὴν ἔλλειψιν.

Παρατήρησις ἐνάτη. Ὄταν τῆς μετοχῆς προηγήται μόνον συμπλήρωμα ἢ ἀντωνυμία *en*, ἣτις σημαίνει *de lui, d'elle, d'eux, d'elles, de ceci, de cela*, ἢ μετοχὴ μένει ἀμετάβλητος, ὡς

Il a des troupes, et il en a *demandé* aux autres peuples de la Grèce.

J'ai trouvé des framboises et j'en ai *mangé*.

Tout le monde m'a offert ses services, mais personne ne m'en a rendu. Ἐὰν ὅμως τῆς ἀντωνυμίας ἐν προηγῆται ἐπίρρημα ποσότητος, ὡς *combien, autant, plus, moins* κλπ. τοῦτο μὲν τὸ ἐπίρρημα θεωρεῖται ὡς ἄμεσον συμπλήρωμα τῆς μετοχῆς, προσδιορισμὸς δ' αὐτοῦ ἢ ἀντωνυμία ἐν' ἐν τριαύτῃ περιπτώσει ἢ μετοχῇ συμφωνεῖ μετὰ τοῦ ἐπίρρηματος τούτου, ὡς

Plus il a eu de livres, *plus* il en a lus.

Combien en a-t on vus,

Qui, du soir au matin, sont pauvres devenus !

Autant de parties il a jouées, autant il en a perdues.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ συντάξεως τοῦ ὀνόματος.

De la syntaxe de l'adverbe.

Τὸ ἐπίρρημα προτάσσεται συνήθως τοῦ ἐπιθέτου ἢ τοῦ ἐπίρρηματος τὸ ὅποῖον προσδιορίζει, ὡς *il est bien sage, elle est très bonne, vous avez agi fort prudemment; ils vont extrêmement vite* κλπ.

Ὅταν προσδιορίζῃ ῥῆμα, ἐπιτάσσεται συνήθως τούτου εἰς τοὺς ἀπλοῦς χρόνους, ὡς *nous étudions beaucoup; il viendra demain; partez tout de suite* κλπ., εἰς δὲ τοὺς συνθέτους χρόνους τίθεται μεταξὺ τοῦ βοηθητικοῦ καὶ τῆς μετοχῆς, ὡς *elle a beaucoup pleuré; il a tant parlé; tu n'avais rien gagné; vous étiez peut-être partis* κλπ.

Τὰ ἐπίρρηματα *dessus, dessous, dedans, dehors, alentour, auparavant* δὲν ἐπιδέχονται ἐμπρόθετον ἢ μὴ προσδιορισμὸν τοῦτον λαμβάνουσιν αἱ ἀντίστοιχοι αὐτοῖς προθέσεις *sur, sous, dans, hors, autour, avant*. Συνεπῶς δὲν λέγεται *dessus la terre, dessous le ciel, alentour de la table, auparavant de partir* κλπ., ἀλλὰ *sur la terre, sous le ciel, autour de la table, avant de partir* κλπ.

Τοῦ ἐπίρρηματος *davantage*, ἔχοντος συγκριτικοῦ ἔννοιαν, χρήσις

δὲν πρέπει νὰ γίνηται ἀντὶ τῆς φράσεως *le plus*, ἣτις ἔχει ἔννοιαν ὑπερθετικοῦ· ὥστε δὲν λέγεται *De toutes les fleurs, la rose est celle qui me plaît davantage*, ἀλλὰ *qui me plaît le plus*.

Τὰ ἐπιρρήματα *si* καὶ *aussi* προτάσσονται τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἐπιρρημάτων, ὡς *il est si gentil*; *je ne suis pas aussi faible que vous croyez*; *elle a récité si bien*; *nous avons parlé aussi doucement que possible*.

Τὰ ἐπιρρήματα *tant* καὶ *autant* προτάσσονται τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων, ὡς *Il a montré tant d'éloquence*; *vous avez autant de préjugés que nous*; *elle a tant parlé*; *je t'estime autant que je t'aime*.

Τὰ *aussi* καὶ *autant* προτιμῶνται τῶν *si* καὶ *tant* προκειμένης συγκρίσεως, ὡς *César était aussi éloquent que brave*, ὃν ἠαδμύραϊτ *autant* qu'on le craignait. Ἄλλ' ἐν ἀρνητικῇ φράσει γίνεται χρῆσις τῶν *si* καὶ *tant* ἀντὶ τῆς *aussit* καὶ *autant* καὶ ἐπὶ συγκρίσεως ὡς *il n'est pas si riche que vous*; *rien ne m'a tant fâché que cette nouvelle*.

Δύο ἐπιρρήματα δηλοῦντα τὴν αὐτὴν σχέσιν δὲν δύνανται νὰ προσδιορίσωσιν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ῥῆμα· ὡς ἐκ τούτου κακόζηλοι εἶνε, λόγου χάριν, αἱ ἐξῆς φράσεις, *c'est ici où je demeure*; *c'est là où je vais*, αἵτινες διορθωτέαι ὡς ἐξῆς, *c'est ici que je demeure*; *c'est là que je vais*.

Ἡ ἀρνησις ἐκφράζεται διὰ τῶν ἀρνητικῶν *ne*, *ne pas* καὶ *ne point*. Τούτων ἡ ἀσθενεστάτη εἶνε ἡ *ne*, ἡ ἰσχυροτάτη εἶνε ἡ *ne point*, ἡ δὲ *ne pas* μεσεύει.

Τοῦ ἀρνητικοῦ *ne* γίνεται χρῆσις

α') μετὰ τὰς συνδεσμικὰς φράσεις *à moins que*, *de peur que*, *de crainte que*, ὡς *à moins que vous ne lui parliez*; *de peur qu'on ne vous trompe*; *de crainte qu'il n'arrivât*.

β') μετὰ τὰ ῥήματα *empêcher*, *craindre*, *avoir peur*, *trembler*, *apprehender*, ὡς *la pluie empêcha qu'on ne se promênât dans les jardins*. *Je crains que la vérité ne puisse parvenir jusqu'à moi*.

γ') μετὰ τὰ ἐπίθετα *meilleur*, *autre* καὶ τὰ ἐπιρρήματα *autre-*

ment, plus, mieux, moins, ὡς vous êtes meilleur que je ne croyais; il est tout autre qu'il n' était; il parle autrement qu'il n' agit; ils sont plus modestes qu'ils ne paraissent κλπ.

Εἰς τὰς δύο τελευταίας περιπτώσεις παραλείπεται τὸ ἀρνητικὸν *ne*, ὅταν τὸ ῥῆμα τῆς προηγούμενης προτάσεως ἐκφέρεται ἀρνητικῶς, ὡς je ne crains pas qu'il vienne; il ne parle pas autrement qu'il agit; ils ne sont pas plus modestes qu'ils paraissent.

Ἀντὶ τοῦ ἀρνητικοῦ *ne* γίνεται χρῆσις τοῦ *ne pas* εἰς ὅλας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις, ὅταν εὐχηταί τις τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ δευτέρου ῥήματος δηλουμένης πράξεως, εἶον je crains qu'il ne réussisse pas; j'ai peur qu'il ne soit pas arrivé; dépêchez-vous, de crainte que vous n' arriviez pas à temps κλπ.

Μετὰ τὰ ῥήματα *nier, désespérer, disconvenir, douter* γίνεται χρῆσις τοῦ ἀρνητικοῦ *ne*, ὅταν τὰ ῥήματα ταῦτα ἐκφέρονται ἀρνητικῶς, ὡς je ne nie pas que cela ne soit; je ne doute pas que vous ne réussissiez. Ἄλλ' ὅταν τὰ ῥήματα ταῦτα ἐκφέρονται καταφατικῶς, δὲν τίθεται τὸ ἀρνητικόν, ὡς je nie que cela soit; je doute que vous réussissiez κλπ.

Τὸ ἰσχυρότερον ἀρνητικὸν *ne point* λέγεται περὶ τῶν διαρκῶς καὶ συνήθως συμβαινόντων, τὸ δὲ *ne pas* περὶ τῶν προσκαιρῶν καὶ τυχαίων, εἶον il ne lit point, δὲν ἀναγινώσκει ποτέ, il ne lit pas, δὲν ἀναγινώσκει τώρα, κατὰ τὸ παρόν.

Παράλειπονται μετὰ τὸ ἀρνητικὸν *ne* αἱ λέξεις *pas* καὶ *point*, α') συνήθως μετὰ τὰ ῥήματα *oser, pouvoir, cesser, savoir*, ὡς je n'ose lui parler, je ne puis me résoudre, je ne sais que faire, je ne cesse de faire des vœux. Ἡ παράλειψις αὕτη δὲν εἶνε ὑποχρεωτική.

β') ὅταν ἐν τῇ προτάσει ὑπάρχη λέξις ἔχουσα ἀρνητικὴν ἔννοιαν, ὡς αἱ *jamais, guère, nul, nullement, aucun, aucunement, rien, personne, ni, ne...* que.

Un méchant ne sait jamais pardonner.

Il ne faut rien dire qui puisse attaquer la réputation d'un homme de bien. Titus ne passait aucun jour sans faire une bonne action. Il n'y a personne ici qui ne vous loue. Il n'a ni talent ni bonne volonté. L'honnête homme ne connaît que ses devoirs.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄

Περὶ συντάξεως τῆς προθέσεως.

De la syntaxe de la préposition

Ἡ *près de* σημαίνει γενικῶς ἐγγύς, πλησίον· je demeure *près de* l'église. Ἡ *auprès de*, πρὸς τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ ἔχει καὶ τὴν τῆς συνεχοῦς παρά τινι φοιτήσεως, τοῦ πρὸς τινι αἰσθήματος, ὡς on n'est nulle part plus heureux qu' *auprès de* ses parents. Ἡ *entre* σημαίνουσα κυρίως ἐν μέσῳ, λέγεται γενικῶς περὶ δύο προσώπων ἢ πραγμάτων, ὡς la distance *entre* les pôles; *entre* le ciel et la terre; flotter *entre* la crainte et l'espérance κλπ. Λέγεται δὲ καὶ *entre nous*, ἐν μέσῳ ἡμῶν, *entre eux*, *entre quatre* murailles. Ἡ *parmi* σημαίνει ἐν τῷ ἀριθμῷ καὶ λέγεται μετὰ πληθυντικοῦ δηλοῦντος ἀορίστως πλείονα τῶν δύο ἢ τριῶν προσώπων ἢ πράγματα, ἢ καὶ μετὰ ἀθροιστικοῦ, ὡς *parmi* les républiques dont la Grèce était composée Athènes et Lacédémone étaient les principales; *parmi* le peuple; *parmi* la multitude.

Γίνεται ἐνίοτε χρῆσις τῆς *entre* ἀντὶ τῆς *parmi*, ὡς il fut trouvé *entre* les morts; *entre* les merveilles de la nature, il n'en est point de plus admirable. Οὐδέποτε ὅμως τίθεται ἢ *parmi* ἀντὶ τῆς *entre* πρὸ ὀρισμένου ἀριθμοῦ· ὅθεν δὲν λέγεται *parmi* les deux frères, *parmi* les trois Horaces.

Ἡ *jusque* τίθεται πρὸ συμφώνου, ὡς *jusque* sur les autels,

jusque dans les nuages. Πρὸ φωνήεντος δὲ τίθεται ἡ *jusque*, ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ *jusques*, ὡς *jusqu' au fond du cœur; jusques à la fin du monde; jusques à quand.* Λέγεται δὲ ἐξ ἴσου *jusqu' aujourd'hui* καὶ *jusqu' à aujourd'hui*.

Δύο προθέσεις δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ συμπλήρωμα, ὥστε λέγεται *il a parlé pour et contre vous*, ὅπως καὶ *il a parlé pour vous et contre vous*.

Δύο προθετικαὶ φράσεις δύνανται ὡσαύτως νὰ ἔχωσιν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ συμπλήρωμα, ἐὰν ἀπαρτίζωνται ἐκ τῆς αὐτῆς προθέσεως, ὡς *près et autour de la ville; καθότι αἱ προθετικαὶ φράσεις εἶνε près de καὶ autour de.* Ἀλλὰ δὲν λέγεται *à cause et par rapport à vous*, διότι ἡ μὲν *à cause* συντάσσεται μετὰ τῆς προθέσεως *de*, ἡ δὲ *par rapport* μετὰ τῆς προθέσεως *à*.

Πρίθεις καὶ προθετικὴ φράσις δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ συμπλήρωμα, ὥστε δὲν λέγεται *juger suivant et conformément aux lois*, ἀλλὰ δεόν νὰ δοθῇ εἰς ἐκάστην αὐτῶν τὸ ἀρμόζον αὐτῇ συμπλήρωμα, οὕτω *juger suivant les lois et conformément à ce qu'elles prescrivent*.

Αἱ προθέσεις *à, de, en* ἐπαναλαμβάνονται πρὸ ἐκάστου συμπληρωματος, ὡς

Il dut la vie à la clémence et à la magnanimité du vainqueur.

Il est doux de servir sa patrie et de contribuer à sa gloire.

On trouve les mêmes préjugés en Europe, en Asie, en Afrique, et jusqu' en Amérique.

Αἱ λοιπαὶ προθέσεις ἐπαναλαμβάνονται μὲν, ὅταν τὰ συμπληρώματα αὐτῶν διαφέρωσιν ἀλλήλων τὴν ἔννοιαν, ὡς *dans la paix et dans la guerre; par la force et par l'adresse; avec courage et avec humanité*, δὲν ἐπαναλαμβάνονται δέ, ὅταν τὰ συμπληρώματα αὐτῶν εἶνε συνώνυμοι λέξεις, ὡς *dans la mollesse et l'oisiveté; par la force et la violence; avec courage et intrépidité*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Περὶ συντάξεως τοῦ συνδέσμου.

De la syntaxe de la conjonction.

Ὁ σύνδεσμος *et* συνδέει μετ' ἀλλήλων τὰς ἐκ καταφατικῆς κυρίας προτάσεως ἐξαρτωμένas προτάσεις, ὡς *je crois que la terre*

Γαλλ. Γραμματικὴ Γυμν. Σπ. Ἀνδρουτσέλλη

est une planète, *et* qu'elle tourne autour du soleil, καὶ τὰ ὅμοια μέρη καταφατικῆς προτάσεως, ὡς nous cultivons les lettres *et* les sciences; cet enfant est instruit *et* modeste; agissez lentement *et* prudemment.

Ὁ σύνδεσμος *ni* συνδέει τὰς ἐξ ἀρνητικῆς κυρίας προτάσεως ἐξαρτωμένας προτάσεις, ὡς je ne crois pas que la terre est une planète, *ni* qu'elle tourne autour du soleil, καὶ τὰ ὅμοια μέρη ἀρνητικῆς προτάσεως, ὡς nous ne cultivons pas les lettres *ni* les sciences; cet enfant n'est pas instruit *ni* modeste; n'agissez pas lentement *ni* prudemment.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει γλαφυρωτέρα εἶνε ἡ ἐπανάληψις τοῦ συνδέσμου *ni*, οὕτω nous ne cultivons *ni* les lettres *ni* les sciences; cet enfant n'est *ni* instruit *ni* modeste; n'agissez *ni* lentement *ni* prudemment.

Ἡ συνδεσμικὴ φράσις *parce que* γραφομένη εἰς δύο λέξεις, σημαίνει διότι, ὡς *parce qu'* elle meurt, faut-il que vous mouriez? Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ συγχέηται μὲ τὸν ἐμπρόθετον προσδιορισμὸν *par ce que*, ὅστις σημαίνει ἐξ ὅσων, ὡς *par ce qu'* on voit tous les jours, il est facile de comprendre combien le mauvais exemple est pernicieux.

Διακριτέος ἐπίσης ὁ σύνδεσμος *quoique*, καίτοι, τῆς ἀρίστου ἀνωθυμίας *quoi-que*, ὅ,τι καὶ ἂν, ὅ,τι εἴποτε, ὡς *quoique* vous soyez instruit, soyez modeste: *quoi-que* vous lui disiez, il ne vous écouterá pas.

Ὁ σύνδεσμος *que* α') συνδέει τὴν ἐξαρτωμένην πρότασιν μετὰ τῆς κυρίας, ὡς je crois *que* l'âme est immortelle.

β') συνδέει τοὺς δύο ὄρους τῆς συγκρίσεως, ὡς Démosthène était plus éloquent *que* brave.

γ) σχηματίζει, μετὰ τῆς προθέσεως *de*, φράσεις τινὰς ἰδιαζούσας τῇ γαλλικῇ γλώσσῃ καὶ καλουμένας, ὡς ἐκ τούτου, γαλλισμούς (*gallicismes*), ὡς

C'est peu *que de* posséder des richesses.

C'est un devoir *que d'* obliger ses amis.

Quel plaisir *que de* revoir sa patrie !

Il ne laisse pas *que d'* être généreux.

δ) ἀντικαθιστᾷ ἄλλους τινὰς συνδέσμους, ἤδη ἐκφρασθέντας, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπαναλήψεως αὐτῶν, ὡς *quand on* est riche *et qu'on* est généreux (et *quand on* est généreux) on ne manque pas d'amis; *si* vous avez des amis, *et que* vous désiirez (et *si* vous désiirez) les conserver, prouvez-leur votre estime.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΦΩΝΗΤΙΚΗ

	Σελ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ. Σκοπὸς καὶ ὀρισμὸς τῆς Γραμματικῆς	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α' Περὶ τῶν γραμμάτων τῆς γαλλικῆς γλώσσης.	
1. Περὶ τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου.....	4
2. Περὶ τῆς προφορᾶς τῶν φωνηέντων.....	4
3. » » διφθόγγων.....	7
4. » » συμφώνων.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β' Περὶ ἐτυμολογίας	
» Γ' Περὶ συνθέσεως τῶν λέξεων	13
» Δ' Περὶ παραγωγῆς τῶν λέξεων	14
» Ε' Περὶ οἰκογενειῶν τῶν λέξεων.....	16
» Σ' Περὶ ὁμώνυμων, παρωνύμων καὶ συνωνύμων...	19
1. Ὁμώνυμοι	20
2. Παρώνυμοι	21
3. Συνώνυμοι	22

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑ

	Σελ.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α' Περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου. — Περὶ τῶν κλι- τῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ τῶν παρεπο- μένων αὐτοῖς.....	24

	Σελ.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β' Περὶ τοῦ ἄρθρου	25
1. Ὀριστικὸν ἄρθρον	26
2. Ἀόριστον ἄρθρον	28
3. Μεριστικὸν ἄρθρον	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' Περὶ τοῦ ὀνόματος	
1. Περὶ τοῦ ὀνόματος ἐν γένει	29
2. Περὶ γένους τῶν ὀνομάτων	31
3. Περὶ σχηματισμοῦ τοῦ θηλυκοῦ τῶν ὀνομάτων	32
4. Περὶ σχηματισμοῦ τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ὀνομάτων	34
5. Περὶ συμπληρώματος ἢ προσδιορισμοῦ τοῦ ὀνόματος	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ' Περὶ τοῦ ἐπιθέτου	
1. Περὶ τοῦ ἐπιθέτου ἐν γένει	36
2. Περὶ τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων	37
α) Σχηματισμὸς τοῦ θηλυκοῦ τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων	37
β) Σχηματισμὸς τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ἐπιθέτων	38
γ) Περὶ συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν	39
δ) Παρατηρήσεις περὶ τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων	40
ε) Περὶ συμπληρώματος ἢ προσδιορισμοῦ τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων	41
3. Περὶ τῶν προσδιοριστικῶν ἐπιθέτων	41
α) Ἀριθμητικὰ ἐπίθετα	41
β) Δεικτικὰ ἐπίθετα	45
γ) Κτητικὰ ἐπίθετα	45
4. Περὶ τῶν ἀορίστων ἐπιθέτων	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε' Περὶ τῆς ἀντωνυμίας	
1. Περὶ ἀντωνυμίας ἐν γένει	46
2. Ἀντωνυμίαι προσωπικαί	47

3.	'Αντωνυμῖαι δεικτικαί	49
4.	'Αντωνυμῖαι κτητικαί	49
5.	'Αντωνυμῖαι ἀναφορικαί καὶ ἐρωτημα- τικαί	50
6.	'Αντωνυμῖαι ἀόριστοι	52
7.	Περὶ συμπληρώματος ἢ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντωνυμιῶν	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ' Περὶ τοῦ ῥήματος		
1.	Περὶ τοῦ ῥήματος ἐν γένει	53
2.	Περὶ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων	55
3.	Περὶ τοῦ ὑποκειμένου	56
4.	Περὶ τοῦ ἀντικειμένου ἢ συμπληρώματος	56
5.	Περὶ τῶν ῥημάτων ἀνοιγῶν καὶ ἐίτε	58
6.	'Ῥήματα κλινόμενα ἐρωτηματικῶς	62
7.	'Ενεργητικὴ φωνὴ τῶν ῥημάτων τῶν τεσσάρων συζυγιῶν	66
8.	Παθητικὴ φωνή	76
9.	Οὐδετέρα φωνή	79
10.	Φωνὴ αὐτοπαθῆς ἢ ἀλληλοπαθῆς	81
11.	'Ῥήματα ἀπρόσωπα ἢ μονοπρόσωπα	84
12.	'Ανώμαλα ῥήματα	87
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ' Περὶ τῆς μετοχῆς		
»	Η' Περὶ τοῦ ἐπιρρήματος	103
»	Θ' Περὶ τῆς προθέσεως	104
»	Ι' Περὶ τοῦ συνδέσμου	104
»	ΙΑ' Περὶ τοῦ ἐπιφωνήματος	105

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΣΥΝΤΑΞΙΣ

	Σελ.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α' Περὶ τῆς προτάσεως καὶ τῶν ὄρων αὐτῆς	107
» Β' Περὶ τῶν διαφορῶν εἰδῶν προτάσεων	110
» Γ' Περὶ τῆς μετ' ἀλλήλων ἐνώσεως τῶν προτάσεων	112
» Δ' Περὶ συντάξεως τοῦ οὐσιαστικοῦ	114
α) Περὶ συμφωνίας τοῦ οὐσιαστικοῦ	114
β) Περὶ τοῦ γένους τῶν οὐσιαστικῶν	114
γ) Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν οὐσιαστικῶν	114
δ) Περὶ συμπληρώματος τοῦ οὐσιαστικοῦ	123
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε' Περὶ συντάξεως τοῦ ἄρθρου.	
α) Περὶ συμφωνίας τοῦ ἄρθρου	124
β) Περὶ χρήσεως τοῦ ἄρθρου πρὸ τῶν προσηγορικῶν ὀνομάτων	124
γ) Περὶ χρήσεως τοῦ ἄρθρου πρὸ τῶν κυρίων ὀνομάτων	126
δ) Περὶ χρήσεως τοῦ ἄρθρου πρὸ τῶν ἐπιρρημάτων plus, mieux, moins.	127
ε) Περὶ ἐπαναλήψεως τοῦ ἄρθρου	127
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ' Περὶ συντάξεως τοῦ ἐπιθέτου.	
1. Περὶ τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων	128
α) Περὶ συμφωνίας τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων	128
β) Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς συμφωνίας ποιωτικῶν τινῶν ἐπιθέτων	129
γ) Περὶ τῆς χρήσεως τῶν ποιωτικῶν ἐπιθέτων	130
δ) Περὶ τῶν συνθέτων ἐπιθέτων	132
ε) Περὶ συμπληρώματος τοῦ ἐπιθέτου	133